

โครงการศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวจังหวัดสระแก้ว

SRAKEAW ECONOMIC AND TOURISM DISTRIBUTION CENTRE

นาย ยศ กังวานเกียรติชัย

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 49668
วัน, เดือน, ปี 12 ส.ค. 2547

b.....
i.....

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตร
ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
ภาควิชา สถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2545 - 2546

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังอนุมัติให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรของปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

.....
(ผศ. กุลธร เลื่อนฉวี)
คณบดี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผศ. กอบกุล อินพรวิจิตร

อาจารย์ อัจ วสุวานิช

อาจารย์ ดร. รพีทตย์ สุวรรณะชญ์

อาจารย์ ทรรคนีย์ ลีตระกูล

ประธานกรรมการ

กรรมการ

กรรมการ

กรรมการและเลขานุการ

.....
(อาจารย์ พิเชฐ โสวิทยสกุล)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....

(ผศ. สุภณัฐ นิลรัตน์)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	โครงการศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวจังหวัดสระแก้ว SRAKEAW ECONOMIC AND TOURISM DISTRIBUTION CENTRE
ชื่อนักศึกษา	นาย ยศ กังวานเกียรติชัย
ภาควิชา	สถาปัตยกรรม
คณะ	สถาปัตยกรรมศาสตร์
ปีการศึกษา	2545 - 2546

บทคัดย่อ

ข้อปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตรา หมุนเวียนมาสู่คนในประเทศ รายได้จากการท่องเที่ยวจะมีผลทวีคูณในการสร้างรายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ผลผลิตส่วนรวมของประเทศมีค่ามากขึ้น นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดการหมุนเวียนและกระจายรายรายได้สู่ภูมิภาค เมื่อมีการเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในภูมิภาค ก่อให้เกิดการสร้างสรรพัฒนาภูมิภาคต่อเนื่องกันไป อีกทั้งยังเป็นการสร้างงานให้กับภูมิภาค อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ความภาคภูมิใจ ความสำนึก และตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนการรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

เนื่องจากจังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ และเป็นจังหวัดที่มีพรมแดนติดกับประเทศกัมพูชา ซึ่งเป็นเส้นทางหลักที่นักท่องเที่ยวจะใช้เดินทางต่อไปยังประเทศกัมพูชา อีกทั้งอีกทั้งยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายแดน ตลาดชายแดนบ้านคลองลึก หรือที่เรียกกันอีกชื่อหนึ่งว่า ตลาดโรงเกลือ เป็นตลาดทางการค้าที่สำคัญของพรมแดนแถบนี้ซึ่งปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางไปเพื่อท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก อีกทั้งในจังหวัด ยังปรากฏหลักฐานความเจริญรุ่งเรืองของอารยธรรมโบราณ สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติอีกเป็นจำนวนมาก ทั้งที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาและที่ได้รับการพัฒนาแล้ว การส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวในบริเวณนี้ จะเป็นการสร้างงาน กระจายรายได้ และยังส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาให้ได้รับการพัฒนาและยังช่วยส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ความภาคภูมิใจ ความสำนึกและตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการวิจัย

เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์อันแท้จริง ในการออกแบบ ศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จ.สระแก้ว จึงได้ทำการศึกษารายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดทั่วไปของโครงการ
2. ศึกษาวิเคราะห์และพิจารณาเลือกที่ตั้งของโครงการ
3. ศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้อาคาร ความสัมพันธ์กับองค์ประกอบของโครงการ
4. กำหนดองค์ประกอบ และ ขนาดพื้นที่ใช้สอย ให้เหมาะสมกับพฤติกรรม และความ ต้องการของผู้ใช้สอยอาคาร
5. ศึกษา ข้อมูลทางสถาปัตยกรรม และ วิศวกรรม ที่เกี่ยวข้องกับอาคาร
6. ศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับที่ตั้งโครงการ และวางผังอาคารให้สอดคล้องกับที่ตั้งของโครงการ
7. นำข้อมูลที่ได้ศึกษาทั้งหมดมาเป็นข้อพิจารณา ในการออกแบบอาคาร ศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จ.สระแก้ว

ข้อเสนอแนะ

1. ออกแบบอาคารให้สามารถรองรับการขยายตัวในอนาคตได้
2. ศึกษา และนำเอาสภาพแวดล้อมโดยรอบโครงการ มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่โครงการ
3. ส่วนจัดแสดงควรจะสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามต้องการเพื่อประโยชน์ในการจัดแสดงของทางศูนย์ และการให้เช่าจัดแสดง
4. อาคารของศูนย์ควรเป็นอาคารกึ่งสาธารณะ เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่นักศึกษา ประชาชนและนักท่องเที่ยวที่จะมาใช้บริการ
5. การเลือกทำเลที่ตั้งของโครงการ จะต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เช่น การตั้งถิ่นฐาน การขยายตัวของเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ โครงการศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวจังหวัดสระแก้ว สามารถดำเนินการจนบรรลุเป้าหมายได้ เนื่องมาจากได้รับความอนุเคราะห์ และความร่วมมืออย่างดียิ่งจากหน่วยงานและบุคคลดังต่อไปนี้

คุณ อูษา เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 คุณ ดวงขวัญ เพ็ชรเพิ่มภัทร เจ้าหน้าที่กองผังเมือง จังหวัดสระแก้ว
 เจ้าหน้าที่ กองสถิติ จังหวัด สระแก้ว
 เจ้าหน้าที่ ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว
 อาจารย์ พิเชฐ ไสววิทยสกุล อาจารย์ที่ปรึกษา
 รุ่นพี่ รุ่นน้องรหัส 40 ทุกคน
 รวมถึงรุ่นพี่ รุ่นน้องทุกคน เพื่อนๆ สภ.5 และบุคคลอื่นๆ ที่มีได้กล่าวนาม ที่ให้คำแนะนำ
 และความช่วยเหลือมาโดยตลอด
 สุดท้ายขอโน้มคารวะเป็นอย่างสูงต่อ บิดา มารดา ผู้ให้กำเนิด และเป็นผู้ให้โอกาส ได้รับความ
 การศึกษา จนสำเร็จ สุลลวง

ขอบพระคุณอย่างสูง
 ยศ กิ่งวานเกียรติชัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญรูปภาพ	ง
สารบัญตารางและแผนภาพ	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาของโครงการ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาโครงการ	2
1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
1.4 ขอบเขตของโครงการ	3
1.5 ขอบเขตของการศึกษาโครงการ	4
บทที่ 2 การศึกษาข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	
2.1 อุปสงค์การท่องเที่ยวของจังหวัด	6
2.2 อุปทานการท่องเที่ยวของจังหวัด	6
2.3 ความพร้อมทางการท่องเที่ยวของจังหวัด	15
2.4 ผลกระทบจากการท่องเที่ยว	18
บทที่ 3 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของที่ตั้งโครงการ	
3.1 การศึกษารายละเอียดจังหวัดที่ตั้งของโครงการ	21
3.2 การศึกษาและวิเคราะห์ที่ตั้งของโครงการ	29
3.3 การศึกษาที่ตั้งโครงการ	34
บทที่ 4 การศึกษาผู้ใช้โครงการและการกำหนดองค์ประกอบของโครงการ	
4.1 การประเมินความต้องการ เพื่อหาองค์ประกอบของโครงการ	41
4.2 การศึกษาระบบการดำเนินการอัตรากำลังและหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร	48
4.3 การกำหนดองค์ประกอบ และ ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ	57

	หน้า
4.4 การศึกษาผู้ใช้อาคาร และพฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร	73
4.5 การวิเคราะห์และสรุปพื้นที่ใช้สอยในโครงการ	78
บทที่ 5 การศึกษาตัวอย่างอาคารประเภทเดียวกัน	
5.1 การศึกษาตัวอย่างอาคารในประเทศ	102
5.2 การศึกษาตัวอย่างอาคารต่างประเทศ	115
บทที่ 6 การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ	
6.1 ข้อมูลพื้นฐานทางสถาปัตยกรรม ขององค์ประกอบของโครงการ	128
6.2 ระบบอาคารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	168
6.2.1 ระบบโครงสร้าง และการก่อสร้าง	168
6.2.2 ระบบสุขาภิบาล	169
6.2.3 ระบบไฟฟ้า	176
6.2.4 ระบบปรับอากาศ	178
6.2.5 ระบบป้องกันอัคคีภัย	181
6.2.6 ระบบโทรศัพท์	186
6.2.7 ระบบเสียงประกาศสาธารณะ	187
6.2.8 ระบบการกำจัดขยะ	187
6.2.9 ระบบรักษาความปลอดภัย	188
6.2.10 การประหยัดพลังงานในอาคาร	190
บทที่ 7 สรุปผลการออกแบบ	
7.1 แนวความคิดในการออกแบบ	194
7.2 ผลงานการออกแบบ	197
บรรณานุกรม	207
ภาคผนวก	
กฎหมาย ที่ใช้เป็นแนวทางในการออกแบบอาคาร	ผ-1
แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว	ผ-4
ข้อมูลส่วนศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว	ผ-10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูปรูปภาพ

รูปที่ 3.3.1	แผนที่จังหวัดสระแก้ว	34
รูปที่ 3.3.2	แผนผัง อ.เมือง จ.สระแก้ว	35
รูปที่ 3.3.3	แผนผัง บริเวณที่ตั้งโครงการ	36
รูปที่ 3.3.4	การวิเคราะห์พื้นที่ตั้งโครงการ	37
รูปที่ 3.3.5	ภาพถ่ายที่ตั้งโครงการ	38
รูปที่ 3.3.6	ภาพถ่ายอาคารข้างเคียง	39
รูปที่ 5.1.1	ผังพื้นที่ ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวพนมรุ้ง	103
รูปที่ 5.1.2	รูปตัดอาคารแสดงนิทรรศการ	106
รูปที่ 5.1.3	ผังบริเวณ ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา	110
รูปที่ 6.1.1	ลักษณะการจัดทางเดินในห้องนิทรรศการ	135
รูปที่ 6.1.2	การจัดการเข้าชมนิทรรศการ	138
รูปที่ 6.1.3	แสดงขอบเขตของการมองเห็นของมนุษย์	139
รูปที่ 6.1.4	แสดงอัตราส่วนการเบนผนังที่เหมาะสม	151
รูปที่ 6.2.2.1	ช่องระบายน้ำฝนแบบต่างๆ	172
รูปที่ 6.2.2.2	บ่อดักไขมันทั่วไป	173
รูปที่ 6.2.2.3	ตะแกรงดักขยะทั่วไป	174
รูปที่ 6.2.2.4	บ่อเกรอะทั่วไป	175
รูปที่ 6.2.4.1	แผนภาพแสดงระบบการปรับอากาศแบบส่วนกลาง	176
รูปที่ 6.2.4.2	เครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วนส่วน	180
รูปที่ 6.2.5.1	ลักษณะของเครื่องตรวจจับสัญญาณ แบบตรวจจับควัน	182
รูปที่ 6.2.5.2	ตู้สายฉีดน้ำดับเพลิง (FHC) แบบต่างๆสำหรับสายฉีดน้ำดับเพลิงชนิดยางแข็ง	185
รูปที่ 6.2.5.3	ลักษณะของหัวกระจายน้ำดับเพลิงแบบต่างๆ	185
รูปที่ 7.2.1	ทัศนียภาพภายนอกโครงการ	197
รูปที่ 7.2.2	แสดงแนวคิดการออกแบบโครงการ	198
รูปที่ 7.2.3	แสดงแนวคิดการออกแบบโครงการ	199
รูปที่ 7.2.4	ผังบริเวณ และ ทัศนียภาพภายนอกโครงการ	200
รูปที่ 7.2.5	ผังพื้นที่ ชั้นที่1	201
รูปที่ 7.2.6	ผังพื้นที่ ชั้นที่2 และ ทัศนียภาพภายในโครงการ	202
รูปที่ 7.2.7	แสดงรูปด้านและรูปตัดของโครงการ	203
รูปที่ 7.2.8	แสดงรูปด้านและรูปตัดของโครงการ	204

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 7.2.9 แสดงหุ่นจำลองของโครงการ

205

รูปที่ 7.2.10 แสดงหุ่นจำลองของโครงการ

206

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญสารบัญตารางและแผนภาพ

ตารางที่ 2.2.1 รายชื่อแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสระแก้ว	7
ตารางที่ 2.3.1 จำนวนที่พักและห้องพักในภาคกลางตอนบน แยกตามจังหวัดปี2542	16
ตารางที่ 2.3.2 สรุปจำนวนผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว และเป็นมัคคุเทศก์	17
ตารางที่ 2.4.1 สรุปจำนวนผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว และเป็นมัคคุเทศก์	18
ตารางที่ 2.4.2 จำนวนและการจ้างแรงงานภาคการบริการรายจังหวัด	19
ตารางที่ 3.1.1 ข้อมูลการปกครองสระแก้ว	22
ตารางที่ 3.1.2 แสดงปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ และ ค่าความชื้นสัมพัทธ์ ตลอดปี ของจังหวัดสระแก้ว	23
ตารางที่ 3.1.3 ข้อมูลศาสนาจังหวัดสระแก้ว	27
ตารางที่ 3.1.4 รายชื่อโบราณสถานที่ขึ้นทะเบียนสระแก้ว	27
ตารางที่ 3.2.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบที่ตั้ง	31
ตารางที่ 3.2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบที่ตั้ง	33
ตารางที่ 4.1.1 การประเมินองค์ประกอบโครงการจากวัตถุประสงค์ของโครงการ	41
ตารางที่ 4.1.2 การประเมินองค์ประกอบโครงการจากขอบเขตของโครงการ	43
ตารางที่ 4.1.3 สรุปองค์ประกอบของโครงการ	46
ตารางที่ 4.2.1 อัตรากำลังและหน้าที่ของบุคลากร	49
ตารางที่ 4.3.1 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ	62
แผนภูมิ 4.3.1 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบฝ่ายบริหาร	64
แผนภูมิ 4.3.2 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบฝ่ายบริการวิชาการ	65
แผนภูมิ 4.3.3 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบฝ่ายเผยแพร่และส่งเสริมการท่องเที่ยว	66
แผนภูมิ 4.3.4 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบฝ่ายบริการเทคนิคและอุปกรณ์	67
แผนภูมิ 4.3.5 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบฝ่ายอาคารสถานที่	68
แผนภูมิ 4.3.6 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบงานจัดนิทรรศการ	69
แผนภูมิ 4.3.7 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบงานจัดการแสดง	70
แผนภูมิ 4.3.8 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบงานบริการสาธารณะ	71
แผนภูมิ 4.3.9 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบห้องสมุด	72
ตารางที่ 4.5.1 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้งานของห้องจัดแสดงนิทรรศการถาวร	80
ตารางที่ 4.5.2 รายละเอียดการใช้เนื้อที่ในโครงการ	89
ตารางที่ 6.2.5.1 แสดงการกำหนดหัวขี้น้ำฝอย	183
ตารางที่ 6.2.6.1 แสดงขนาดที่ว่างที่โทรศัพท์สาธารณะต้องการ	186

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

สระแก้วเดิมมีฐานะเป็นเมืองบริวารของปราจีนบุรี เมื่อปราจีนได้รับการยกฐานะเป็นจังหวัดเมื่อปี พศ 2476 และยกเลิกระบบเทศาภิบาลสระแก้วจึงกลายเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดปราจีนบุรี เนื่องด้วยเหตุผล ทางการปกครองและความมั่นคง ของประเทศ ต่อมาได้แยกตัวออกจากปราจีนบุรีพร้อมกับผนวกอีก 5 อำเภอ เพื่อรวมเป็นจังหวัดใหม่ และได้ประกาศให้เป็นจังหวัดอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2536

จะเห็นได้ว่า จังหวัด สระแก้ว เป็นจังหวัดที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ มีอาณาเขตติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตย กัมพูชา ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีการติดต่อค้าขายกัน อีกทั้งยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายแดนตลาดชายแดนบ้านคลองลึก หรือที่เรียกกันอีกชื่อหนึ่งว่า ตลาดโรงเกลือ อยู่ที่บ้านคลองลึก ตำบลท่าข้าม ห่างจากตัวอำเภออรัญประเทศไปทางทิศตะวันออกประมาณ 6 กิโลเมตร ติดชายแดนไทย-กัมพูชา เป็นตลาดทางการค้าที่สำคัญของพรมแดนแถบนี้ และจากตลาดคลองลึกไปอีกประมาณ 500 เมตร จะถึงด่านคลองลึกที่เป็นจุดผ่านแดนไปสู่ ตลาดปอยเปต ของประเทศกัมพูชา เป็นจุดผ่านแดนของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางท่องเที่ยวต่อไปยังประเทศ กัมพูชา ซึ่งมีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ คือ นครวัด นครธม เมืองเสียมเรียบ และกรุงพนมเปญ ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งอยู่ไม่ไกลจากชายแดนประเทศไทย

จากสถิติพบว่า จังหวัดสระแก้ว เป็นจังหวัดที่นักท่องเที่ยวนิยมใช้เป็นเส้นทางผ่านไปยังประเทศกัมพูชามากที่สุด ร้อยละ 58.5 ของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปกัมพูชาทั้งหมด

อีกทั้งในจังหวัดยังปรากฏหลักฐานความเจริญรุ่งเรืองของอารยธรรมโบราณ เช่นกลุ่มปราสาทขอม และจารึกต่างๆที่เป็นส่วนประกอบของสถาปัตยกรรมจำนวนมาก

จะเห็นได้ว่าปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่ต้องการไปยังตลาดการค้าชายแดน เพื่อเป็นศูนย์กลางการส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาค จะช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดี และสถานที่ท่องเที่ยวที่มีอยู่มากมายภายในภูมิภาคแถบนี้ และยังช่วยให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และยังช่วยส่งเสริมและเผยแพร่ วัฒนธรรม ประเพณี ทั้งภายใน และภายนอกประเทศ จึงเห็นสมควรที่จะมีการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวจังหวัดสระแก้วขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษาโครงการ

การทำวิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาและกำหนดรายละเอียดโครงการโดยมีขั้นตอนดังนี้
 - 1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโครงการอันได้แก่ ความเป็นมา หน้าที่ การดำเนินการและโครงสร้างของหน่วยงาน ศึกษาเกี่ยวกับ จำนวนและพฤติกรรม ของผู้ใช้อาคารโครงการ
 - 1.2 นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบของโครงการ และกำหนดขนาดพื้นที่ใช้สอยของแต่ละองค์ประกอบ
2. เพื่อศึกษาในเรื่องที่ตั้งโครงการ
 - 2.1 ศึกษาความต้องการทางด้านที่ตั้งของโครงการ กำหนดปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกที่ตั้งว่าเหมาะสม โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อม ที่จะส่งผลให้โครงการสามารถดำเนินการไปได้ดีรวมทั้งผลกระทบของโครงการที่อาจมีต่อสภาพแวดล้อม
 - 2.2 กำหนดที่ตั้งโครงการที่เหมาะสมโดยนำพื้นที่ที่มีความเป็นไปได้มาคัดเลือกโดยอาศัยปัจจัยที่กำหนดมาเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้ที่เข้ามาใช้สอยในอาคาร รวมทั้งศึกษา ถึงขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของผู้ที่มาใช้ เพื่อนำมาออกแบบให้สอดคล้องกับความต้องการ
4. เพื่อศึกษาระบบและการออกแบบพื้นที่ใช้งานต่างๆ ที่เป็นส่วนสำคัญของโครงการ เช่น ห้องนิทรรศการ หอประชุม เพื่อเป็นพื้นฐานในการออกแบบ
5. เพื่อศึกษาลักษณะโครงสร้าง การก่อสร้าง และระบบวิศวกรรมที่ใช้ในอาคาร เพื่อเป็นพื้นฐานในการออกแบบเพื่อให้ได้พื้นที่ใช้งานที่เหมาะสม

1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการ

ด้านการศึกษา

1. เพื่อเป็นศูนย์กลางของการรวบรวมเอกสารการ ค้นคว้าทาง วัฒนธรรม ประเพณี และศิลปะ ประจำภูมิภาค
2. เพื่อเป็นศูนย์กลางของการศึกษา ค้นคว้าหรือวิจัยข้อมูลทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี และศิลปะของจังหวัด
3. เพื่อเป็นศูนย์กลางการแสดงผล และรวบรวมศิลปวัตถุ และวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ ประจำภูมิภาค
4. เพื่อเป็นศูนย์กลางของการส่งเสริม เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ระหว่าง ภาค

เอกสารนี้และระหว่างชาติ งดเว้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านสังคม

5. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ไว้ซึ่งเอกลักษณ์ ทางด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่น
6. เพื่อให้คนในท้องถิ่นเห็นคุณค่า และเกิดความหวงแหนและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง และสามารถปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของตนเองได้
7. เพื่อปลูกฝังค่านิยมทางวัฒนธรรมและศิลปประจำภูมิภาคแก่เยาวชนและบุคคลทั่วไป
8. เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และบริการชุมชน ในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การแสดงดนตรี การจัดงานเลี้ยง และกิจกรรมอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

ด้านเศรษฐกิจ

9. เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการท่องเที่ยวประจำภาค และเป็นการส่งเสริมและกระจายรายได้ของคนในภูมิภาค
10. เพื่อส่งเสริม ผลิตภัณฑ์ของคนในภูมิภาคให้เป็นที่แพร่หลาย และเป็นที่สนใจของคนโดยทั่วไป

1.4 ขอบเขตของโครงการ

1. ทางด้านการอนุรักษ์ ศูนย์ทำหน้าที่รวบรวม และค้นคว้าหาข้อมูลทางศิลปและวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นในภูมิภาค โดยจัดเอกสารและรวบรวมข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่น รูปภาพ หนังสือ หนังสือนำชม เป็นต้น
2. ทางด้านการศึกษาวิจัย ศูนย์ทำหน้าที่ศึกษาและวิจัยข้อมูลต่างๆที่เก็บไว้เพื่อนำไปพัฒนาใช้กับคนท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง
3. ทางด้านการเผยแพร่และบริการ
 - เป็นที่แสดงศิลปและวัฒนธรรมของภูมิภาค ในลักษณะนิทรรศการ การสาธิต การบรรยาย การแสดงต่างๆ
 - เป็นสถานที่เผยแพร่ความรู้ในรูปข่าวสาร แก่ผู้คน ในภูมิภาค และนักท่องเที่ยว
 - เป็นสถานที่ประสานงานทางด้านศิลปวัฒนธรรม ทั้งภายในและภายนอกประเทศ
 - เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ของประชาชนและนักท่องเที่ยว ที่จะได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 ขอบเขตของการศึกษาโครงการ

ขอบเขตของการศึกษาโครงการจะครอบคลุมตั้งแต่ การค้นคว้าข้อมูล การวิเคราะห์ที่ตั้ง ตลอดจนการออกแบบสถาปัตยกรรมขั้นสมบูรณ์

1. รวบรวมข้อมูล

- ศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลด้านกิจกรรมในตัวโครงการ หน้าที่ใช้สอย ลักษณะกิจกรรมและความสัมพันธ์ของกิจกรรม
- ศึกษาเกี่ยวกับที่ตั้ง และสภาพแวดล้อมของที่ตั้ง
- ศึกษาข้อมูลอาคารประเภทเดียวกัน เพื่อวิเคราะห์ ข้อมูลและเปรียบเทียบ
- ศึกษาขนาดองค์ประกอบ และบุคลากร
- ศึกษากฎหมาย และเทศบัญญัติที่เกี่ยวข้อง
- ศึกษาการออกแบบ ระบบเทคนิค และโครงสร้างอาคาร
- ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นภายในจังหวัด

2 วิเคราะห์ข้อมูล

3 สรุปผล จากการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายละเอียดโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การศึกษาข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

จังหวัดสระแก้วมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานนับ 4,000 ปี ตั้งแต่ยุคหินใหม่-ยุคโลหะ โดยมีการค้นพบวัตถุโบราณที่บ้านโคกมะกอก ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ ในยุคต่อมาก็มีการค้นพบโบราณวัตถุอีก เช่น ที่อำเภออรัญประเทศและเขตอำเภอตาพระยา แสดงหลักฐานว่าสระแก้วเคยเป็นชุมชนสำคัญที่มีความเจริญรุ่งเรืองในยุคเจนละทวารวดี มีอารยธรรมและวัฒนธรรมเป็นของตนเอง และมีกษัตริย์หรือผู้ครองเมืองนับถือศาสนาฮินดู ลัทธิไศวนิกายและไวษณพนิกาย ดังจะเห็นได้จาก โบราณสถานและจารึกรูปอักษรต่าง ๆ ที่ปรากฏที่ปราสาทเขาน้อย เขตอำเภออรัญประเทศ ซึ่งถือกันว่าเป็นหลักฐานบันทึกศักราชที่เก่าที่สุดในกลุ่มจารึกรุ่นแรกที่พบในประเทศไทย สร้างขึ้นราวปีพุทธศักราช 1180 นอกจากนี้ยังพบหลักฐานความเจริญของอารยธรรมขอมระหว่างพุทธศตวรรษที่ 15-16 ในแถบนี้ อย่างมากมาย มีทั้งปราสาทอิฐ ปราสาทหิน เตาเผาเครื่องถ้วย และคูเมืองโบราณที่ยังหลงเหลือร่องรอย ปรากฏในปัจจุบัน เช่น จารึกพบที่ปราสาทตึกก้อกรมอีก 2 หลัก ซึ่งในระหว่างพุทธศตวรรษที่ 15 ปราสาทตึกก้อกรมมได้ถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นเทวสถานของพระศิวะ ดังข้อความในจารึกสล็อกก้อกรมหลักที่ 1 ได้กล่าวถึงว่าในปีพุทธศักราช 1480 พระเจ้าชัยวรมันที่ 4 โปรดให้นำศิลาจารึกมาปักไว้ที่ปราสาท ตึกก้อกรมเพื่อประกาศห้ามเรียกข้าของเทวสถานแห่งนี้ ไปใช้ในกิจการอื่น แต่ให้ข้าของเทวสถาน ได้บำรุงรักษาและบูชาพระศิวลึงค์หรือรูปเคารพ ซึ่งได้ประดิษฐานอยู่ ณ เทวสถานสล็อกก้อกรมนี้ตลอดไป ส่วนจารึกอีกหลักหนึ่งได้กล่าวสรรเสริญ พระเจ้าอาทิตย์วรมันที่ 2 ซึ่งได้ทรงบูรณะโบราณสถานแห่งนี้จนสำเร็จพร้อมจารึกที่เกี่ยวกับอารยธรรม และศาสนา เป็นต้น จากจารึกและโบราณสถานที่นี่ สามารถบ่งบอกให้ทราบถึงระบบการปกครองของอาณาจักรขอม โบราณบนผืนแผ่นดินสระแก้วแห่งนี้ เปรียบเสมือนมรดกทางภูมิปัญญาของบรรพชนที่มีคุณค่าเป็น คุณประโยชน์ต่อการศึกษา

จังหวัดสระแก้ว มีชื่อมาจากสระน้ำโบราณ ในพื้นที่อำเภอสระแก้ว ซึ่งมีอยู่ 2 สระ ในสมัยกรุงธนบุรี ประมาณ ปี พ.ศ.2324 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เมื่อครั้งทรงเป็นสมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก เป็นแม่ทัพยกไปตีประเทศกัมพูชา(เขมร) ได้แวะพักกองทัพที่สระน้ำทั้งสองแห่งนี้ กองทัพได้อาศัยน้ำจากสระใช้สอย ได้ขนานนามสระทั้งสองว่า "สระแก้ว - สระขวัญ" และได้นำน้ำจากสระทั้งสองแห่งนี้ ใช้ในการประกอบพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา โดยถือว่าเป็นน้ำบริสุทธิ์

สระแก้ว เดิมมีฐานะเป็นตำบล ซึ่งสมัยก่อนทางราชการ ได้ตั้งเป็นด่านสำหรับตรวจคนและสินค้าเข้า-ออก มีข้าราชการตำแหน่งนายกอง ทำหน้าที่เป็นนายด่าน จนถึง ปี พ.ศ.2452 ทางราชการจึงได้ยกฐานะขึ้นเป็นกิ่งอำเภอ ชื่อว่า "กิ่งอำเภอสระแก้ว" ขึ้นอยู่กับการปกครองของอำเภอกบินทร์บุรี โดยใช้ชื่อ

เอกสารนี้เป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น มิใช่ข้อมูลเชิงกฎหมายหรือการดำเนินการใดๆ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฐานะขึ้นเป็นอำเภอชื่อว่า "อำเภอสระแก้ว" ขึ้นอยู่กับการปกครองของจังหวัดปราจีนบุรี และต่อมาได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดสระแก้วขึ้น ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ เล่มที่ 110 ตอนที่ 125 ลงวันที่ 2 กันยายน 2536 เป็นผลให้จังหวัดสระแก้วได้เปิดทำการในวันที่ 1 ธันวาคม 2536 เป็นจังหวัดที่ 74 ของประเทศไทย โดยมีต้นไม้และดอกไม้ ประจำจังหวัด ชื่อต้น ดอกแก้ว

2.1 อุปสงค์การท่องเที่ยว

กลุ่มพื้นที่บริเวณนี้ นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว พื้นที่นี้มีนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีเพียงร้อยละ 3-5 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด แต่มี สัญญาณการขยายตัวจากนักท่องเที่ยวต่างชาติมากขึ้น โดยเฉพาะ นักท่องเที่ยวจาก เนเธอร์แลนด์และญี่ปุ่นที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี พื้นที่นี้มีจุดเด่นที่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ซึ่งตรงกับความสนใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย และมีจุดเด่นที่ถูกพัฒนาขึ้นในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา คือการท่องเที่ยวแบบผจญภัย เช่น การล่องแก่ง การเดินป่า เป็นต้น ส่วนที่เป็นประวัติศาสตร์ยังมีองค์ประกอบเป็นส่วนน้อย และไม่มีชื่อเสียงมากเท่าที่ควร และจุดเด่นอีกประการหนึ่ง คือเป็นพื้นที่ติดต่อกับ ประเทศกัมพูชา ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวไทยมักเดินทางไปซื้อสินค้าที่ตลาดชายแดน ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางท่องเที่ยวต่อไปยังประเทศกัมพูชา สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ คือ นครวัด นครธม เมืองเสียมเรียบ และกรุงพนมเปญ ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งอยู่ไม่ไกลจากชายแดนประเทศไทย

จากสถิติพบว่า จังหวัดสระแก้ว เป็นจังหวัดที่นักท่องเที่ยวนิยมใช้เป็นเส้นทางผ่านไปยังประเทศกัมพูชามากที่สุด ร้อยละ 58.5 ของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปกัมพูชาทั้งหมด

กลุ่มพื้นที่นี้ กลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มครอบครัว วัยรุ่น ชาวต่างชาติ

แหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มนี้อาจเรียกว่ากลุ่มวัฒนธรรม ไทย-ขอม แหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มเส้นทางนี้จะเน้นที่การท่องเที่ยวชมธรรมชาติศิลปะวัฒนธรรมระหว่างพื้นที่ และการเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเน้นในเขต จังหวัดสระแก้ว เชื่อมต่อจังหวัดปราจีน และประเทศกัมพูชา และยังเชื่อมต่อกับจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ได้แก่จังหวัดนครศรีธรรมราชและบุรีรัมย์ รูปแบบของการเดินทางและกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นการชมความงามตามธรรมชาติ เยือนประสาธินต่างๆ และซื้อสินค้าท้องถิ่นบริเวณชายแดน เป้าหมายนักท่องเที่ยว คือนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติ โดยเน้นที่นักท่องเที่ยวต่างชาติที่จะเดินทางต่อไปยังประเทศกัมพูชา

2.2 อุปทานการท่องเที่ยว

ตารางที่ 2.2.1 รายชื่อแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดสระแก้ว

อำเภอ	ธรรมชาติ	ประวัติศาสตร์	ศิลปวัฒนธรรม
เมืองสระแก้ว	1.อุทยานแห่งชาติปางสีดา - น้ำตกปางสีดา - น้ำตกผาดะเคียน - น้ำตกท่ากระบาก - กลุ่มน้ำตกแควมะค่า - น้ำตกถ้ำค้างคาว - จุดชมวิว - แหล่งจระเข้บ้านจืด - น้ำตกลานแก้ว - ทุ่งหญ้าบุตาปอด 2.อ่างเก็บน้ำท่ากระบาก	1.สระแก้ว-สระขวัญ	1.สนามกอล์ฟค่ายไพร่ระยอเดช
ตาพระยา	3.อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ 4.อุทยานแห่งชาติตาพระยา 5.ละลุ	2.ปราสาทสด๊กก๊อกธม 3.ปราสาทเขาลิ้น	
วังน้ำเย็น			2.สหกรณ์หัตถกรรมผลิตภัณฑ์ไม้ 3.สวนมะขามหวานสิริพร 4.ศูนย์สมุนไพรไทย โรงพยาบาลวังน้ำเย็น
วัฒนานคร	6.สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่า ชองกล้าบน	4.ปราสาทบ้านน้อย	5.ผลิตภัณฑ์ฝิงมุก 6.ข้าวหลามบ้านพร้าว 7.แคนตาลูป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัญมณี		5. พระสยามเทวาธิราช จำลอง 6. วัตถุอนุบรรพต 7. ปราสาทเขาน้อย 8. ปราสาทเมืองไม่	8. ประตูล้อมอัญมณี 9. ตลาดชายแดนบ้านคลอง ลึก 10. ร้านโพธิ์แก้วแอนติค 11. สนามกอล์ฟสุรสิงหนาท
เขานุกรณ์	7. เขานุกรณ์		

สถานที่ที่น่าสนใจ

อำเภอเมือง

สระแก้ว สระขวัญ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่หมู่ 6 และหมู่ 7 ตำบลสระแก้ว อยู่ห่างทิศตะวันตกของตัวเมือง หรือก่อนเข้าตัวเมืองเล็กน้อยจะมีทางแยกทางขวามือตรงกิโลเมตรที่ 246 เชื่อกันว่าน้ำในสระแห่งนี้ เป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์ที่เคยนำไปใช้ในราชพิธีราชาภิเษก และในสมัยกรุงธนบุรีเมื่อคราวสมเด็จพระมหา กษัตริย์ศึกเป็นแม่ทัพไปตีเขมร ได้แวะพักที่บริเวณสระน้ำทั้งสองแห่งนี้ และอาศัยน้ำจากสระทั้งสองแห่งนี้ สำหรับใช้สอย และใช้ในพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาด้วย จึงเป็นที่มาของชื่อจังหวัดสระแก้ว

อุทยานแห่งชาติปางสีดา มีพื้นที่ครอบคลุมอำเภอเมือง อำเภอวัฒนานคร อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว และอำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 844 ตารางกิโลเมตร หรือ 527,500 ไร่ ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2525 สภาพป่าเป็นภูเขาสูงชัน สลับซับซ้อน เป็นป่าดิบชื้น ป่าดิบเขา ป่าดิบแล้ง ป่าเต็งรัง และป่าทุ่งหญ้า เป็นต้น เป็นป่าที่มีความสมบูรณ์ประกอบด้วยสัตว์ป่า เช่น กระต๊อ ช้าง วัวแดง หมูป่า นกเงือก นกยูง เป็นแหล่งจระเข้ที่จัดที่ยัง เหลืออยู่ และเป็นต้นกำเนิดของห้วยโสมง ห้วยน้ำเย็น ห้วยพระปรัง ห้วยพลับพลึง ฯลฯ ก่อนที่จะไหลลงสู่แม่น้ำบางปะกง หรือแม่น้ำปราจีนบุรี ภายในอุทยานฯ มีสถานที่ที่น่าสนใจ ได้แก่

น้ำตกปางสีดา อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ 800 เมตร เป็นน้ำตกที่ทิ้งตัวจากหน้าผาสูง 10 เมตร เบื้องล่างเป็นแอ่งน้ำกว้างใหญ่ บรรยากาศร่มรื่น และจะมีน้ำมากในช่วงฤดูฝน

น้ำตกผาตะเคียน อยู่ห่างจากที่ทำการประมาณ 3 กิโลเมตร และห่างจากน้ำตกปางสีดา ประมาณ 2.5 กิโลเมตร สามารถเดินทางเท้าได้ 2 เส้นทาง ตลอดเส้นทางขึ้นสู่น้ำตกกรมรินด้วยแมงไม้หนาทึบ เป็นน้ำตกชั้นสุดท้ายที่อยู่ในสายเดียวกับน้ำตกปางสีดา น้ำตกทิ้งตัวลงมาจากหน้าผาสูง

ประมาณ 10 เมตร เหมาะสำหรับการเดินศึกษาธรรมชาติศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อ่างเก็บน้ำท่ากระบาก เป็นอ่างเก็บน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่จะปรับปรุงระบบชลประทานในเขตพื้นที่ราบเชิงเขา ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลท่าแยก ห่างจากตัวเมืองประมาณ 32 กิโลเมตร เป็นเขื่อนดินสูง 17.50 เมตร ยาว 720 เมตร บริเวณโดยรอบเป็นป่าโปร่ง ปลูกต้นไม้พันธุ์ต่าง ๆ ทั้งไม้ยืนต้นและไม้ประดับ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพสวยงาม เหมาะสำหรับพักผ่อน

น้ำตกท่ากระบาก อยู่ใกล้กับอ่างเก็บน้ำท่ากระบาก ตัวน้ำตกมีถึง 3 ชั้น แต่ละชั้นห่างกันประมาณ 400 ถึง 500 เมตร เบื้องล่างของแต่ละชั้นเป็นแอ่งน้ำลงเล่นน้ำได้

กลุ่มน้ำตกแควมะค่า จากที่ทำการอุทยานฯ ถึงหลักกิโลเมตรที่ 40 ให้เดินเท้าต่ออีกประมาณ 6 กิโลเมตร ตัวน้ำตกทิ้งตัวจากหน้าผาสูงประมาณ 70 เมตร เหมาะสำหรับเดินป่า และสามารถกางเต็นท์ได้ ใกล้ ๆ กันยังมีน้ำตกธารไทร้อย หย่างจากน้ำตกแควมะค่า ประมาณ 500 เมตร น้ำตกลานหินใหญ่ ห่างจากน้ำตกแควมะค่า ประมาณ 1.5 กิโลเมตร น้ำตกสวนมัน สวนทอง ห่างจากน้ำตกแควมะค่า ประมาณ 3 กิโลเมตร และน้ำตกม่านธารา ห่างจากน้ำตกแควมะค่า ประมาณ 4 กิโลเมตร กลุ่มน้ำตกแห่งนี้ใช้ระยะเวลาในการเดินทางประมาณ 2-3 วัน เนื่องจากเป็นกลุ่มน้ำตกที่อยู่ลึกเข้าไปในผืนป่า

น้ำตกถ้ำค้างคาว จากที่ทำการถึงหลักกิโลเมตรที่ 22 ให้เดินเท้าต่อไปอีกประมาณ 10 กิโลเมตร บริเวณน้ำตกมีค้างคาวอาศัยอยู่ในถ้ำมากมาย

จุดชมวิว เป็นหุบเขากว้าง ห่างจากที่ทำการไปประมาณ กิโลเมตรที่ 25 และกิโลเมตรที่ 35 สามารถชมภูมิประเทศโดยรอบ และชมพระอาทิตย์ขึ้น-ตกได้

แหล่งจระเข้บ้านจืด ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ 5 กิโลเมตร แล้วแยกเข้าทางไปหมู่บ้านคลองผักขม-ทุ่งโพธิ์ อีกประมาณ 50 กิโลเมตร เป็นแหล่งจระเข้บ้านจืดที่ได้สำรวจพบตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2534 ที่ยังเหลืออยู่ที่บริเวณป่าห้วยน้ำเย็น

ที่พัก อุทยานฯ มีบริการบ้านพัก ในอัตราคืนละ 500-600 บาท และมีสถานที่ให้กางเต็นท์ ในอัตรา คืนละ 5 บาท/คน บริการแก่นักท่องเที่ยว ติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ อุทยานแห่งชาติปางสีดา ตู้ ปณ. 55 ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว 27000 โทร. (01) 947-5948 หรือที่อุทยานแห่งชาติกรมป่าไม้ บางเขน กรุงเทพฯ โทร. 561-4292 ต่อ 724-725, 579-5734, 579-7223

การเดินทาง โดยรถส่วนตัว จากตัวเมืองสระแก้วใช้ทางหลวงหมายเลข 3462 ขึ้นไปทางทิศเหนือระยะทางประมาณ 27 กิโลเมตร อุทยานฯ จะอยู่ทางขวามือ หรือหากนักท่องเที่ยวประสงค์ที่จะเดินทางไปอุทยานฯ โดยรถโดยสารประจำทาง ก็สามารถใช้บริการรถสองแถวโดยสารสายสระแก้ว-บ้านคลองน้ำเขียว เข้าไปประมาณ 27 กิโลเมตร จนถึงที่ทำการอุทยานฯ และอีกเส้นทางหนึ่งสามารถที่จะเดินทาง โดยทางรถไฟ สายกรุงเทพฯ-อรัญประเทศ แต่ต้องลงที่สถานีรถไฟจังหวัดสระแก้ว แล้วจากนั้นจะต้องต่อรถโดยสารประจำทางสายสระแก้ว-บ้านคลองน้ำเขียว ไปประมาณ 27 กิโลเมตร จนถึงที่ทำการอุทยานฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อำเภอวัฒนานคร

สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าชองกล่าบน ตั้งอยู่ที่ตำบลหนองหมากฝ้าย มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 430 ไร่ การเดินทาง ใช้เส้นทางเดียวกันกับอุทยานฯ ปางสีดา ผ่านอ่างเก็บน้ำท่ากระบากไปประมาณ 500 เมตร และแยกซ้ายมือเข้าไปอีกประมาณ 3 กิโลเมตร สถานีแห่งนี้เป็นหน่วยงานของสวนอนุรักษ์สัตว์ป่า กรมป่าไม้ จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2526 ตามพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เพื่อเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่หายาก และใกล้จะสูญพันธุ์ เป็นสถานศึกษา วิจัยเกี่ยวกับสัตว์ป่า และแหล่งบริการด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสัตว์ป่า และสถานที่พักผ่อน ภายในสถานีฯ จัดแบ่งพื้นที่เพาะเลี้ยงเป็นสัดส่วนตามชนิดของสัตว์ต่าง ๆ เช่น นกเงือก นกเงือกปากย่น นกกางีง นกขุนทอง เป็ดก่า ละมั่ง หมาจิ้งจอก หมิวขอ เป็นต้น

ปราสาทบ้านน้อย ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลผักขะ เป็นปราสาทที่มีกำแพง 2 ชั้น ชั้นนอกเป็นกำแพงดิน ส่วนชั้นในทำด้วยศิลาแลง ตัวปราสาทหันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีทางเข้าทางเดียว คือ ทางทิศตะวันออก ด้านหน้าปราสาทตรงมุมทางทิศเหนือมีสระน้ำกรุด้วยก้อนศิลาแลง ตรงกลางด้านทิศตะวันตก มีซากโบราณสถานก่อด้วยอิฐไม่สอปูนตั้งอยู่บนศิลาแลง ห่างจากปราสาทไปทางทิศเหนือมีสระน้ำขนาดใหญ่

อำเภออรัญประเทศ

พระสยามเทวาริราชจำลอง อยู่ในตัวอำเภออรัญประเทศ หน้าสถานีตำรวจอรัญประเทศ มีความสูงประมาณ 1.29 เมตร เป็นรูปจำลองพระสยามเทวาริราช สร้างโดยพระอุทัยธรรมธารี เมื่อปี พ.ศ. 2518 ต่อมาราษฎรได้ร่วมกันสร้างบุษบกเป็นที่ประทับ โดยประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2528 เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้าน คู่เมืองของชาวอำเภออรัญประเทศ และชาวจังหวัดใกล้เคียง

ประตูชัยอรัญประเทศ ตั้งอยู่ระหว่างพรมแดนไทย-กัมพูชา ที่บ้านคลองลึก ตำบลท่าข้าม สร้างในปี พ.ศ. 2482 มีลักษณะเป็นป้อม 2 ป้อม อยู่กันคนละฟากถนน ตัวป้อมมีลักษณะเป็นรูปหกเหลี่ยมด้านเท่า สูงประมาณ 15 เมตร ฐานป้อมทำเป็นห้องรักษาการณ์ แต่ชำรุดทรุดโทรมจากภัยสงคราม จึงมีการบูรณะซ่อมแซม เมื่อปี พ.ศ. 2502 โดยยังคงรักษารูปลักษณะเดิมไว้เฉพาะป้อมด้านซ้ายมือเพื่อเป็นอนุสรณ์แก่ทหารกล้าที่เสียชีวิต และบาดเจ็บจากการสู้รบบริเวณชายแดนด้านนี้ สำหรับทางด้านขวามือได้ก่อสร้างเป็นเสมาขนาดใหญ่หันออกไปทางประเทศกัมพูชา ทำด้วยหินอ่อนสลักรูปครุฑไว้ด้านบน ได้ครุฑจารึกคำว่า “ประเทศไทย”

ตลาดชายแดนบ้านคลองลึก หรือที่เรียกกันอีกชื่อหนึ่งว่า ตลาดโรงเกลือ อยู่ที่บ้านคลองลึก ตำบลท่าข้าม ห่างจากตัวอำเภออรัญประเทศไปทางทิศตะวันออกประมาณ 6 กิโลเมตร ติดชายแดนไทย-กัมพูชา โดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 33 เส้นสระแก้ว-อรัญประเทศ เป็นตลาดทางการค้าที่สำคัญของพรมแดนแถบนี้ ตลาดโรงเกลือ เป็นตลาดชายแดนทางฝั่งไทย ร้านค้าในตลาดสร้างเป็นแบบโรงเรือน แบ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นห้อง ๆ สินค้าส่วนใหญ่ที่วางขายเป็นสินค้าที่มาจากฝั่งเขมร เช่น เครื่องทองเหลือง เครื่องเคลือบ เครื่องกระเบื้อง ถ้วยชาม เสื้อผ้า ผ้าผืน เครื่องใช้ไฟฟ้าจากประเทศรัสเซีย เครื่องจักสาน ปลาแห้ง เป็นต้น และจากตลาดคลองลึกไปอีกประมาณ 500 เมตร จะถึงด้านคลองลึกที่เป็นจุดผ่านแดนไปสู่ ตลาดปอยเปต ของประเทศกัมพูชา สำหรับ นักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศ จะต้องแสดงบัตรประชาชน และพาสปอร์ตโดยขอวีซ่าจากสถานทูตราชอาณาจักรกัมพูชา ในประเทศไทย เพื่อที่จะเข้าไปท่องเที่ยวแบบไปเช้า-เย็นกลับ แต่เฉพาะคนไทยที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอคลองลึก อำเภออรัญประเทศ อำเภอคลองหาด และอำเภอตาพระยา สามารถขอบัตรผ่านแดนชนิดไปเช้า-เย็นกลับได้ จากตลาดชายแดนบ้านคลองลึกจะมีรถตู้ รถปิ๊กอัพ ของบริษัทนำเที่ยวให้เช่าเหมาไปยังตลาดปอยเปต เมืองเสียมเรียบ อันเป็นที่ตั้งปราสาทนครวัด-นครรม ติดต่อกันได้ที่บริเวณตลาดบ้านคลองลึก หมายเหตุ สำหรับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้าไปยังประเทศราชอาณาจักรกัมพูชา ควรติดต่อสอบถามข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมก่อนที่จะเดินทางได้จากสถานทูตราชอาณาจักรกัมพูชา ในประเทศไทย สำนักงานจังหวัดสระแก้ว และสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลาง เขต 8 ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ของราชอาณาจักรกัมพูชาไม่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวนำกล้องถ่ายรูป หรือกล้องถ่ายภาพยนตร์เข้าไป รวมทั้งยังห้ามนำเข้าสินค้าบางประเภท เช่น ตาขัง สัตว์ป่า ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ป่า หอม และกระเทียม เป็นต้น ทั้งจากประเทศไทยเข้าไปยังราชอาณาจักรกัมพูชา และจากราชอาณาจักรกัมพูชาเข้ามายังประเทศไทย ด้วยเช่นกัน

วัดอนุบรรพต หรือ เขาน้อย ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านใหม่หนองไทร แยกจากถนนสุวรรณศรไปตามถนนระวีวิถีทางไปทางอำเภอตาพระยา ระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2468 ในรัชสมัยรัชกาลที่ 6 ภายในวัดมีพระอุโบสถที่สวยงาม และภายในอุโบสถประดิษฐานรอยพระพุทธรูปจำลองเนื้อทองเหลือง ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะของชาวอรัญประเทศ และชาวจังหวัดใกล้เคียง

ปราสาทเขาน้อย ตั้งอยู่ในวัดเขาน้อยสี่ชมพู ตำบลคลองน้ำใส ห่างจากตัวอำเภอไปทางทิศใต้ประมาณ 12 กิโลเมตร โบราณสถานตั้งอยู่บนยอดเขาเตี้ย ๆ สูงราว 80 เมตร มีบันไดทางขึ้น 254 ขั้น เดินต่อไปตามทางลาดไม้ไผ่ลื่นก็จะถึงบริเวณตัวปราสาท เป็นโบราณสถานไม่ก่ออิฐสอปูน ประกอบด้วยปรางค์ทิศเหนือ ปรางค์องค์กลาง และวิหารทิศใต้ แต่จะมีเพียงปรางค์องค์กลางเท่านั้นที่ยังคงสภาพเป็นองค์ปรางค์ ส่วนปรางค์ทางทิศเหนือ และวิหารทิศใต้เหลือเพียงฐานเท่านั้น ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2478 ปราสาทเขาน้อยได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานแห่งชาติจากกรมศิลปากร และได้มีการสำรวจขุดพบทับหลังหินทราย 5 ประติมากรรมหินทราย โบราณวัตถุทำจากโลหะเครื่องปั้นดินเผา สันนิษฐานว่าอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 12-13 มีการบูรณะปฏิสังขรณ์ และคงความสำคัญจนถึงพุทธศตวรรษที่ 16 เชื่อว่าเป็นศาสนสถานในศาสนาฮินดู ส่วนโบราณวัตถุที่ได้จากการขุดค้น และเก็บรักษา ได้ตั้งแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ปราจีนบุรี

ปราสาทเมืองไผ่ ตั้งอยู่ที่ตำบลเมืองไผ่ สิ่งที่น่าสนใจคือ เจดีย์โบราณสร้างด้วยอิฐก่อทับกัน เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีมุขยื่นออกมา 4 มุม แกะสลักลวดลายดอกไม้ ลายเครือวัลย์ และรูปคน สันนิษฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่าเป็นเจดีย์สมัยทวาราวดี นอกจากนี้ยังพบศิลปวัตถุหลายอย่าง เช่น เสาธรรมจักร ทำด้วยศิลาเขียว เทวรูปศิลปลพบุรี และพระพุทธรูปศิลปทวาราวดี ซึ่งโบราณวัตถุเหล่านี้ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร การเดินทาง ไปปราสาทเมืองฝั่มนั้นใช้เส้นทางสายอรัญประเทศ-ปราจีนบุรี ไปจนถึงตำบลเมืองฝั่ม แล้วต่อจากนั้นต้องเดินเท้าเข้าไปถึงตัวปราสาทเมืองฝั่ม ระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร

อำเภอเขาฉกรรจ์

เขาฉกรรจ์ ตั้งอยู่ที่ตำบลเขาฉกรรจ์ อยู่ในวัดเขาฉกรรจ์ ห่างจากตัวอำเภอเมืองประมาณ 17 กิโลเมตร ตามถนนสายสระแก้ว-จันทบุรี ทางหลวงหมายเลข 317 ระหว่างกิโลเมตรที่ 131-132 และแยกซ้ายไปอีกเล็กน้อย ตัวเขาเป็นเขาหินปูน ล้นเขาด้านยาวทำมุม 90 องศา กับทิศเหนือ และทิศใต้ จุดสูงสุดของยอดเขาสูงประมาณ 240 เมตร มีถ้ำเล็กถ้ำน้อยอยู่ถึง 72 ถ้ำ ที่นิยมเข้าไปชม ได้แก่ ถ้ำมืด ถ้ำหนูมาน ถ้ำทะลุ ถ้ำมหาหงส์ ถ้ำน้ำทิพย์ และถ้ำแก้วพลายชุมพล มีรอยพระพุทธรูปจำลอง ด้านหน้าเป็นสวนรุกขชาติเขาฉกรรจ์ ใช้เป็นสถานที่ปลูกป่าของกรมป่าไม้ ส่วนเชิงเขาเป็นที่ตั้งของวัดเขาฉกรรจ์ มีบันไดขึ้นไปถึงยอดเขา สามารถมองเห็นทิวทัศน์ได้กว้างไกล

อำเภอตาพระยา

ปราสาทสติก๊กอกรรม ตั้งอยู่ที่บ้านหนองเสม็ด ตำบลโคกสูง โบราณสถานประกอบด้วยองค์ปราสาท 3 หลัง หันหน้าไปทางทิศตะวันออก มีคูน้ำล้อมรอบ 4 ด้าน มีกำแพงแก้ว 2 ชั้น ชั้นนอกทำด้วยศิลาแลง ชั้นในทำด้วยหินทราย ตัวปราสาทก่อสร้างด้วยหินทราย มีโคปุระ หรือขุมประตูลืออยู่เพียงด้านทิศตะวันออก และทิศตะวันตกเท่านั้น ภายในระเบียงคดมีบรรณาลัยก่อด้วยหินทราย 2 หลัง อยู่หน้าปราสาทหลังกลางซึ่งเป็นปราสาทประธาน ปราสาทด้านซ้ายมือ และปราสาทองค์ประธานอยู่ในสภาพปรักหักพัง ด้านนอกปราสาททางทิศตะวันออกมีสระน้ำขนาดใหญ่รูปสี่เหลี่ยม มีถนนปูด้วยหินจากตัวปราสาทไปจนถึงสระน้ำตลอดแนว ได้มีการค้นพบศิลาจารึก 2 หลัก จารึกด้วยอักษรขอมโบราณ ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 15 เพื่อใช้ประดิษฐานรูปเคารพ และใช้ประกอบพิธีกรรมตามคติความเชื่อถือในลัทธิศาสนาฮินดู การเดินทาง สามารถใช้เส้นทางสายอรัญประเทศ-ตาพระยา แยกขวามือที่บ้านหนองเม็กไปจนถึงตัวปราสาท ระยะทางจากอรัญประเทศไปปราสาทสติก๊กอกรรมประมาณ 36 กิโลเมตร

ปราสาทเขาโล้น ตั้งอยู่ที่บ้านเจริญสุข ตำบลทัพราช เป็นปราสาทที่ตั้งอยู่บนยอดเขาโล้น ซึ่งเป็นยอดเขาเตี้ย ๆ อยู่บนเชิงเขาสะแกกรัง มีปราสาท 4 หลัง เหลืออยู่เฉพาะหลังกลาง ส่วนปราสาทด้านหน้า 2 หลัง และด้านหลัง 1 หลัง ได้ปรักหักพังไปแล้ว ลักษณะปราสาทคล้ายกับปราสาทเขาน้อย ก่อด้วยอิฐเผา มีหินทรายเป็นพื้นฐาน มีส่วนชำรุดที่ยอดของปราสาท ที่รอบประตูหินทรายมีจารึกด้วยอักษรโบราณ ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของตัวปราสาทมีสระน้ำขนาดใหญ่ 2 แห่ง และมีแนวถนนโบราณทอดยาวจากตัวปราสาทถึงสระน้ำ รอบ ๆ เขาโล้นนี้มีร่องรอยเป็นหมู่บ้าน หรือชุมชนโบราณในอดีต การเดินทาง ไปปราสาทเขาโล้นสามารถใช้เส้นทางหมายเลข 3068 เส้นทางตาพระยา-บุรีรัมย์ แล้วเลี้ยวซ้ายทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไปบ้านเจริญสุขจนถึงเชิงเขาที่ตั้งปราสาท ระยะทางจากอำเภอตาพระยาถึงปราสาทเขาโล้นประมาณ 28 กิโลเมตร

เทศกาล และงานประเพณี

งานสืบสานวัฒนธรรมเบ็ญบูรพา และงานกาชาดจังหวัดสระแก้ว จัดขึ้นที่โรงเรียนอนุบาล วัดสระแก้ว ประมาณช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ในงานจะมีขบวนแห่สืบสานประเพณีของดีเมือง สระแก้ว ชมการประกวดร้องเพลง นิทรรศการแสดงผลงานของส่วนราชการ ชมการแสดง และมหรสพ

งานวันสถาปนาจังหวัดสระแก้ว จัดขึ้นในช่วงประมาณต้นเดือนธันวาคม ของทุกปี ในงานจะมีขบวนแห่ศิลปวัฒนธรรม การจัดนิทรรศการ และการออกร้านจัดแสดงสินค้า

งานวันแคนตาลูปและของดีเมืองอรัญ จัดขึ้นที่บริเวณหน้าที่ว่าการอำเภออรัญประเทศ ในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี ซึ่งเป็นช่วงที่ผลผลิตแคนตาลูปออกสู่ตลาด ในงานมีขบวนแห่รถแคนตาลูป การประกวดแคนตาลูป และผลิตผลทางการเกษตร นิทรรศการของหน่วยงานราชการต่าง ๆ การประกวดธิดาแคนตาลูป การออกร้านจำหน่ายสินค้า และมหรสพต่าง ๆ

สินค้าพื้นเมือง และของที่ระลึก

ผลิตภัณฑ์ไม้ ทำจากไม้มะค่า ไม้ประดู่ ชาติ ไม้เต็งอาหาร แก้ว ไม้เต็งเครื่องแปง นาฬิกา กล่องใส่ กระดาษทิชชู และของประดับบ้าน หาซื้อได้ที่ สหกรณ์หัตถกรรมผลิตภัณฑ์ไม้ และร้านเฟอร์นิเจอร์ ใน ตลาดอำเภอวังน้ำเย็น

ผลิตภัณฑ์ฝั่มูก ทำเป็นไม้เต็ง กรอบรูป นาฬิกา ตลับใส่ของ แหล่งผลิตอยู่ที่ บ้านห้วยโจด ตำบล ห้วยโจด อำเภอวัฒนานคร

ข้าวหลาม ทำเป็นไม้สังขยา และไม่มีไม้ แหล่งทำอยู่ที่ บ้านพร้าว อำเภอวัฒนานคร หาซื้อได้ที่ แหล่งทำ และที่ตลาด ในเขตอำเภอวัฒนานคร

แคนตาลูป ปลูกกันมากในท้องที่ตำบลคลองน้ำใส ตำบลทับพริก และท้องที่ทั่วไปในเขตอำเภอวัฒนานคร

สวนสิริพร ตั้งอยู่ที่ 129 หมู่ 4 ถนนสระแก้ว-จันทบุรี อำเภอวังน้ำเย็น ปลูก และจำหน่ายมะขามหวาน และผลไม้ตามฤดูกาล เช่น มะม่วง กระท้อน

ร้านโพธิ์แก้วแอนติค ตั้งอยู่ที่ 78 ถนนจิตต์สุวรรณ จำหน่ายของโบราณ ของเก่า ในอำเภออรัญประเทศ

นอกจากนี้ยังมีสินค้าที่เป็นของฝากจากจังหวัดสระแก้ว และจากตลาดโรงเกลือ ได้แก่ หน่อไม้ เครื่องทองเหลือง เครื่องกระเบื้อง ถ้วย ชาม ผ้าผ่าน เครื่องสาน ปลาแห้ง ปลากรอบ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทศกาล และ งานประเพณี

งานสืบสานวัฒนธรรมเบ็องบูรพา และงานกาชาดจังหวัดสระแก้ว จัดขึ้นที่โรงเรียนอนุบาล
วัดสระแก้วประมาณช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปีในงานจะมีขบวนแห่สืบสานประเพณีของดีเมือง
สระแก้ว ชมการประกวดร้องเพลง นิทรรศการแสดงผลงานของส่วนราชการ ชมการแสดง และ มหรสพ

งานวันสถาปนาจังหวัดสระแก้ว จัดขึ้นในช่วงประมาณเดือนธันวาคมของทุกปี ในงานจะมี
ขบวนแห่ศิลปวัฒนธรรม การจัดนิทรรศการ และการออกร้านจัดแสดงสินค้า

งานวันแคนตาลูป จัดขึ้นที่หน้าที่ว่าการอำเภออรัญประเทศ ในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี ซึ่งเป็น
ช่วงที่ผลผลิตแคนตาลูปออกสู่ตลาด ในงานมีขบวนแห่รถแคนตาลูป การประกวดแคนตาลูป และผลิต
ผลทางการเกษตร นิทรรศการของหน่วยงานราชการต่างๆ การประกวดธิดาแคนตาลูป การออกร้าน
จำหน่ายสินค้า และมหรสพต่างๆ

งานประเพณีแห่พระบรมสารีริกธาตุ จัดขึ้นช่วงเดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์ บริเวณวัดนครธรรม
อำเภอวัฒนานคร กิจกรรมของงาน เป็นการแห่พระบรมสารีริกธาตุ ทำบุญใหญ่

งานวันชมพูหวาน เมืองผลไม้ คนชายแดน จัดขึ้นในช่วงเดือนมีนาคม บริเวณพื้นที่ว่าการ
อำเภอคลองหาด กิจกรรมของงานเป็นการแสดงพื้นบ้าน การประกวดพันธุ์ ชมพู พาดูชีวิตเกษตรกรชาย
แดน

งานประเพณีแห่เจ้าพ่อพระปรง จัดขึ้นประมาณวันที่ 19 เมษายน ของทุกปี บริเวณศาลเจ้า
พ่อพระปรง กิจกรรมของงานเป็นการแห่อัญเชิญ เจ้าพ่อพระปรง

งานประเพณีสงกรานต์ จัดขึ้นช่วงเทศกาลสงกรานต์ของทุกปี บริเวณเทศบาลตำบล ท่าเกษม
อำเภอเมือง กิจกรรมของงานเป็นการสรงน้ำพระ รดน้ำขอพรผู้เฒ่าเล่าตำนานเมือง

งานประเพณีบุญบั้งไฟ จัดขึ้นในช่วงเดือน พฤษภาคม ที่บ้านเขาเหลื่อมหมู่ที่ 4 อำเภอคลอง
หาด และที่วัดบ้านหินโคน หมู่ที่ 12 อำเภอเมือง กิจกรรมของงาน เป็นขบวนแห่บั้งไฟสวยงาม และขบวน
แห่ขอฝนแบบดั้งเดิม

งานตักบาตรเทโวโรหนะ จัดขึ้นในช่วงวันที่ 10-13 เดือนตุลาคมของทุกปี จัดขึ้นบริเวณวัดถ้ำ
เขาฉกรรจ์ อำเภอเขาฉกรรจ์ กิจกรรมของงาน เป็นงานตักบาตรที่ยิ่งใหญ่

การศึกษาจัดลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว

การจัดลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวที่ศึกษาจะจำแนกออกเป็น 2 ระดับ
แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงมาก เป็นกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงมากสามารถพัฒนาให้เป็น
แหล่งท่องเที่ยว ระดับประเทศหรือระดับนานาชาติ เป็นเป้าหมายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาว

ต่างประเทศ ที่เดินทางเข้ามา เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่แห่งเดียวในประเทศไทยหรือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เด่นมาก ในบรรดาแหล่งท่องเที่ยวประเภทเดียวกัน

แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง เป็นกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง สามารถให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับภาค คือ เป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่ที่ความเด่นมาก เมื่อเปรียบเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวประเภทเดียวกัน เป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจากภาคอื่นๆ และจากต่างประเทศ จะเดินทางไปท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงมากจังหวัดปราจีนบุรี

อุทยานแห่งชาติทับลาน

แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงจังหวัดปราจีนบุรี

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติปราจีนบุรี

โบราณสถานเมืองศรีมโหสถ

โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

น้ำตกเหวนรก

ตลาดผลไม้หนองชะอม

แก่งหินเพิงน้ำตกตะคร้อ

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดปราจีนบุรี

แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงมากจังหวัดสระแก้ว

อุทยานแห่งชาติปางสีดา

ตลาดขายแดนคลองลึก

แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงจังหวัดสระแก้ว

ปราสาทสติก๊กอกรรม

ปราสาทเขาโล้น

เขاجرจรจ

อุทยานแห่งชาติตาพระยา

ปราสาทบ้านน้อย

ละลุ

2.3 ความพร้อมทางการท่องเที่ยว

การเดินทาง

รถยนต์ การเดินทางไปจังหวัดสระแก้วสามารถใช้เส้นทางเดินได้ 3 เส้นทางได้แก่

1. จากกรุงเทพใช้เส้นทางสายพหลโยธินมาถึงรังสิต แล้วให้ชิดซ้าย โดยใช้สะพานวงแหวนข้ามมาลงที่เส้นทางหมายเลข 305 ผ่านอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายกจากนั้นเข้าเส้นทางหลวงหมายเลข 33 ผ่านอำเภอกบินทร์บุรี ไปจนถึงจังหวัดสระแก้ว
2. จากกรุงเทพ ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 1 แล้วเลี้ยวขวาที่แยกหินกอง ไปตามทางหลวงหมายเลข 33 ผ่านจังหวัดนครนายก อำเภอ กบินทร์บุรี ระยะทางประมาณ 245 กิโลเมตร
3. จากกรุงเทพใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 304 ผ่านเขตนมบุรี ผ่านจังหวัดฉะเชิงเทรา จากนั้นให้ใช้

เส้นทางไปอำเภอ พนมสารคาม พอถึงประมาณกิโลเมตรที่ 35 ให้เลี้ยวขวาไปตาม อำเภอกบินทร์บุรี โดย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้เส้นทางหมายเลข 304 พอถึงประมาณกิโลเมตรที่ 98 ให้เลี้ยวขวาอีกครั้ง เข้าเส้นทางหลวงหมายเลข 33 ไปจนถึงจังหวัดสระแก้ว

รถโดยสารประจำทาง บริษัท ขนส่ง จำกัด มีบริการรถโดยสารทั้งประจำและธรรมดา และรถปรับอากาศ ออกจากสถานีขนส่งหมอชิต ถนนกำแพงเพชร 2 ทุกวัน วันละหลายเที่ยว

รถไฟ การรถไฟแห่งประเทศไทยมีบริการขบวนรถโดยสาร กรุงเทพ-สระแก้ว-อรัญประเทศ วันละ 2 เที่ยว โดยในปัจจุบันการรถไฟได้ขยายเส้นทางเดินรถ ไปถึงยังบริเวณตลาดการค้าชายแดน บ้านคลองลึก

ที่พัก

ตารางที่ 2.3.1 จำนวนที่พักและห้องพักในภาคกลางตอนบน แยกตามจังหวัดปี 2542¹

จังหวัด	สถานพักแรม	โรงแรม	เกสต์เฮาส์	บังกะโล	รีสอร์ท	โมเต็ล	อื่นๆ	รวม
ปราจีนบุรี	จำนวนที่พัก	9	-	-	-	-	1	10
	จำนวนห้องพัก	392					70	462
สระแก้ว	จำนวนที่พัก	12		2	1	-	1	16
	จำนวนห้องพัก	561		48	10		20	639

ที่มา : เอกสารการท่องเที่ยว สำนักงานการท่องเที่ยวภาคกลางเขต 6 (อยุธยา) เขต 7 (ลพบุรี) เขต 8 (นครนายก) 2542.

ร้านอาหาร

จากรายงานสรุปสถานการณ์แผนการท่องเที่ยวประเทศไทย ปีพ.ศ 2543 โดยสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เขต 6 (อยุธยา สระบุรี อ่างทอง สุพรรณบุรี ฉะเชิงเทรา) เขต 7 (ลพบุรี นครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี) เขต 8 (นครนายก สระแก้ว ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา) พบว่า มีจำนวนร้านอาหารในพื้นที่ภาคกลางตอนบนเปิดบริการเพิ่มมากขึ้น แต่ยังคงด้อยคุณภาพและมาตรฐานในการให้บริการของพนักงานบริการ

บริษัทนำเที่ยว

จากรายงานสรุปสถานการณ์แผนการท่องเที่ยวประเทศไทย ปี พ.ศ 2543 โดยสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เขต 6 (อยุธยา สระบุรี ช่างทอง สุพรรณบุรี ฉะเชิงเทรา) เขต7 (ลพบุรี นครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี) เขต8 (นครนายก สระแก้ว ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา) พบว่า บริษัทท่องเที่ยวที่เปิดขึ้นในปัจจุบัน ยังเป็นบริษัทนำเที่ยวที่ยังเป็นบริษัทที่ยังไม่ได้จดทะเบียนอย่างถูกต้อง

นอกจากนี้ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ยังรวมตัวกันไม่เหนียวแน่น ทำให้ขาดพลังในการมีบทบาท เพื่อกำหนดแนวทาง และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว ตลอดจนร่วมกันกำหนดแนวทาง ในการทำการตลาด และส่งเสริมการขายให้ไปในทิศทางเดียวกัน จำเป็นต้องมีแนวทางในการกระตุ้นผู้ประกอบการ ธุรกิจท่องเที่ยวให้มีบทบาทมากขึ้น ในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกับภาครัฐ อีกทั้งให้มีการรวมกันในการกำหนดแนวทางและสามารถทำการตลาดได้เอง

ตารางที่ 2.3.2 สรุปจำนวนผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว และเป็นมัคคุเทศก์

	สระแก้ว		ปราจีนบุรี	
ธุรกิจนำเที่ยว	2	ราย	12	ราย
มัคคุเทศก์	11	คน	68	คน

ที่มา สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2543.

ปัจจุบันจะมีผู้ประกอบการท่องเที่ยว บริเวณชายแดนเพิ่มขึ้นมาก โดยนำนักท่องเที่ยวผ่านด่านตรวจ อำนวยความสะดวก เข้าไปท่องเที่ยวยังประเทศเขมร ลักษณะการท่องเที่ยวมักจะเป็นการเดินทางแบบไป เข้าเย็นกลับ มาพักต่อยังอำเภออรัญ

สินค้าพื้นเมือง

สินค้าพื้นเมืองเป็นสินค้าที่ทำรายได้ให้กับ คนในพื้นที่เป็นอย่างมาก แต่ยังมีประสบปัญหาการไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ และการวางขายในพื้นที่ห่างไกล ส่งผลให้ตัวสินค้ายังไม่เป็นที่นิยมกันมาก อีกทั้งสินค้าที่เกิด มาจากโครงการ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีจำนวนมาก ร้านค้าจำนวนมากการกระจายจะขายของกระจายผลิตภัณฑ์ออกทั้งสถานที่ขายสินค้า ที่ขาดความสะดวก มาตรฐานของสินค้า สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาในการขายผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

จากสาเหตุดังกล่าวทำให้ต้องมีการควบคุมดูแลร้านค้าให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับนักท่องเที่ยวได้และส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเพื่อกำหนด ราคาสินค้าและมาตรฐานที่แน่นอนในการผลิต ซึ่งจะช่วยให้สินค้ามีความน่าเชื่อถือ และได้คุณภาพ ซึ่งจะช่วยให้คนในพื้นที่ มีรายได้และมีงานทำมากขึ้น สินค้าที่เป็นที่นิยมของจังหวัด เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มนี้จะถูกเรียกว่า กลุ่มวัฒนธรรมไทย-ขอม เป็นกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายมาก การส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวในแถบนี้จำเป็นต้องสร้างความโดดเด่นของกลุ่มขึ้นมาเอง โดยส่งเสริมให้มีบางส่วนสามารถเชื่อมต่อกับกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด นครนายก-ปราจีนบุรีได้

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของกลุ่มนี้ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติปางสีดา เขาฉกรรจ์ อ่างเก็บน้ำท่ากระบาก ศูนย์เพาะเลี้ยงสัตว์ป่า ชองกล่าบน ขณะที่แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นหัวใจสำคัญของกลุ่มนี้คือ ตลาดชายแดนคลองลึก หรือตลาดรงเกลือ ขณะเดียวกันแหล่งท่องเที่ยวที่แสดงให้เห็นถึงการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมไทย และ วัฒนธรรมเขมร รวมถึงเชื่อมโยง ไปยังพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้ มีอยู่หลายแห่ง ได้แก่ ปราสาทสด๊กก๊อกธม ปราสาทเขาโล้น ปราสาทบ้านน้อย และ ปราสาทบ้านไผ่

2.4 ผลกระทบจากการท่องเที่ยว

การสร้างรายได้ให้กับพื้นที่

นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นนโยบายหนึ่งที่สามารถกระจายรายได้ให้กับพื้นที่ต่างๆ โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวนั้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แบ่งรายจ่ายของนักท่องเที่ยวออกเป็น 5 หมวด ได้แก่ ค่าที่พัก ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่าบริการท่องเที่ยวในจังหวัด ค่าซื้อสินค้าของที่ระลึก เมื่อพิจารณาจะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวอยู่ในผู้รับประโยชน์ 2 กลุ่ม คือกลุ่มธุรกิจ และกลุ่มชาวบ้าน กลุ่มธุรกิจจะได้รายได้จากหมวด ค่าใช้จ่าย ที่พัก และค่าบริการท่องเที่ยว ในจังหวัดและกระจายรายได้สู่ชาวบ้านในรูปของค่าจ้างแรงงาน ส่วนกลุ่มชาวบ้านจะได้จากค่าบริการอาหาร และเครื่องดื่ม และค่าซื้อสินค้าของที่ระลึก กลุ่มชาวบ้านจะได้รับรายได้เพิ่มขึ้น ในส่วนของที่ระลึก ถ้ามีตลาดและ สินค้ามีความหลากหลายมากขึ้น เช่น สินค้าหัตถอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์การเกษตรแปรรูป ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของใช้พื้นบ้าน

ตารางที่ 2.4.1 สรุปจำนวนผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว และเป็นมัคคุเทศก์

จังหวัดสระแก้ว	2533	2535	2537	2539
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	Na	Na	6,847,667	9,705,289
รายได้จากการท่องเที่ยว (พันบาท)	Na	Na	947,463	1,183,684
สาขาการบริการ (พันบาท)	Na	Na	570,854	639,752

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้จากการท่องเที่ยวต่อหัว (พันบาท)	Na	Na	2,417	2,944
สัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (%)	Na ¹	Na	13.84	12.20

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การสร้างงานให้กับแรงงานในท้องถิ่น

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่ทำให้ภาคการบริการขยายตัวมากขึ้น ภาคการบริการเป็นภาคที่ต้องการแรงงานคนจำนวนมาก โดยไม่สามารถนำเทคโนโลยีหรือเครื่องจักรเข้ามาทดแทน ในการทำงานได้ ดังนั้น ถ้าการท่องเที่ยวขยายตัวมากเพียงไร ปริมาณการจ้างงานในภาคการบริการจะยิ่งเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ยังจะทำให้ภาคการผลิตอื่นๆ ขยายตัวด้วย เช่น โรงแรม ภัตตาคาร การค้า การขนส่งและการศึกษา และยังเป็นผลกระทบทางอ้อมต่อการลดการย้ายถิ่นฐานของแรงงานเข้าสู่เมืองใหญ่ การพัฒนาการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชนบทจะเป็นตัวส่งเสริมให้เกิดการสร้างงานในระดับหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น

ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา จำนวนแรงงานที่ยังไม่มีงานทำหรืออยู่ในภาวะรองงาน ยังมีอยู่อีกจำนวนมาก การส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายมากขึ้นอาจจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการจ้างงานภายในพื้นที่เพิ่มมากขึ้นได้

ตารางที่ 2.4.2 จำนวนและการจ้างแรงงานภาคการบริการรายจังหวัด

จังหวัด	2541			2542			2543		
	จำนวนแรงงาน	ผู้ไม่มีงานทำ	แรงงานภาคการบริการ	จำนวนแรงงาน	ผู้ไม่มีงานทำ	แรงงานภาคการบริการ	จำนวนแรงงาน	ผู้ไม่มีงานทำ	แรงงานภาคการบริการ
สระแก้ว	251,452	15,257	26,371	255,701	2,675	33,272	253,168	47,283	22,349

ที่มา : ตารางสถิติโครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรระดับจังหวัด สำนักงานสถิติแห่งชาติ

¹ Na หมายถึง ไม่ได้มีการเก็บข้อมูล

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวจังหวัดสระแก้ว เป็นโครงการที่ตั้งอยู่ในบริเวณเขตเมือง อ.สระแก้ว จ.สระแก้ว ซึ่งปัญหาขยะและน้ำเสีย มักจะเป็นปัญหาที่สำคัญของเขตเมืองและสถานที่ท่องเที่ยว

การกำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตชุมชน เช่น เทศบาลตำบล และเมืองที่เป็นศูนย์ส่งเสริมความเจริญในระดับเทศบาลนครและเทศบาลเมือง จะมีการจัดสร้างสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล แต่มีปัญหาในด้านการดำเนินการ เนื่องจากขาดการบริหารทั้งในเรื่องงบประมาณดำเนินการและบุคลากร รวมทั้งการเก็บค่าธรรมเนียม การแก้ไขปัญหาเป็นไปได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังมีปัญหาเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจร สำหรับในเขตพื้นที่ จ.สระแก้ว ยังใช้ระบบการกำจัดขยะแบบไม่ถูกวิธี โดยส่วนใหญ่จะเป็นการเทกองบนพื้นแล้วเผาและฝังกลบเป็นครั้งคราว จึงมักประสบปัญหาเรื่องกลิ่นและแมลง ส่วนในเรื่องระบบการใช้บริการเก็บขยะ พบว่ายังไม่ครอบคลุมทั่วทุกครัวเรือนในเขตชุมชน ซึ่งปัจจุบันทางจังหวัดได้ดำเนินการศึกษารูปแบบการกำจัดขยะมูลฝอยแบบศูนย์กำจัดขยะซึ่งมีระบบและมาตรการป้องกันปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยอยู่ในขั้นตอนของการศึกษา

น้ำเสียของชุมชนในพื้นที่นี้ ยังเป็นการระบายลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติโดยตรงไม่ผ่านการบำบัด สำหรับในเขตพื้นที่ จ.สระแก้ว ยังอยู่ในขั้นตอนการศึกษาความเหมาะสมในการก่อสร้างบ่อดักไขมัน เป็นขบวนการขจัดไขมัน (Grease, Silt) ออกจากน้ำเสียก่อนนำเข้าสู่ระบบกำจัดน้ำเสีย เพื่อให้ระบบกำจัดน้ำเสียหลักทำงานได้โดยสะดวกไม่ยุ่งยาก

บทที่ 3

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของที่ตั้งโครงการ

3.1 การศึกษารายละเอียดจังหวัดที่ตั้งโครงการ

ลักษณะทั่วไปของจังหวัดสระแก้ว

จังหวัดสระแก้ว เป็นจังหวัดชายแดนด้านตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 220 กิโลเมตร ในอดีตเคยเป็นชุมชนสำคัญที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาก่อน มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนาน ตั้งแต่สมัยอาณาจักรสุพรรณภูมิ และอาณาจักรทวารวดี เดิมมีฐานะเป็นเมืองบริวารของปราจีนบุรี (เมืองประจิมในสมัยโบราณ) และปราจีนบุรีได้รับการยกฐานะให้เป็นจังหวัด เมื่อปี พ.ศ. 2476 เมื่อยกเลิกระบบเทศาภิบาล สระแก้วจึงกลายเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดปราจีนบุรี

จังหวัด สระแก้ว มีชื่อมาจากสระน้ำโบราณ ในพื้นที่อำเภอสระแก้ว ซึ่งมีอยู่ 2 สระ ในสมัยกรุงธนบุรี ประมาณ ปี พ.ศ.2324 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เมื่อครั้งทรงเป็นสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก เป็นแม่ทัพยกไปตีประเทศกัมพูชา(เขมร) ได้แวะพักกองทัพที่สระน้ำทั้งสองแห่งนี้ กองทัพได้อาศัยน้ำจากสระใช้สอย ได้ขนานนามสระทั้งสองว่า "สระแก้ว - สระขวัญ" และได้นำน้ำจากสระทั้งสองแห่งนี้ ใช้ในการประกอบพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา โดยถือว่าเป็นน้ำบริสุทธิ์

สระแก้ว เดิมมีฐานะเป็นตำบล ซึ่งสมัยก่อนทางราชการ ได้ตั้งเป็นด่านสำหรับตรวจคนและสินค้าเข้า-ออก มีข้าราชการตำแหน่งนายกอง ทำหน้าที่เป็นนายด่าน จนถึง ปี พ.ศ.2452 ทางราชการจึงได้ยกฐานะขึ้นเป็นกิ่งอำเภอ ชื่อว่า "กิ่งอำเภอสระแก้ว" ขึ้นอยู่กับการปกครองของอำเภอบินทร์บุรี โดยใช้ชื่อสระน้ำเป็นชื่อกิ่งอำเภอมานถึงปัจจุบัน ต่อมาเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2501 ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นอำเภอชื่อว่า "อำเภอสระแก้ว" ขึ้นอยู่กับการปกครองของจังหวัดปราจีนบุรี และต่อมาได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดสระแก้วขึ้น ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ เล่มที่ 110 ตอนที่ 125 ลงวันที่ 2 กันยายน 2536 เป็นผลให้จังหวัดสระแก้วได้เปิดทำการในวันที่ 1 ธันวาคม 2536 เป็นจังหวัดที่ 74 ของประเทศไทย โดยมีต้นไม้และดอกไม้ ประจำจังหวัด ชื่อต้น ดอกแก้ว

จังหวัดสระแก้วแบ่งการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ และ 2 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอวัฒนานคร อำเภออรัญประเทศ อำเภอตาพระยา อำเภอเขาฉกรรจ์ อำเภอวังน้ำเย็น อำเภอคลองหาด กิ่งอำเภอโคกสูง และกิ่งอำเภอวังสมบูรณ์ มีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ 7,195 ตารางกิโลเมตร หรือ 4,496,961 ไร่ และเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ ติดชายแดนประเทศกัมพูชา ยาว 165 กิโลเมตร พื้นที่มีทั้งที่ราบ ที่ดอนและป่าเขา ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม และเลี้ยงสัตว์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาณาเขต

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดนครราชสีมา และอำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์
- ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ราชอาณาจักรกัมพูชา
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอกบินทร์บุรี อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรีและอำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

การปกครอง

จังหวัดสระแก้วแบ่งการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง , อำเภอวัฒนานคร , อำเภออรัญประเทศ , อำเภอตาพระยา , อำเภอวังน้ำเย็น , อำเภอคลองหาด

ตารางที่ 3.1.1 ข้อมูลการปกครองสระแก้ว

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	เนื้อที่(ตร.กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.
1. เมืองสระแก้ว	1,477.8	8	113	3	8
2. วัฒนานคร	1,555.7	11	111	1	11
3. อรัญประเทศ	773.6	12	108	1	12
4. ตาพระยา	999.1	5	55	1	5
5. วังน้ำเย็น	373.9	4	54	1	4
6. คลองหาด	534.4	7	69	-	7
7. เขาคกรรจ์	526.7	4	57	1	4
8. กิ่งโคกสูง	376.5	4	35	-	4
9. กิ่งวังสมบูรณ์	577.2	3	35	-	3
รวม	7,195.4	58	637	8	58

ประชากร

ประชากร ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2543 รวมทั้งสิ้น 537,942 คน เป็นชาย 269,710 คน หญิง 268,232 คน สำหรับอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมือง จำนวน 105,108 คน รองลงมาได้แก่ อำเภออรัญประเทศ จำนวน 81,105 คน และอำเภอวัฒนานคร จำนวน 79,090 คน (ตามตารางที่ 8) สำหรับอำเภอที่มีความหนาแน่น ของประชากรมากที่สุด คือ อำเภอวังน้ำเย็น 208 คน/ตร.กม. รองลงมาได้แก่ อำเภออรัญประเทศ 98 คน/ตร.กม. อำเภอคลองหาด 87 คน/ตร.กม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะภูมิอากาศ

ระแวกมีภูมิอากาศแบบป่าฝนเมืองร้อน มีสภาพอากาศที่แห้งแล้งสลับกับชุ่มชื้นอย่างชัดเจน ในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จะมีอากาศชุ่มชื้น ตลอดฤดู แต่ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือหรือฤดูหนาวจะมีอากาศแห้งแล้ง มี 3 ฤดู คือฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน มิถุนายน ถึง เดือนตุลาคม ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม ถึงเดือน กุมภาพันธ์ ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่ เดือนมีนาคม ถึงเดือน พฤษภาคม อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 27-30 องศาเซลเซียส ปริมาณ น้ำฝนเฉลี่ยตลอดปี 1,500 – 1,800 มิลลิเมตร ต่อปีเสมอ เหมาะต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตร

ตารางที่ 3.1.2 แสดงปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิ และ ค่าความชื้นสัมพัทธ์ ตลอดปี ของจังหวัดสระแก้ว

เดือน	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	อุณหภูมิ (เซลเซียส)		ความชื้นสัมพัทธ์	
		ต่ำสุด	สูงสุด	ต่ำสุด	สูงสุด
เฉลี่ยตลอดปี	123.21	20.0	36.12	40.63	97.67
มกราคม	29.4	14.0	35.5	29	94
กุมภาพันธ์	11.0	16.5	37.5	23	93
มีนาคม	43.8	22.0	38.9	30	97
เมษายน	102.1	22.0	40.4	38	100
พฤษภาคม	151.6	23.5	37.4	43	100
มิถุนายน	135.4	23.1	35.5	45	100
กรกฎาคม	195.0	23.2	35.2	52	100
สิงหาคม	231.1	22.8	34.7	54	98
กันยายน	411.1	22.5	34.2	56	99
ตุลาคม	165.4	20.0	35.5	50	99
พฤศจิกายน	8.4	17.5	34.2	40	96
ธันวาคม	3.2	13.0	34.4	30	96

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดชายแดนภาคตะวันออกของประเทศ มีแนวเขตพรมแดนติดประเทศราชอาณาจักร กัมพูชายาวประมาณ 135 กิโลเมตร สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลอนลูกคลื่น จนถึงลักษณะสูงชันทางตอนเหนือ มีลักษณะเป็นเนินสูงจนถึงภูเขา บริเวณอุทยานแห่งชาติ ปางสีดา ทางตอนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้มีลักษณะภูมิประเทศแบบ เป็นคลื่นลูกลอนจนถึงเนินเขา บริเวณทิวเขา จันทบุรี ซึ่งมีสภาพเป็นป่าดงดิบ และ ป่าโปร่ง ด้านตะวันออกมีลักษณะเป็นที่ราบ โดยมีพื้นที่บริเวณอำเภอ วัฒนานคร เป็นสันปันน้ำทางตะวันตกลาดลงสู่ อำเภอเมืองจังหวัดสระแก้ว ทางตะวันออกลาดลงสู่ อำเภอ อรัญประเทศ จังหวัดสระแก้วมีเนื้อที่ป่าไม้คิดเป็น 87 % ของเนื้อที่จังหวัด คือ 527,500 ไร่

การประกอบอาชีพ

อาชีพที่สำคัญของประชาชนในจังหวัดสระแก้วได้แก่การเกษตร รองลงมาคือ ค้าขาย การเกษตรที่สำคัญคือ การปลูกข้าว ปลูกมันสำปะหลัง อ้อย ไม้ตง และแตงแคนตาลูป ด้านปศุสัตว์ ได้มีประชาชนจำนวนหนึ่งหันมาประกอบอาชีพ การเลี้ยง โคเนื้อ และ ไก่เนื้อ ซึ่งมีแนวโน้มว่าเกษตรกรของจังหวัดสระแก้ว จะนิยมการเลี้ยงสัตว์มากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันภาวะทางเศรษฐกิจของจังหวัดสระแก้ว กำลังขยายตัวมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากทำเลที่ตั้งที่เป็นศูนย์กลางการคมนาคม จากทางภาคตะวันออกสู่ประเทศกัมพูชา

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

สภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดสระแก้วในปี 2542พบว่า ประชากรมีรายได้ เฉลี่ยต่อหัว 34,398 บาท เป็นอันดับที่ 49 ของประเทศ โดยทั้งจังหวัดมีผลิตภัณฑ์มวลรวม 14,310 ล้านบาท รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับ สาขาการเกษตรมากที่สุดถึงร้อยละ 32.44คิดเป็นมูลค่า 4,642 ล้านบาท รองลงมา เป็นสาขาการค้าส่ง และค้าปลีก ร้อยละ 22.77 คิดเป็นมูลค่า 3,259 ล้านบาท และสาขาการบริการ ร้อยละ 12.37 คิดเป็นมูลค่า 2,033 ล้านบาท อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจร้อยละ 1.79

การใช้พื้นที่และการถือครองที่ดินทางการเกษตร

การใช้พื้นที่ จังหวัดสระแก้วมีพื้นที่ทั้งหมด 4,496,962 ไร่ จากข้อมูล ปี 2538 ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เพื่อการเกษตร 1,939,223 ไร่ (43.12 %) พื้นที่ป่าไม้ (ที่มีสภาพเป็นป่า) 916,588 ไร่ (20.38 %) ที่เหลือเป็นพื้นที่ไม่ได้จำแนก 1,641,151 ไร่ (36.49 %)

การถือครองที่ดินทางการเกษตร ส่วนใหญ่พื้นที่เกษตรเป็นของเกษตรกรเอง 1,939,223 ไร่ (100 %) ยังเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองโดยสมบูรณ์ (ไม่ได้จำนอง/ขายฝาก 1,872,603 ไร่ (96.56 %)) ที่เหลือเป็นของคนอื่น ๆ 29,588 ไร่ (1.52%) ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ได้ทำฟรี 37,032 ไร่ (1.91%)

พืชเศรษฐกิจของจังหวัด

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดสระแก้ว ที่มีการเพาะปลูกมาก 4 ชนิด ได้แก่ ข้าว จากสถิติเพาะปลูกปี 2539 - 2543 พบว่ามีปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือ

ในปี 2543 ผลิตได้จำนวน 336,364 ตัน ลดลงจากปี 2542 จำนวน 1,618 ตัน หรือคิดเป็น ร้อยละ 0.48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยมีพื้นที่เพาะปลูกในปี 2543 จำนวน 903,369 ไร่หรือคิดเป็นร้อยละ 1.94

ข้าวโพด จากสถิติการเพาะปลูกปี 2539-2543 พบว่าปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือในปี 2543 ผลิตได้จำนวน 373,278 ตัน ลดลงจากปี 2542 จำนวน 38,327 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.31 โดยมีพื้นที่เพาะปลูกในปี 2543 จำนวน 584,230 ไร่ เพิ่มจากปี 2542 เป็นจำนวน 20,536 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 3.64

มันสำปะหลัง จากสถิติการเพาะปลูกปี 2539-2543 ปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือในปี 2543 ผลิตได้จำนวน 1,303,725 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.32 โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี 2543 จำนวน 434,320 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2542 เป็นจำนวน 25,883 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 6.33

อ้อย จากสถิติการเพาะปลูกปี 2539 - 2543 พบว่าแนวโน้มเพิ่มขึ้น กล่าวคือในปี 2543 ผลิตได้ 1,640,130 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.28 โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี 2543 จำนวน 200,702 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2542 จำนวน 86,566 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 20.51

ระบบสาธารณูปโภค

การไฟฟ้า จังหวัดสระแก้ว มีจำนวนการไฟฟ้าทั้งหมด 7 แห่ง กระแสไฟฟ้าที่ใช้ทั้งสิ้น 177,632,932 หน่วย และมีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าทั้งสิ้น 99,109 ราย

น้ำอุปโภคบริโภค ปี 2543 จังหวัดสระแก้ว มีประชากรในเขตเมือง (เทศบาล) 71,035 คน และในเขตชนบท 466,907 คน มีความต้องการน้ำกินน้ำใช้ในเขตเมือง และชนบทประมาณ 14,562,175 ลิตร และ 23,345,350 ลิตร ตามลำดับ

น้ำเพื่อการเกษตร แหล่งน้ำที่ประชาชนชาวจังหวัดสระแก้ว ใช้เพื่อการเกษตร ประกอบด้วย บ่อบาดาลส่วนตัว 6,264 บ่อ บ่อบาดาลสาธารณะ 1,332 บ่อ (จากข้อมูล กชช.2 ค ปี 2539)

ระบบน้ำประปา จังหวัดสระแก้วมีจำนวนหมู่บ้านที่มีน้ำประปาใช้ 283 หมู่บ้าน ไม่มีน้ำประปาใช้ 345 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 45.06 , 54.94 ของหมู่บ้านทั้งหมด ตามลำดับ (จากข้อมูล กชช.2 ค. ปี 2541)

ประปาในเขตเมือง ปี 2543 จังหวัดสระแก้ว มีจำนวนที่ทำการประปา 7 แห่ง ซึ่งจำหน่ายน้ำในเขตเทศบาล 6 เขต จำนวนประชากร 71,035 คน มีผู้ใช้น้ำ 10,447 ราย ปริมาณน้ำผลิต 3,918,963 ลบ.ม. ปริมาณน้ำจำหน่าย 2,730,308 ลบ.ม. และปริมาณน้ำสูญเสียร้อยละ 25.21

แหล่งน้ำธรรมชาติ จังหวัดสระแก้ว มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ 12 แห่งคือ คลองพระสะทิง, คลองตาหลัง, คลองไก่อี้น, คลองวังจิก, คลองพระปรัง, คลองลำสะโตน, ห้วยยาย, ห้วยตะเคียน, ห้วยนางาม, ห้วยพรมโหด, ห้วยไผ่, คลองน้ำใส, มีแม่น้ำ ห้วยลำธาร คลอง จำนวน 244 สาย ซึ่งในจำนวนนี้มีที่ใช้งานได้ในฤดูแล้ง จำนวน 96 สาย มีหนองบึง 106 แห่ง ที่มีสภาพใช้งานได้ในฤดูแล้ง 53 แห่ง และอื่นๆ 297 แห่ง ที่มีสภาพการใช้งานได้ในฤดูแล้ง 202 แห่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งน้ำชลประทาน แหล่งน้ำชลประทานที่มีอยู่ภายในจังหวัด ประกอบด้วยแหล่งน้ำตามโครงการขนาดใหญ่ และขนาดกลาง โครงการอื่นเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน และโครงการขนาดเล็ก ที่สร้างเสร็จแล้ว ถึงสิ้นปีงบประมาณ 2543 รวม 173 โครงการ สามารถเก็บกักน้ำได้ 346.325 ล้าน ลบ.ม. และมีพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ 337,506 ไร่ หรือร้อยละ 13.83 ของพื้นที่ถือครองทางการเกษตร ของจังหวัด 2,440,783 ไร่

สถานีสูบน้ำไฟฟ้า จนถึงสิ้นปีงบประมาณ 2542 กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน ได้ดำเนินการจัดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ในจังหวัดสระแก้วแล้ว จำนวน 18 สถานี พื้นที่โครงการ 44,865 ไร่ (ตารางที่ 9) เพื่อประโยชน์ในด้านเกษตรกรรม และขจัดปัญหาความแห้งแล้ง ของพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน

การเดินทาง

รถยนต์ การเดินทางไปจังหวัดสระแก้วสามารถใช้เส้นทางได้ 3 เส้นทาง ได้แก่

1. จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางสายพหลโยธินมาถึงรังสิต แล้วให้ชิดซ้ายโดยใช้สะพานวงแหวนข้ามมาลงที่เส้นทางหมายเลข 305 ผ่านอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก จากนั้นเข้าเส้นทางหลวงหมายเลข 33 ผ่านอำเภอบินทร์บุรี ไปจนถึงจังหวัดสระแก้ว ระยะทางประมาณ 214 กิโลเมตร

2. จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 1 แล้วเลี้ยวขวาที่แยกหินกองไปตามทางหลวงหมายเลข 33 ผ่านจังหวัดนครนายก อำเภอบินทร์บุรี ระยะทางประมาณ 245 กิโลเมตร

3. จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 304 ผ่านเขตมีนบุรี ผ่านจังหวัดฉะเชิงเทรา จากนั้นให้ใช้เส้นทางไปอำเภอพนมสารคาม พอถึงประมาณกิโลเมตรที่ 35 ให้เลี้ยวขวาไปทางอำเภอบินทร์บุรี โดยใช้เส้นทางหมายเลข 304 พอถึงประมาณกิโลเมตรที่ 95 ให้เลี้ยวขวาอีกครั้ง เข้าเส้นทางหลวงหมายเลข 33 ไปจนถึงจังหวัดสระแก้ว

รถโดยสารประจำทาง บริษัท ขนส่ง จำกัด มีบริการรถโดยสารทั้งประจำและธรรมดา และรถรับอากาศ ออกจากสถานีขนส่งหมอชิต ถนนกำแพงเพชร 2 ทุกวัน วันละหลายเที่ยว

รถไฟ การรถไฟแห่งประเทศไทยมีบริการขบวนรถโดยสาร กรุงเทพ-สระแก้ว-อรัญประเทศ วันละ 2 เที่ยว โดยในปัจจุบันการรถไฟได้ขยายเส้นทางเดินรถ ไปถึงยังบริเวณตลาดการค้าชายแดน บ้านคลองลึก

ระยะทางจากอำเภอเมืองไปยังอำเภอใกล้เคียง

อำเภอเมือง-อำเภอเขาฉกรรจ์	19 กิโลเมตร	อำเภอเมือง-อำเภอวัฒนานคร	38 กิโลเมตร
อำเภอเมือง-อำเภอวังน้ำเย็น	50 กิโลเมตร	อำเภอเมือง-อำเภออรัญประเทศ	54 กิโลเมตร
อำเภอเมือง-อำเภอคลองหาด	65 กิโลเมตร	อำเภอเมือง-อำเภอตาพระยา	100 กิโลเมตร

ระยะทางจากจังหวัดสระแก้วไปยังจังหวัดใกล้เคียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จังหวัดสระแก้ว-จังหวัดนครราชสีมา	184 กิโลเมตร
จังหวัดสระแก้ว-จังหวัดปราจีนบุรี	188 กิโลเมตร
จังหวัดสระแก้ว-จังหวัดจันทบุรี	258 กิโลเมตร
จังหวัดสระแก้ว-จังหวัดฉะเชิงเทรา	286 กิโลเมตร

ข้อมูลศาสนาและโบราณสถานจังหวัดสระแก้ว

ตารางที่ 3.1.3 ข้อมูลศาสนา

อำเภอ	จำนวนศาสนสถาน				จำนวนศาสนิกชน			
	วัด	ที่พักสงฆ์	มัสยิด	โบสถ์	พุทธ	คริสต์	อิสลาม	อื่นๆ
เมืองสระแก้ว	58	22	0	0	104322	232	65	0
เขาฉกรรจ์	26	27	0	1	56677	570	25	0
วังน้ำเย็น	16	40	0	1	62026	344	282	0
วัฒนานคร	31	54	0	1	78249	392	212	0
อรัญประเทศ	27	43	0	0	80996	250	20	0
ตาพระยา	20	19	0	0	51427	0	0	0
คลองหาด	8	40	0	0	34415	291	0	0
โคกสูง	13	11	0	0	25467	0	0	0
วังสมบูรณ์	7	37	0	0	34539	192	156	0
รวม	206	293	0	3	528118	2271	760	0

ตารางที่ 3.1.4 รายชื่อโบราณสถานที่ขึ้นทะเบียนสระแก้ว

ที่	ชื่อ	ตำบล	อำเภอ	วันขึ้นทะเบียน
1	ปราสาทเขาน้อย	คลองน้ำใส	อรัญประเทศ	8 มีนาคม 2478
2	ปราสาทเขารัง (หมู่บ้านดงยาง)	เมืองไผ่	อรัญประเทศ	8 มีนาคม 2478
3	ปราสาท เมืองไผ่	เมืองไผ่	อรัญประเทศ	12 พ.ย. 2500
4	ศิลาจารึก (ย้ายมาจากบ้านเขาน้อย)	ท่าข้าม	อรัญประเทศ	16 ก.ค. 2532
5	บ้านหนองคู	ท่าข้าม	อรัญประเทศ	16 ก.ค. 2532
6	ปราสาทบ้านน้อย	ผักชะ	วัฒนานคร	21 ก.ค. 2518
7	เนินโบราณสถานหนองกะบะ	ทัพราช	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8	ปราสาทหินบ้านแซว	แซว	วัฒนานคร	16 ก.ค. 2532
9	หนองสิม	ท่าเกวียน	วัฒนานคร	16 ก.ค. 2532
10	หนองบอน	ท่าเกวียน	วัฒนานคร	12 ก.ค. 2532
11	อ่างศิลา	ท่าเกวียน	วัฒนานคร	16 ก.ค. 2532
12	ปราสาททับเชียม	หนองแขวง	วัฒนานคร	8 มี.ค.2478
13	ปราสาทหินสลักก๊กกรม (สลักก๊กกรม)	โคกสูง	โคกสูง	8 มี.ค.2478
14	เนินโบราณสถานบ้านตะโก	ทัพราช	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532
15	เนินโบราณสถานโคกตาราง	ทัพเสด็จ	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532
16	เนินโบราณสถานหนองโพธิ์สอง	ทัพเสด็จ	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532
17	เนินโบราณสถานหนองตะเคียน	ตาพระยา	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532
18	เนินโบราณสถานบ้านป่าทอง	ตาพระยา	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532
19	เนินโบราณสถานหนองตาเมฆ	ตาพระยา	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532
20	เนินโบราณสถานสลัดได 1	ตาพระยา	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532
21	เนินโบราณสถานสลัดได 2	ตาพระยา	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532
22	ปราสาทเขาโล้น	ทัพราช	ตาพระยา	8 มี.ค.2478
23	เนินโบราณสถานด้านทิศเหนือบ้านโคกไพล	ทัพราช	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532
24	เนินโบราณสถานด้านทิศตะวันออกบ้านโคกไพล	ทัพราช	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532
25	เนินโบราณสถานด้านทิศใต้บ้านโคกกรวด	ทัพราช	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532
26	เนินโบราณสถานโคกบังลังก์	ทัพราช	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532
27	เนินโบราณสถานหนองแม่	ทัพราช	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532
28	เนินโบราณสถานหนองไม้ล้อม	ทัพราช	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532
29	โบราณสถานหนองใหญ่	ทัพราช	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532
30	เนินโบราณสถานหนองบัลลังก์	ทัพราช	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532
31	เนินโบราณสถานหนองพังพวย(ปิงไปย)	ทัพราช	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532
32	เนินโบราณสถานหนองโบสถ์	ทัพราช	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532
33	เนินโบราณสถานด้านทิศตะวันออกบ้านโคกแจง	ทัพราช	ตาพระยา	16 ก.ค. 2532

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 การศึกษาและวิเคราะห์ที่ตั้งของโครงการ

สำหรับโครงการศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวจังหวัดสระแก้วนั้นมีปัจจัยในการกำหนดเลือกที่ตั้งโครงการดังนี้

1. ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ (TYPOGRAPHY)
เกี่ยวกับสภาพโดยรวมของพื้นที่ตั้งโครงการ ที่เหมาะสมควรจะเป็นพื้นที่ราบกว้าง มีความลาดชันไม่เกิน 5 % สภาพโดยรวมมีแหล่งน้ำ ทางน้ำในพื้นที่หรือไม่
2. ขนาดของพื้นที่ (SIZE SHAPE)
ขนาดของพื้นที่ต้องมีขนาดที่กว้างพอสามารถจะจัดวางองค์ประกอบของอาคารได้อย่างเหมาะสมและมีที่โล่งพอสมควร คือประมาณพื้นที่รวมทั้งสิ้น 15-30 ไร่ เพื่อรองรับการขยายตัวที่เกิดขึ้นในอนาคตได้
3. ข้อกำหนดของการใช้ที่ดิน (ORDINANCE)
ที่ดินดังกล่าวควรมีข้อกำหนดสอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ของโครงการ และควรจะต้องอยู่ในย่านที่เหมาะสม เช่น ย่านสถานที่ราชการ และเพื่อเป็นการประหยัดการเตรียมพื้นที่เพื่อก่อสร้างอาคาร ซึ่งปัจจุบันพื้นที่ที่ต้องการตั้งโครงการควรจะเป็นที่โล่งยังไม่มีการตั้งอาคารถาวรใดๆ
4. การคมนาคม-การติดต่อ (TRANSPORTATION & LINKAGE)
ที่ตั้งโครงการควรจะสามารถเดินทางไปได้สะดวกสอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ของโครงการ สามารถเดินทางไปยังเครือข่ายศูนย์กลางการคมนาคมได้โดยสะดวกและยังสามารถเชื่อมต่อกับหน่วยงานใกล้เคียงได้อย่างสะดวก
5. สภาพแวดล้อม (ENVIRONMENT)
พื้นที่โดยรอบโครงการที่สอดคล้อง กับลักษณะของโครงการ และอาจจะเชื่อมประโยชน์ต่อกัน ลักษณะของอาคาร วิถีชีวิต การประกอบอาชีพ ผู้ที่อาศัยอยู่รอบโครงการ
6. ราคาที่ดิน - เจ้าของ (LAND-COST AND OWNERSHIP)
เป็นที่ดินที่ว่างพร้อม โดยกำหนดให้ราคา ต่อตารางวาไม่ควรเกิน 10,000 บาท ต่อตารางวา (จากราคาประเมิน) หรือเป็นที่ของทางราชการ และถ้าเป็นที่ดินของเอกชนก็ควรมีจำนวนเจ้าของน้อยรายเพื่อสามารถเสนอซื้อได้โดยไม่ยุ่งยากนัก
7. ระบบสาธารณูปโภค (INFRASTRUCTURE)
ความพร้อมมูลของระบบสาธารณูปโภคต่างๆ ที่สามารถให้บริการกับโครงการได้อย่างเพียงพอ เช่น ระบบประปา ระบบไฟฟ้า
8. การเข้าถึงโครงการ (APPROACH)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ตั้งโครงการ ควรจะมีลักษณะที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนจากระยะไกล การเข้าถึงโครงการโดยสะดวก มีจุดเด่นที่สามารถรองรับกับบริเวณโครงการ

9. ทศนียภาพ (SKYLINE AND INVITATION)

ทศนียภาพเมื่อมองจากโครงการออกไป ยังบริเวณภายนอกโครงการ ความร่มรื่น ความเหมาะสม

10. อุปสรรคต่อการก่อสร้าง

ลักษณะของอาคารโดยรอบ เทศบัญญัติของบริเวณท้องที่ ที่เป็นอุปสรรค และ ข้อบังคับในการปลูกสร้างอาคาร

จากข้อพิจารณาดังที่กล่าวมาสามารถเลือกที่ตั้งโครงการ ได้ 3 บริเวณเพื่อมาพิจารณาดังนี้
บริเวณศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว

1. เป็นบริเวณที่ดินของทางราชการ เป็นย่านสถานที่ราชการ อยู่ริมถนนสายหลัก ซึ่งเชื่อมต่อ จากอำเภอเมือง ไปยังอำเภอข้างเคียง อยู่ห่างจากศูนย์ราชการจังหวัด 300 เมตร ด้านหลังอยู่ติดกับทางรถไฟสายตะวันออก ซึ่งเดินทางมาจาก กรุงเทพฯ อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 3 กิโลเมตร
2. บริเวณสำนักงานขนส่งจังหวัดสระแก้ว เป็นบริเวณที่ดิน ของสำนักงานขนส่งจังหวัดสระแก้ว ด้านหน้าเป็นสำนักงานขนส่งจังหวัดสระแก้ว ด้านหลังอยู่ติดกับทางรถไฟสายตะวันออก ซึ่งเดินทางมาจาก กรุงเทพฯ อยู่ห่างจากศูนย์ราชการจังหวัด ประมาณ 5 กิโลเมตร อยู่ในเขตพาณิชยกรรมสามารถเดินทางไปยังสถานีรถไฟได้สะดวก
3. บริเวณศาลหลักเมืองจังหวัดสระแก้ว เป็นบริเวณที่ดินของเอกชน อยู่ริมถนนสายหลัก ซึ่งเชื่อมต่อ จากอำเภอเมือง ไปยังอำเภอข้างเคียง อยู่ห่างจากศูนย์ราชการจังหวัด 2 กิโลเมตร ด้านหลังอยู่ติดกับทางรถไฟสายตะวันออก ซึ่งเดินทางมาจาก กรุงเทพฯ ห่างจากตัวเมือง มาประมาณ 2 กิโลเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบที่ตั้ง

(SITE COMPARISION)

หัวข้อพิจารณา	SITE 1	SITE 2	SITE 3
1.ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ (TYPOGRAPHY)	- บริเวณสวน - บริเวณพื้นที่ราบ - พื้นที่น้ำไม่ท่วม	- เป็นพื้นที่โล่ง - บริเวณพื้นที่ราบ - พื้นที่น้ำไม่ท่วม	- เป็นพื้นที่โล่ง - บริเวณพื้นที่ราบ - พื้นที่น้ำไม่ท่วม
2.ขนาดของพื้นที่ (SIZE SHAPE)	- ประมาณ 15-20 ไร่	- ประมาณ 20-30 ไร่	- ประมาณ 20- 30 ไร่
3.ข้อกำหนดของการใช้ที่ดิน (ORDINANCE)	- เป็นย่านสถานที่ราชการ ที่อยู่อาศัยน้อย	- เป็นย่านเขตพาณิชย์กรรม ที่อยู่อาศัยหนาแน่น	- เป็นย่านที่อยู่อาศัยปาน กลาง
4.การคมนาคม-การติดต่อ (TRANSPORTATION & LINKAGE)	- อยู่ริมถนนหลักเข้าถึงได้ สะดวก - อยู่ห่างจากศูนย์ราชการ จังหวัด 300 เมตร	- อยู่ในตัวเมืองเขตพาณิชย์ กรรม ไม่ได้อยู่ริมถนนหลัก - อยู่ห่างจากศูนย์ราชการ จังหวัด 5 กิโลเมตร	- อยู่ริมถนนหลักเข้าถึงได้ สะดวก - อยู่ห่างจากศูนย์ราชการ จังหวัด 2 กิโลเมตร
5.สภาพแวดล้อม (ENVEROINMENT)	- เป็นบริเวณหน่วยงานทาง ราชการ มีหน้าที่คล้ายคลึง กัน	- เป็นย่านพาณิชย์กรรม ใกล้กับ สถานีขนส่งจังหวัด	- เป็นแหล่งของหมู่บ้านและ ร้านค้า อยู่ใกล้กับศาลหลัก เมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อพิจารณา	SITE 1	SITE 2	SITE 3
6.ราคาที่ดิน - เจ้าของ (LAND-COST AND OWNERSHIP)	- เป็นเป็นบริเวณที่ดินของทางราชการ	- เป็นบริเวณที่ดิน ของสำนักงานขนส่งจังหวัดสระแก้ว	- เป็นบริเวณที่ดินของเอกชน มีราคาน้อยกว่า 10,000/ตารางวา
8.การเข้าถึงโครงการ (APPROACH)	- เป็นบริเวณหน่วยงานทางราชการ อยู่ริมถนน สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก	- อยู่ในตัวเมืองเขตพาณิชย์กรรม ไม่ได้อยู่ริมถนนหลัก อาจจะมีปัญหาเรื่องการเข้าถึงโครงการ	- เป็นแหล่งของหมู่บ้านและร้านค้า อยู่ใกล้กับศาลหลักเมือง และอยู่ริมถนน สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก
9.ทัศนียภาพ (SKYLINEAND INVITATION	- เป็นบริเวณหน่วยงานทางราชการ โดยรอบยังเป็นพื้นที่ของทางราชการ	- ด้านหน้าเป็นสำนักงานขนส่งจังหวัดสระแก้ว โดยรอบเป็นอาคารพาณิชย์	- เป็นแหล่งของหมู่บ้านและร้านค้า โดยรอบเป็นหมู่บ้าน อยู่ใกล้กับศาลหลักเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบที่ตั้ง

หลักในการพิจารณา	ที่ตั้ง 1	ที่ตั้ง 2	ที่ตั้ง 3	ความสำคัญ
TYPOGRAPHY	3	3	3	X 1.00
SIZE & SHAPE	3	3	3	X 1.00
ZONING ORDINANCE	4	2	3	X 4.00
TRANSPORTATION & LINKAGE	3	3	3	X 3.00
ENVEROINMENT	3	2	4	X 2.00
LAND-COST AND OWNERSHIP	4	3	3	X 4.00
INFRASTRUCTURE	3	3	3	X 1.00
APPROACH	4	3	4	X 2.00
SKYLINE AND INVITATION)	4	2	4	X 1.00
TOTAL	76	52	62	

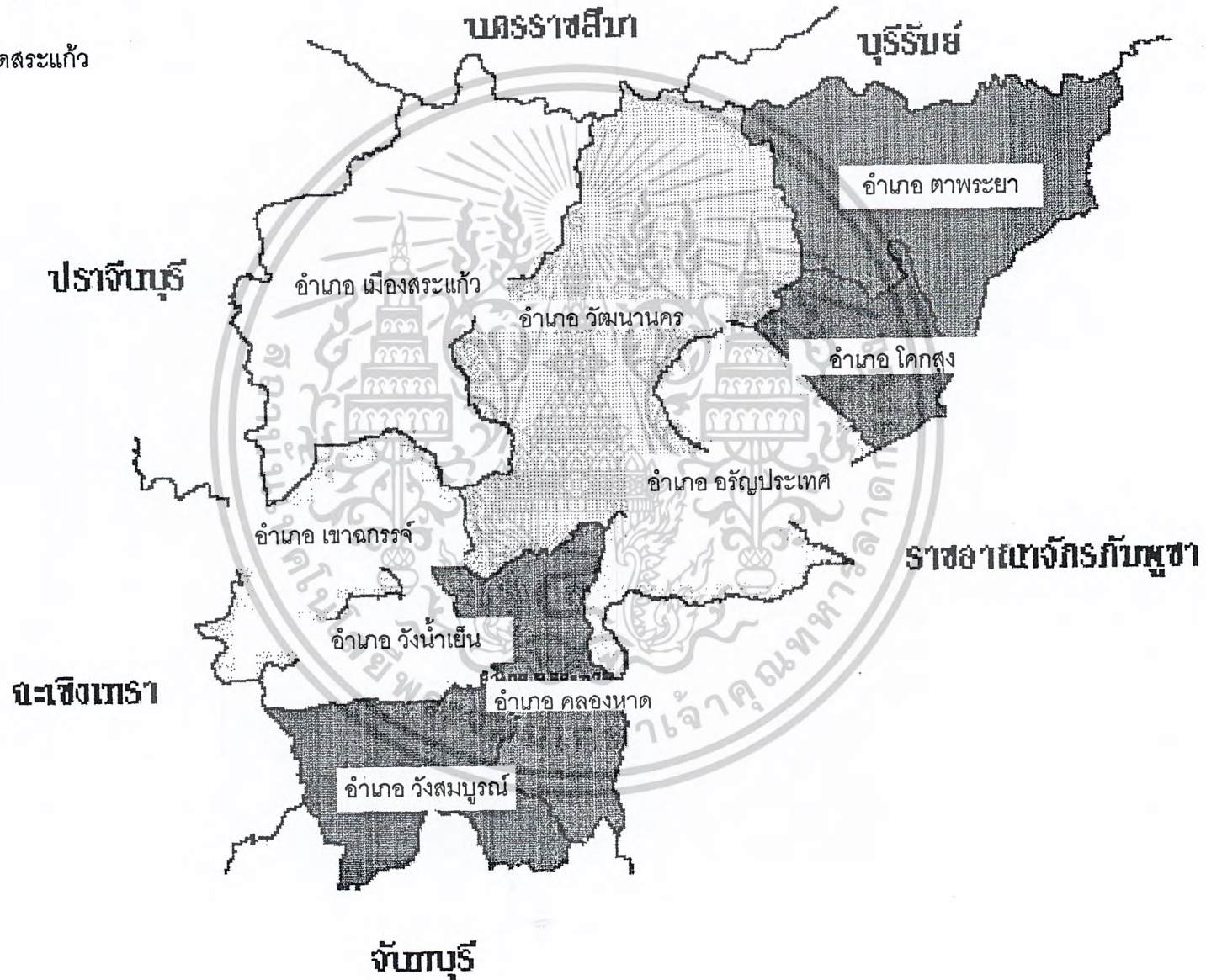
หมายเหตุ 1. ไม่พอใช้ 2.พอใช้ 3.ดี 4.ดีมาก

สรุป บริเวณ SITE 1 บริเวณศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว มีความเหมาะสมที่จะเป็นที่ตั้งของโครงการ ตามข้อพิจารณาข้างต้น

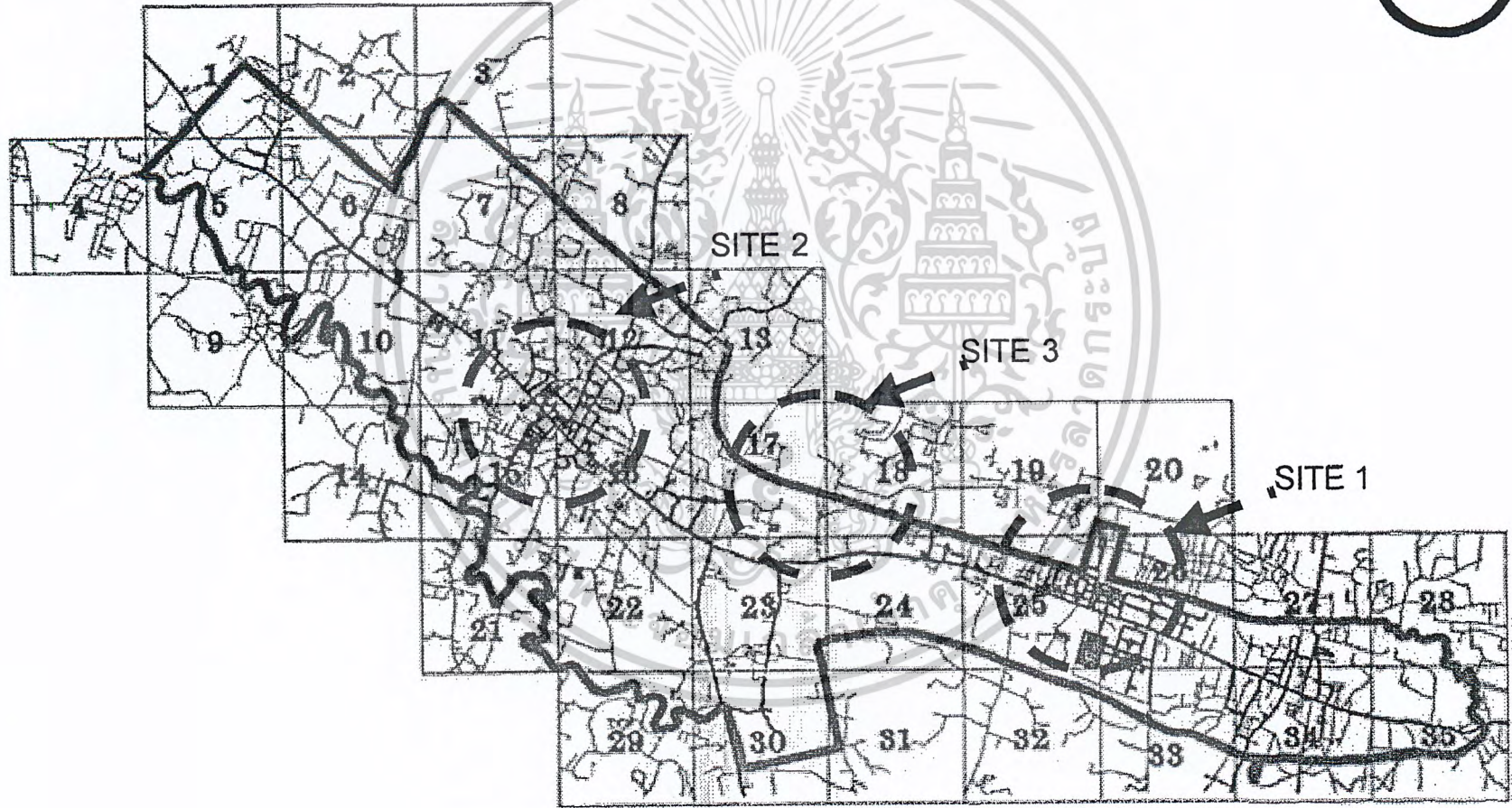
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 การศึกษาที่ตั้งของโครงการ

รูปที่ 3.3.1 แผนที่จังหวัดสระแก้ว

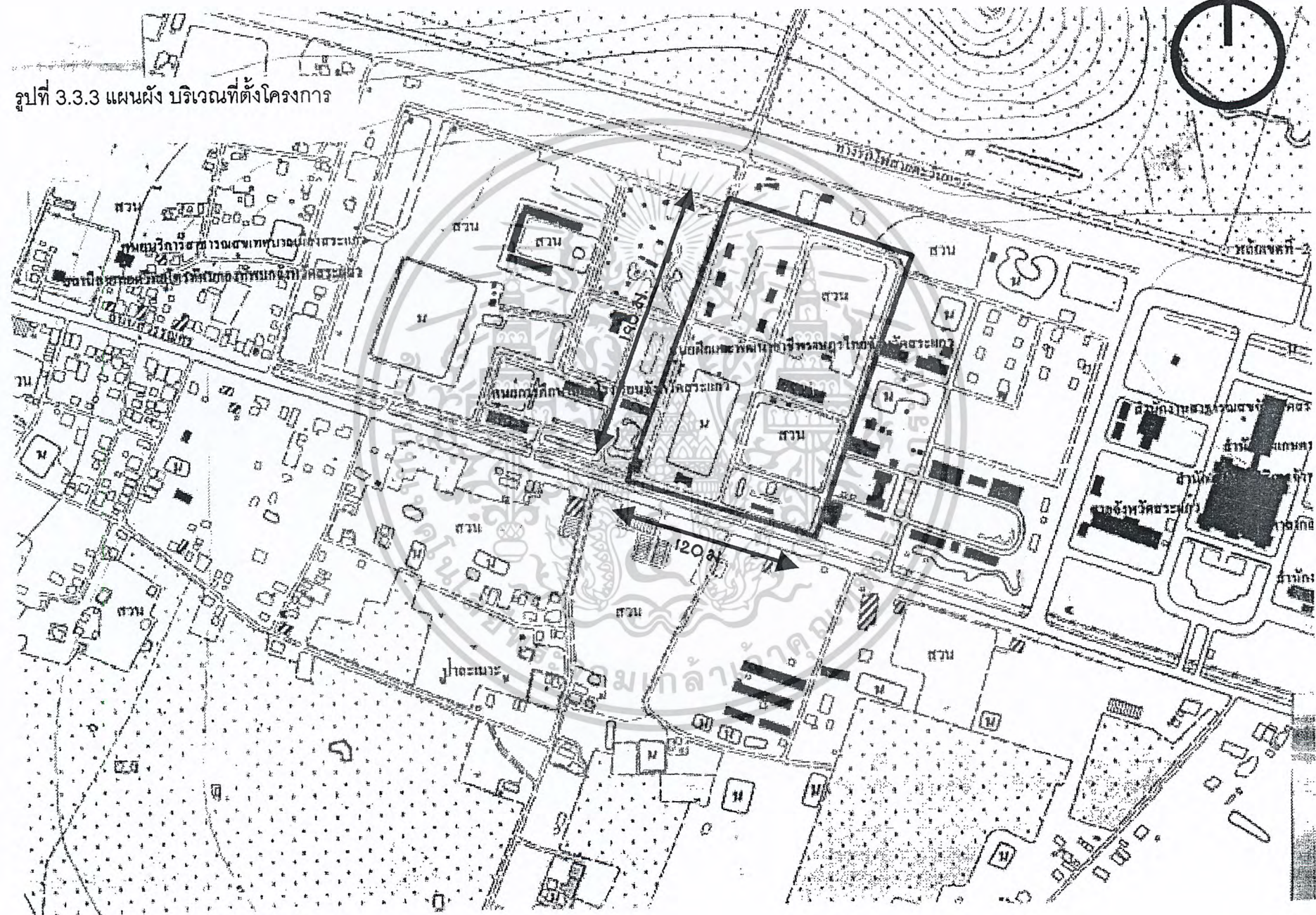

รูปที่ 3.3.2 แผนที่ อ.เมืองจ.สระแก้ว

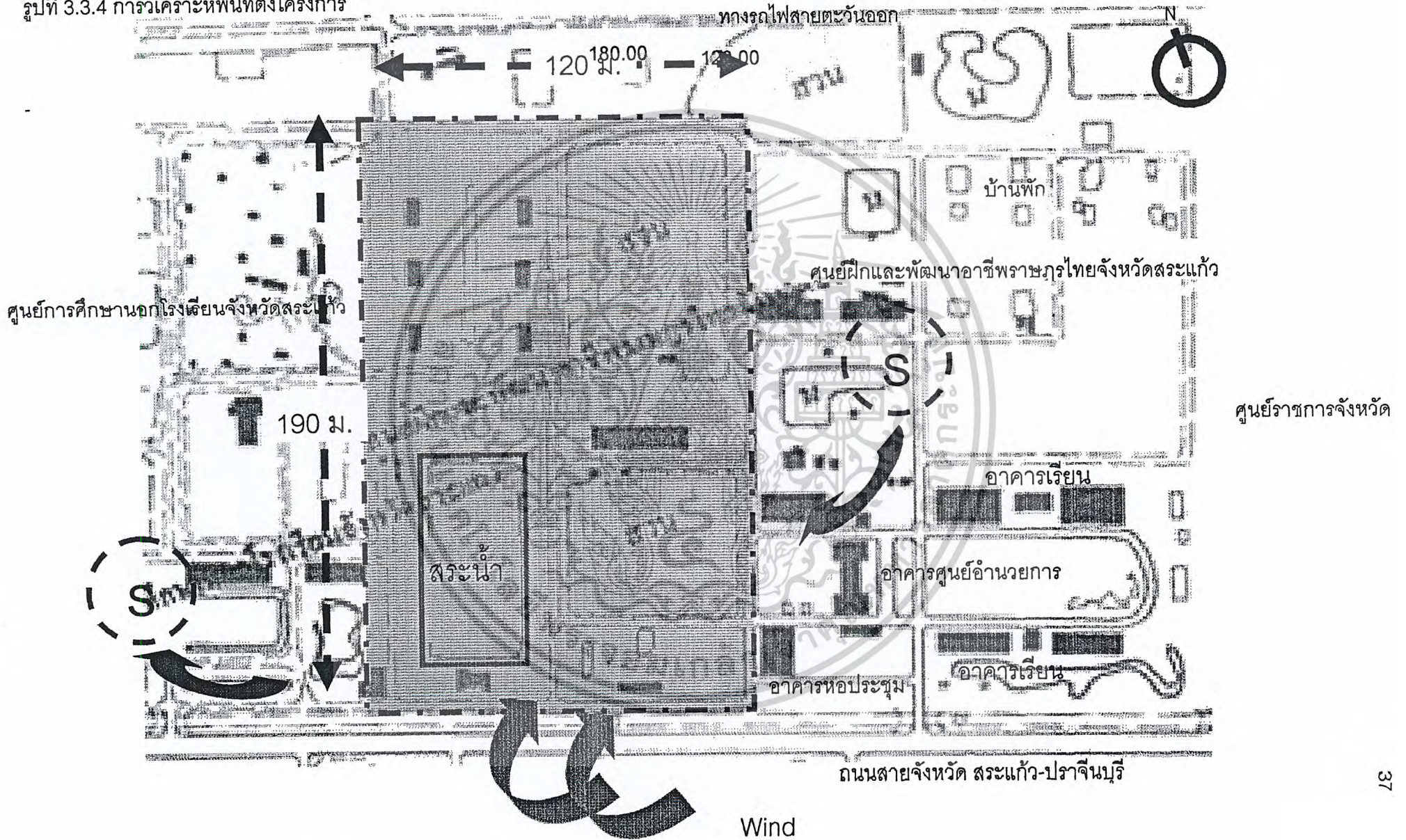

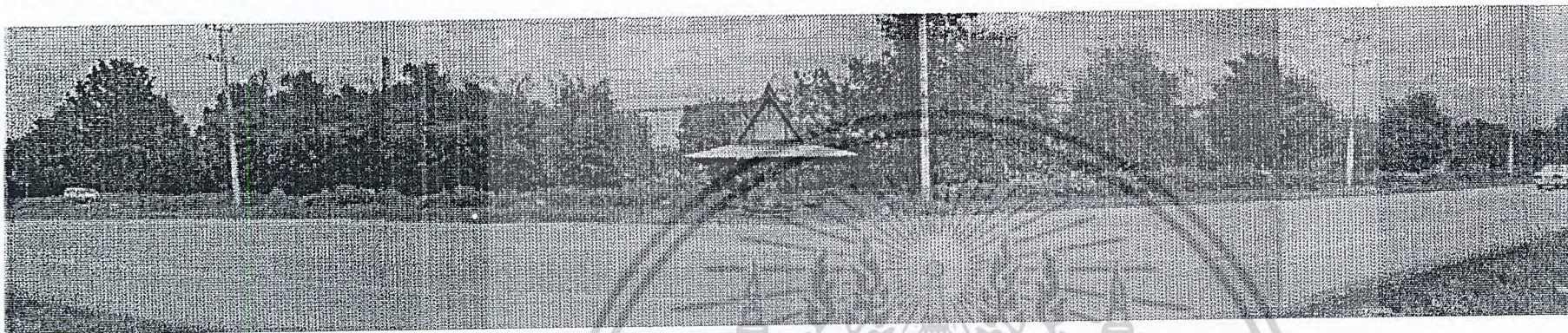
รูปที่ 3.3.3 แผนผัง บริเวณที่ตั้งโครงการ

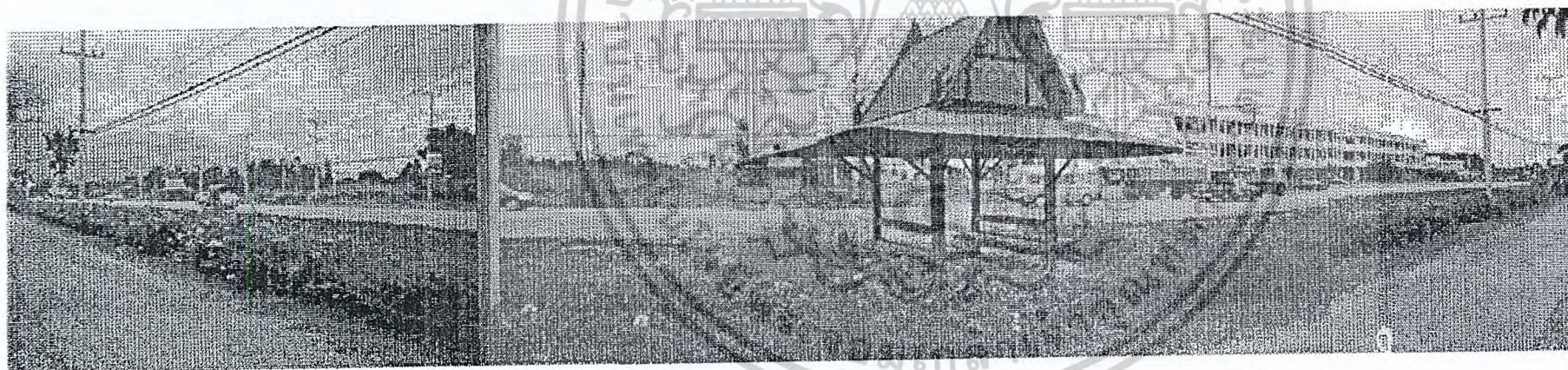
รูปที่ 3.3.4 การวิเคราะห์พื้นที่ตั้งโครงการ

ปที่ 3.3.5 ภาพถ่ายที่ตั้งโครงการ

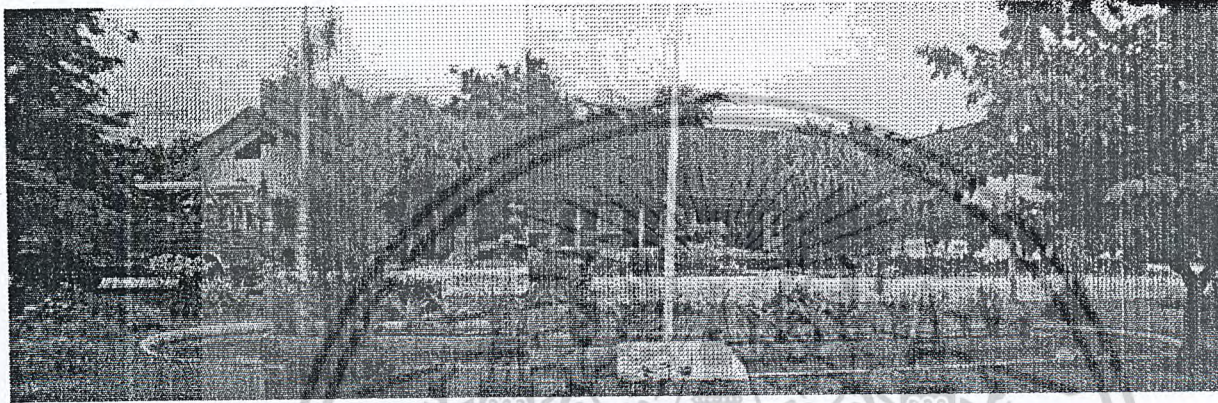

มุมมองจากถนนเข้าไปบริเวณโครงการ

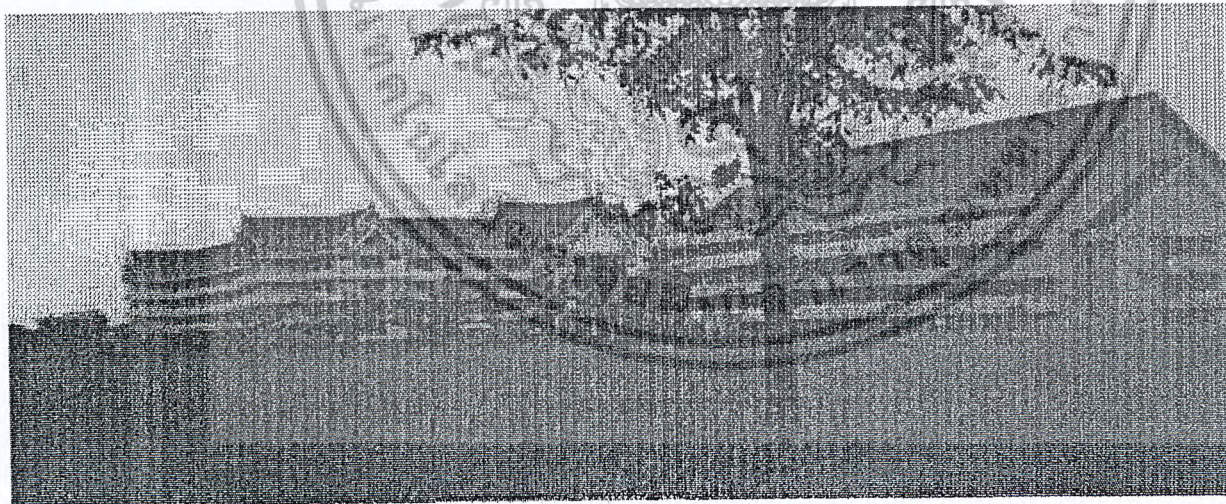

มุมมองจากโครงการออกไปยังถนน

รูปที่ 3.3.6 ภาพถ่ายอาคารข้างเคียง

อาคารศูนย์อำนวยการ ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน

อาคาร

ศูนย์ราชการจังหวัด จ.สระแก้ว

บทที่ 4

การศึกษาผู้ใช้โครงการและการกำหนดองค์ประกอบของโครงการ

สำหรับในบทนี้จะกล่าวถึงลักษณะของโครงการ รวมไปถึง รูปแบบขององค์ประกอบที่เหมาะสมภายในโครงการ ประกอบกับการศึกษาพฤติกรรม และ ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ภายในโครงการตลอดจนถึง การแสดง ความสัมพันธ์ ขององค์ประกอบภายในโครงการที่เกิดขึ้นในแต่ละส่วนดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

การศึกษาเพื่อหาองค์ประกอบของโครงการ

การพิจารณาเบื้องต้น เพื่อหาองค์ประกอบของโครงการ พิจารณาจาก

1. ความต้องการพื้นฐานของโครงการ โดยศึกษาจากวัตถุประสงค์ และ ขอบเขตของโครงการ เพื่อ กำหนดองค์ประกอบหลักของโครงการ
2. การศึกษาจากหน่วยงานประเภทเดียวกัน เพื่อเปรียบเทียบ และ กำหนดองค์ประกอบที่เหมาะสมกับโครงการ
3. ความต้องการเสริมเพื่อความสมบูรณ์ของโครงการ โดยศึกษาจากพฤติกรรมของผู้ใช้อาคารเพื่อ กำหนดองค์ประกอบเสริมให้โครงการสมบูรณ์ ในแง่ของประโยชน์ ใช้สอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1 การประเมินความต้องการเพื่อหาองค์ประกอบของโครงการ

ตารางที่ 4.1.1 การประเมินองค์ประกอบโครงการจากวัตถุประสงค์ของโครงการ

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	องค์ประกอบ
ด้านการศึกษา		
1. เพื่อเป็นศูนย์กลางของการรวบรวม เอกสารการ ค้นคว้าทาง วัฒนธรรม ประเพณี และศิลปประจําภูมิภาค	- จัดเก็บรวบรวมข้อมูล เอกสาร และหลักฐานต่างๆ เพื่อให้บริการ แก่ผู้ที่สนใจมาศึกษาหรือค้นคว้า	- งานรวบรวมข้อมูล - งานบริการข้อมูล - งานจัดเก็บข้อมูล
2. เพื่อเป็นศูนย์กลางของการศึกษา ค้นคว้าหรือวิจัยข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมของจังหวัด	- ทำการศึกษา และวิจัยข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการพัฒนา ทั้งทางด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคม	- งานรวบรวมข้อมูล - งานวิเคราะห์ – วิจัย - งานวิชาการ - งานห้องสมุด
3. เพื่อเป็นศูนย์กลางการแสดงผล และรวบรวมศิลปวัตถุ และวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆประจําภูมิภาค	- มีการจัดแสดงและให้บริการ การจัดแสดง ทั้งทางด้านศิลปวัฒนธรรม และ ดนตรีกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมความเข้าใจ แก่บุคคลทั่วไป	- งานจัดการแสดง - หอประชุมเอนก ประสงค์ - ลานแสดงกลางแจ้ง - งานจัดแสดงนิทรรศการ - นิทรรศการหมุนเวียน - นิทรรศการกลางแจ้ง - งานเทคนิค - งานออกแบบศิลปกรรม - งานจัดแสดงนิทรรศการ
4. เพื่อเป็นศูนย์กลางของการส่งเสริม เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ระหว่าง ภาคและระหว่างชาติ	- มีการจัดการด้านการส่งเสริมและ เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ทางวัฒนธรรม การท่องเที่ยว กิจกรรมต่างๆ	- ฝ่ายบริหาร - ฝ่ายธุรการ - งานประชาสัมพันธ์ - งานจัดพิมพ์ข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>ด้านสังคม</p> <p>5. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ไว้ซึ่งเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่น</p> <p>6. เพื่อให้คนในท้องถิ่นเห็นคุณค่า และเกิดความหวงแหนและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง และสามารถปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของตนเองได้</p> <p>7. เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และบริการชุมชน ในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การแสดงดนตรี การจัดงานเลี้ยง และกิจกรรมอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน</p>	<p>- มีการจัดเก็บ จัดแสดงข้อมูล รวบรวมข้อมูล ทางด้านวัฒนธรรม ที่สำคัญของท้องถิ่นเอาไว้</p> <p>- มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม</p> <p>- จัดให้มีสวนหรือลานเอนกประสงค์ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามาใช้บริการหรือพักผ่อน</p> <p>- จัดให้มีสวนให้บริการในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการบริการชุมชน เช่นการจัดการแสดงต่างๆ การจัดประชุม การจัดงานนิทรรศการ</p>	<p>- งานรวบรวมข้อมูล</p> <p>- งานห้องสมุด</p> <p>- งานรวบรวมข้อมูล</p> <p>- งานจัดแสดงนิทรรศการ</p> <p>- งานวิชาการ</p> <p>- งานห้องสมุด</p> <p>- งานจัดการแสดง</p> <p>- หอประชุมเอนกประสงค์</p> <p>- ลานแสดงกลางแจ้ง</p> <p>- งานบริการสาธารณะ</p> <p>- ลานเอนกประสงค์</p> <p>- สวนพักผ่อน</p> <p>- งานจัดการแสดง</p> <p>- งานจัดประชุม สัมมนา</p>
<p>ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>8. เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการท่องเที่ยวประจำภาค และเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวและกระจายรายได้ของคนในภูมิภาค</p> <p>9. เพื่อส่งเสริม ผลิตภัณฑ์ของคนในภูมิภาคให้เป็นที่แพร่หลาย และเป็นที่ยอมรับของคนโดยทั่วไป</p>	<p>- อำนวยความสะดวกและให้บริการนักท่องเที่ยว ในการจัดหาที่พัก การเดินทาง ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นภาษาต่างประเทศ</p> <p>- จัดให้มีการส่งเสริมและสนับสนุน ผลิตภัณฑ์ ของคนในภูมิภาค</p>	<p>- งานบริการข้อมูล</p> <p>- งานห้องสมุด</p> <p>- ส่วนบริการนักท่องเที่ยว</p> <p>- งานจัดแสดง</p> <p>- งานจำหน่ายสินค้าพื้นบ้าน</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1.2 การประเมินองค์ประกอบโครงการจากขอบเขตของโครงการ

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	องค์ประกอบ
<p>ทางการอนุรักษ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์ทำหน้าที่รวบรวม และค้นคว้าหาข้อมูลทางศิลปและวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นในภูมิภาค โดยจัดเอกสารและรวบรวมข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่น รูปภาพ หนังสือ นุ่นจำลอง เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเก็บรวบรวมข้อมูล เอกสาร และหลักฐานต่างๆ ในด้านต่างๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ประวัติศาสตร์ - โบราณคดี - ประเพณี ความเชื่อ - ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> - งานรวบรวมข้อมูล - งานบริการข้อมูล - งานจัดเก็บข้อมูล - งานธุรการ
<p>ทางการศึกษาวิจัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์ทำหน้าที่ศึกษาและวิจัยข้อมูลต่างๆที่เก็บไว้เพื่อนำไปพัฒนาใช้กับคนท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำการรวบรวมข้อมูล เอกสารไว้ในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำไปศึกษาและวิจัยข้อมูล 	<ul style="list-style-type: none"> - งานรวบรวมข้อมูล - งานวิเคราะห์ - วิจัย - งานวิชาการ - งานห้องสมุด
<p>ทางการเผยแพร่และบริการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เป็นที่แสดงศิลปและวัฒนธรรมของภูมิภาค ในลักษณะนิทรรศการ การสาธิต การบรรยาย การแสดงต่างๆ - เป็นสถานที่เผยแพร่ความรู้ในรูปข่าวสาร แก่ผู้คน ในภูมิภาค และนักท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดแสดงและให้บริการ การจัดแสดง ทั้งทางด้านศิลปวัฒนธรรม และ ดนตรีกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ แก่บุคคลทั่วไป - มีการส่งเสริมและเผยแพร่ข้อมูลความรู้โดยการ <ul style="list-style-type: none"> - จัดพิมพ์เผยแพร่ข้อมูล ในด้าน 	<ul style="list-style-type: none"> - งานจัดการแสดง - หอประชุมเอนก ประสงค์ - ลานแสดงกลางแจ้ง - งานจัดแสดงนิทรรศการ - นิทรรศการหมุนเวียน - นิทรรศการกลางแจ้ง - งานเทคนิค - งานออกแบบศิลปกรรม - งานบริการข้อมูล - งานประชาสัมพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ข้อมูลที่ได้ให้นำไปใช้ประโยชน์ตามสมควร

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<ul style="list-style-type: none"> - เป็นสถานที่ประสานงานทางด้านศิลปวัฒนธรรม ทั้งภายในและภายนอกประเทศ - เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ของประชาชนและนักท่องเที่ยว ที่จะได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน 	<p>ต่างๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - บริการให้ข้อมูลต่างๆ แก่ นักศึกษาและประชาชนทั่วไป - จัดให้มีการประชุม สัมมนา หรือบรรยายตามวาระต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมความร่วมมือ และความเข้าใจระหว่างหน่วยงานเดียวกัน หรือองค์กรที่มีความเกี่ยวข้องกัน - จัดให้มีสวนหรือลานเอนกประสงค์ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามาใช้บริการหรือพักผ่อน - จัดให้มีส่วนให้บริการในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการบริการชุมชน เช่นการจัดการแสดงต่างๆ การจัดประชุม การ 	<ul style="list-style-type: none"> - งานจัดพิมพ์ข้อมูล - งานรวบรวมข้อมูล - งานห้องสมุด - ฝ่ายบริหาร - ฝ่ายธุรการ - งานวิชาการ - งานห้องสมุด - งานจัดประชุม สัมมนา - งานบริการสาธารณะ - ลานเอนกประสงค์ - สวนพักผ่อน - งานจัดการแสดง - งานจัดประชุม สัมมนา
--	--	---

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประเมินองค์ประกอบของโครงการจากหน่วยงานประเภทเดียวกัน

จากการศึกษาองค์ประกอบต่างๆของโครงการ ศูนย์วัฒนธรรมประจำจังหวัด ปราจีนบุรี ซึ่งพอจะแยกองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย
1. ส่วนบริหาร	<ul style="list-style-type: none"> - งานบริหาร - งานธุรการ - งานทะเบียน - งานการศึกษา - งานพัสดุ - งานการเงิน
2. ส่วนวิจัยและพัฒนา	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายวิจัย - ฝ่ายวิชาการ
3. ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายเอกสาร - ฝ่ายประชาสัมพันธ์
4. ส่วนบริการการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ห้องแสดงนิทรรศการ - ห้องสมุด
5. ส่วนบริการทั่วไป	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายดูแลอาคารสถานที่ - ที่จอดรถ
6. ส่วนซ่อมแซมวัสดุ	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายศิลปกรรมและซ่อมแซม - โรงปฏิบัติการซ่อมรักษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1.3 สรุปองค์ประกอบของโครงการ

จากวัตถุประสงค์ของโครงการ	จากขอบเขตของโครงการ	จากหน่วยงานที่คล้ายคลึงกัน	สรุปองค์ประกอบโครงการ
<p>งานบริหาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานบริหาร - งานธุรการ - ส่วนประสานงาน - ส่วนวางแผน นโยบาย <p>งานวิชาการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานวิเคราะห์ – วิจัย <p>งานห้องสมุด</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานจัดแสดงนิทรรศการ - ส่วนนิทรรศการถาวร - ส่วนนิทรรศการหมุนเวียน <p>งานเผยแพร่และส่งเสริมการท่องเที่ยว</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานบริการข้อมูลข่าวสาร - งานบริการนักท่องเที่ยว - งานประชาสัมพันธ์ - ส่วนรวบรวมข้อมูล - ส่วนจัดพิมพ์ข้อมูล 	<p>งานบริหาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานบริหาร - งานธุรการ - ส่วนประสานงาน - ส่วนวางแผน นโยบาย <p>งานวิชาการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานวิเคราะห์ – วิจัย - งานกิจกรรมวิชาการ - ห้องประชุม - ห้องบรรยาย - งานห้องสมุด - งานจัดแสดงนิทรรศการ - ส่วนนิทรรศการถาวร - ส่วนนิทรรศการหมุนเวียน <p>งานเผยแพร่และส่งเสริมการท่องเที่ยว</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานบริการข้อมูลข่าวสาร - งานบริการนักท่องเที่ยว - งานประชาสัมพันธ์ - ส่วนรวบรวมข้อมูล - ส่วนจัดพิมพ์ข้อมูล 	<p>ฝ่ายบริหาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายบริหาร - ฝ่ายธุรการ <p>ฝ่ายวิชาการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายบริหาร - ฝ่ายธุรการ - ฝ่ายทะเบียน - งานการเงินและบัญชี - งานวิเคราะห์ – วิจัย - งานกิจกรรมวิชาการ - ห้องประชุม - ห้องบรรยาย - งานห้องสมุด - งานจัดแสดงนิทรรศการ - ส่วนนิทรรศการถาวร - ส่วนนิทรรศการหมุนเวียน <p>ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่</p>	<p>ฝ่ายบริหาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานบริหาร - ส่วนประสานงาน - ส่วนวางแผน นโยบาย - งานธุรการ - งานทะเบียน - งานการเงินและบัญชี <p>ฝ่ายวิชาการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานวิเคราะห์ – วิจัย - งานกิจกรรมวิชาการ - ห้องประชุม - ห้องบรรยาย - งานห้องสมุด - งานจัดแสดงนิทรรศการ - ส่วนนิทรรศการถาวร - ส่วนนิทรรศการหมุนเวียน <p>ฝ่ายเผยแพร่และส่งเสริมการท่องเที่ยว</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานบริการข้อมูลข่าวสาร - งานบริการนักท่องเที่ยว - งานประชาสัมพันธ์ - ส่วนรวบรวมข้อมูล - ส่วนจัดพิมพ์ข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากวัตถุประสงค์ของโครงการ	จากขอบเขตของโครงการ	จากหน่วยงานที่คล้ายคลึงกัน	สรุปองค์ประกอบโครงการ
<ul style="list-style-type: none"> - งานจัดการแสดง - หอประชุมเอนกประสงค์ - ลานแสดงกลางแจ้ง <p>งานบริการเทคนิคและอุปกรณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานเทคนิค - งานออกแบบศิลปกรรม <p>งานอาคารสถานที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานพัสดุ - งานยานพาหนะ - งานรักษาความปลอดภัย - งานรักษาความสะอาด - งานบริการสาธารณะ - ส่วนร้านขายอาหาร 	<ul style="list-style-type: none"> - งานจัดการแสดง - หอประชุมเอนกประสงค์ - ลานแสดงกลางแจ้ง <p>งานอาคารสถานที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานพัสดุ - งานยานพาหนะ - งานรักษาความปลอดภัย - งานรักษาความสะอาด - งานบริการสาธารณะ - ส่วนร้านขายอาหาร ส่วนร้านขายสินค้า 	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายศิลปกรรมและซ่อมแซม - โรงปฏิบัติการซ่อมรักษา - ฝ่ายดูแลอาคารสถานที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - งานจัดการแสดง - หอประชุมเอนกประสงค์ - ลานแสดงกลางแจ้ง <p>ฝ่ายบริการเทคนิคและอุปกรณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานเทคนิค - งานออกแบบศิลปกรรมและซ่อมแซม <p>ฝ่ายอาคารสถานที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - งานพัสดุ - งานยานพาหนะ - งานรักษาความปลอดภัย - งานรักษาความสะอาด - งานบริการสาธารณะ - ส่วนร้านขายอาหาร ส่วนร้านขายสินค้า

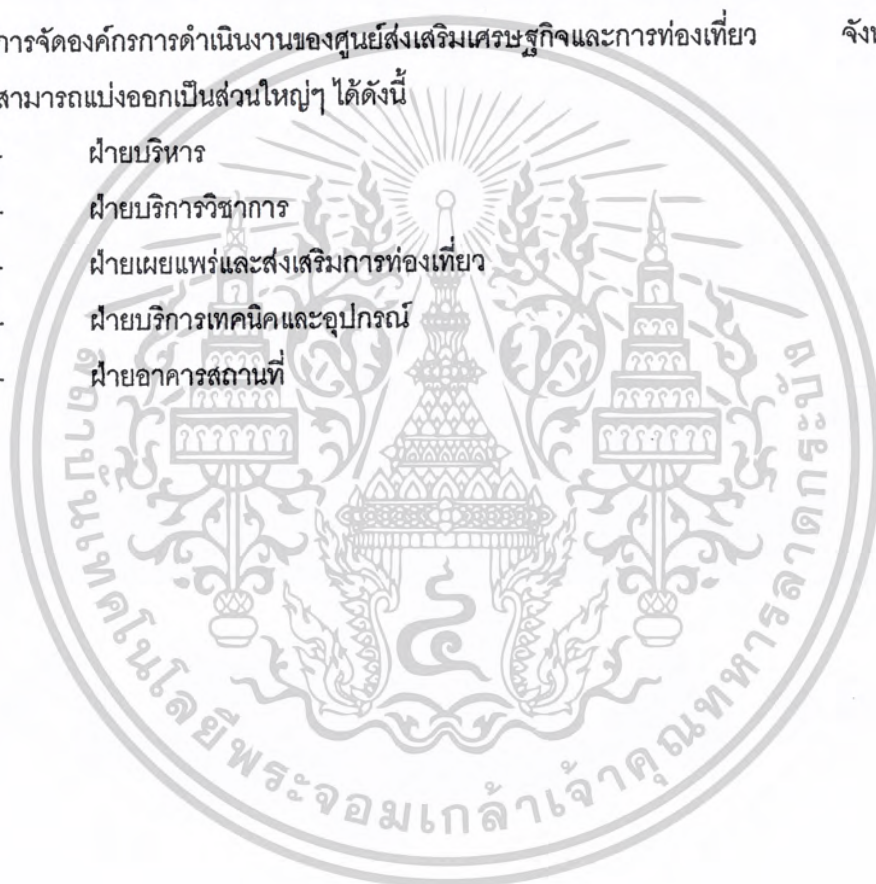
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 การศึกษาอัตรากำลัง และ หน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร

การแบ่งหน่วยงานตามแผนภูมิการบริหารงานภายใน ศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จังหวัดสระแก้ว และการจัดอัตรากำลังของหน่วยงานของแต่ละหน่วยงาน พิจารณาจากหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยเปรียบเทียบจากอัตรากำลังของการดำเนินงาน ของอาคารประเภทเดียวกัน และองค์ประกอบที่ได้จากขอบเขตของโครงการ และหน่วยงานประเภทเดียวกันมาประกอบการพิจารณา

การจัดองค์การดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จังหวัดสระแก้ว สามารถแบ่งออกเป็นส่วนใหญ่ๆ ได้ดังนี้

- ฝ่ายบริหาร
- ฝ่ายบริการวิชาการ
- ฝ่ายเผยแพร่และส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ฝ่ายบริการเทคนิคและอุปกรณ์
- ฝ่ายอาคารสถานที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2.1 อัตรากำลังและหน้าที่ของบุคลากร

ฝ่าย	ตำแหน่ง	จำนวน
ฝ่ายบริหาร		
ฝ่ายบริหาร	ผู้อำนวยการ	1
	รองผู้อำนวยการ	1
	คณะกรรมการ	3
	เลขานุการ	1
- งานธุรการ	หัวหน้าฝ่าย	1
	เจ้าหน้าที่.ธุรการ	2
	เจ้าหน้าที่ การเงิน	2
- งานทะเบียน	หัวหน้าฝ่าย	1
	เจ้าหน้าที่	2
- งานการเงินและบัญชี	หัวหน้างานการเงินและบัญชี	1
	เจ้าหน้าที่	2
- อื่นๆ	เจ้าหน้าที่.ฝากของ	2
	พยาบาล	1
ฝ่ายบริการวิชาการ	หัวหน้าฝ่าย	1
	เจ้าหน้าที่ ธุรการ / การเงิน	2
- งานวิจัยและประเมินผล	หัวหน้างาน	1
	นักวิชาการ	5
	นักโบราณคดี	3
	เจ้าหน้าที่.โสต	1
- งานกิจกรรมวิชาการ	หัวหน้างาน	1
	เจ้าหน้าที่กิจกรรมวิชาการ	2
	เจ้าหน้าที่โสตทัศนอุปกรณ์	1
- งานห้องสมุด	บรรณารักษ์	1
	เจ้าหน้าที่ ห้องสมุด	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ่าย	ตำแหน่ง	จำนวน
	เจ้าหน้าที่ ช่อมบำรุง	1
	เจ้าหน้าที่ เอกสาร	2
	เจ้าหน้าที่ กิจกรรม	1
	เจ้าหน้าที่ ห้องโสต	1
- งานจัดแสดงนิทรรศการ	หัวหน้างาน	1
	เจ้าหน้าที่	2
	เจ้าหน้าที่คลังวัตถุแสดง	2
ฝ่ายเผยแพร่และส่งเสริมการ ท่องเที่ยว	หัวหน้าฝ่าย	1
	เจ้าหน้าที่ ธุรการ / การเงิน	2
	เจ้าหน้าที่ พิมพ์ดีด	1
- งานบริการข้อมูลข่าวสาร	หัวหน้างาน	1
	เจ้าหน้าที่	2
- งานบริการนักท่องเที่ยว	หัวหน้างาน	1
	เจ้าหน้าที่	2
- งานประชาสัมพันธ์	หัวหน้างาน	1
	เจ้าหน้าที่งานจัดพิมพ์	1
	เจ้าหน้าที่ งานประชาสัมพันธ์	2
- งานจัดการแสดง	หัวหน้างาน	1
	เจ้าหน้าที่การจัดงานแสดง	2
4. ฝ่ายบริการเทคนิคและ อุปกรณ์	หัวหน้าฝ่าย	1
- งานเทคนิค	ช่างทั่วไป	2
	ช่างเทคนิค	2
	เจ้าหน้าที่ ถ่ายภาพ	1
	เจ้าหน้าที่ ควบคุมการแสดง	2
	เจ้าหน้าที่ ควบคุมเวที	2
	เจ้าหน้าที่ ประสานงาน	1
- งานออกแบบศิลปกรรม	หัวหน้างานออกแบบศิลปกรรม	1
	เจ้าหน้าที่ออกแบบ	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงนโยบายการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ่าย	ตำแหน่ง	จำนวน	
5. ฝ่ายอาคารสถานที่	ช่างศิลป์	2	
	หัวหน้าฝ่าย	1	
	- งานพัสดุ	หัวหน้างาน	1
		เจ้าหน้าที่	2
	- งานยานพาหนะ	หัวหน้างาน	1
		พนักงานขับรถ	2
	- งานรักษาความปลอดภัย	หัวหน้างาน	1
		เจ้าหน้าที่ รักษาความปลอดภัย	5
	- งานรักษาความสะอาด	หัวหน้างาน	1
		เจ้าหน้าที่ ทำความสะอาด	3
	- งานบริการสาธารณะ	หัวหน้างาน	1
		เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์	2
		เจ้าหน้าที่ ห้องอาหาร	7
	เจ้าหน้าที่สวนขายสินค้าท้องถิ่น	20	
	เจ้าหน้าที่บริษัทนำเที่ยว	10	
รวม	เจ้าหน้าที่ส่วนสำนักงาน 103 คน เจ้าหน้าที่ส่วนห้องอาหาร 7 คน เจ้าหน้าที่ขายของ และ เจ้าหน้าที่บริษัทนำเที่ยว 30 คน		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแบ่งหน้าที่และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

ในการจัดส่วนงานของศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวจังหวัดสระแก้วแบ่งส่วนการทำงานออกเป็น 5 ฝ่าย โดยขึ้นตรงต่อส่วนบริหารโครงการ ซึ่งแบ่งเป็น

ฝ่ายบริหาร

1. ส่วนบริหาร

มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไปของศูนย์ฯ รวมไปถึงเรื่องเกี่ยวกับการเงินต่าง ๆ ซึ่งจะส่งเสริมให้งานต่าง ๆ ดำเนินการได้บรรลุเป้าหมาย โดยแบ่งออกเป็น

ฝ่ายบริหาร

- ผู้อำนวยการเป็นผู้ควบคุมดูแลพนักงานและเจ้าหน้าที่ทั้งหมดโดยรับผิดชอบในการวางโครงการ จัดหางบประมาณและควบคุมดูแลโครงการ
- รองผู้อำนวยการ เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ บริหารฝ่ายต่างๆ
- คณะกรรมการ ให้ความคิดเห็น และช่วยเหลือผู้อำนวยการในการวางแผนงานด้านต่างๆ
- เลขานุการ ทำหน้าที่ ติดต่อร่างจดหมายทำสถิติผลงานทำรายงาน และผลงานและผลการประชุมรวบรวมทำรายงาน จัดทำสถิติ

งานธุรการ มีหน้าที่

- หัวหน้าฝ่ายธุรการ ควบคุมดูแล ดำเนินนโยบาย และบริหารงานของฝ่ายธุรการ
- เจ้าหน้าที่ฝ่าย ธุรการ/การเงิน ติดต่อ ประสานธุรการและดำเนินการเกี่ยวกับการจัดขอบประมาณ ตามแผนบริหารการดำเนินการเบิกจ่าย ควบคุมบัญชีจัดทำงบเดือนลูกจ้าง

งานทะเบียน มีหน้าที่

- หัวหน้าฝ่ายทะเบียน ดูแลควบคุมการลงทะเบียน สื่อแสดง
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียน ลงทะเบียนวัตถุ และทำบัตรประจำวัตถุ

งานบัญชีและการเงิน มีหน้าที่

- จัดทำ และควบคุมบัญชีการเงิน และเอกสารต่าง ๆ ของศูนย์ฯ ตามระบบบัญชี
- รับ-จ่าย เก็บรักษาเงินที่อยู่ในความรับผิดชอบของศูนย์ฯ รวมถึงหลักฐานและเอกสารแทนตัวเงิน
- คำนวณหักภาษีต่าง ๆ เพื่อนำส่งกรมสรรพากร
- ดำเนินการวางฎีกาขอเบิกงบประมาณประจำปี
- ดำเนินการเกี่ยวกับการประกวดราคาในการก่อสร้าง ปรับปรุง และซ่อมแซมอาคารสถานที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ่ายอื่นๆ ทั่วไป

- เจ้าหน้าที่รับฝากของ รับฝากของผู้ที่เข้ามาใช้บริการในโครงการ
- เจ้าหน้าที่จำหน่ายบัตรผ่านประตู จำหน่ายบัตรผ่านประตู และส่งมอบเงินให้งานบัญชี
- เจ้าหน้าที่ขายของที่ระลึก ดูแลเอกชนที่มาขายของที่ระลึก
- พยาบาล ดูแลรักษาพยาบาล พนักงานและผู้ที่ใช้โครงการ

2 ฝ่ายบริการวิชาการ

งานวิจัยและประเมินผลมีหน้าที่

- หัวหน้างานบริการ วิชาการ ทำหน้าที่วางแผนการทำงานวิจัยทางวิชาการ
- นักวิชาการ ประวัติศาสตร์ ทำหน้าที่รับผิดชอบในการศึกษา รวบรวมค้นคว้า เรื่องราวเกี่ยวกับ จ. สระแก้ว ในด้านต่างๆ ทั้งทางด้าน วัตถุและเอกสาร
- นักวิชาการ วัฒนธรรม ทำหน้าที่ศึกษาค้นคว้า เรื่องราวเกี่ยวกับ ศิลปวัฒนธรรมของ จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดใกล้เคียง
- นักวิชาการ พิพิธภัณฑ์ /มณฑนากร จัดหาสิ่งแสดงข้อมูล ประกอบนิทรรศการและการ ออกแบบเทคนิคการจัดแสดงงาน
- เจ้าหน้าที่ โสตทัศนูปการ ควบคุมงานโสตทัศนูปการ
- อธิการ /การเงิน /พิมพ์ดีด ดูแลธุรการ การเงินและจัดพิมพ์เอกสารทางวิชาการ

งานกิจกรรมวิชาการมีหน้าที่

- จัดให้มีการบรรยาย อบรม และสัมมนา ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ร่วมประสานงานในการจัดการประชุมคณะกรรมการศูนย์ฯ รวมทั้งการประชุมอื่น ๆ ที่จัดขึ้นภายในศูนย์ฯ
- ส่งเสริมให้มีการศึกษา วิชาการท่องเที่ยวในสถาบันระดับต่าง ๆ รวมทั้งให้คำปรึกษาในการจัดหาวิทยากร และข้อมูลในการบรรยายนอกสถานที่

งานห้องสมุด มีหน้าที่

- พิจารณา รวบรวมหนังสือ เอกสารและวารสารทางด้านการท่องเที่ยวที่กว้างขวางและทันสมัย รวมทั้งหนังสือ นิตยสารต่าง ๆ ที่น่าสนใจที่ให้ความรู้แก่ประชาชน
- ให้บริการใช้ห้องสมุด ยืมหนังสือ วารสารต่าง ๆ และช่วยค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ แก่ประชาชน และนักเรียน นักศึกษา ที่สนใจ
- ให้บริการในส่วนโสตทัศนูปกรณ์
- ควบคุมให้การดำเนินงานเป็นไปโดยเรียบร้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานจัดนิทรรศการ มีหน้าที่

พิจารณาเนื้อหาในการจัดนิทรรศการ โดยแบ่งออกเป็น

1. การจัดนิทรรศการถาวร เป็นการจัดนิทรรศการที่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ภายใน จ. สระแก้ว

2. การจัดนิทรรศการชั่วคราว เป็นการจัดนิทรรศการเฉพาะเรื่อง ซึ่งจัดชั่วคราวเป็นระยะ ๆ เกี่ยวกับงานเทศกาลประเพณีต่าง ๆ ที่จะจัดขึ้นในช่วงนั้น ๆ โดยในส่วนนี้จะจัดต่อเนื่องไปกับลานแสดงกลางแจ้งในกรณีที่มีการแสดงละเล่นพื้นเมือง หรือสาธิตงานเทศกาล ประเพณีนั้น ๆ

- ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและนอกประเทศในการขอความร่วมมือด้านข้อมูล ข่าวสาร และวิทยากร
- ขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งใน และนอกประเทศ ให้เข้ามาร่วมจัดนิทรรศการ
- จัดหา จัดทำ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ
- พิจารณาจัดทำโปรแกรมการจัดนิทรรศการ
- ควบคุมให้การจัดแสดงนิทรรศการเป็นไปโดยความเรียบร้อย

3. ฝ่ายเผยแพร่และส่งเสริมการท่องเที่ยว

มีหน้าที่หลักในการจัดกิจกรรมอันจะเป็นการช่วยเผยแพร่ และส่งเสริมการท่องเที่ยวประเทศไทยให้กับชาวไทย และชาวต่างชาติ โดยดำเนินการจัดหาการแสดงนาฏศิลป์ การแสดงนิทรรศการ การบรรยาย ตลอดจนถึงการบริการการท่องเที่ยว งานบริการข้อมูลข่าวสาร มีหน้าที่

- รวบรวม และจัดเก็บข้อมูลข่าวสารทางด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งให้บริการข้อมูลข่าวสาร เช่น สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญทั้งในกรุงเทพฯ และประเทศไทย งานเทศกาล ประเพณีต่าง ๆ โรงแรมที่พัก การเดินทาง เป็นต้น
- ปรับปรุง และแก้ไข คุณภาพของข่าวสาร ข้อมูล และการจัดระบบของข้อมูลให้ทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ

งานบริการนักท่องเที่ยว มีหน้าที่

- ด้อนรับ อำนวยความสะดวกแก่แขกของรัฐบาล และหน่วยงานราชการที่ขอความร่วมมือ สื่อมวลชน ผู้แทนธุรกิจทั้งจากในประเทศ และต่างประเทศซึ่งมาสังเกตการณ์ ดูงาน หรือติดต่อกับศูนย์ฯ
- ดำเนินการจัดหาที่พัก รายการท่องเที่ยวหรือจัดกรุ๊ปทัวร์ ให้กับนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในกรณีต่าง ๆ เช่น เอกสารสูญหาย เป็นต้น
- ติดต่อประสานงานกับตำรวจท่องเที่ยว

งานประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่

- ดำเนินการในส่วนของการโฆษณา เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กิจกรรมของศูนย์ฯ ให้แก่ประชาชนทั่วไป และนักท่องเที่ยวได้ทราบ
- ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งการติดต่อกับต่างประเทศ ในเรื่องของการท่องเที่ยว
- รวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจทางด้านการท่องเที่ยว เพื่อจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่ของศูนย์ฯ
- ดำเนินการจัดทำเอกสาร ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ โฆษณา กิจกรรมของศูนย์ฯ

งานจัดแสดง มีหน้าที่

- พิจารณาเนื้อเรื่องของการแสดง และมาตรฐานของคณะแสดงที่จะเข้ามาจัดการแสดง
- พิจารณาจัดโปรแกรมการแสดง
- จัดหา ติดต่อ คณะนักแสดงที่จะมาทำการแสดง
- ควบคุมดูแลให้การจัดการแสดงเป็นไปโดยความเรียบร้อย
- รับผิดชอบ ประสานงานให้แก่ผู้ที่ยื่นขอใช้หอประชุมในการจัดแสดง

4. ฝ่ายบริการเทคนิคและอุปกรณ์

มีหน้าที่ในการให้บริการที่เกี่ยวกับเทคนิคอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยรับผิดชอบเกี่ยวกับงานศิลปกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ฯ และการซ่อมแซมต่าง ๆ รวมทั้งรับผิดชอบในส่วนของงานเทคนิคงานระบบต่าง ๆ ที่ทางศูนย์ฯ จำเป็นต้องใช้ โดยแบ่งออกเป็นงานศิลปกรรมและซ่อมแซม มีหน้าที่

- รับผิดชอบในเรื่องการออกแบบ การสร้าง อุปกรณ์ฉาก และงานศิลป์ต่าง ๆ
- ดูแลรักษา และซ่อมแซมอุปกรณ์ต่าง ๆ ของศูนย์ฯ

งานเทคนิค มีหน้าที่

- รับผิดชอบในการดำเนินงานทางด้านเทคนิค การแสดงในเรื่องของ แสง สี และเสียง ที่ใช้ในหอประชุม
- รับผิดชอบเกี่ยวกับงานระบบต่าง ๆ ของศูนย์ฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ฝ่ายอาคารสถานที่

ฝ่ายอาคารสถานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการควบคุมดูแลอาคารสถานที่ ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ด้านการรักษาความปลอดภัยของศูนย์ฯ การรักษาความสะอาด เรียบร้อย ปรับปรุง ซ่อมแซมอาคาร สถานที่และด้านส่วนบริการสาธารณะ จัดการในส่วนของร้านอาหารร้านขายสินค้าที่ระลึก รวมไปถึงการ รับผิดชอบในส่วนของพัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ของศูนย์ฯ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

งานพัสดุ มีหน้าที่

- สำรวจความต้องการพัสดุ และอุปกรณ์ ของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อจัดหาได้ตามความต้องการของแต่ละหน่วยงาน
- ควบคุมการเบิกจ่ายพัสดุครุภัณฑ์
- จัดทำบัญชี และทะเบียนควบคุมพัสดุ ครุภัณฑ์ ทุกชนิด
- เก็บรักษา พักสต ครุภัณฑ์ ที่อยู่ในความรับผิดชอบให้อยู่ในสภาพดี

งานยานพาหนะ มีหน้าที่

- รับผิดชอบในการให้บริการยานพาหนะ ของหน่วยงาน
- เก็บรักษายานพาหนะให้อยู่ในสถานที่

งานรักษาความปลอดภัย มีหน้าที่

- ดูแลรักษาความปลอดภัยของอาคาร และทรัพย์สิน มิให้เกิดการสูญหาย และเสียหาย
- ดำเนินการจัดเวรยามดูแลรักษา ความปลอดภัย ตลอด 24 ชั่วโมง
- ควบคุมการเข้า ออก ของบุคคล ทั้งภายใน และภายนอก

งานรักษาความสะอาดและตกแต่งอาคาร มีหน้าที่

- ดูแล รักษาความสะอาด เรียบร้อยของตัวอาคาร และบริเวณรอบ ๆ ศูนย์ฯ
- ดูแล รักษาความสะอาด เรียบร้อยของห้องน้ำและสุขภัณฑ์ภายในศูนย์ฯ
- ดำเนินการจัดและตกแต่งสถานที่ให้เรียบร้อย และสวยงาม

งานบริการสาธารณะมีหน้าที่

- จัดการในส่วนของ อาหารและเครื่องดื่ม (อาจเป็นอาหารว่าง) สำหรับผู้มาใช้บริการ (ในกรณีที่ใช้ห้องบรรยาย)
- ดำเนินการจัดการในส่วน of ร้านอาหาร
- ดำเนินการด้านการเงิน อันเกี่ยวกับการจัดอาหารและเครื่องดื่ม
- จัดหา และจำหน่าย สินค้าที่ระลึกของศูนย์ฯ และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการในส่วน of ร้านขายสินค้า
- ดำเนินการด้านการเงินอันเกี่ยวกับร้านขายสินค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 การกำหนดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ

เมื่อประเมินถึงความต้องการพื้นฐานของโครงการ และวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งโครงการ รวมทั้งการประเมินจากหน่วยงานที่ใกล้เคียงกันแล้ว สามารถสรุปองค์ประกอบ ของโครงการโดยแบ่งออกเป็น 5 ฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายบริหาร

1. งานบริหาร

เป็นส่วนที่ทำหน้าที่ในการดำเนินงานควบคุมดูแลการทำงานของฝ่ายต่าง ๆ ของศูนย์และติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ในส่วนนี้ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย

- ห้องผู้อำนวยการ และห้อง น้ำ
- ห้องรองผู้อำนวยการ
- ส่วนงานเลขานุการ
- ห้องทำงานคณะกรรมการ
- ห้องรับรอง
- ส่วนที่ทำงานหัวหน้างานธุรการ และ ส่วนที่ทำงานเจ้าหน้าที่ธุรการ
- ส่วนงานหัวหน้างานทะเบียน และ ส่วนที่งานเจ้าหน้าที่งานทะเบียน
- ส่วนงานหัวหน้างานการเงินและบัญชี และ ส่วนที่งานเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี
- ห้องพยาบาล ส่วนพยาบาลเบื้องต้น
- ห้องประชุมภายใน ส่วนประชุมของเจ้าหน้าที่
- โถงพักผ่อน
- ห้องน้ำ - ห้องส้วม
- ส่วนเตรียมอาหาร
- ส่วนเก็บของ
- ห้องเก็บเอกสารครุภัณฑ์

ฝ่ายบริการวิชาการ

- ส่วนงานหัวหน้าฝ่าย
- ห้องประชุมฝ่าย

งานวิจัยและประเมินผล

- ส่วนที่ทำงานหัวหน้างานวิจัยและ ส่วนที่ทำงานเจ้าหน้าที่งานวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ส่วนทำงานหัวหน้างานกิจกรรมวิชาการ และ ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานกิจกรรมวิชาการ
- ห้องบรรยาย (AUDIO VISUAL ROOM)
 - พื้นที่นั่งฟังบรรยาย
 - พื้นที่จัดฉายสไลด์
 - ส่วนเตรียมการบรรยายเป็นส่วนจัดเตรียมข้อมูลต่าง ๆ สำหรับการบรรยายหรือการประชุม
 - ห้องปฏิบัติการทางเสียง
 - ห้องเก็บของ เก็บวัสดุ เช่น โต๊ะ, เก้าอี้, บอร์ด, และอุปกรณ์อื่น ๆ
 - ส่วนทำงานของเจ้าหน้าที่โสตทัศนอุปกรณ์

งานห้องสมุด

- ห้องสมุด (LIBRARY)
 - โถงทางเข้าออก
 - โต๊ะรับ-จ่ายหนังสือ
 - บริเวณเก็บหนังสือ
 - บริเวณอ่านหนังสือ
 - ส่วนการทำงานบรรณารักษ์
 - ส่วนทำงานของเจ้าหน้าที่
 - ส่วนซ่อมหนังสือ
 - ส่วนถ่ายเอกสาร

งานจัดแสดงนิทรรศการ

- ส่วนนิทรรศการถาวร (PERMANENT EXH.)

1. ประวัติศาสตร์ จังหวัดสระแก้ว
2. สถาปัตยกรรม – ประติมากรรมเมืองสระแก้ว
3. สถานที่น่าสนใจและแหล่งท่องเที่ยว
4. ขนบธรรมเนียม ประเพณี
5. หัตถกรรมพื้นบ้าน – ภูมิปัญญาชาวบ้าน

เพื่อให้นักท่องเที่ยว และผู้มาเยี่ยมชมทราบว่าจังหวัดสระแก้วมีประวัติความเป็นมาอย่างไร โดยการแสดงอาจจะใช้อุปกรณ์อื่น ๆ มาช่วยในการแสดง เช่น วัตถุโบราณ, MODEL ของเมือง, แผนที่, วิวัฒนาการต่าง ๆ อาจจะต้องมีการใช้ LIGHTING มาช่วยในการแสดง

- ส่วนนิทรรศการชั่วคราว (TEMPORARY EXH.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดนิทรรศการชั่วคราว เป็นการจัดนิทรรศการเฉพาะเรื่อง ซึ่งจัดชั่วคราวเป็นระยะ ๆ เกี่ยวกับงานเทศกาลประเพณีต่าง ๆ ที่จะจัดขึ้นในช่วงนั้น ๆ โดยในส่วนนี้จะจัดต่อเนื่องไปกับลานแสดงกลางแจ้งในกรณีที่มีการแสดงละเล่นพื้นเมือง หรือสาธิตงานเทศกาล ประเพณีนั้น ๆ

- ส่วนนิทรรศการกลางแจ้ง

จัดแสดงวัตถุขนาดใหญ่ วัตถุที่ทนต่อสภาพอากาศภายนอก หรือวัตถุที่ต้องการบรรยากาศภายนอก มีใช้ทั้งนิทรรศการถาวรและหมุนเวียนเป็นตัวเชื่อมโยงกิจกรรม ก่อเกิดแรงจูงใจให้เข้าชมส่วนภายในอาคาร และเป็นตัวเชื่อมอาคารเข้ากับภูมิสถาปัตยกรรม

- ส่วนเก็บวัตถุแสดง

- บริเวณขายตั๋วและประชาสัมพันธ์

ฝ่ายเผยแพร่และส่งเสริมการท่องเที่ยว

- ส่วนทำงานหัวหน้าฝ่าย

- ห้องประชุมฝ่าย

งานบริการข้อมูลข่าวสาร

- ส่วนทำงานหัวหน้างานบริการข้อมูลข่าวสาร และ ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่บริการข้อมูลข่าวสาร

- ส่วนเคาน์เตอร์ ให้บริการข้อมูลข่าวสาร และความรู้ต่างๆที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

งานบริการนักท่องเที่ยว

- ส่วนทำงานหัวหน้างานบริการนักท่องเที่ยว และ ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานบริการนักท่องเที่ยว

- ส่วนเคาน์เตอร์ ให้บริการนักท่องเที่ยว ในด้านการจัดหาที่พัก แนะนำบริษัทนำเที่ยว

งานประชาสัมพันธ์

- ส่วนทำงานหัวหน้างานประชาสัมพันธ์และ ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานประชาสัมพันธ์

งานจัดการแสดง

ส่วนทำงานหัวหน้างานจัดการแสดง และ ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานจัดการแสดง

- หอประชุมเอนกประสงค์

ใช้สำหรับจัดการประชุมหรือจัดที่บรรยายให้ผู้เข้าชมเป็นหมู่คณะ และ ใช้ในการจัดแสดงกิจกรรมทางวัฒนธรรม ต่างๆ

- โถงทางเข้า

- ที่นั่ง ชม

- โถงพักคอย เป็นบริเวณพักคอยของผู้เข้าชม

- ห้องฉายภาพยนตร์

- ส่วนเก็บอุปกรณ์ फिल्म สไลด์

- ห้องแต่งตัว นักแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ห้องน้ำ-ห้องส้วม
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ควบคุมการแสดง
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ควบคุมเวที
- ลานแสดงกลางแจ้ง
- เวที
- ที่นั่งชม

ฝ่ายบริการเทคนิคและอุปกรณ์

- ส่วนงานหัวหน้าฝ่าย
- ห้องประชุมฝ่าย

งานออกแบบศิลปกรรมและซ่อมแซม

- ส่วนงานหัวหน้างานและ ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานออกแบบศิลปกรรมและซ่อมแซม
- ห้องปฏิบัติการออกแบบ
- ห้องปฏิบัติการศิลปกรรม
- ห้องปฏิบัติการซ่อมสงวนรักษาวัตถุ
- ส่วนงานไม้ – โลหะ

งานเทคนิค

- ส่วนงานหัวหน้างานเทคนิค และ ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานเทคนิค
- ห้องเครื่อง ปรับอากาศ ไฟฟ้า บิมน้ำ

ฝ่ายอาคารสถานที่

- ส่วนงานหัวหน้าฝ่าย
- ห้องประชุมฝ่าย

งานพัสดุ

- ส่วนงานหัวหน้างานพัสดุ และ ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานพัสดุ
- ห้องเก็บพัสดุกกลาง

งานยานพาหนะ

- ส่วนงานหัวหน้างานยานพาหนะ และ ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานยานพาหนะ

งานรักษาความปลอดภัย

- ส่วนงานหัวหน้างานรักษาความปลอดภัยและ ส่วนงานเจ้าหน้าที่งานรักษาความปลอดภัย

งานรักษาความสะอาด

- ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า ชาย – หญิง
- ส่วนพักผ่อน เจ้าหน้าที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนบริการสาธารณะ

- ส่วนโถงทางเข้าหลัก
 - โถงทางเข้า
 - ที่จำหน่ายบัตรผ่านประตู
 - ส่วนประชาสัมพันธ์
 - ส่วนบริการโทรศัพท์สาธารณะ
 - ห้องน้ำ – ห้องส้วม
- บริเวณขายอาหาร
- ครุภัณฑ์และส่วนทำความสะอาด
- ส่วนร้านขายสินค้า
- ที่จอดรถ แบ่งเป็น
 - ที่จอดรถผู้มาใช้บริการศูนย์
 - ที่จอดรถบริการของศูนย์ (รถตู้)
 - ที่จอดรถเจ้าหน้าที่ของศูนย์
 - ที่จอดรถบัส
 - ส่วนจอดรถจักรยานยนต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3.1 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ

องค์ประกอบหลัก		2	3	4	5
โครงการ					
1	ฝ่ายบริหาร	2	3	1	3
2	ฝ่ายวิชาการ		3	2	1
3	ฝ่ายเผยแพร่และส่งเสริมการท่องเที่ยว			2	2
4	ฝ่ายบริการเทคนิคและอุปกรณ์				1
5	ฝ่ายอาคารสถานที่				

องค์ประกอบหลัก		2	3	4
ฝ่ายบริหาร				
1	งานบริหาร	3	2	3
2	งานธุรการ		3	3
3	งานทะเบียน			2
4	งานการเงินและบัญชี			

องค์ประกอบหลัก		2	3	4
ฝ่ายบริการวิชาการ				
1	งานวิจัยและประเมินผล	3	2	1
2	งานกิจกรรมวิชาการ		2	2
3	งานห้องสมุด			3
4	งานจัดแสดงนิทรรศการ			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบหลัก		2	3	4
ฝ่ายเผยแพร่และส่งเสริมการท่องเที่ยว				
1	งานบริการข้อมูลข่าวสาร	3	3	2
2	งานบริการนักท่องเที่ยว		3	2
3	งานประชาสัมพันธ์			1
4	งานจัดการแสดง			

องค์ประกอบหลัก		2
ฝ่ายบริการเทคนิคและอุปกรณ์		
1	งานเทคนิค	3
2	งานออกแบบศิลปกรรมและซ่อมแซม	

องค์ประกอบหลัก		2	3	4	5
ฝ่ายอาคารสถานที่					
1	งานพัสดุ	1	2	2	3
2	งานยานพาหนะ		1	1	2
3	งานรักษาความปลอดภัย			0	2
4	งานรักษาความสะอาด				2
5	งานบริการสาธารณะ				

หมายเหตุ 0 = ไม่มีความสัมพันธ์เลย

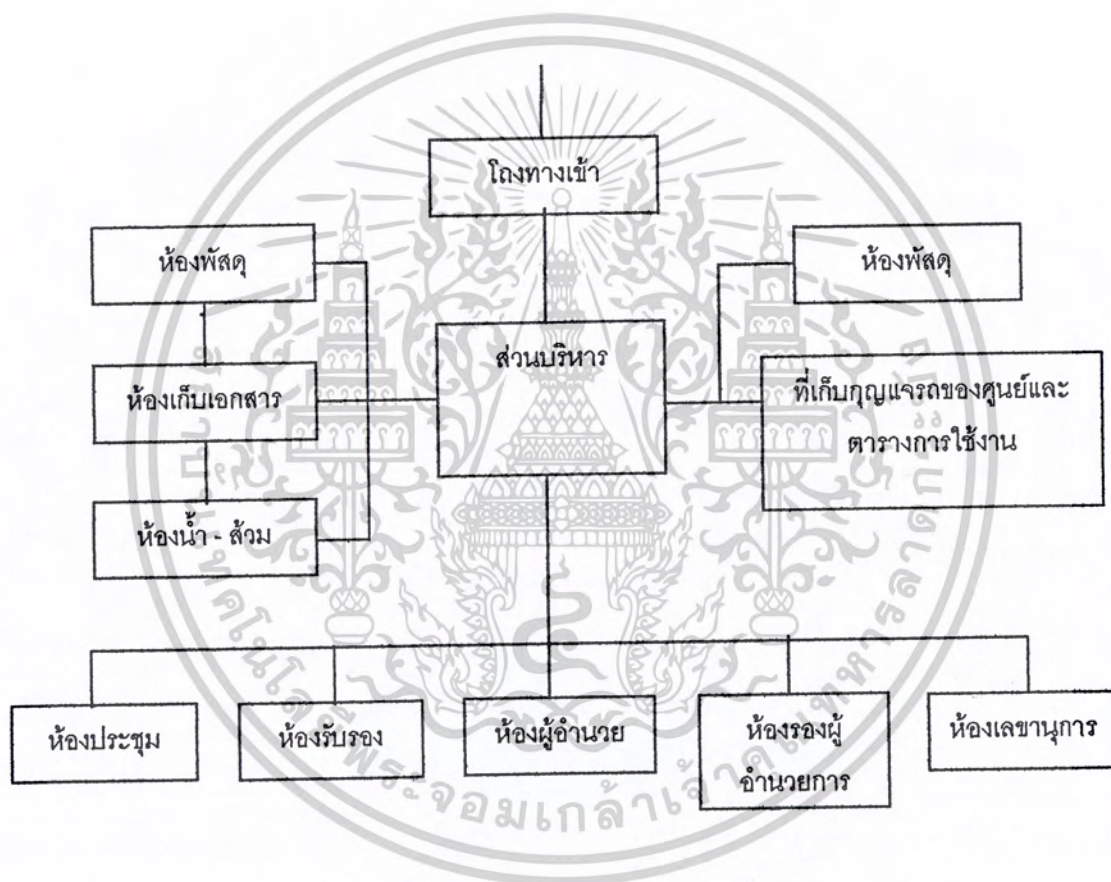
1 = สัมพันธ์กันเล็กน้อย

2 = สัมพันธ์กันพอสมควร

3 = สัมพันธ์กันมาก

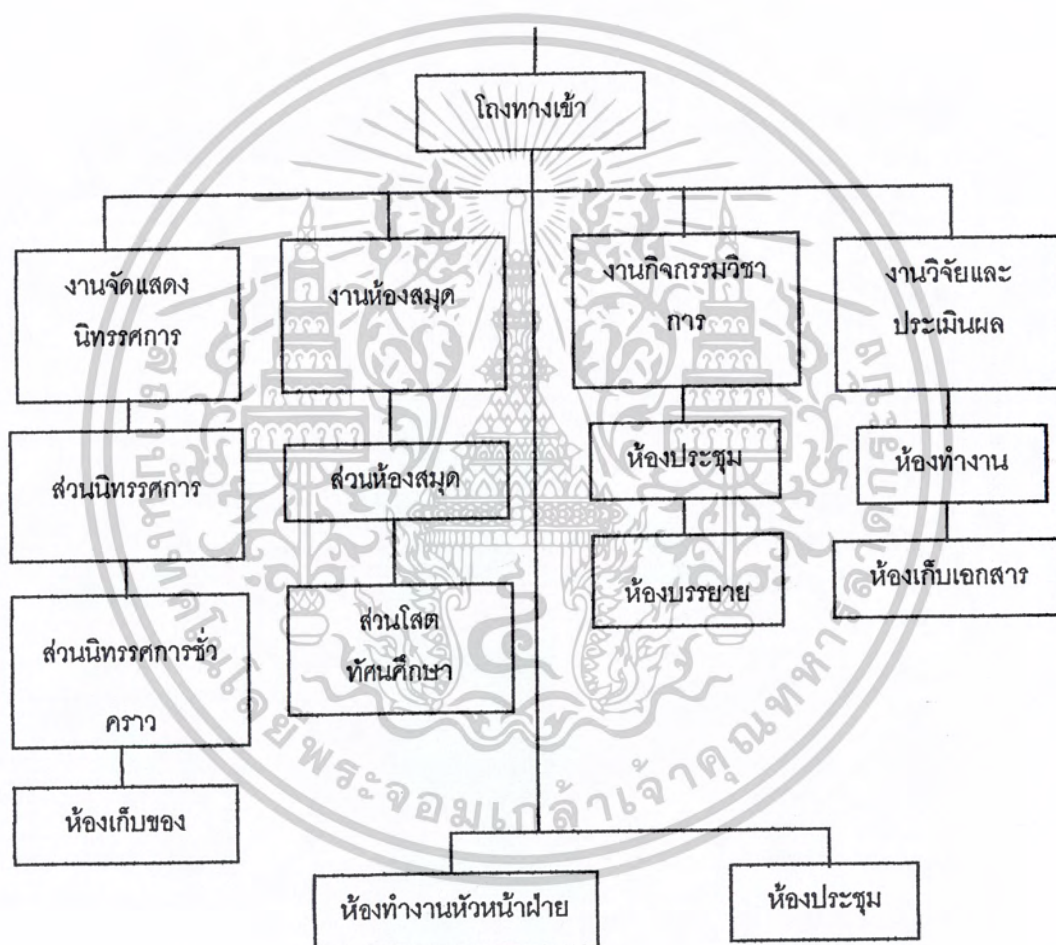
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิ 4.3.1 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบฝ่ายบริหาร

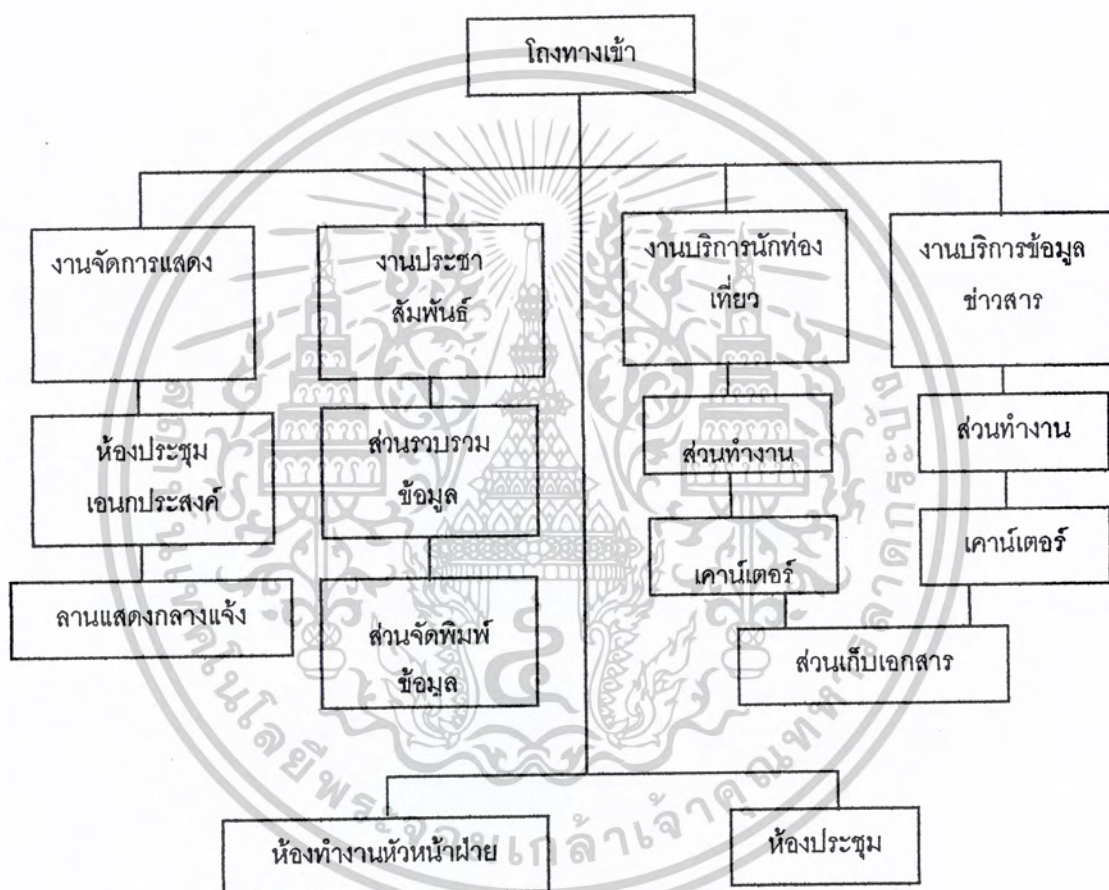
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิ 4.3.2 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบฝ่ายบริการวิชาการ

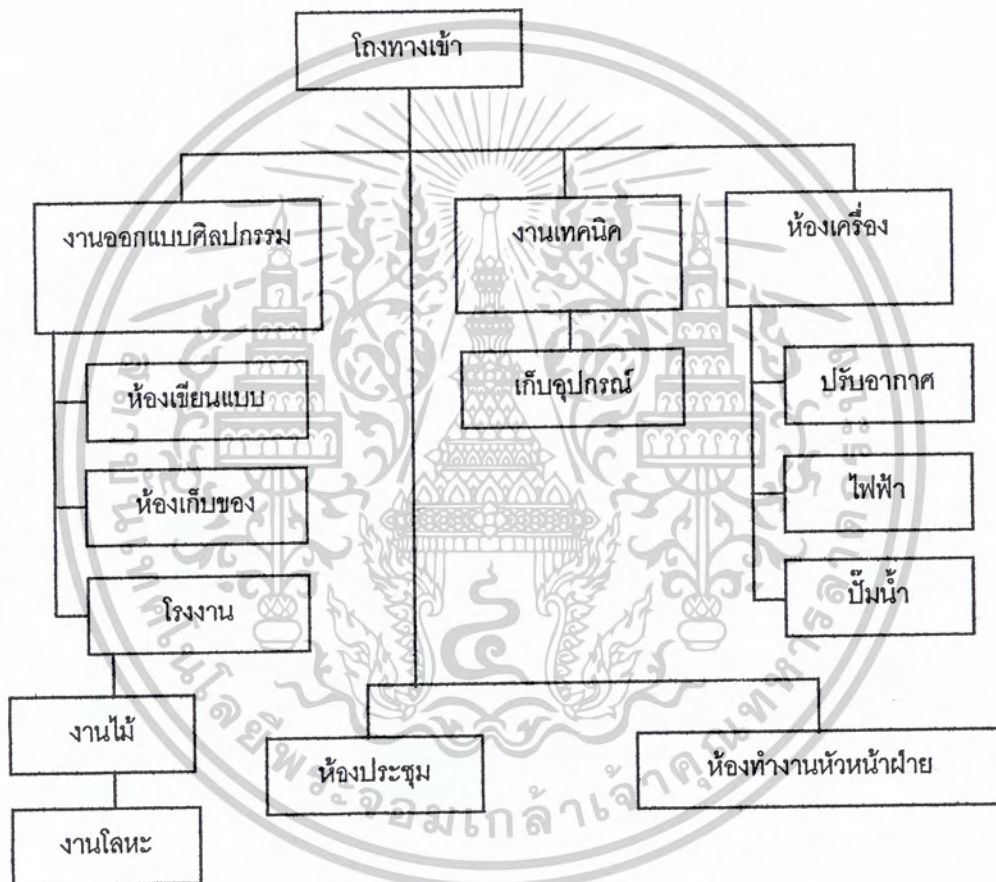
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิ 4.3.3 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบฝ่ายเผยแพร่และส่งเสริมการท่องเที่ยว

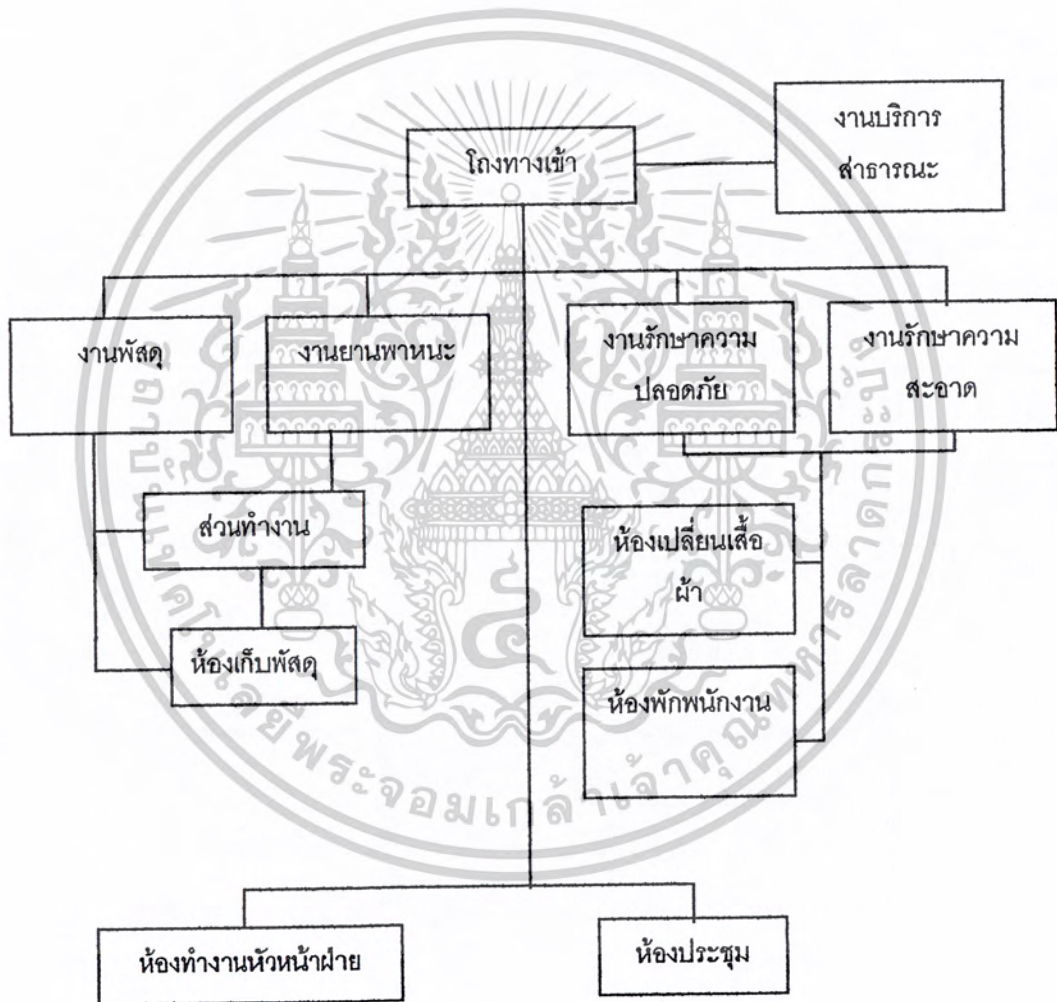
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิ 4.3.4 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบฝ่ายบริการเทคนิคและอุปกรณ์

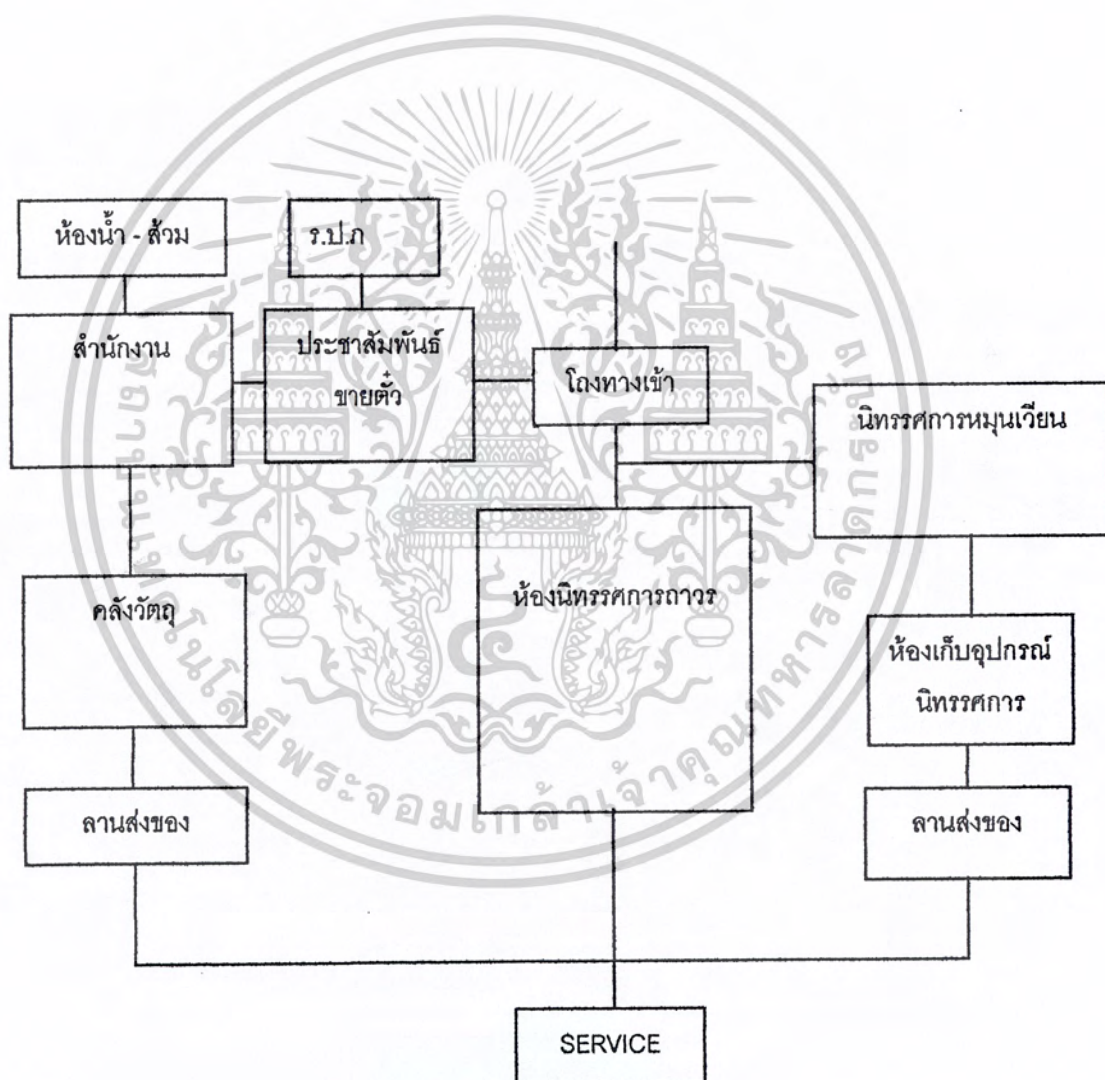
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิ 4.3.5 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบฝ่ายอาคารสถานที่

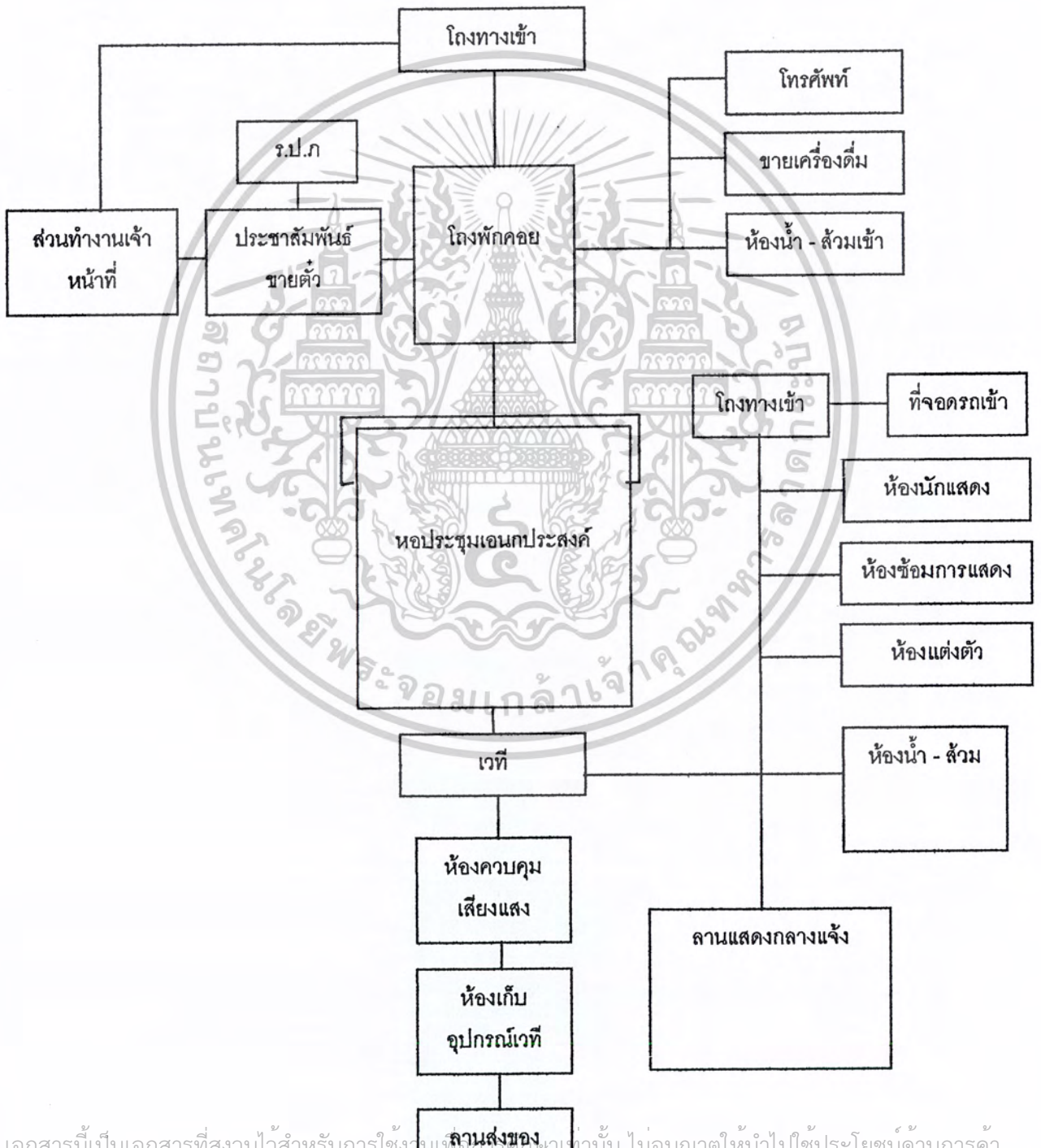
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิ 4.3.5 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบงานจัดนิทรรศการ

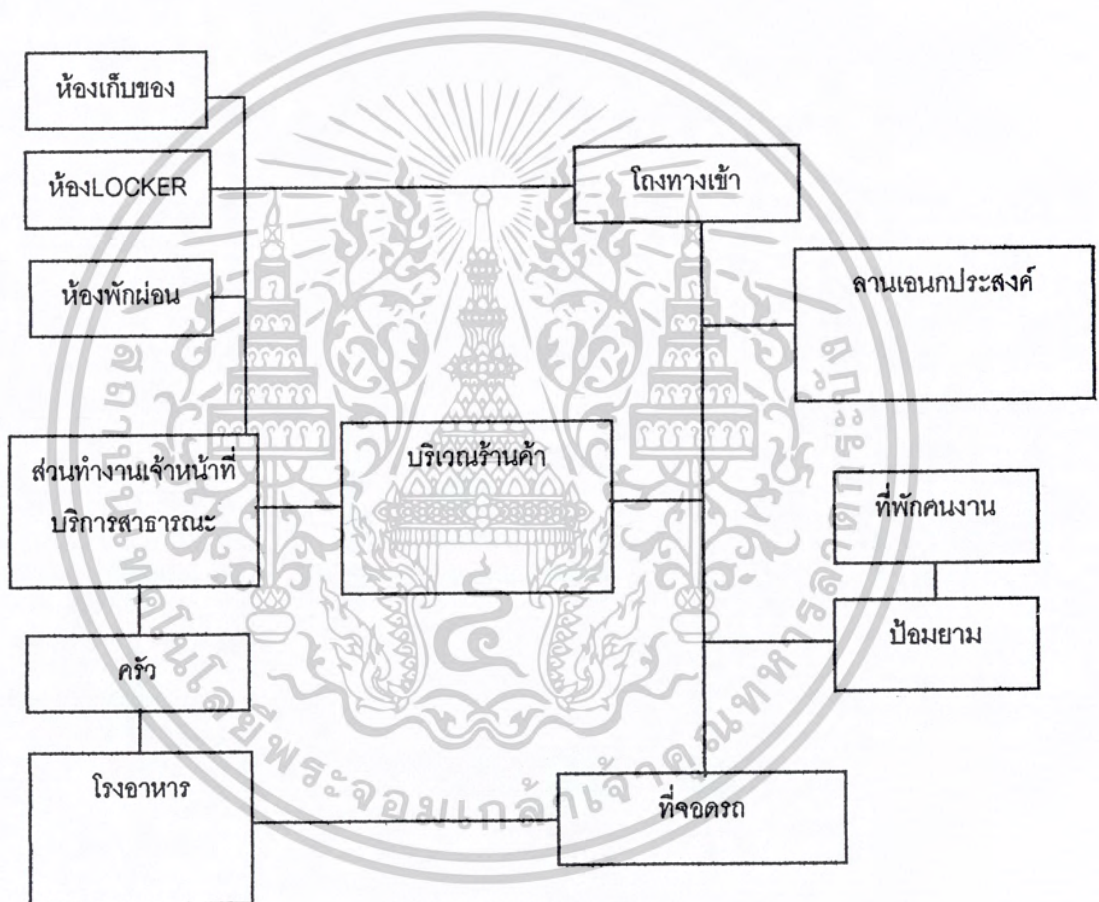
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิ 4.3.6 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบงานจัดการแสดง

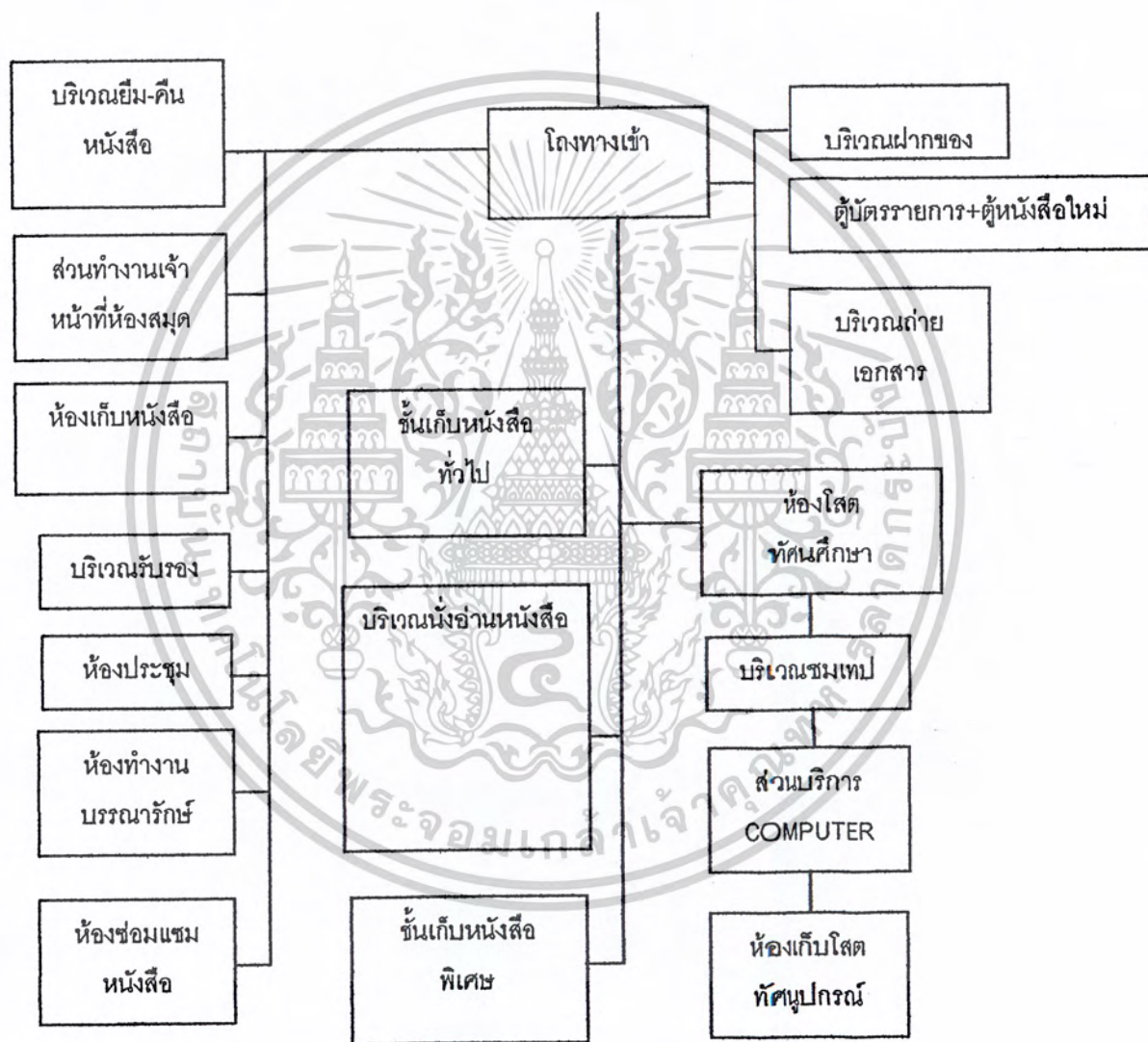
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิ 4.3.7 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบงานบริการสาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิ 4.3.8 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบห้องสมุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 การศึกษาผู้ใช้โครงการและพฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

ประเภทของผู้ใช้อาคาร

1. บุคคลภายใน ได้แก่ เจ้าหน้าที่และผู้มีหน้าที่อยู่ในหน่วยงาน พนักงานของเอกชนที่เข้าร่วมลงทุน เช่น ร้านขายของที่ระลึก หรือร้านอาหาร รวมถึงวิทยากรพิเศษที่จะมีหน้าที่เข้ามาร่วมงานกับเจ้าหน้าที่ประจำในบางโอกาส

2. บุคคลภายนอก เนื่องจาก "ศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จ.สระแก้ว " มีหน้าที่ในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว และให้บริการ ด้วยความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องราวทางประวัติศาสตร์หรือข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับจังหวัด สถานที่และเส้นทางท่องเที่ยว แก่นักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชม

ผู้เยี่ยมชม ผู้เข้าชมการจัดแสดงต่างๆของศูนย์ เช่น นิทรรศการห้องแสดงงานต่างๆ ซึ่งอาจแยกกลุ่มออกได้เป็น

1. กลุ่มประชาชนในท้องถิ่น สามารถที่จะเข้ามาชมโครงการได้โดยปกติ และในช่วงเวลาที่มีประเพณี หรือเทศกาล ทางวัฒนธรรมที่สำคัญของท้องถิ่นทางโครงการก็สามารถจัดนันทนาการเพื่อส่งเสริม อีกทั้งช่วยก่อให้เกิดการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการใช้อาคารจากกิจกรรมที่จัดขึ้นดังกล่าว และยังเป็นบริการนันทนาการ โดยพฤติกรรมของคนท้องถิ่นที่จะมาใช้จะอยู่ในรูปการพักผ่อนและการดำเนินกิจกรรมร่วมกันของชุมชน เช่น งานประเพณีสงกรานต์ งานประเพณีลอยกระทง เป็นต้น

2. กลุ่มนักเรียนนักศึกษา เป็นกลุ่มที่ควรณรงค์ให้มาศึกษาและเข้าใจโครงการมากขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะกลุ่มนี้ กำลังอยู่ในวัยปลูกฝังความรู้ความเข้าใจถึงความเป็นชาติ

และเมื่อเข้ามาใช้โครงการจะได้รับความรู้ในเรื่องราวทางประวัติศาสตร์กายภาพและสภาพปัจจุบันของ จ. สระแก้วที่ประกอบอยู่ในรูปแบบนิทรรศการที่สื่อการจัดแสดงที่น่าสนใจ และกิจกรรมต่างๆ ที่สามารถสร้างความเพลิดเพลินควบคู่ไปกับการได้รับความรู้ โดยถ้ามาเป็นหมู่คณะ จำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่ทางศูนย์ฯ พาชมโครงการ

3. กลุ่มนักวิชาการและราชการ เป็นกลุ่มที่มีพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่จัดแสดงค่อนข้างดี ความต้องการเข้าใช้โครงการจึงเพื่อค้นคว้าข้อมูลบางส่วน และเข้าใช้ที่ประชุมสัมมนาที่มีในโครงการ

4. กลุ่มนักท่องเที่ยว เป็นกลุ่มที่ต้องการมาท่องเที่ยว ซึ่งมีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จะมีความกระตือรือร้นในการท่องเที่ยวมากกว่า และให้ความสนใจในเรื่องศิลปวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว เพราะเป็นเรื่องแปลกออกไป และมักจะถ่ายภาพเป็นที่ระลึก โดยมีความคาดหวัง การกำหนดทิศทางด้วยตนเอง ค้นหาความเป็นเอกลักษณ์ และต้องการรายละเอียดระยะเวลาในการเดินทาง

เราสามารถที่จะแบ่งย่อยชนิดนักท่องเที่ยวได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

* การท่องเที่ยวส่วนบุคคล ได้แก่ การท่องเที่ยวไม่ว่าเป็นภายในประเทศ หรือต่างประเทศที่นักท่องเที่ยวจัดขึ้นสำหรับตัวเอง แบบครอบครัว หรือสำหรับตนเอง และกลุ่มเพื่อนฝูง โดยอาศัยรถยนต์ส่วนตัว หรือรถบัสเช่าไปเอง โดยกำหนดว่าจะไปที่ใดบ้าง มีการเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน และบริการต่าง ๆ ระหว่างทางและปลายทางก็จัดหาเองโดยไม่พึ่งผู้ดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว

* การท่องเที่ยวแบบทัวร์ หรือนำเที่ยว จะต้องการความสะดวกสบายในการเดินทางและไม่คาดหวังเรื่องการกำหนดทิศทางด้วยตนเอง เพราะจะได้รับคำแนะนำจากมัณฑุเทศน์ ควรมีการจัดเตรียมสถานที่รองรับจำนวนคนที่เข้ามาพร้อมกันจำนวนมากและลักษณะของ group tour นี้จะพบว่าส่วนใหญ่จะเป็นวัยกลางคนจนถึงสูงอายุ ซึ่งจะทำให้สามารถจำแนกพฤติกรรมนักท่องเที่ยวได้ดังนี้

- รับข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว
- ชมสถานที่โดยรวม
- เลือกชมสถานที่ที่น่าสนใจ และเส้นทางการเดินทางจากตารางการท่องเที่ยว
- เลือกชมและซื้อสินค้าจากร้านขายของที่ระลึก และผลิตภัณฑ์พื้นเมือง จากร้านในโครงการ
- พักผ่อนชมสภาพแวดล้อม
- รับประทานอาหารตามบรรยากาศท้องถิ่น พร้อมรับชมการแสดงกลางแจ้งในช่วงค่ำ

พฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร

พฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร จะนำไปใช้เป็นตัวกำหนดถึงความสัมพันธ์ของผู้ใช้ในแต่ละกลุ่ม และองค์ประกอบที่เกิดขึ้นในศูนย์

1. พฤติกรรมของผู้ให้บริการ คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ภายในศูนย์ ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นข้าราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือข้าราชการประจำ และข้าราชการชั่วคราว เช่น พนักงานทำความสะอาด คนสวน พนักงานขับรถ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย นอกจากนั้นยังมีพนักงานที่ไม่เป็นข้าราชการ คือ พนักงานประจำห้องอาหาร พนักงานประจำร้านค้า เป็นต้น

โดยทั่วไป จะมีพฤติกรรมที่เป็นไปตามระเบียบการปฏิบัติหน้าที่ข้าราชการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของแต่ละบุคคล ตามลักษณะการแบ่งอัตรากำลัง ในบทยกก่อน การทำงานในวันเกิด ทำงาน จะทำงานดังนี้

- ก่อนเวลา 8.30 น. เดินทางจากที่พักอาศัยมายังศูนย์ ฯ โดยรถยนต์ รถประจำทาง รถจักรยานยนต์ หรือวิธีอื่นๆ และลงทะเบียนเวลาทำงานที่ เคาน์เตอร์ เมื่อมาถึงศูนย์ฯ
- เวลา 8.30 – 12.00 น. เจ้าหน้าที่แยกย้ายไปปฏิบัติหน้าที่ตามฝ่ายต่างๆ
- เวลา 12.00 – 13.00 น. เป็นเวลาพักผ่อน ทานอาหาร เจ้าหน้าที่จะทำธุระส่วนตัว หรืออื่นๆ
- เวลา 13.00 – 16.30 น. เจ้าหน้าที่กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และลงทะเบียนเลิกทำงานในเวลา 16.30 น.
- หลังเวลา 16.30 น. เป็นเวลาที่เจ้าหน้าที่เดินทางกลับที่พักอาศัย หรือออกไปทำธุรกิจส่วนตัว

ยกเว้นในกรณีที่มีการจัดแสดงพิเศษในศูนย์ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. พฤติกรรมของผู้ใช้บริการ ซึ่งได้แก่ผู้ชมทั่วไป นักเรียน นักศึกษา ประชาชน นักท่องเที่ยว ที่มาชม นิทรรศการ หรือการจัดแสดงต่างๆ ของศูนย์ โดยเฉพาะเดินทางเข้ามายังศูนย์ โดยรถยนต์ส่วนบุคคล รถประจำทาง การท่องเที่ยว (COACH) หรือแท็กซี่ รถสามล้อรับจ้าง โดยไม่มีกำหนดเวลานั่นเอง

พฤติกรรมของผู้ใช้ชั่วคราวทั่วไป เมื่อเข้าถึงศูนย์ พอลงเรียงลำดับกิจกรรมได้ดังนี้

- เข้าสู่โถงต้อนรับของศูนย์ จากที่จอดรถ หรือบริเวณชานชาลาต้อนรับของศูนย์ เพื่อติดต่อสอบถาม หรือ การซื้อบัตรเข้าชม หรือไปยังส่วนต่างๆ ของศูนย์ หรือเข้าสู่ส่วนการแสดงผลงานนิทรรศการสาธารณะโดยตรง
 - ผู้ที่ใช้ต้องการจะเข้าสู่ส่วนนิทรรศการถาวร จะมีเคาน์เตอร์พนักงานต้อนรับ ตรวจบัตรเข้าชม และรับ ฝากของก่อนเข้าสู่ส่วนแสดงผลงาน ผู้เข้าชมนิทรรศการจะสามารถเข้าชมได้ตลอดเวลาตามเวลาการเปิดปิด ของศูนย์ หรือมีการเข้าชมการแสดง การสาธิตต่างๆ
 - เดินทางออกจากบริเวณแสดงผลงาน สู่ที่จอดรถ หรือชานชาลา เพื่อเดินทางออกจากศูนย์ นอกจากนี้แล้ว ยังมีพฤติกรรมของผู้ใช้ชั่วคราวที่มีลักษณะพฤติกรรมเฉพาะอย่าง แบ่งแยกออกเป็น หลายๆ กลุ่ม ดังนี้
- พฤติกรรมของผู้ชมการแสดงทางวัฒนธรรม ซึ่งจัดให้มีในโอกาสพิเศษ คือการแสดงบนเวที การแสดง กลางแจ้งและในร่ม หรืออื่นๆ รูปแบบพฤติกรรมเรียงตามลำดับดังนี้
- เข้าสู่โถงพักคอยบริเวณทางเข้าร่วมส่วนแสดง (หลังจากเข้าสู่โถงต้อนรับของศูนย์แล้ว) ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ ตรวจรับบัตร แจกสูจิบัตรประกอบการแสดง ในส่วนนี้จะมี ห้องน้ำ ส้วม บริเวณขายเครื่องดื่ม หรือบริเวณ ที่พักสูบบุหรี่ เป็นต้น
 - เข้าสู่ส่วนนั่งชมการแสดง โดยนั่งในส่วนที่จัดไว้ เพื่อชมการแสดง
 - เมื่อจบการแสดง ผู้ชมเดินออกสู่โถงพักคอย เพื่อเข้าห้องน้ำ หรือพักผ่อน หรือคอยผู้มารับ หรือเดินทาง สู่ส่วนจอดรถ เพื่อเดินทางออกจากศูนย์
- พฤติกรรมของผู้ใช้ห้องสมุด กิจกรรมเรียงตามลำดับดังนี้
- เดินทางมายังศูนย์ส่วนโถงต้อนรับ หรือเดินเข้าสู่โถงของส่วนห้องสมุดโดยตรง ในส่วนนี้จะมีเจ้าหน้าที่ คอยตรวจควบคุม และรับฝากของ
 - เข้าสู่ส่วนติดต่อสอบถาม การทำบัตรสมาชิก การยืมคืนหนังสือ และบริเวณตู้บัตรรายการหนังสือ เพื่อค้นหาหนังสือที่ต้องการ
 - เข้าสู่ส่วนอ่านหนังสือ โดยแบ่งบริเวณอ่าน บริเวณถ่ายเอกสาร หรือบริเวณส่วนบริการทางโสตทัศน ูปกรณ์ (AUDIO VISUAL) ซึ่งเจ้าหน้าที่ประจำคอยให้คำแนะนำปรึกษา
 - เมื่อทำธุระเสร็จแล้ว ผู้ใช้ห้องสมุดเดินกลับสู่ส่วนโถงทางเข้าห้องสมุด โดยเจ้าหน้าที่ตรวจเช็ค และรับ ของที่ฝากคืน เดินทางกลับ หรือใช้กิจกรรมอื่นๆ ของศูนย์ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมายเหตุ

เวลาปิด - เปิด ห้องสมุด ให้เป็นไปตามกำหนดเวลา ปิด - เปิด ประจำวันของศูนย์ คือ เวลา 8.30 - 16.30 น. ในวันเปิดทำการศูนย์

พฤติกรรมผู้มาติดต่อเจ้าหน้าที่ในศูนย์ ได้แก่ บุคคลทั่วไปที่มาติดต่อธุรกิจ หรือติดต่อราชการกับศูนย์ กิจกรรมเรียงตามลำดับดังนี้

- เข้าสู่โถงต้อนรับของศูนย์เพื่อติดต่อสอบถาม หรือยื่นหนังสือขอพบเจ้าหน้าที่ศูนย์หรือตรงไปยังส่วนกิจกรรมเพื่อติดต่อธุรกิจการงานโดยตรง ในกรณีที่เคยมาติดต่อแล้ว หรือรอพบเจ้าหน้าที่ของศูนย์ในส่วนพักคอยที่จัดไว้ในแต่ละหน่วยงาน

- เมื่อทำธุรกิจการงานเรียบร้อยแล้ว ออกจากศูนย์ไปยังส่วนอื่นๆในศูนย์
พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่งานวิชาการวิจัย-วางแผน ได้แก่ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ วิทยากร ที่ทางศูนย์เชิญมาเพื่อเปิดอบรม สัมมนา อภิปราย กิจกรรมเรียงตามลำดับดังนี้

- มายังศูนย์โดยรถของศูนย์ หรือรถส่วนบุคคล เดินเข้าส่วนงานวิชาการ หรือรายงานตัวแก่เจ้าหน้าที่ของศูนย์

- ไปยังส่วนพักผ่อน เตรียมเอกสาร ข้อมูล รวมทั้งอุปกรณ์ประกอบการสัมมนา บรรยายหรือการสาธิต

- หลังจากจบการสัมมนา บรรยาย สาธิต กลับมายังห้องพัก เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล เอกสาร และเตรียมตัวเดินทางกลับ

พฤติกรรมของผู้มาฟังคำบรรยาย หรือผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ บุคคลทั่วไป นักเรียน นักศึกษา ที่จะมารับการฟังการบรรยาย หรือรับการฝึกอบรม กิจกรรมเรียงตามลำดับ ดังนี้คือ

- เข้าสู่โถงต้อนรับ (ติดต่อสอบถาม) ตรงไปยังโถงพักคอยของส่วนห้องบรรยายเพื่อรอการเข้ารับการฟังการบรรยาย หรือฝึกอบรม ในส่วนนี้จะมีห้องน้ำ - ส้วม และบริเวณที่ต้มน้ำ จัดไว้เพื่อความสะดวก หรือแยกไปยังส่วนกิจกรรมอื่น เช่น ห้องอาหาร เป็นต้น

- เข้าสู่ห้องบรรยายตามกำหนดเวลา

- กลับออกสู่โถงพักคอย หลังจากจบการบรรยาย หรือฝึกอบรม เพื่อเดินทางออกจากศูนย์ หรือพักคอยผู้มารับ หรือไปยังส่วนอื่นๆของศูนย์

พฤติกรรมของนักแสดง ได้แก่ นักแสดง ศิลปิน นักดนตรี รวมทั้งผู้ติดตาม เข้ามายังศูนย์โดยรถยนต์ส่วนตัว หรือรถของศูนย์ กิจกรรมเรียงตามลำดับดังนี้

- เข้าสู่ส่วนแสดง โดยเข้าทางส่วนนักแสดง โดยมีเจ้าหน้าที่คอยตรวจ ควบคุมความเรียบร้อย

- จัดเตรียมอุปกรณ์แสดง หรืออุปกรณ์ประกอบการแสดง เครื่องดนตรี ก่อนทำการแสดง หรือแต่งตัว ซึ่งมีห้องน้ำ - ส้วม ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งตัว ส่วนผู้ติดตาม อาจรออยู่ที่พักผ่อนหรือจัดเตรียมเวทีแสดง ควบคุมความเรียบร้อยก่อนการแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- นักแสดงพร้อมที่จะแสดง รออยู่ที่ส่วนเตรียมแสดง และทำการแสดงตามลำดับในส่วนเตรียมแสดง จะต้องมีการเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวสำหรับนักแสดงด้วย
 - หลังจากจบการแสดง นักแสดงไปยังห้องพักนักแสดง หรือเปลี่ยนเครื่องแต่งกายทำความสะอาดร่างกาย เตรียมอุปกรณ์การแสดง สรุปผลการแสดง หรือพักผ่อน พักผ่อนก่อนเดินทางกลับ พฤติกรรมของผู้ใช้บริการห้องอาหาร กิจกรรมเรียงตามลำดับดังนี้
 - เมื่อเข้าสู่ห้องอาหาร ผู้ใช้บริการเข้าไปจองที่นั่งรับประทานอาหารในส่วนรับประทานอาหารก่อน จึงตรงไปสู่ส่วนบอร์ดแสดงรายการอาหาร หรือส่วนบริการอาหาร
 - ผู้ใช้บริการ เดินตามช่องทางเพื่อสั่งอาหารที่ต้องการ รวมทั้งเครื่องดื่ม เมื่อรับประทานอาหารแล้ว จะถึงส่วน เคาน์เตอร์ ชำระเงิน แล้วจึงไปยังบริเวณวางช้อน ส้อมและกระดาษ หรือที่ใส่เครื่องปรุงรสอาหาร
 - เดินไปยังส่วนรับประทานอาหารที่ได้จองไว้ เพื่อรับประทานอาหาร
 - เมื่อรับประทานอาหารเรียบร้อยแล้ว ออกจากห้องอาหาร เพื่อไปใช้กิจกรรมในส่วนอื่นๆต่อไป
- ในส่วนห้องอาหาร จะมีห้องน้ำ-ส้วม ไว้สำหรับผู้ใช้บริการด้วย โดยจัดไว้ในตำแหน่งที่เหมาะสม
- พฤติกรรมทางวัตถุแสดงของศูนย์ เป็นวัตถุแสดงที่เข้ามาใหม่ หรือวัตถุแสดงชั่วคราว กิจกรรมเรียงตามลำดับดังนี้
- วัตถุแสดงจะเข้ามาทางส่วนรับ หรือชานชาลาขนถ่าย และมีเจ้าหน้าที่ตรวจรับขึ้นวัตถุแสดง เพื่อจัดทำทะเบียน หรือรูปแบบหลักฐานอื่นๆ
 - หลังจากตรวจรับเรียบร้อยแล้ว วัตถุแสดงถูกส่งไปยังบริเวณคัดแบบและจัดทำทะเบียน เพื่อแกะหีบห่อ ลงทะเบียน ตรวจสอบภาพ ถ่ายรูป และเข้าสู่ห้องเก็บวัตถุแสดง เพื่อเตรียมการออกแสดงต่อไป
- วัตถุแสดงในศูนย์ที่เก่า ชำรุด เสื่อมสภาพ จะถูกส่งไปยังห้องปฏิบัติการซ่อมแซมสงวนรักษา โดยมีการจดทะเบียนเพื่อป้องกันการสูญหาย เมื่อซ่อมแซมเรียบร้อยแล้ว ถ่ายภาพเก็บไว้ และนำเข้าสู่ห้องเก็บวัตถุแสดง เพื่อเตรียมการออกแสดงต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5 การวิเคราะห์และสรุปพื้นที่ใช้สอยในโครงการ

สถิติการท่องเที่ยวจังหวัดสระแก้วในปี พ.ศ 2544 มีผู้มาเยี่ยมเยือนทั้งสิ้นจำนวน 692,569 คน ในจำนวนร้อยละ 84.17 หรือ 582,952 คน เป็นผู้เยี่ยมเยือนชาวไทย และอีกร้อยละ 15.83 เป็นผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างประเทศ

เจ้าหน้าที่ในโครงการทั้งหมด 140 คน

การคิดพื้นที่ของส่วนประกอบต่าง ๆ

1. ส่วนโถงทางเข้าหลัก (ENTRANCE HALL)

จากสถิตินักท่องเที่ยวและนักเดินทางที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดสระแก้วปี พ.ศ.2544

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	= 109,617	คน
เฉลี่ยนักท่องเที่ยวต่อวัน	= 300	คน
วัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว 95.50%		
นักท่องเที่ยวจริงต่อวัน	$(300 \times 95.50) / 100$	= 285 คน
นักท่องเที่ยวชาวไทย	= 582,952	คน
เฉลี่ยนักท่องเที่ยวต่อวัน	= 1,597	คน

นักท่องเที่ยวชาวไทยมีจุดประสงค์เพื่อการท่องเที่ยว 76.28%

นักท่องเที่ยวจริงต่อวัน = $(1,597 \times 76.28) / 100$ = 1213.72

รวมนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เข้ามาในศูนย์ = 1213+285 = 1,498 คน/วัน

ช่วงเวลาการทำงานของศูนย์ 9.00-12.00 น. และ 13.00-17.00 น.

คิดเป็นเวลาทำงาน 8 ชม.

จากการสำรวจพบว่านักท่องเที่ยวนิยมใช้บริการมากที่สุดคือในช่วงเวลา 10.00-12.00 น.

ซึ่งเป็นจำนวน 25% ของจำนวนทั้งหมด

จะได้จำนวนนักท่องเที่ยวจำนวน = 375 คน

จาก ARCH.DATA 1คนใช้พื้นที่.ส่วนโถงพักคอย = 0.9 ตร.ม./คน

พื้นที่.ส่วนโถงพักคอย = 337.5 ตร.ม.

- ประชาสัมพันธ์ (INFORMATION)

คิดเป็น 5% ของพื้นที่โถงทางเข้าหลัก = 28 ตร.ม

- โทรศัพท์สาธารณะ (TELEPHONE)

คิดเป็น 5% ของพื้นที่โถงทางเข้าหลัก = 28 ตร.ม

- ห้องน้ำ – ส้วม (TOILET)

คิดเป็น 15% ของพื้นที่โถงทางเข้าหลัก = 84 ตร.ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ยินยอมด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บอร์ดประชาสัมพันธ์ (INFORMATION BOARD)

คิดเป็น 5% ของพื้นที่โถงทางเข้าหลัก

= 28 ตร.ม

2. ส่วนนิทรรศการ

ห้องแสดงนิทรรศการถาวร (PERMANENT EXHIBITION) เป็นห้องที่มีการจัดแสดงนิทรรศการให้ชมเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมา และ สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัด และมีการจำลองสถานที่ท่องเที่ยวในรูปแบบหุ่นจำลองอีกทั้งมีคอมพิวเตอร์ให้ความรู้และข้อมูลต่างๆที่ผู้เข้าชมสามารถใช้ได้ด้วยตนเอง แบ่งตามเนื้อหาการแสดงผลออกเป็น 5 หมวด คือ

1. ประวัติศาสตร์ จังหวัดสระแก้ว
2. สถาปัตยกรรม – ประติมากรรมเมืองสระแก้ว
3. สถานที่น่าสนใจและแหล่งท่องเที่ยว
4. ขนบธรรมเนียม ประเพณี
5. หัตถกรรมพื้นบ้าน – ภูมิปัญญาชาวบ้าน

เพื่อให้นักท่องเที่ยว และผู้มาเยี่ยมชมทราบว่าจังหวัดสระแก้วมีประวัติความเป็นมาอย่างไร โดยการแสดงจะใช้อุปกรณ์อื่น ๆ มาช่วยในการแสดง เช่น วัตถุโบราณ, MODEL ของเมือง, แผนภูมิวิวัฒนาการต่าง ๆ อาจจะต้องมีการใช้ LIGHTING มาช่วยในการแสดง

กำหนดให้มีพื้นที่ (จากการวิเคราะห์) = 750 ตร.ม

ห้องแสดงนิทรรศการชั่วคราว (TEMPORARY EXHIBITION) เป็นห้องที่ใช้ในการแสดงถึงงานเทศกาล ประเพณีต่างและวันสำคัญต่างๆ

กำหนดให้มีพื้นที่ = 400 ตร.ม

ตารางที่ 4.5.1 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้งานของห้องจัดแสดงนิทรรศการถาวร

งานจัดแสดง	การจัดแสดง	สื่อที่ใช้	ขนาดพ.ทใช้งานต่อหน่วย(ม.) x ชั้น	พท.ใช้งาน (ม ²)
1 ประวัติศาสตร์จังหวัดสระแก้ว				
- หลักฐานทางโบราณคดีอารยธรรมขอมระหว่างพุทธศตวรรษที่ 15-16	- ภาพประกอบ - หุ่นจำลอง - การแสดงข้อมูล	- PHOTO - DIORAMA - BOARD	2.20x1.60x10 1.50x3.00x2 2.20x1.60x10	35.20 9.00 35.20
- ชุมชนสระแก้ว ในสมัยอาณาจักรเจนละ	- แผนที่ - แผนที่ - วัตถุจริง	- BOARD - BOX STAND - DISPLAY	2.20x1.60x5 ø 4.00x2 2.00x2.00x2	17.60 25.12 8.00
- ตำนานเมืองสระแก้ว				
- การสถาปนาเมืองสระแก้ว				
- เมืองสระแก้วในระยะเริ่มต้น				
- เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์				
- สถานที่สำคัญในประวัติศาสตร์				
- บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์				
- ประวัติศาสตร์ของแต่ละอำเภอ				
- ประวัติศาสตร์วัฒนธรรมไทย				
รวม				130.12
2. สถาปัตยกรรม- ประติมากรรมเมืองสระแก้ว				
- เรือนไทยใน ภูมิภาค ลักษณะชุมชนและการวางผัง	- หุ่นจำลอง - การแสดง	- DIORAMA - BOARD	1.50x3.00x2 2.20x1.60x10	9.00 35.20
- ลักษณะภูมิศาสตร์ และการตั้งถิ่นฐาน	ด้านข้อมูล - แผนที่	- BOX STAND	ø 4.00x2	25.12
- ลักษณะที่อยู่อาศัย และเครื่องเรือนเครื่องใช้	- ภาพประกอบ - วัตถุจริง	- BOARD - DISPLAY	2.20x1.60x8 2.00x2.00x5	28.16 20.00
- การประกอบอาชีพ				
- อิทธิพลของวัฒนธรรมเขมร กับงานสถาปัตยกรรม				
				117.48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานจัดแสดง	การจัดแสดง	สื่อที่ใช้	ขนาดใช้งานต่อ หน่วย(ม.) x ชั้น	พท.ใช้งาน (ม ²)
3. สถานที่น่าสนใจและแหล่งท่องเที่ยว				
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ				
- อุทยานแห่งชาติปางสีดา	- หุ่นจำลอง	- DIORAMA	1.50x3.00x5	22.50
- อ่างเก็บน้ำท่ากระบาก	- การแสดง	- BOARD	2.20x1.60x10	35.20
- อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	ด้านข้อมูล			
- อุทยานแห่งชาติตาพระยา	- แผนที่	- BOX STAND	๑ 4.00x5	62.80
- ละลุ	- ภาพประกอบ	- BOARD	2.20x1.60x10	35.20
- สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าชongกล้า	- แผนที่	- BOARD	2.20x1.60x10	35.20
บน	- เทปโทรทัศน์	- BOX STAND	๑ 4.00x4	50.24
- เขาฉกรรจ์				
แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์				
- สระแก้ว – สระขวัญ				
- ปราสาทสด๊กก๊อกธม				
- ปราสาทเขาโล้น				
- ปราสาทบ้านน้อย				
- พระสยามเทวาริราชจำลอง				
- วัดอนุนบรรพต				
- ปราสาทเขาน้อย				
- ปราสาทเมืองฝ้าย				
				241.14
4. ขนบธรรมเนียม ประเพณี				
- งานสืบสานวัฒนธรรมเบ็องบูรพา	- ภาพประกอบ	- BOARD	2.20x1.60x5	17.60
- งานสถาปนาจังหวัดสระแก้ว	- การแสดง	- BOARD	2.20x1.60x8	28.16
- งานวันแคนตาลูป	ด้านข้อมูล			
- งานประเพณีแห่พระบรม	- หุ่นจำลอง	- DIORAMA	1.50x3.00x5	22.50
สารวิริกธาตุ	- วัตถุจริง	- DISPLAY	2.00x2.00x5	20.00
- งานวันชมพู่หวาน เมืองผลไม้ คน	- เทปโทรทัศน์	- BOX STAND	๑ 4.00x2	25.12
ชายแดน				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ทางการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานจัดแสดง	การจัดแสดง	สื่อที่ใช้	ขนาดใช้งานต่อหน่วย(ม.) x ชั้น	พท.ใช้งาน (ม ²)
- งานประเพณี แห่เจ้าพ่อพระปรอง - งานประเพณี บุญบั้งไฟ				113.38
5. หัตถกรรมพื้นบ้าน – ภูมิปัญญาชาวบ้าน				
- งานผลิตภัณฑ์ไม้	- ภาพประกอบ	- BOARD	2.20x1.60x10	35.20
- ผลิตภัณฑ์ฝั่มุก	- การแสดง	- BOARD	2.20x1.60x8	28.16
- ข้าวหลาม	ด้านข้อมูล			
- ผ้าพื้นเมือง	- เทปโทรทัศน์	- BOX STAND	๓ 4.00x2	25.12
- ผลิตภัณฑ์ ในโครงการ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์	- วัตถุจริง	- DISPLAY	2.00x2.00x10	40.00
	- หุ่นจำลอง	- DIORAMA	1.50x3.00x5	22.50
				150.98
รวม				753.10ม ²

สรุปพื้นที่ใช้สอย

6. ประวัติศาสตร์ จังหวัดสระแก้ว	130.00 ม ²
7. สถาปัตยกรรม – ประติมากรรมเมืองสระแก้ว	117.00 ม ²
8. สถานที่น่าสนใจและแหล่งท่องเที่ยว	241.00 ม ²
9. ขนบธรรมเนียม ประเพณี	113.00 ม ²
10. หัตถกรรมพื้นบ้าน – ภูมิปัญญาชาวบ้าน	150.00 ม ²
	750 ตร.ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ส่วนบริการวิชาการ

3.1 ห้องสมุด (LIBRARY)

พิจารณาผู้ใช้บริการห้องสมุด

เจ้าหน้าที่ของคุณยที่มีโอกาสในการใช้บริการ คิดเป็น 40 % ของเจ้าหน้าที่ทั้งหมด = 49 คน

- ผู้มาใช้บริการห้องสมุด

พิจารณาจากผู้มาใช้โครงการสูงสุดใน 1 วัน = 375 คน

กำหนดให้ผู้มาใช้บริการห้องสมุด เป็น 50% ของผู้ใช้โครงการสูงสุด = 188 คน

ดังนั้นผู้มาใช้บริการห้องสมุดทั้งหมด = 237 คน

ช่วงเวลาที่ผู้มาใช้บริการห้องสมุด ประมาณ 3 ชั่วโมง/คน จึงแบ่งช่วงบริการเป็น 3 ช่วง

ดังนั้นผู้มาใช้บริการมากที่สุด = 79 คน

จะได้จำนวนที่นั่งอ่านหนังสือ = 80 ที่นั่ง

พื้นที่ใช้สอยของที่นั่งอ่านหนังสือ = 2.75 ตร.ม/คน

ดังนั้น บริเวณพื้นที่นั่งอ่านหนังสือ = 220 ตร.ม

ห้องสมุดที่ตั้งขึ้นมาใหม่ ควรมีหนังสือ = 20,000 เล่ม

ชั้นวางหนังสือ 1 ชั้นใส่หนังสือได้ 200 เล่ม ใช้พื้นที่ = 1.17 ตร.ม/ชั้น

ดังนั้น พื้นที่ชั้นวางหนังสือ = 117 ตร.ม

ดังนั้นพื้นที่ใช้สอยของห้องสมุดทั่วไป = 337 ตร.ม

3.2 ห้องบรรยาย (LECTURE ROOM)

จากตารางแสดงความถี่ผู้ชมเป็นหมู่คณะที่มีความถี่สูงสุด จะอยู่ในช่วง 0- 100 คน ดังนั้นจึงพิจารณาจัด

ห้องบรรยาย ขนาด 100 ที่นั่ง

การกำหนดผู้เข้าฟังการบรรยายจะแบ่งเป็น

- นักเรียน, นักศึกษา และนักวิชาการ
- เจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ และ ประชาชน

โดยการบรรยายและการสาธิต จะมีการใช้โสตทัศนูปกรณ์ ประกอบการบรรยายด้วยและห้องบรรยายนี้ อาจจะใช้ในการบรรยายความรู้เกี่ยวกับการเข้าชมการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมหรือการแสดงนิทรรศการ ในบางโอกาสได้

การวิเคราะห์พื้นที่ห้องบรรยาย

- พื้นที่ส่วนที่นั่งฟัง คิดเป็น 0.60 ตร.ม./ที่นั่ง

ดังนั้น พื้นที่ใช้สอยในส่วนที่นั่งฟังบรรยาย (100 × 0.60) = 60 ตร.ม

CIRCULATION 30% = 18 ตร.ม

ดังนั้น พื้นที่ใช้สอยในส่วนที่นั่งฟังบรรยาย = 78 ตร.ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- พื้นที่เวทีผู้บรรยาย คิดเป็น 30% ของพื้นที่นั่งฟัง = 23 ตร.ม
- โถงทางเข้าห้องบรรยาย คิดเป็น 20% ของพื้นที่นั่งฟัง = 15 ตร.ม
- ห้องเก็บอุปกรณ์โสต คิดเป็น 8% ของพื้นที่นั่งฟัง = 6 ตร.ม
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่โสตทัศนอุปกรณ์ = 4.5 ตร.ม

ดังนั้นพื้นที่ทั้งหมดของห้องบรรยาย = 126.5 ตร.ม

3.3 หอประชุมเอนกประสงค์ (AUDITORIUM)

หอประชุมเอนกประสงค์ จัดให้มีการแสดงทางศิลปวัฒนธรรมเดือนละ 1-2 ครั้งนอกจากนี้ยังมีกิจกรรมอื่นๆ เช่น การจัดแสดงดนตรี ,งานเทศกาลประจำปี เป็นต้น และมีผู้ใช้ประจำคือ ผู้ฝึกอบรม

กรรมการแสดงดนตรีและการละเล่นที่ทางศูนย์ได้จัดฝึกอบรมขึ้น

จากจำนวนผู้มาใช้โครงการสูงสุดใน 1 วัน = 375 คน

จึงพิจารณาเลือกหอประชุมเอนกประสงค์ ขนาด = 400 ที่นั่ง

สำหรับโอกาสพิเศษ หรือวันหยุด ระยะเวลาจะมีผู้มาใช้บริการมากกว่าปกติ จะมีการเพิ่มจำนวนรอบการแสดงตามความเหมาะสม

การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย

- โถงทางเข้า (FOYER)

โถงทางเข้าคิดเป็น 1/6 ของจำนวนที่นั่ง

จากการวิเคราะห์ 1คน ใช้พื้นที่ใน หอประชุม = 0.64 ตร.ม

ดังนั้น พื้นที่โถงทางเข้า (0.64x67) = 43 ตร.ม

- ที่นั่งชม (SEATING)

พื้นที่ใช้สอยในการนั่งชมการแสดง = 1.05 ตร.ม/ ที่นั่ง

ดังนั้น พื้นที่นั่งชมการแสดง (420x1.05) = 420 ตร.ม

- เวที (STAGE)

ขนาดของเวทีควรมีขนาดใหญ่พอที่จะใช้กับการแสดงต่างๆได้ทุกประเภทจึงกำหนดให้เวทีมี

ขนาด = 128 ตร.ม

- ห้องแต่งตัวนักแสดง (DRESSING ROOM)

จัดเป็นห้องแต่งตัวสำหรับกลุ่ม 20 คน แยกเป็นชายหญิง มีห้องอาบน้ำและห้องน้ำ-ส้วมแยกต่างหาก

นักแสดง 2 คน จะใช้พื้นที่ = 2.88 ตร.ม

ดังนั้น ห้องแต่งตัวกลุ่ม 20 คนจะใช้เนื้อที่ = 28.80ตร.ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 ลานแสดงกลางแจ้ง (OUT- DOOR STAGE)

เป็นส่วนการแสดง ดนตรีและการละเล่น พื้นบ้านของท้องถิ่น และนอกจากนั้น ยังเป็นส่วนที่ให้บริการ

สังคม ในการจัดแสดงหรือกิจกรรมต่างๆ และการแสดงอื่นที่มีความประสงค์ที่จะจัดแสดงเพื่อการแสดงออกทางวัฒนธรรมต่างๆของท้องถิ่นและของชาติ

การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย

- ที่นั่งชม (SEATING)

การแสดงกลางแจ้ง มี ผู้แสดง และ ผู้เข้าชมมากกว่าการจัดแสดงในหอประชุมเอนกประสงค์ เพราะว่าเป็นที่ดึงดูดใจผู้ชมได้มากกว่า

จากจำนวนผู้มาใช้โครงการสูงสุดใน 1 วัน = 375 คน

จึงพิจารณาได้ว่ามีผู้มาใช้งานแสดงกลางแจ้ง = 400 ที่นั่ง

พื้นที่ใช้สอยสำหรับสำหรับ 1 คนในการชมการแสดงกลางแจ้งประมาณ = 0.64 ตร.ม

ดังนั้น พื้นที่ใช้สอยของที่นั่งชมการแสดงกลางแจ้ง (400×0.64) = 256 คน

- เวที (STAGE)

การแสดงกลางแจ้ง จะมีผู้แสดงมากกว่าการแสดงในหอประชุมเอนกประสงค์ ดังนั้นจึงกำหนดพื้นที่ใช้สอยของเวทีกลางแจ้ง เป็น 1.5 เท่า ของเวทีหอประชุม

ดังนั้น พื้นที่ใช้สอยของเวทีการแสดงกลางแจ้ง (1.5×128) = 192 ตร.ม

ที่ขายตั๋ว – ประชาสัมพันธ์ (TICKET)

ที่ขายตั๋ว – ประชาสัมพันธ์ คิดเป็น 20% ของพื้นที่โถงทางเข้าหอประชุมเอนกประสงค์

ดังนั้น พื้นที่ใช้สอยของที่ขายตั๋ว = 8 ตร.ม

4. ส่วนบริการการท่องเที่ยว

4.1 ห้องอาหาร (CAFETERIA)

พิจารณาจากระบบการบริการอาหาร ควรใช้แบบบริการตัวเอง (SELF SERVICE) เนื่องจากมีผู้ใช้จำนวนมากในช่วงเวลาหนึ่ง

ลักษณะการดำเนินงานของระบบห้องอาหาร แบ่งเนื้อที่ที่ใช้สอยออกเป็นส่วนๆ ดังนี้

- ส่วนรับประทานอาหาร (DINNING AREA)

- ส่วนทำงาน (WORKING AREA)

- ส่วนบริการ (SERVICE AREA)

- ส่วนรับประทานอาหาร (DINNING AREA)

จำนวนผู้มาใช้บริการห้องอาหารพิจารณาจาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนผู้เข้าชมโครงการใน 1 วันในอัตราสูงที่สุด	= 375 คน
ช่วงที่มีผู้มาใช้บริการห้องอาหารสูงสุด คือ เวลาอาหารกลางวัน 12.00 – 13.00 น.	
จำนวนผู้ใช้บริการใน 1 ชั่วโมงคิดเป็น 70%	= 375 คน
จำนวนเจ้าหน้าที่ของโครงการทั้งหมด	= 140 คน
ดังนั้น ผู้เข้าใช้บริการห้องอาหาร	= 515 คน
ผู้มาใช้บริการห้องอาหาร คิดเป็น 70%	= 348 คน
ผู้มาใช้บริการห้องอาหาร จะใช้เวลารับประทานอาหารประมาณคนละ 15-20 นาที	
ในเวลา 1 ชั่วโมง แบ่งได้ 3 ผลิต	
ดังนั้นห้องอาหารต้องสามารถรองรับผู้ใช้บริการได้	= 116 คน
จัดโต๊ะรับประทานอาหารแบบ 4 ที่นั่งได้	= 29 ชุด
พื้นที่ใช้สอยของโต๊ะแบบ 4 ที่นั่ง	= 4.50 ตร.ม
ดังนั้นพื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร (4.50x29)	= 130 ตร.ม
CIRCULATION 30%	= 39 ตร.ม
รวมพื้นที่ส่วนรับประทานอาหารประมาณ	= 169 ตร.ม
- ส่วนทำงาน (WORKING AREA)	
เป็นส่วนทำงานของเจ้าหน้าที่ และพนักงานประกอบด้วย	
- ส่วนครัว คิดเป็น 25% ของพื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร	= 42 ตร.ม
ที่เตรียมอาหาร คิดเป็น 20 % ของพื้นที่ครัว	= 8.5 ตร.ม
ส่วนประกอบอาหาร คิดเป็น 40 % ของพื้นที่ครัว	= 17 ตร.ม
- ส่วนบริการ (SERVICE AREA)	
ใช้พื้นที่ประมาณ 20 % ของพื้นที่ส่วนรับประทานอาหาร	= 40 ตร.ม
ดังนั้นพื้นที่ห้องอาหาร	= 240 ตร.ม
CIRCULATION 30%	= 70 ตร.ม
รวมพื้นที่ห้องอาหารทั้งหมดประมาณ	= 312 ตร.ม

4.2 สาขานำเที่ยว

จากรายงานสรุปสถานการณ์แผนการท่องเที่ยวประเทศไทย ปี พ.ศ 2543 มีข้อสรุปได้ว่าในภูมิภาคนี้ผู้ประกอบการกิจการท่องเที่ยว ยังรวมตัวกันไม่เหนียวแน่น ทำให้ขาดพลังในการมีบทบาท เพื่อกำหนดแนวทาง และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว ตลอดจนร่วมกันกำหนดแนวทางในการทำการตลาด และส่งเสริมการขายให้ไปในทิศทางเดียวกัน จำเป็นต้องมีแนวทางในการกระตุ้นผู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกอบการ ธุรกิจท่องเที่ยวให้มีบทบาทมากขึ้น ในโครงการจึงได้กำหนดให้มีสาขาบริษัทนำเที่ยว 10 บริษัท

โดยกำหนดให้แต่ละบริษัทมีพื้นที่ในการใช้สอย = 12 ตร.ม

ดังนั้น พื้นที่สำหรับสาขาบริษัทนำเที่ยว = 120 ตร.ม

4.3 ส่วนของร้านค้าในโครงการ

การหา พ.ท. ส่วนของร้านค้าในโครงการ

ส่วนของร้านค้าในโครงการเนื่องจากร้านค้าภายในศูนย์ส่วนนี้เป็นร้านค้าที่อยู่ในความควบคุมของการท่องเที่ยวฯ ซึ่งจุดมุ่งหมายมิได้เพื่อการค้ากำไรเพียงอย่างเดียว จุดมุ่งหมายหลักคือการรักษาคุณภาพของสินค้าพื้นเมืองและมีราคาที่เหมาะสมกับคุณภาพสินค้า ให้เป็นที่เชื่อถือและอยู่ในความนิยมของนักท่องเที่ยว โดยการยึดในนโยบายของทางการท่องเที่ยวฯ

กำหนดให้โครงการ มีร้านค้า 10 ร้าน โดยให้แต่ละร้านมีพื้นที่เก็บของภายในร้าน

โดยกำหนดให้แต่ละร้านค้ามีพื้นที่ในการใช้สอย = 50 ตร.ม

ดังนั้น พื้นที่สำหรับร้านค้า = 500 ตร.ม

ที่จอดรถ (PARKKING) ประกอบด้วย

- ที่จอดรถผู้มาใช้บริการศูนย์
- ที่จอดรถบริการของศูนย์
- ที่จอดรถเจ้าหน้าที่ของศูนย์

ที่จอดรถผู้มาใช้บริการศูนย์

จากข้อมูลการเดินทางของนักท่องเที่ยว จำแนกตามพาหนะเดินทาง ปี2544

จำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่เข้ามาในช่วงหนึ่ง จำนวน = 375 คน

จำนวน นักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยรถส่วนตัว คิดเป็น 82%

จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว คิดเป็น = 300 คน/วัน

กำหนดให้รถ 1 คันสามารถรองรับผู้โดยสารได้ 5 คน

จะได้จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางด้วยรถส่วนตัว = 60 คัน

พื้นที่สำหรับจอดรถยนต์ 1คัน = 12 ตร.ม /คัน

ดังนั้นพื้นที่จอดรถยนต์ = 720 ตร.ม

จำนวน นักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยรถโดยสาร คิดเป็น 17%

จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยรถโดยสาร คิดเป็น = 65 คน/วัน

กำหนดให้รถบัส 1 คันสามารถรองรับผู้โดยสารได้ 50 คน

จะได้จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางด้วยรถบัส = 2 คัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	พื้นที่สำหรับจอดรถบัล 1 คัน	= 48	ต.ร.ม /คัน
	ดังนั้นพื้นที่จอดรถบัลทั้งหมด	= 96	ต.ร.ม
	ที่จอดรถบริการของศูนย์		
	กำหนดให้มีรถตู้บริการของศูนย์	= 2	คัน
	พื้นที่จอดรถตู้ 1 คัน	= 14.4	คัน
	ดังนั้นศูนย์มีพื้นที่จอดรถตู้	= 29	ต.ร.ม
	ที่จอดรถเจ้าหน้าที่ของศูนย์		
	จากอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ของศูนย์	= 123	คน
	แบ่งเป็น รถยนต์ส่วนตัว 30%	= 40	คน
	รถจักรยานยนต์ 50%	= 62	คน
	รถโดยสารประจำทาง 20%	= 25	คน
	กำหนดรถยนต์ 1 คัน มีผู้โดยสาร= 4 คน		
	จะได้จำนวนเจ้าหน้าที่ที่เดินทางด้วยรถส่วนตัว	= 10	คัน
	พื้นที่สำหรับจอดรถยนต์ 1 คัน	= 12	ต.ร.ม /คัน
ดังนั้น	พื้นที่จอดรถยนต์	= 120	ต.ร.ม
	กำหนดรถจักรยานยนต์ 1 คัน มีผู้โดยสาร 2 คน		
	จะได้จำนวนเจ้าหน้าที่ที่เดินทางด้วยรถจักรยานยนต์	= 31	คัน
	พื้นที่สำหรับจอดรถจักรยานยนต์ 1 คัน	= 2	ต.ร.ม /คัน
ดังนั้น	พื้นที่จอดรถจักรยานยนต์	= 62	ต.ร.ม
	รวมพื้นที่จอดรถ	= 1,124.80	ต.ร.ม
รวม	CIRCULATION 30 %	= 337.50	ต.ร.ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5.2 รายละเอียดการใช้เนื้อที่ในโครงการ

องค์ประกอบ	จำนวนคน ใช้สอย	พ.ท./หน่วย (ตรม./คน)	พ.ท.รวม (ตรม.)	อ้างอิง
1. ส่วนบริหารและดูแลโครงการ				
โรงพักคอย	-	-	20.00	ARCH DATA
1.1 งานบริหาร				
- ห้อง ผู้อำนวยการ	1	24.30	24.30	ดูการวิเคราะห์
- ห้องรอง ผู้อำนวยการ	1	11.25	11.25	ดูการวิเคราะห์
- ส่วนทำงาน เลขา	1	6.15	6.15	ดูการวิเคราะห์
- ส่วนทำงานคณะกรรมการ	3	6.00	18.00	ดูการวิเคราะห์
1.2 งานธุรการ				
- ส่วนทำงานหัวหน้างาน	1	11.25	11.25	ดูการวิเคราะห์
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ ธุรการ	2	6.00	12.00	ดูการวิเคราะห์
1.3 งานการเงินและบัญชี				
- ส่วนทำงานหัวหน้างาน	1	11.25	11.25	ดูการวิเคราะห์
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ การเงิน	2	6.00	12.00	ดูการวิเคราะห์
1.4 งานทะเบียน				
- ส่วนทำงานหัวหน้างาน	1	11.25	11.25	ดูการวิเคราะห์
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ งานทะเบียน	2	6.00	12.00	ดูการวิเคราะห์
1.5 ห้องประชุม	16	2.50	40.00	ARCH DATA
1.6 ห้องพยาบาล	2	6	12.00	ARCH DATA
1.7 ห้องพักผ่อน	16	2.00	32.00	ARCH DATA
1.8 ห้องน้ำ – ห้องส้วม	16	0.50	8.00	ARCH DATA
1.9 ส่วนเตรียมอาหาร	-	-	6.00	ARCH DATA
1.10 ห้องเก็บของ	-	-	12.00	ARCH DATA
1.11 ห้องเก็บเอกสาร	-	-	6.00	ARCH DATA
			245.45	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวนคน ใช้สอย	พ.ท./หน่วย (ตรม./คน)	พ.ท.รวม (ตรม.)	อ้างอิง
2 ฝ่ายบริการวิชาการ				
- ส่วนงานหัวหน้าฝ่าย	1	11.25	11.25	ARCH DATA
- ห้องประชุมฝ่าย	16	2.50	40.00	ARCH DATA
2.1 งานวิจัยและประเมินผล				
- ห้องหัวหน้างาน	1	11.25	11.25	ARCH DATA
- ห้องทำงานนักวิชาการประวัติศาสตร์	1	6.00	6.00	ARCH DATA
- ห้องทำงานนักวิชาการวัฒนธรรม	2	6.00	6.00	ARCH DATA
- ห้องทำงานนักวิชาการพิพิธภัณฑ์, ศิลป์	2	6.00	6.00	ARCH DATA
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่การศึกษา, วัฒนธรรม	5	6.00	30.00	ARCH DATA
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่. โสต	1	6.00	6.00	ARCH DATA
2.2 งานกิจกรรมวิชาการ				
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่ กิจกรรมวิชาการ	4	6.00	24.00	ดูการวิเคราะห์
			257.00	ดูการวิเคราะห์
2.2.1 ห้องบรรยาย				
- พื้นที่นั่งฟังบรรยาย	100	0.60	60.00	
- พื้นที่จัดฉายสไลด์	-	-	15.00	ARCH DATA
- พื้นที่เวทีผู้บรรยาย	-	-	23.00	
- โถงทางเข้าห้องบรรยาย	-	-	15.00	ARCH DATA
- ห้องเก็บอุปกรณ์โสต	-	-	6.00	ARCH DATA
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่โสตทัศนอุปกรณ์	1	4.50	4.50	ARCH DATA
			123.50	
2.3 งานห้องสมุด				
- โต๊ะรับ - จ่ายหนังสือ	2	12.00	24.00	ดูการวิเคราะห์
- บริเวณชั้นเก็บหนังสือ	100 ชั้น	1.17 ตร.ม./ชั้น	117.00	ดูการวิเคราะห์
- บริเวณนั่งอ่านหนังสือ	80	2.75	220.00	ดูการวิเคราะห์
- ส่วนงานบรรณารักษ์	2	9.00	18.00	ดูการวิเคราะห์
- ห้องเก็บหนังสือ	-	-	25.00	ดูการวิเคราะห์
- ส่วนงานเจ้าหน้าที่	3	4.50	13.50	ดูการวิเคราะห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวนคน ใช้สอย	พ.ท./หน่วย (ตรม./คน)	พ.ท.รวม (ตรม.)	อ้างอิง
- ส่วนซ่อมหนังสือ	-	-	15.00	
- ส่วนถ่ายเอกสาร	-	-	9.00	
			441.50	
2.4 งานจัดแสดงนิทรรศการ				ดูการวิเคราะห์
- ส่วนนิทรรศการถาวร	-	-	750.00	
- ส่วนนิทรรศการชั่วคราว	-	-	400.00	
- ส่วนนิทรรศการกลางแจ้ง	-	-	400.00	
- คลังส่วนนิทรรศการ	-	-	100.00	
			1,650.00	
3. ฝ่ายเผยแพร่และส่งเสริมการท่องเที่ยว				ดูการวิเคราะห์
- ส่วนทำงานหัวหน้าฝ่าย	1	11.25	11.25	ARCH DATA
- ห้องประชุมฝ่าย	16	2.50	40.00	ARCH DATA
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่บริการข้อมูลข่าวสาร	3	6.00	18.00	ARCH DATA
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ บริการนักท่องเที่ยว	3	6.00	18.00	ARCH DATA
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ งานประชาสัมพันธ์	3	6.00	18.00	ARCH DATA
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ งานจัดการแสดง	3	6.00	18.00	ARCH DATA
			123.25	
3.1 หอประชุมเอนกประสงค์ (Auditorium)				ดูการวิเคราะห์
- ที่นั่งชม	400	1.05	420.00	ดูการวิเคราะห์
- เเวที	-	-	128.00	ดูการวิเคราะห์
- โถงทางเข้า	-	0.64	43.00	ดูการวิเคราะห์
- ห้องฉายภาพยนตร์	2	8.00	16.00	ARCH DATA
- ส่วนเก็บอุปกรณ์เวที	-	-	20.00	ARCH DATA
- ห้องแต่งตัวชาย	20	1.44	28.80	ARCH DATA
- ห้องแต่งตัวหญิง	20	1.44	28.80	ARCH DATA
- ห้องน้ำ – ห้องส้วม	2ห้อง	30.0/ห้อง	60.00	ARCH DATA
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ควบคุมการแสดง	3	4.50	13.50	ARCH DATA
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ควบคุมเวที	1	4.50	4.50	ARCH DATA

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ผู้อื่นใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวนคน ใช้สอย	พ.ท./หน่วย (ตรม./คน)	พ.ท.รวม (ตรม.)	อ้างอิง
3.2 ลานแสดงกลางแจ้ง				
- เวที	-	-	192.00	ดูการวิเคราะห์ (30%ของที่นั่ง)
- ที่นั่งชม	400	0.64	256.00	
- โถง	-	-	77.00	
- ส่วนแต่งตัว	-	-	18.00	
			543.00	
4. ฝ่ายบริการเทคนิคและอุปกรณ์				
- ส่วนทำงานหัวหน้าฝ่าย	1	11.25	11.25	ARCH DATA
- ห้องประชุมฝ่าย	16	2.50	40.00	ARCH DATA
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานเทคนิค	2	6.00	12.00	ARCH DATA
- ห้องปฏิบัติการออกแบบ	2	12.00	24.00	ARCH DATA
- ห้องปฏิบัติการศิลปกรรม	2	15.00	30.00	ARCH DATA
- LAB ภาพถ่าย	-	-	24.00	ARCH DATA
- ห้องเจ้าหน้าที่ถ่ายภาพ	2	6.00	12.00	ARCH DATA
- ห้องปฏิบัติการซ่อมสงวนรักษาวัตถุ	1	12.00	12.00	ARCH DATA
- ห้องเก็บวัตถุดิบ	-	-	20.00	ARCH DATA
- ห้องอัดเสียง	-	-	9.00	ARCH DATA
- ห้องเก็บของ	-	-	40.00	
- ส่วนทำงานไม้ - โลหะ	-	-	40.00	
			274.25	
5. ฝ่ายอาคารสถานที่				
- ส่วนทำงานหัวหน้าฝ่าย	1	11.25	11.25	ARCH DATA
- ห้องประชุมฝ่าย	16	2.50	40.00	ARCH DATA
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานพัสดุ	2	6.00	12.00	ARCH DATA
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่งานยานพาหนะ	3	4.00	12.00	ARCH DATA
			75.25	
6. ส่วนบริการโครงการ				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวนคน ใช้สอย	พ.ท./หน่วย (ตรม./คน)	พ.ท.รวม (ตรม.)	อ้างอิง
6.1 ส่วนโถงทางเข้าหลัก				
- โถงทางเข้า	375	0.90	337.5	ดูการวิเคราะห์
- ที่จำหน่ายบัตรผ่านประตู	2	5.00	10.00	ARCH DATA
- ส่วนประชาสัมพันธ์	2	-	28.00	5% ของพื้นที่โถง
- ส่วนบริการโทรศัพท์สาธารณะ	-	-	28.00	ทางเข้าหลัก
- ห้องน้ำ – ห้องส้วม	2 ห้อง	30.00	60.00	ARCH DATA
			463.5	
ส่วนบริการท่องเที่ยว				
6.2 ร้านอาหาร	-	-	312.00	ดูการวิเคราะห์
- ห้องน้ำ – ห้องส้วม	2 ห้อง	30.00	60.00	ARCH DATA
6.3 ครุฑ	-	-	-	ดูการวิเคราะห์
6.4 ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่บริษัทนำเที่ยว	10 บริษัท	12.0/1บริษัท	120.00	ARCH DATA
6.5 ส่วนร้านสินค้าพื้นเมือง	10 ร้าน	50.00/ร้าน	500.00	ARCH DATA
6.6 ห้องปฐมพยาบาล	-	-	18.75	ARCH DATA
- ห้องน้ำ	-	-	5.00	ARCH DATA
			1015.75	
ส่วนบริการโครงการ				
6.7 ส่วนรับวัสดุ				
- ห้องตรวจรับ	-	-	250.00	ARCH DATA
- ชานชาลาขนถ่าย	-	-	50.00	ARCH DATA
6.8 ห้องเครื่อง				
- ปรับอากาศ	-	-	200.00	ARCH DATA
- ไฟฟ้า	-	-	100.00	ARCH DATA
- บิ๊มน้ำ	-	-	50.00	ARCH DATA
6.9 ห้องบำรุงรักษาอุปกรณ์	-	-	20.00	ARCH DATA
6.10 ห้องพักพนักงาน	20	2.00	40.00	ARCH DATA
6.11 ห้องน้ำ – ห้องส้วม	20	2.00	40.00	ARCH DATA

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวนคน ใช้สอย	พ.ท./หน่วย (ตรม./คน)	พ.ท.รวม (ตรม.)	อ้างอิง
6.12 ส่วนทำงานพนักงาน รปภ. /ซ่อมบำรุง				
- ห้องหัวหน้าฝ่าย	1	11.25	11.25	ARCH DATA
- เจ้าหน้าที่ รปภ.	5	4.50	22.50	ARCH DATA
- เจ้าหน้าที่ทำความสะอาด	3	4.00	4.00	ARCH DATA
- ช่างเครื่อง	2	6.00	6.00	ARCH DATA
			793.75	
รวมพื้นที่ใช้สอย			6,768.20	
รวม CIRCULATION 30%			2,030.40	
รวมพื้นที่ใช้สอยในอาคาร			8,798.60	
7. ส่วนจอดรถ				
- ที่จอดรถผู้มาใช้บริการศูนย์	60 คัน	12.00	720.00	ARCH DATA
- ที่จอดรถบริการของศูนย์ (รถตู้)	2 คัน	14.40	28.80	ARCH DATA
- ที่จอดรถเจ้าหน้าที่ของศูนย์	10 คัน	12.00	120.00	ARCH DATA
- ที่จอดรถบัส	2 คัน	48.00	96.00	ARCH DATA
- ส่วนจอดรถจักรยานยนต์	40 คัน	2.00	80.00	
รวม			1,124.80	
รวม CIRCULATION 30%			337.50	
รวมเป็นพื้นที่จอดรถ			1,462.50	

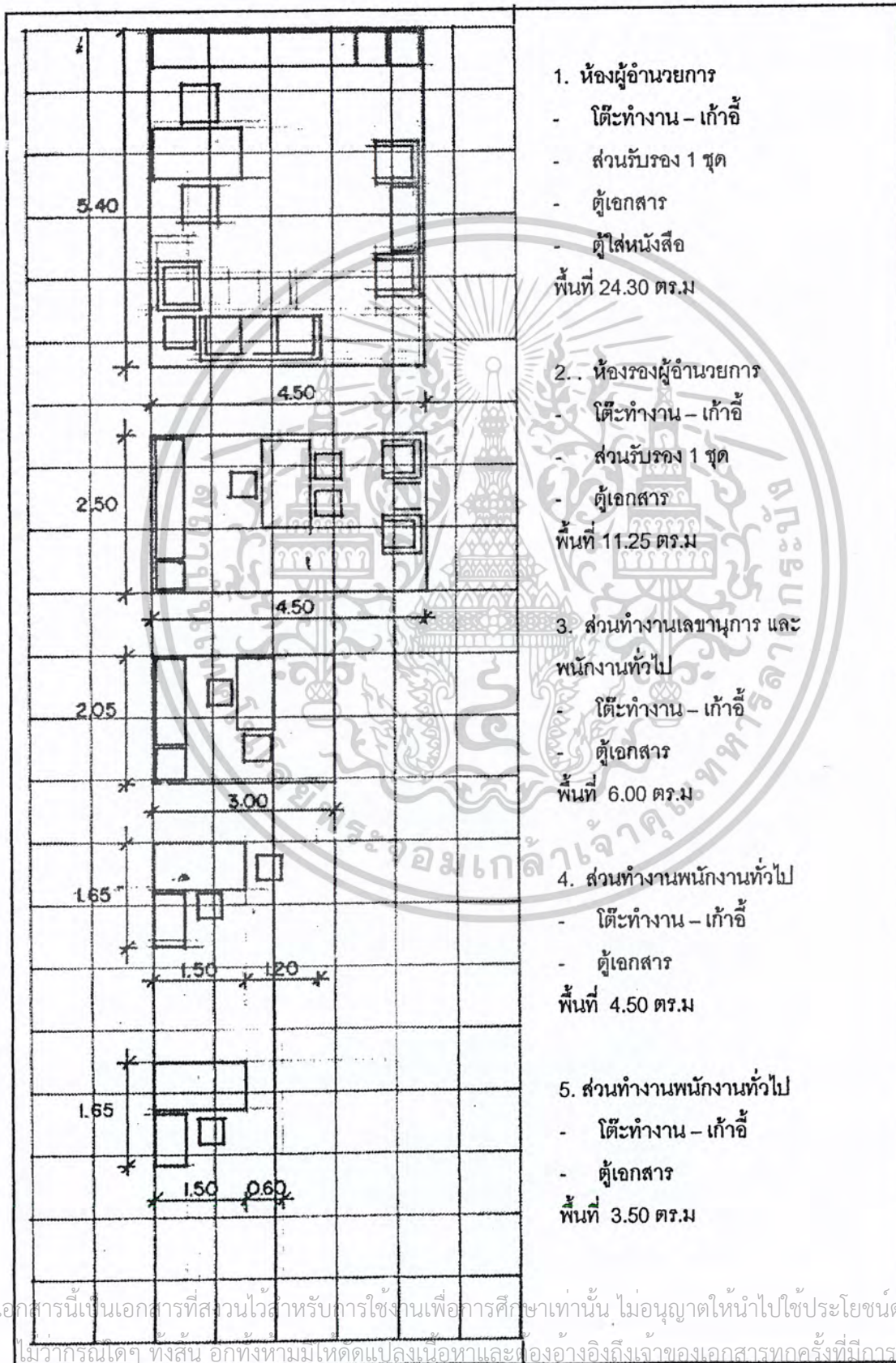
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป

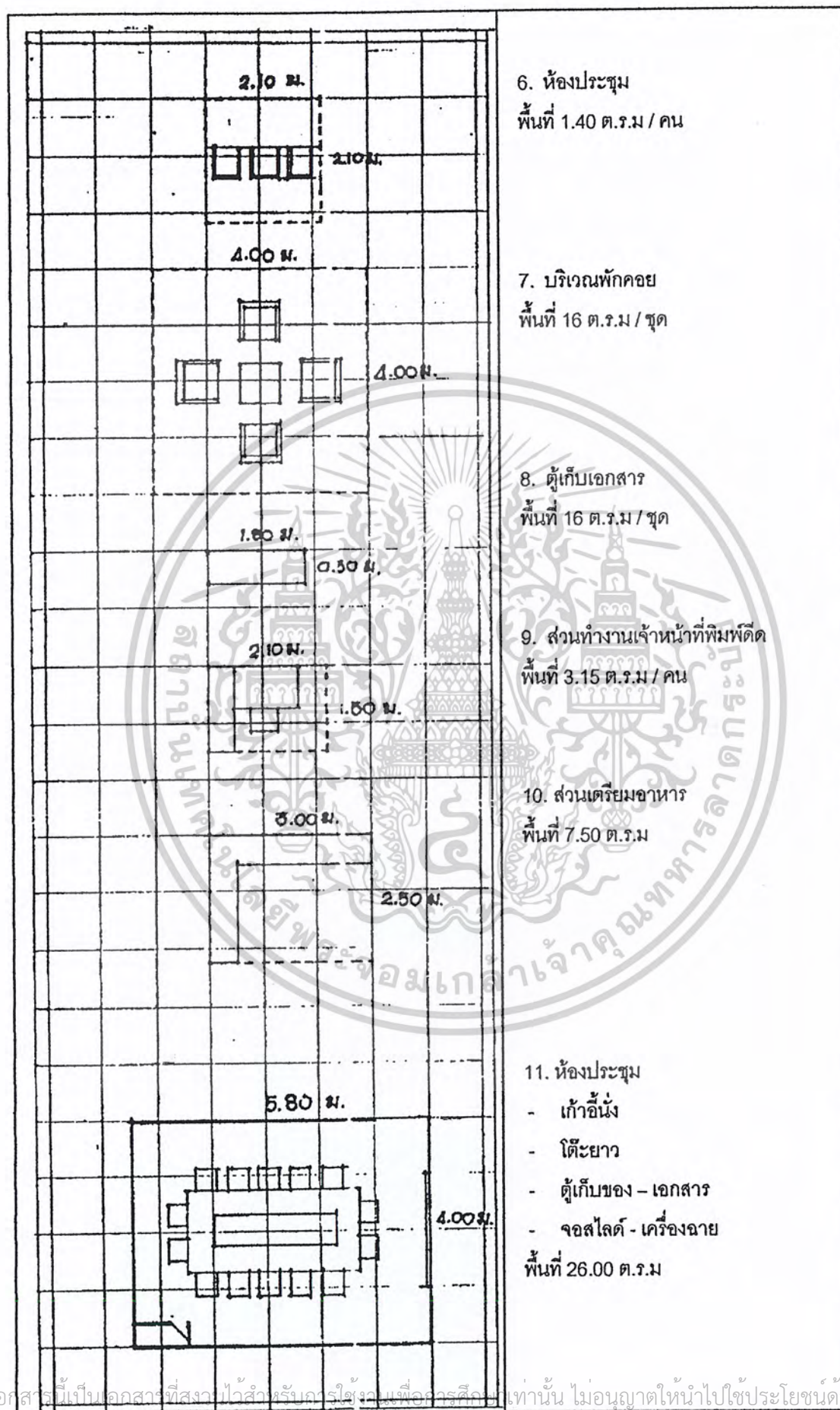
1. ส่วนบริหารดูแลโครงการ	245.45	ต.ร.ม
2. ฝ่ายบริการวิชาการ	2,322.00	ต.ร.ม
3. ฝ่ายเผยแพร่และส่งเสริมการท่องเที่ยว	1,428.75	ต.ร.ม
4. ฝ่ายบริการเทคนิคและอุปกรณ์	274.25	ต.ร.ม
5. ฝ่ายอาคารสถานที่	75.25	ต.ร.ม
6. ส่วนบริการโครงการ	2,273.00	ต.ร.ม
รวมพื้นที่	6,768.20	ต.ร.ม
รวม CIRCULATION 30 %	2,030.40	
รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด	8,798.60	ต.ร.ม
ส่วนจอตรง+ CIRCULATION 30 %	1,462.50	ต.ร.ม
รวมพื้นที่โครงการทั้งหมด	1,0261.10	ต.ร.ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

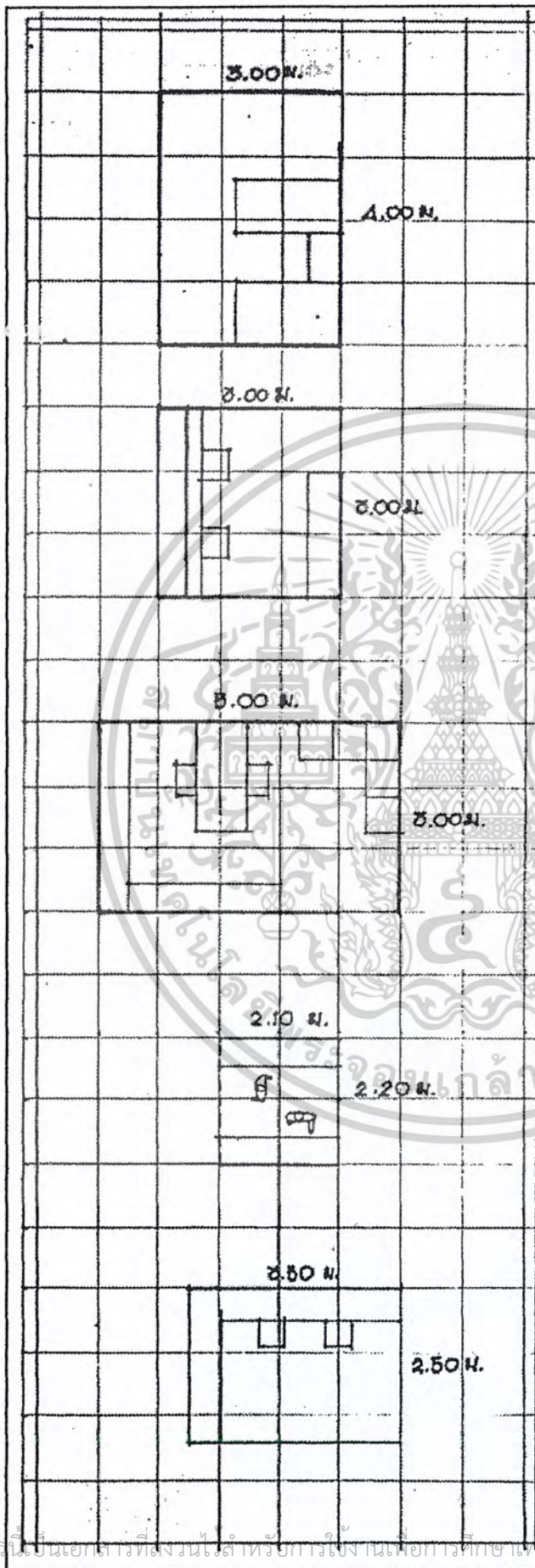
ข้อมูลพื้นฐานการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวทช. อนุญาตให้นำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่หวังกำไรใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่เปลี่ยนแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้เฉพาะเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. ห้องพักเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

- เตียงนอน
- ตู้เก็บของ

พื้นที่ 12.00 ตร.ม

13. ห้องควบคุมระบบรักษาความปลอดภัย

- แผงควบคุมระบบโต๊ะยาว
- เก้าอี้

พื้นที่ 9.00 ตร.ม

14. บรรณารักษ์

- โต๊ะทำงาน - เก้าอี้
- ตู้เก็บบัตร - ชี้อเรื่อง
- ตู้เก็บเอกสาร - ชั้นวางของ

พื้นที่ 15.00 ตร.ม

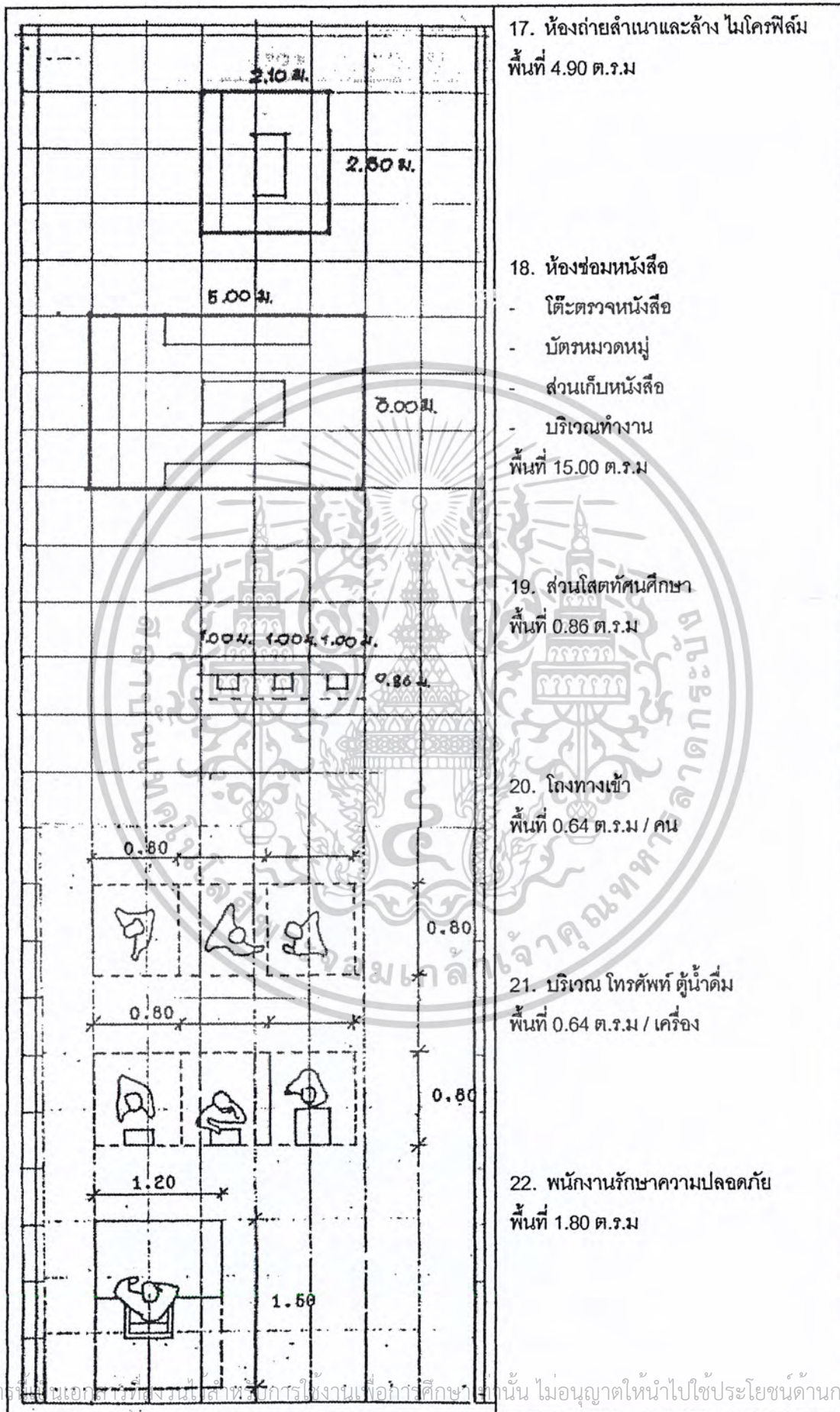
15. ชั้นเก็บหนังสือ

พื้นที่ 4.55 ตร.ม

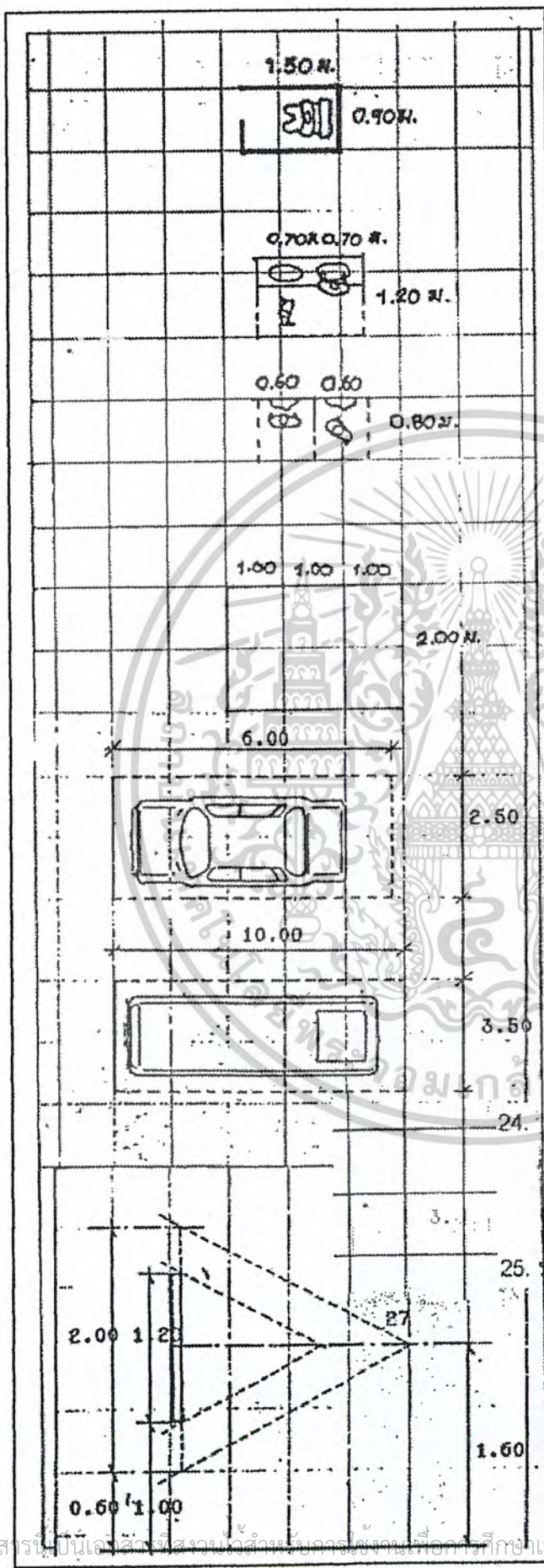
16. ห้องถ่ายไมโครฟิล์ม และโทรทัศน์

วงจรมืด

พื้นที่ 7.95 ตร.ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

23. โถงชานกันท์
พื้นที่ 1.35 ตร.ม

24. ช่องล้างหน้า
พื้นที่ 0.80 ตร.ม

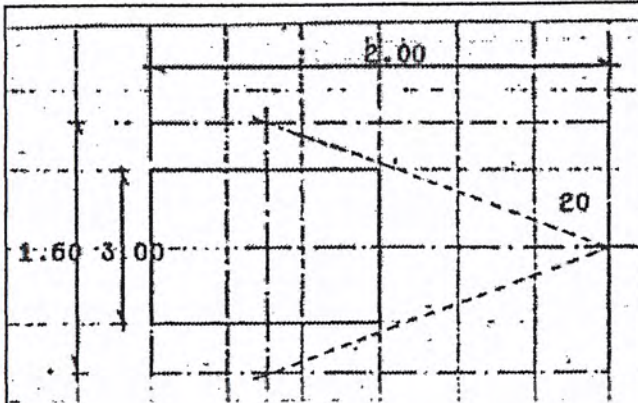
25. โถงปัสสาวะ
พื้นที่ 0.48 ตร.ม

26. ที่จอดรถจักรยานยนต์
พื้นที่ 2.00 ตร.ม

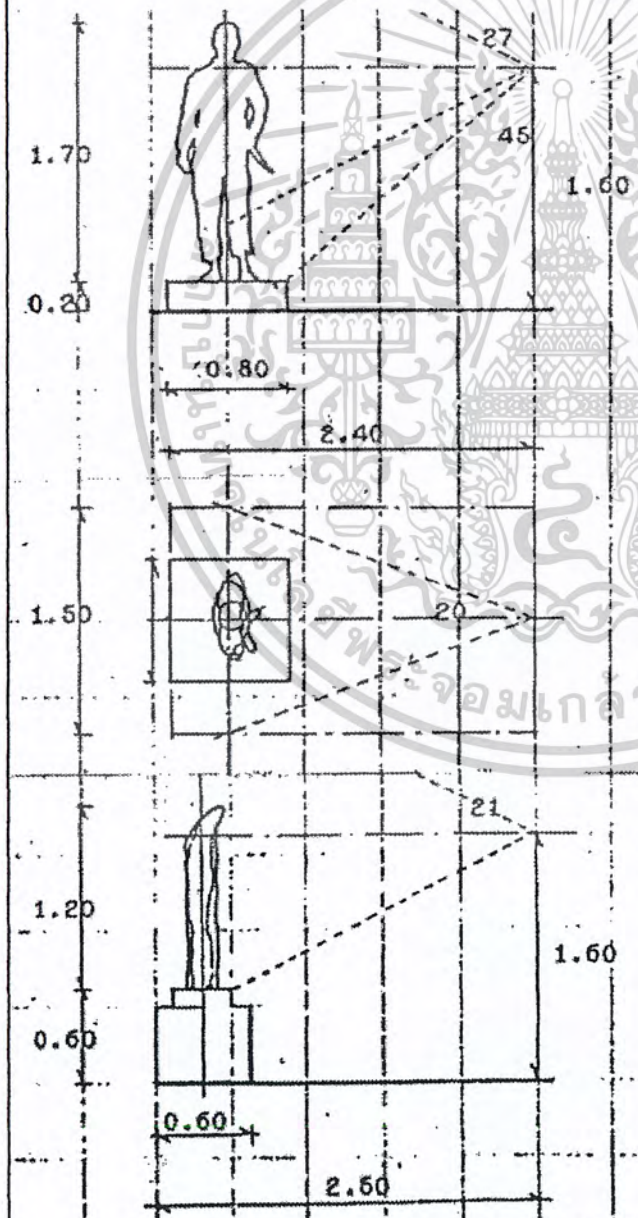
27. ที่จอดรถยนต์
พื้นที่ 12.00 ตร.ม

28. ที่จอดรถบัส
พื้นที่ 48.00 ตร.ม

29. บอร์ดแสดง
- คำบรรยาย
- ภาพถ่าย ภาพจิตรกรรม แผนผัง
ขนาด 1.20 x 0.80
2.00 x 1.40
พื้นที่แสดงงาน
พื้นที่ 2.80 ตร.ม / บอร์ด

30. กล้องแสดงหุ่นจำลอง
 ขนาด 1.50 x 1.00 x 0.80
 พื้นที่แสดงงาน 4.80 ตร.ม / กล้อง
 หรือ 19.36 ตร.ม / กล้อง

31. หุ่นจำลองลอยตัว
 ขนาด 0.80 x 0.80 x 1.90
 พื้นที่แสดงงาน
 3.60 ตร.ม / คน
 หรือ 16.00 ตร.ม / คน

32. ศิลาจารึก - ไบเสมา
 - จารึก
 - ไบเสมาจำลอง
 ขนาด 0.60 x 1.00 x 1.90
 พื้นที่แสดงงาน
 1.60 x 2.50 ตร.ม / ชั้น

บทที่ 5

การศึกษาตัวอย่างอาคารประเภทเดียวกัน

5.1 การศึกษาตัวอย่างอาคารในประเทศ

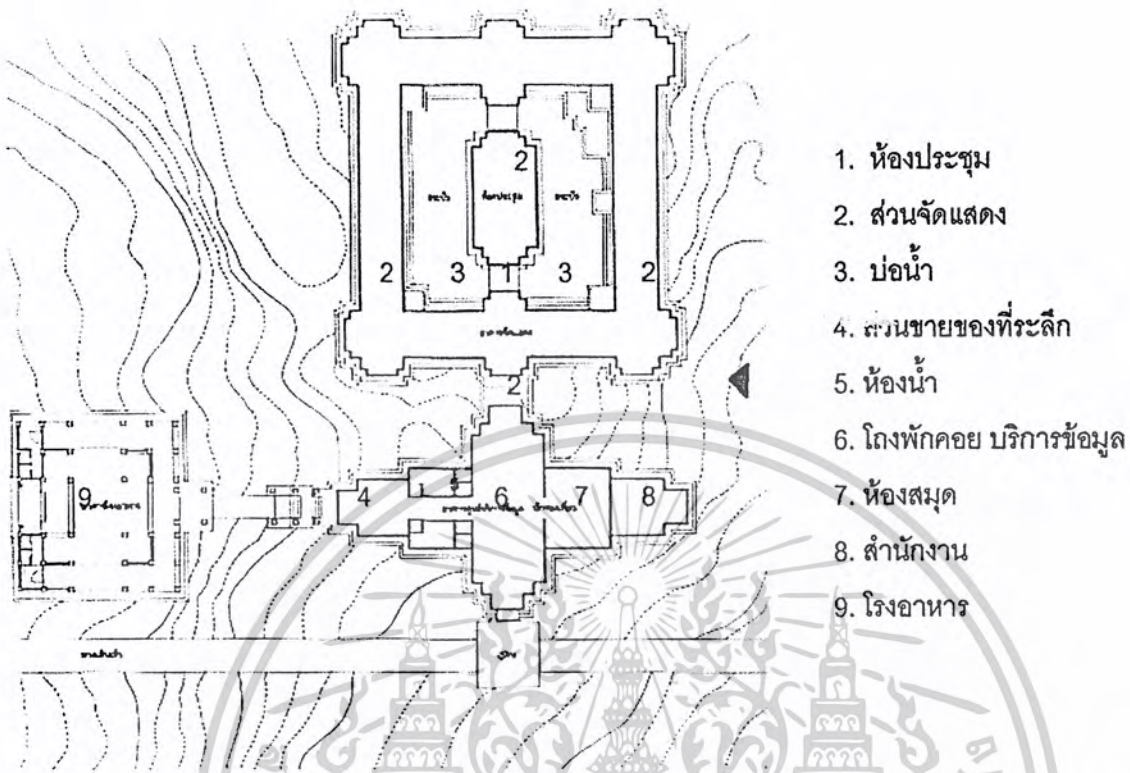
อาคารศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวพนมรุ้ง

เจ้าของ	กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ
ที่ตั้ง	อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้งอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์
สถาปนิก	คุณพรธรรม ธรรมวิมล ฝ่ายอนุรักษ์ กองโบราณคดี
วิศวกร, วิศวกรไฟฟ้า, วิศวกรเครื่องกล, วิศวกรสุขาภิบาล	คุณจุมภฏ ตรัสศิริ
ภูมิสถาปนิก	คุณพรธรรม ธรรมวิมล
ระยะเวลาก่อสร้าง	12 เดือน
ผู้รับเหมาก่อสร้าง	ห้างหุ้นส่วนจำกัด สุรศักดิ์ก่อสร้าง
งบประมาณการก่อสร้าง	11 ล้านบาท
ค่าก่อสร้างอาคาร	11 ล้านบาท

จากสภาพภูมิประเทศที่ตั้งอาคารค่อนข้างลาดชัน จึงวางตัวอาคารตามสภาพพื้นที่เกาะไปตามความลาดชัน อาคารโรงอาหารซึ่งเป็นหลังที่มีระดับต่ำสุด จะเชื่อมต่อกับอาคารศูนย์ ด้วยทางเดินที่มี step ลดหลั่นโดยปรับระดับให้เข้ากับสภาพภูมิประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.1.1 ผังพื้น ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวพนมเปญ

ประวัติความเป็นมา

นับตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 17 ซึ่งตรงกับสมัยพระเจ้าสุริยวรมันที่ 2 กษัตริย์แห่งอาณาจักรกัมพูชา และท่านนเรนทราทิตย์ พระราชปนัดดาท่านทั้ง 2 พระองค์ ผู้ซึ่งมีความเกี่ยวข้องในการก่อสร้างปราสาทพนมเปญ ซึ่งผลงานที่ปรากฏอยู่ปัจจุบันนี้ตั้งอยู่บนยอดภูเขาไฟ มีความงดงามยิ่ง นับจากนั้นมาอีกหลายศตวรรษ กาลเวลาได้ทำลายให้ทรุดโทรมลงและพังทลาย ทางกรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนปราสาทพนมเปญ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2478 และได้ทำการบูรณะ จนกลับมาเป็นโบราณสถานที่มีความงดงามดังเดิม โดย ดร.สัญญาชัย หมายมั่น สถาปนิกของฝ่ายอนุรักษ์ กองโบราณคดี กรมศิลปากร

เมื่อปราสาทพนมเปญได้รับการบูรณะกลับคืนให้สวยงามดังเดิม นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่มีความสนใจเดินทางมาเยี่ยมชมเป็นจำนวนมากมิได้ขาด ทางรัฐบาลโดยเฉพาะกรมศิลปากร มีความคิดที่จะเผยแพร่ความรู้ สำหรับนักท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จึงได้เริ่มโครงการจัดทำแผนแม่บท เพื่อพัฒนาพื้นที่ และจัดสร้างอาคารสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เพื่อรองรับและบริการนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชม อาคารศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว จึงได้ถูกกำหนดให้ก่อสร้าง โดยมีเงินสนับสนุนจากรัฐบาลไทย 30% เงินกู้ OECF 70% รวมมูลค่าอาคารทั้งหมด 11 ล้านบาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวความคิดในการออกแบบ

เนื่องจากวัตถุประสงค์หลักในการสร้างอาคารหลังนี้ เพื่อเป็นศูนย์สำหรับเผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับ ศิลปะ สถาปัตยกรรม และโบราณคดี ของปราสาทพนมรุ้ง อีกทั้งบริเวณที่ตั้งของอาคารนั้น อยู่ในบริเวณพื้นที่ใกล้กับโบราณสถานที่มีความงดงามมากตามแบบศิลปะเขมรโบราณ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงมีแนวความคิดที่จะรักษาวิถุญาณและบรรยากาศที่น่าประทับใจเหล่านั้นไว้ โดยประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับยุคสมัยปัจจุบัน ที่มีความก้าวหน้าทางเทคนิคและวัสดุในการก่อสร้าง เพื่อให้คนที่ได้เข้ามาสัมผัสได้รำลึกถึงบรรยากาศที่เป็นลักษณะบางอย่าง ที่จะพบได้ในเทวาลัยของเขมรโบราณเท่านั้น

รูปแบบและลักษณะของอาคาร

รูปแบบของอาคารนั้น ต้องการให้มีความคิดสอดคล้องกลมกลืนกับรูปแบบของโบราณในพื้นที่ และให้กลมกลืนกับสภาพภูมิประเทศของที่ตั้ง แนวความคิดจึงพยายามไม่ให้อาคารมีความสูงมาก กระจายตัวเกาะไปตามความลาดชันของพื้นที่ และขณะเดียวกันก็ดึงเอาสัดส่วนของสถาปัตยกรรมเขมรโบราณมาประยุกต์ใช้ โดยตัดทอนรายละเอียดออก เน้นระดับเฉพาะบางจุด

เนื่องจากอาคารอยู่ในพื้นที่อนุรักษ์แหล่งประวัติศาสตร์เขมรแนวความคิดในเรื่องของการจัดวางผังและรูปแบบของตัวอาคารพยายามยึดถือเอกลักษณ์ รูปแบบของสถาปัตยกรรมเขมรโบราณ โดยพยายามตัดทอนรายละเอียดในบางส่วน

กำหนดพื้นที่ใช้สอยตัวอาคาร และการเว้นที่ว่าง ให้มีลักษณะกลมกลืนกับการวาง ผังของอาคาร เทว-สถาน นำหลักการการเน้นแกนอาคารมาใช้

รูปทรงของอาคาร พยายามไม่ให้มีขนาดใหญ่มาก แต่ให้เกาะตัวไปตามสภาพพื้นที่เพื่อกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม

นำเอาแนวความคิดเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ในส่วนที่เป็นระเบียบคด มาประยุกต์ใช้ในการจัดแสดง และสร้างบรรยากาศ เป็นตัวกำหนดรูปแบบของผัง

นำเอาสัดส่วน ของสถาปัตยกรรมเขมรโบราณมาใช้ในการกำหนดรูปด้านของอาคาร คงไว้เฉพาะสัดส่วน และตัดส่วนรายละเอียดที่ไม่จำเป็นออก

มุมมองจากชั้น 2 ของอาคารโรงอาหาร ผ่านหลังคากระเบื้องดินเผาจากกล้วย โดยมีลักษณะเดียวกับหลังคาของ โบราณสถาน ซึ่งเป็นหินทรายแกะสลัก จะเห็นอาคารศูนย์ และซุ้มทางเดินเชื่อม

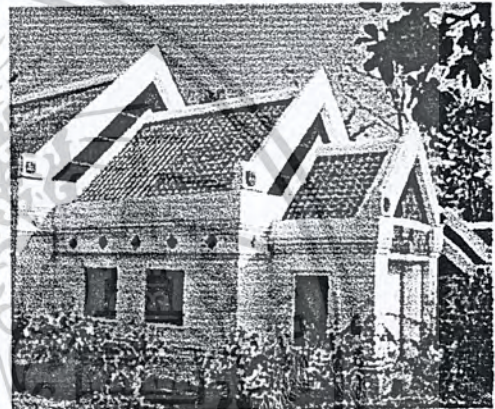
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้อง

ค้า
๒

อาคารศูนย์ ทางปีกด้านทิศตะวันออก ออกแบบ
ให้มีซุ้มยื่นต่อจากอาคารโดยมีรูปแบบคงไว้เพียง
โครงสร้างง่ายๆ แต่ยังคงรักษาสัดส่วนเดิมไว้

อาคารศูนย์ นำเอาสัดส่วนของโบราณสถานใน
ส่วนที่เป็นระเบียบลงมาประยุกต์ ให้ให้เหมาะ
สมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

พื้นที่ใช้สอย

อาคารแบ่งออกเป็น 3 หลัง ตามประโยชน์ใช้สอย ดังนี้

- อาคารบริการข้อมูลนักท่องเที่ยว และสำนักงานเจ้าหน้าที่
- อาคารจัดแสดง และห้องประชุม
- อาคารโรงอาหาร และที่พัก

ลักษณะโครงสร้าง

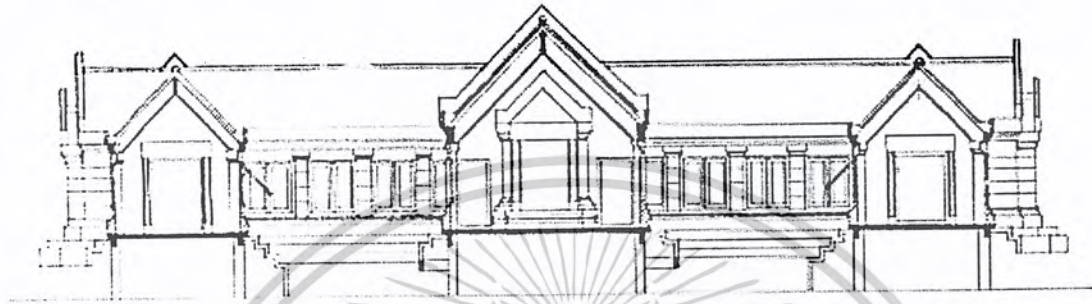
โครงสร้าง ตั้งแต่ฐานราก จนถึงผนัง เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ผนังก่ออิฐ ฉาบปูนและพื้นสี่ผสม
เม็ดทราย โครงสร้างหลังคาเป็นโครงเหล็ก มุงกระเบื้องดินเผาชนิดกาบกล้วย
ระบบความปลอดภัย

ภายในโครงการอุทยานประวัติศาสตร์มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ดูแลตลอด 24 ชม.

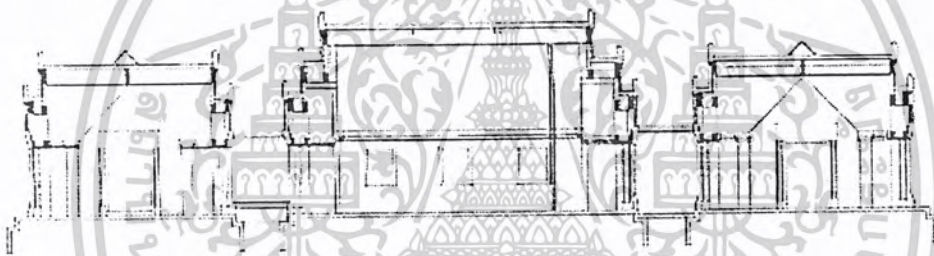
ปัญหาและอุปสรรคในการออกแบบ

เนื่องจากพื้นที่ในการก่อสร้างเป็นพื้นที่ลาดชัน และแนวความคิดในการที่จะวางตัวอาคารให้
เกาะไปกับความลาดชัน และรักษาดันไม้เดิม และบ่อน้ำในพื้นที่เดิมไว้ให้มากที่สุด ฉะนั้น การทำผัง
สำรวจพื้นที่ควรจะต้องมีความแม่นยำและแน่นอน เพราะถ้าหากออกแบบและกำหนดพื้นที่ของอาคารลงไป
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

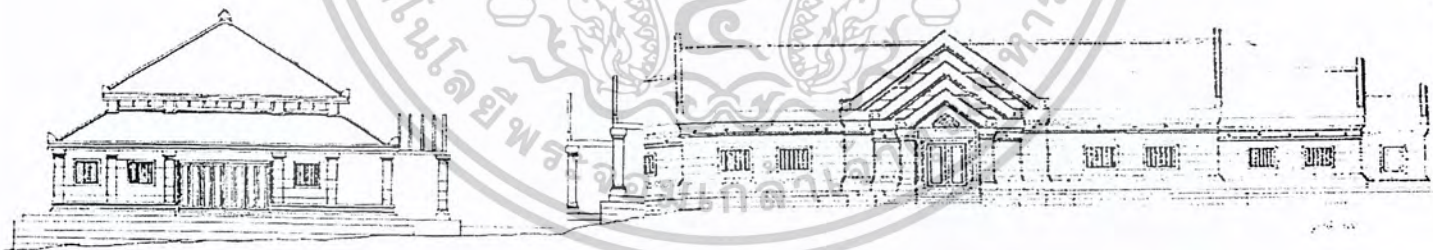
แล้ว เมื่อก่อสร้างลงในพื้นที่จะได้พบกับปัญหาน้อยที่สุด แต่สำหรับช่วงในการก่อสร้างอาคารหลังนี้ ต้องมีการปรับแก้และขยับตัวที่ตั้งอาคารอยู่หลายครั้ง จึงจะลงตัว เพราะเหตุที่การสำรวจพื้นที่เบื้องต้นไม่ละเอียด

รูปที่ 5.1.2 รูปตัดอาคารแสดงนิทรรศการ

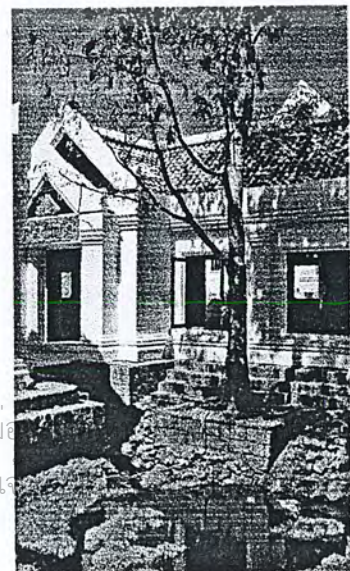
รูปตัดอาคารแสดงนิทรรศการ

รูปด้าน 1-1

บรรยากาศบริเวณบ่อน้ำเดิม ที่เกิดตามธรรมชาติ เพราะเป็นที่ลุ่มน้ำขัง และต้นไม้ใหญ่ที่คงสภาพเดิมไว้ ทุกต้นถูกล้อมรอบด้วยอาคารจัดแสดง บริเวณกลางบ่อน้ำเป็นอาคารหอประชุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึง

ซุ้มทางเดินที่ต่อจากอาคารศูนย์ เพื่อเชื่อมกับอาคาร
โรงอาหาร รูปแบบของซุ้มประกอบด้วย เสาและแผง
โครงหน้าบ้านต่อกัน 3 ช่วง ลดหลั่นกันตามภูมิ
ประเทศ ด้านบนเพดานเป็นระแนงไม้ ซึ่งซุ้มทางเดิน
นี้ต้องการให้เป็น transition space เพื่อเป็นตัว
ผลาน ค่อยๆ เปลี่ยนความรู้สึกจากภายในอาคาร มา
สู่ภายนอกอาคาร

รายการวัสดุอุปกรณ์

ซีเมนต์ เครื่องซีเมนต์ไทย

เหล็กเส้น บ.ส.ส.

ฐานราก ชุดเทฐานรากบนชั้นหินแข็ง

อิฐก่อ อิฐมอญ

พื้น กระเบื้องดินเผาต้านเกวียน

วัสดุตกแต่งพื้น ใช้กระเบื้องเผาขนาด 6" x 6",
4" x 4" และ 2" x 4" ทำลวดลายต่าง ๆ

เพดาน ยิปซัมบอร์ด

หลังคา กระเบื้องกาบกล้วย (ดินเผา)

สุขภัณฑ์ อเมริกันสแตนดาร์ด

กระเบื้อง ดินเผาต้านเกวียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

ที่ตั้ง อาคารหลัก : ติดกับวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา ถนนโรจนะ เป็นที่ดินของราชพัสดุ บน

เกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา

อาคารผนวก ตั้งอยู่ที่หมู่บ้านญี่ปุ่น ต. เกาะเรียน

สถาปนิก บริษัท NIKKEN SEKKAI ร่วมกับสถาปนิกไทย

ปีที่เปิด พ.ศ. 2533

พื้นที่ดิน 6 ไร่

พื้นที่อาคาร 2,773 ตร.ม.

พื้นที่อาคารประกอบด้วย

1. พื้นที่จัดแสดง	1,099.8 ตร.ม
2. ห้องเก็บของ	300 ตร.ม
3. โถงอเนกประสงค์ (สำหรับห้องบรรยาย 100 ที่นั่งหรือนิทรรศการพิเศษ)	150 ตร.ม
4. ส่วนบริการการศึกษา (ห้องประชุมและห้องสมุด)	260 ตร.ม
5. ส่วนบริการ	230 ตร.ม
6. ห้องเครื่อง	70 ตร.ม

ความเป็นมาโครงการ

การจัดตั้งศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นโครงการซึ่งคณะนักวิชาการญี่ปุ่น และคณะนักวิชาการไทย ได้ปรับขยายมาจากข้อเสนอเพิ่มเติมของสมาคมไทย-ญี่ปุ่น และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เคยเสนอจะปรับปรุงบริเวณที่เคยเป็นหมู่บ้านญี่ปุ่นมาก่อน เพื่อสร้างเป็นหมู่บ้านญี่ปุ่น มาเป็นการเสนอให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาแทน ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นสถาบันวิจัยและพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับราชอาณาจักรอยุธยาโดยรวม

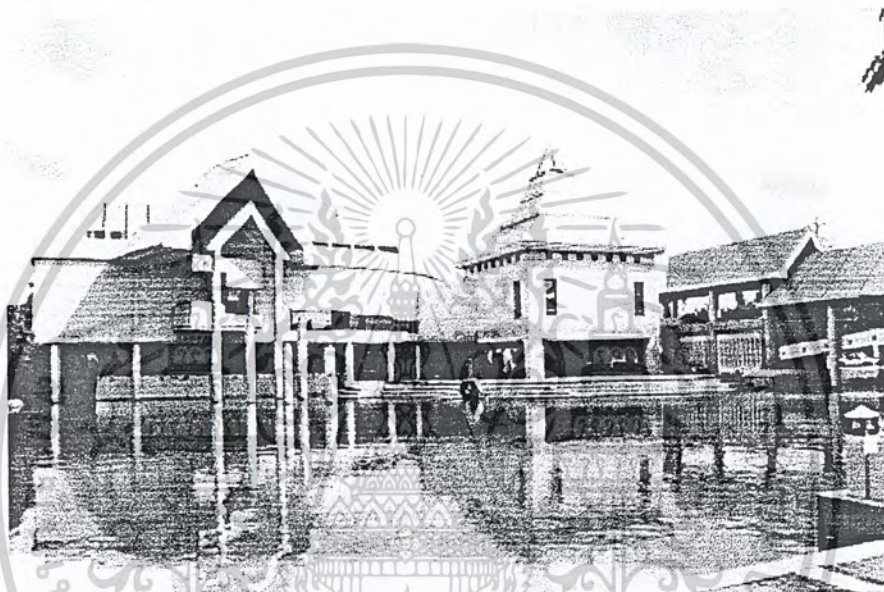
วัตถุประสงค์โครงการ

1. ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นสถาบันวิจัยระดับชาติด้านอยุธยาศึกษา โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ไทย สมัยที่พระนครศรีอยุธยาเป็นราชธานี โดยสถาบันถือเอาหน้าที่วิจัยเป็นหน้าที่ลำดับแรกเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลความรู้ที่ถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ มุ่งให้ความรู้แก่ประชาชน แบบไม่เป็นทางการ นิทรรศการถาวรในพิพิธภัณฑ์มีลักษณะพิเศษ คือมีการพยายามฟื้นฟูภาพชีวิตสังคม และวัฒนธรรมอยุธยาในอดีตขึ้นมาใหม่

3. ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นห้องสมุดและศูนย์ข้อมูลประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะประวัติศาสตร์อยุธยาโดยเป็นสถานที่รวบรวมค้นคว้าข้อมูลทั้งที่เป็นหนังสือ บทความบันทึก จดหมาย เหตุ ภาพเขียน รูปภาพ วัตถุ เครื่องมือเครื่องใช้ ฯลฯ เกี่ยวกับอยุธยา

Approach ด้านหน้าของโครงการ บริเวณใต้ถุนของอาคารจะเป็นพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมพิเศษ และมี amphitheatre ขนาดเล็ก ตัวอาคารมีลักษณะเด่นแต่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมโดยรวม วัสดุที่ใช้มีในท้องถิ่น

แนวความคิดในการวางผัง

ตำแหน่งที่ตั้งเข้าถึงได้สะดวกจากถ.โรจนะ ซึ่งเป็นถนนหลักจึงมีความพร้อมของ Infrastructure สำหรับโครงการ

ที่ตั้งโครงการเป็นพื้นที่ที่เป็น Linkage สู่อุทยานประวัติศาสตร์ ส่งเสริมให้เกิด Image ที่ชัดเจนของโครงการและตอบสนองต่อเป้าหมายของโครงการ

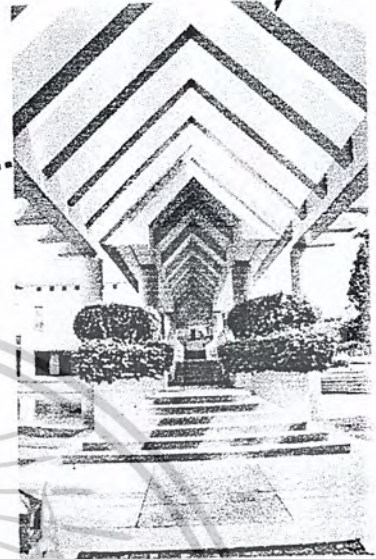
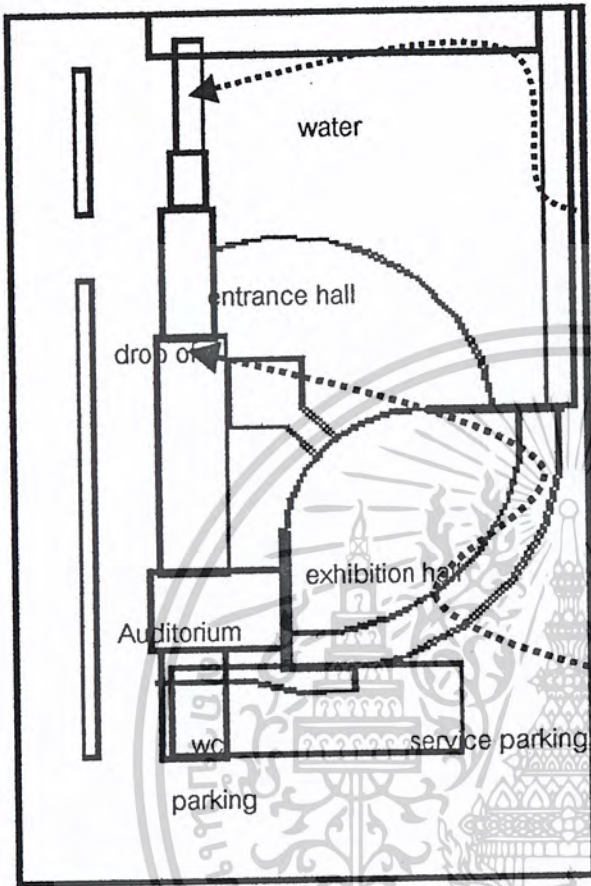
มีการแยก Zoning Mass ค่อนข้างชัดเจน ความสัมพันธ์ระหว่าง mass และที่ว่างถูกนำมาสื่อเรื่องราวทางสถาปัตยกรรมไทย เช่น การใช้น้ำบริเวณด้านหน้าอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 5.1.3 ผังบริเวณ ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

entrance

บริเวณทางเดินเข้าสู่โครงการ

บริเวณ drop of มีขนาดใหญ่เพียงพอรับรถโดยสารขนาดใหญ่ที่เดินทางมาเยี่ยมชมศูนย์เป็นหมู่คณะ

แนวความคิดในการออกแบบรูปทรงสถาปัตยกรรม

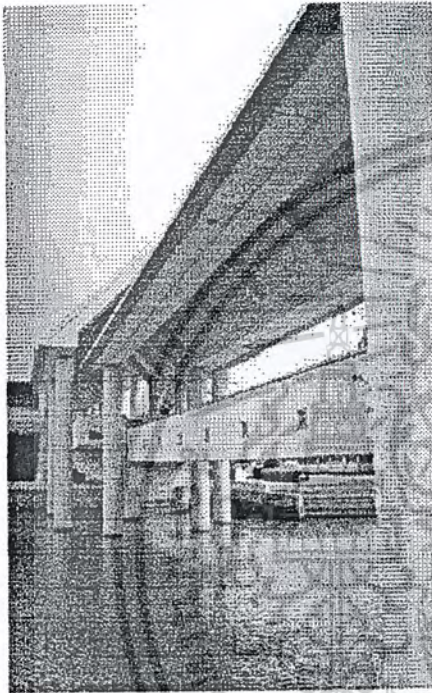
มีแนวความคิด มาจากเหตุผล 3 ประการคือ

1. ต้องมีสระน้ำ เป็นพื้นที่เก็บน้ำ เพราะอยุธยาเป็นเมืองที่อยู่ต่ำ และน้ำยังเป็นสัญลักษณ์สำคัญที่แสดงถึงภูมิศาสตร์ของอยุธยา
2. วัสดุก่อสร้างทุกชนิด เป็นวัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น
3. ตัวอาคารมีความคงทนต่อสภาพอากาศร้อนชื้นของท้องถิ่นได้

รูปแบบอาคารเป็นลักษณะสถาปัตยกรรมร่วมสมัย อาคารมีลักษณะความเป็นโบราณสถานของอยุธยา และเน้นประโยชน์ใช้สอยของอาคาร โดยออกแบบให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมบรรยากาศของอยุธยา ซึ่งอยู่ในเขตร้อนชื้นจึงเป็นอาคาร 2 ชั้น ชั้นล่างเปิดโล่งเสมือนใต้ถุนสูง อาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สะท้อนลักษณะความเป็นไทยด้วยรูปทรงและวัสดุสมัยใหม่ เช่นรูปทรงหลังคาหน้าจั่ว และลักษณะโครงสร้างเสาถอยทำให้อาคารดู โปร่งเบา อากาศถ่ายเท มีลักษณะช่องเปิดแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวตั้ง

สามารถถ่ายทอดแนวความคิดออกมาเป็นงานสถาปัตยกรรมได้ชัดเจน โดยเฉพาะความเป็นเอกลักษณ์ของอยุธยา โดยการนำน้ำและ หลังคาแบบประเพณี มาสื่อ

แนวความคิดในด้านการออกแบบประโยชน์ใช้สอย

โครงการประกอบไปด้วย ส่วนนิทรรศการถาวรและชั่วคราว, ห้องบรรยาย 100 ที่นั่ง, ห้องประชุมเล็ก, ห้องสมุด, ศูนย์ข้อมูลประวัติศาสตร์อยุธยา, ห้องทำงาน, ห้องเก็บของ, ห้องเตรียมการแสดงบริการอื่น ๆ ปาฐกถา บรรยาย สัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ เนื่องจากเป็นพิพิธภัณฑ์ขนาดเล็กและมุ่งเน้นแสดงภาพด้านสังคม วัฒนธรรมของอยุธยามากกว่าภาพรวมของประวัติศาสตร์ เนื้อหาจึงไม่เรียงลำดับเวลา แต่เนื้อหาจะเป็นข้อเด่นที่สุดของอยุธยา 5 ข้อ ที่เลือกมาจัดแสดง ได้แก่

1. พระนครศรีอยุธยาในฐานะราชธานี
2. กรุงศรีอยุธยาในฐานะเมืองท่า
3. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับต่างประเทศ
4. อยุธยาในฐานะศูนย์กลางอำนาจทางการเมืองการปกครอง
5. ชีวิตชาวบ้านไทยสมัยก่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

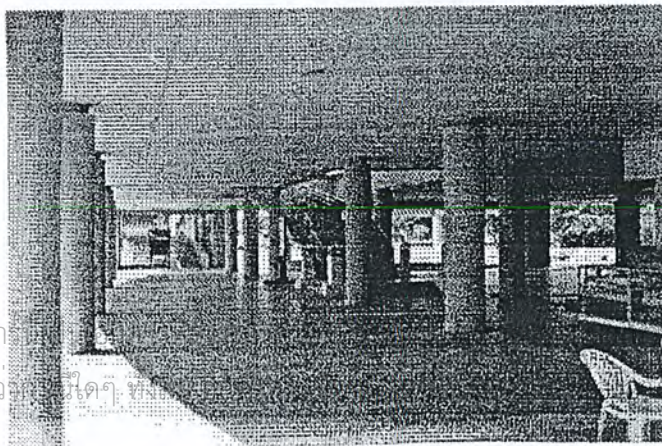
ผังพื้นที่ อาคารนิทรรศการ

เมื่อเข้ามายังส่วนจัดแสดงกลาง ซึ่งวางโมเดล และแผนที่ จากจุดนี้ ผู้เข้าชมสามารถเลือกเดินไปยังส่วนจัดแสดงต่างๆ ได้ตามความต้องการวิธีการจัดแสดงไม่ได้ลำดับตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามเวลาแต่แบ่งตามหัวข้อเรื่อง ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนแต่อาจจะสับสนเรื่องเวลา

อาคารมี 2 ชั้นโดยแบ่งเป็น

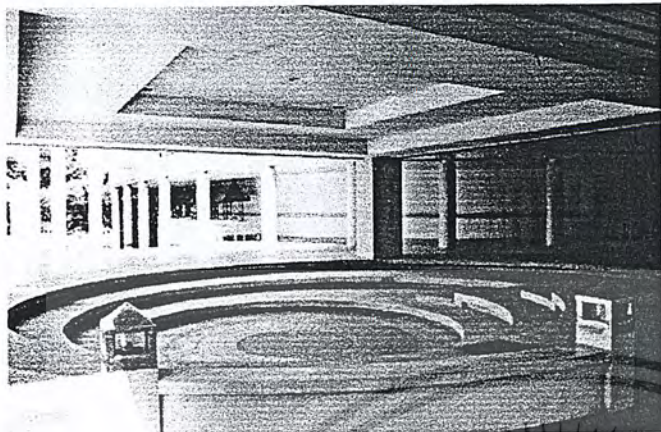
- ชั้นใต้ดิน เปิดโล่งเป็นลานเอนกประสงค์ ใช้เป็นที่นั่งหรือจัดนิทรรศการหรือการแสดงต่างๆ และเป็นที่ยอดนิยมเข้าชม
- ชั้นล่างเป็นส่วนสำนักงาน ประกอบไปด้วยห้องทำงาน ห้องสมุด ห้องเตรียมการจัดแสดง และห้องเก็บของ
- ชั้นบนเป็นพื้นที่จัดแสดงงาน และห้องเอนกประสงค์เพื่อการจัดแสดงชั่วคราว หรือการบรรยาย ประมาณ 100 คน ส่วนพื้นที่จัดแสดงมีการจัดแบบแบ่งแยกตามหัวข้อของการจัดแสดง
 - แบ่ง Zoning ภายในอาคารชัดเจน พยายามนำลักษณะเด่นของสถาปัตยกรรมไทยมาประยุกต์ใช้ เช่น การเปิดใต้ถุนโล่ง เป็นต้น
 - Circulation ในส่วนจัดแสดงมีลำดับที่ชัดเจน เข้าใจง่าย

ชั้นใต้ดิน เปิดโล่งเป็นลานเอนกประสงค์ ใช้เป็นที่นั่งหรือจัดนิทรรศการหรือการแสดงต่างๆ และเป็นที่ยอดนิยมเข้าชม

เอกสาร
ไม่ว่าจะใ้ใดๆ

นั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไปถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Amphitheatreขนาดเล็ก บริเวณใต้
ถุนชั้นล่างอาคาร สำหรับจัดกิจกรรมพิเศษต่างๆ

แนวความคิดในด้านการออกแบบระบบเทคโนโลยีอาคาร

ระบบโครงสร้าง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ด้านงานระบบมีการจัดแยกส่วนเอาไว้ โดยใช้พื้นที่บริเวณใต้หลังคา ตั้งเครื่องระบายความร้อนของเครื่องปรับอากาศ

เทคนิคในการจัดส่วนจัดแสดง เป็นการจัดแสดงแบบ THEMATIC ที่ทำให้เห็นเพียงบางอย่าง บางด้านของประวัติศาสตร์อยุธยา โดยไม่สามารถมองลำดับความต่อเนื่องทั้งหมดได้

ใช้หุ่นจำลองอาคาร สถานที่ ชุมชน กิจกรรมและสิ่งของที่สูญหายไปแล้ว ให้ปรากฏในแบบที่คล้ายจริงตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์

รูปแบบการจัดแสดงแบบ interactive ผู้เข้าชมกับสื่อมีการโต้ตอบสื่อสารกันได้ โดยการใช้ภาพ แสง เสียง และการเคลื่อนไหวประกอบ

อาคารมีการควบคุม โดย ระบบปรับอากาศ ซึ่งเป็นระบบผสม มีทั้งแบบ Central Air และ Split type โดยส่วนจัดแสดงหลักใช้ระบบ Central Air

การจัดแสง

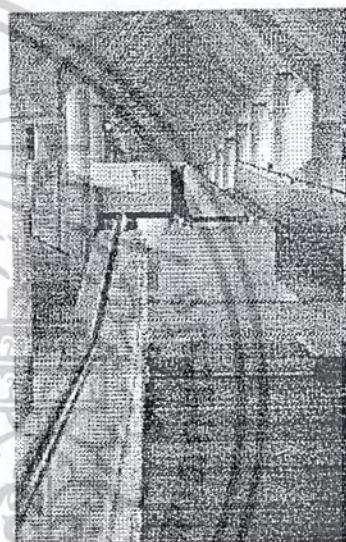
แสงธรรมชาติ อาคารมีลักษณะเป็นอาคารทรงไทยประยุกต์ ดังนั้นส่วนทางเดินและระเบียง จึงเปิดโล่งรับแสงธรรมชาติ ส่วนการใช้แสงธรรมชาติกับภายในได้แก่ โถงทางเข้า ซึ่งเจาะช่องแสงทางด้านบน และส่วนจัดแสดงที่เจาะช่องแสงในระดับต่ำเทียบไปกับทางเดิน เพื่อควบคุมไม่ให้แสงเข้ามารบกวนการจัดแสดงภายใน การใช้แสงธรรมชาติเข้ามาช่วยในโครงการเนื่องจากระดับความสูงของฝ้าเพดานอาคารสูงมาก การส่องสว่างของไฟจากด้านบนจะไม่เพียงพอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SPACE บริเวณโถงที่สูงโปร่งมี SKYLIGHT ให้ความรู้สึกโอโถงสง่างาม
ระดับความสูงของฝ้าเพดานอาคารสูงมาก การส่องสว่างของไฟจากด้านบนจะไม่เพียงพอ

บริเวณ ทางลาดที่ใช้เชื่อมระหว่างด้านหน้าโครงการ ซึ่งด้านล่างจะเป็นที่จำหน่ายบัตรเข้าชม ส่วนด้านบนจะเป็นห้องจัดแสดงนิทรรศการ ซึ่งต้องลงไปซื้อบัตรเข้าชมที่โถงชั้นล่างก่อน อาจจะทำให้สับสนในเรื่องเส้นทางเดินได้

สรุปผลการศึกษา

- สามารถถ่ายทอดแนวความคิดออกมาเป็นงานสถาปัตยกรรมได้ชัดเจน โดยเฉพาะความเป็นเอกลักษณ์ของอยุธยา โดยการนำน้ำ และ หลังคาแบบประเพณี มาสื่อ
- ตัวอาคารมีลักษณะเด่นแต่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมโดยรวม ใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น
- ส่วนจัดแสดง ซึ่งจัดแบ่งออกเป็น 4 ส่วนและใช้การจัดวางสื่อและองค์ประกอบต่างๆแยกเนื้อหาออกจากกัน วิธีการจัดแสดงไม่ได้ลำดับตามเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นตามเวลาแต่แบ่งตามหัวข้อเรื่อง ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนแต่อาจจะสับสนเรื่องเวลา
- การใช้เสียงบรรยายและดนตรีประกอบในที่จัดแสดง ขนาดเล็กทำให้เกิดการรบกวนกันเอง
- ส่วน บริเวณทางเดินเข้าสู่อาคารนำไปสู่โถงนิทรรศการโดยตรง แต่ต้องลงไปซื้อบัตรเข้าชมที่โถงชั้นล่างก่อน อาจจะทำให้สับสนในเรื่องเส้นทางเดินได้
- การใช้หลังคาและรูปแบบอาคารที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศแบบประเทศไทยทำให้ประหยัดพลังงานไปได้ส่วนหนึ่ง
- การใช้แสงธรรมชาติในบริเวณโถงและส่วนจัดแสดงช่วยลดปริมาณการใช้แสงประดิษฐ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 อาคารกรณีศึกษาต่างประเทศ

KOGA CITY MUSEUM OF HISTORY / TAKAMI SENSEKI MEMORIAL MUSEUM RENGO SEKKEISHA ARCHITECT & ASSOCIATES

Location : Koga City , Ibaraki

Architect : Rengo Sekkeisha Ichikaya Architect & associates

Completion date : Occtober 1990

Opening date : November 1990

Site Area : 8455.48 m²

Building area : 2044.65 m²

Total floor area : 2487.28 m²

Structure : reinforced concrete

Koga City Museum Of History เป็นพิพิธภัณฑ์ที่เก็บรักษาและแสดง งานเขียน งานประพันธ์ของ Senseki Takami พิพิธภัณฑ์นี้ ตั้งอยู่ใจกลางสวนประวัติศาสตร์ที่มีสำนักงานเอกชนล้อมรอบ ตัวsiteมีความจำกัด เนื่องจากอาคารรอบข้างซึ่งส่วนใหญ่มีความสูงชั้นเดียวลักษณะของรูปทรงและวัสดุผนังหลังคาสะท้อนให้เห็นถึง อาคารแบบอนุรักษณ์

แนวความคิดในการวางผัง

การวางอาคารเป็นกลุ่มอาคาร เนื่องจากต้องการควบคุมความสูง เพื่อรักษารูปลักษณ์อาคารแบบประเพณี และเพื่อความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมที่เป็นอาคารชั้นเดียว แยกส่วนใช้สอยที่แตกต่างกัน โดยแยกอาคารจัดแสดงนิทรรศการ และอาคารสำนักงานออกจากกัน

แนวความคิดในการออกแบบประโยชน์ใช้สอย

ห้องเครื่องและเครื่องมือได้จัดวางให้ซ่อนอยู่ใต้หลังคา การจัดผลงานได้จัดให้ไปตามนาฬิกา รูปแบบของการจัดแสดงโดยส่วนมากจะจัดแยกย่อยออกจากกันเพื่อให้ผู้เข้าชมสามารถเข้าชมได้โดยสะดวก.

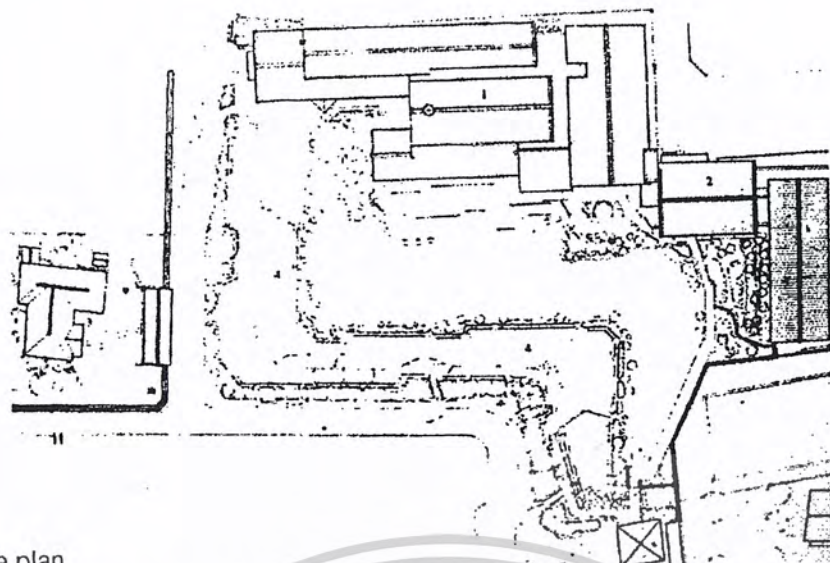
แนวความคิดในการออกแบบรูปทรงสถาปัตยกรรม

ออกแบบโดยใช้ลักษณะสถาปัตยกรรมประจำถิ่นประยุกต์

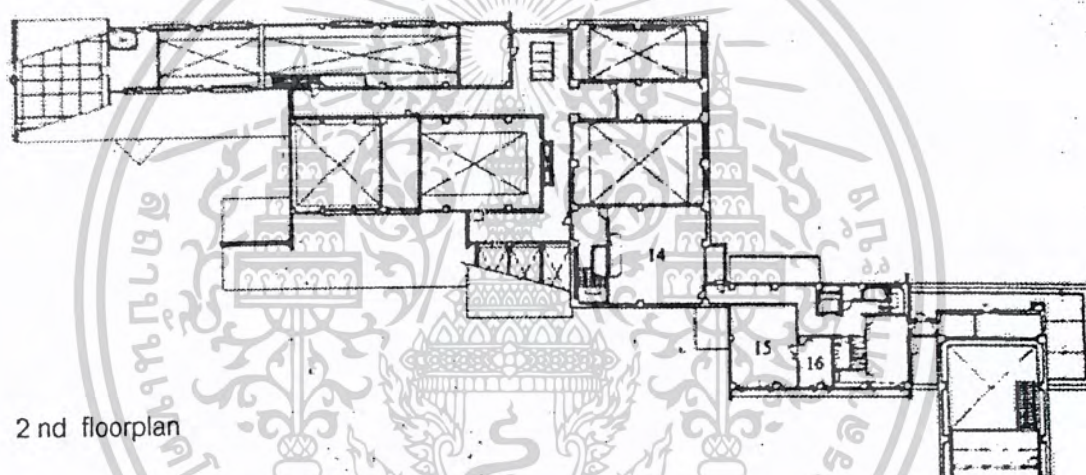
การออกแบบ เพื่อให้อาคารได้รับความโปร่งด้วยการใช้หลังคาหลายส่วนครอบคลุมพื้นที่ขนาดใหญ่ ดูเหมือนกลุ่มอาคารขนาดเล็กหลายหลัง

ห้องนั่งระบบต่างๆ ใ้แก่ผู้เข้าชมได้หลังคาสร้างความรู้สึกเป็นอาคารท้องถิ่น

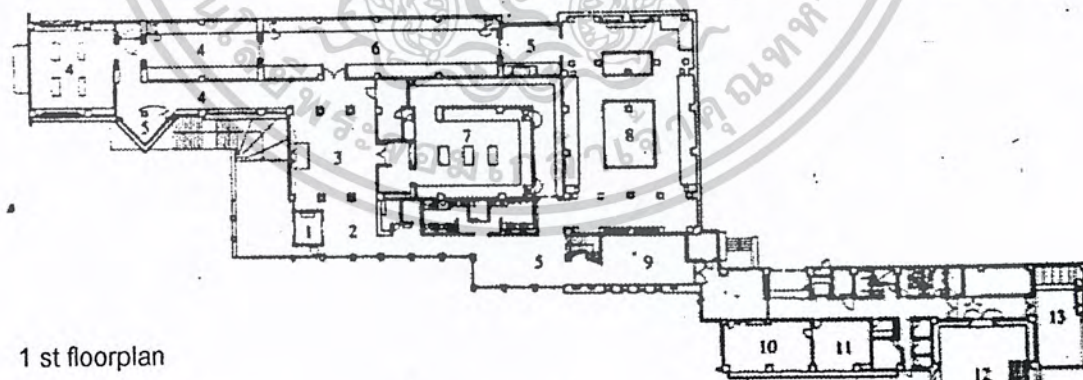
เอกสารนี้เป็นเอกสารตัวอย่างที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น มิใช่เอกสารที่นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

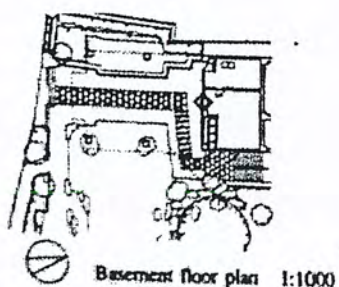
Site plan

2 nd floorplan

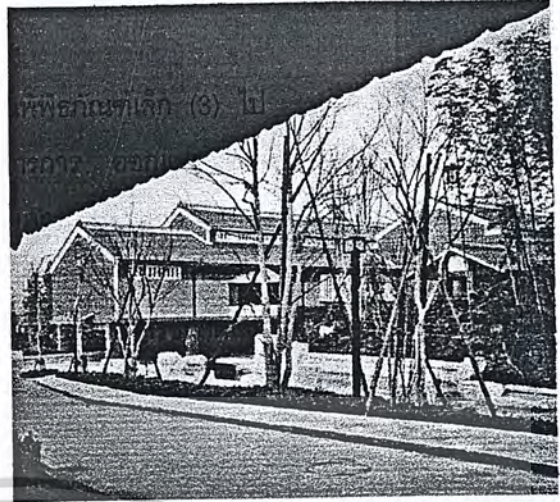
1 st floorplan

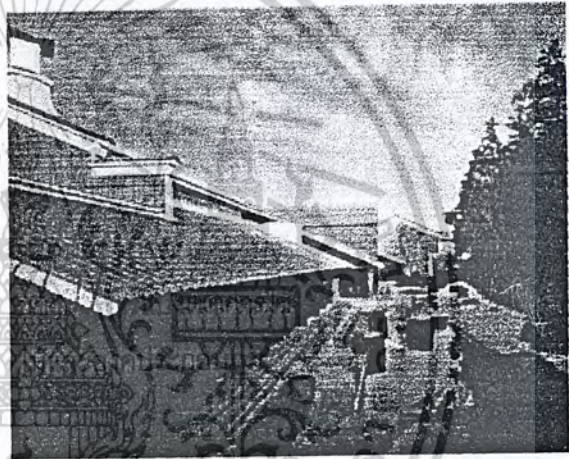
Basement floor plan 1:1000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

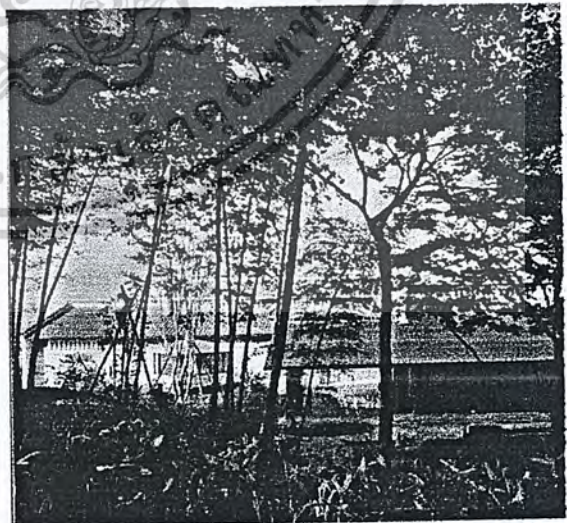
มุมมองจากสวนพิพิธภัณฑเล็ก (3) ไปยังส่วนนิทรรศการกร ออกแบบ เพื่อให้อาคารได้รับความโปร่งด้วยการใช้หลังคาหลายส่วนครอบคลุมพื้นที่ขนาดใหญ่ ดูเหมือนกลุ่มอาคารขนาดเล็กหลายหลัง

มุมมองจากสวน ไปยังส่วนนิทรรศการและส่วนสำนักงาน การออกแบบส่วนภูมิสถาปัตยกรรม ให้เป็นส่วนช่วยกันการเข้าถึง การแบ่งเขตการใช้สอยด้วยน้ำต้นไม้และองค์ประกอบภูมิสถาปัตยกรรม

มุมมองจากด้านทิศตะวันออก ตรงไปยังระเบียงและโถงทางเข้า ลักษณะของรูปทรงและวัสดุผนังหลังคาสะท้อนให้เห็นถึง อาคารแบบอนุรักษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SAGAMIHIRA CITY MUSEUM

TADAHIRO TOH, Archivision Architect & Associates

Location : Sagamihara Kanagawa Prefecture

Architect : Tadahiro Toh , Archivision Architect & Associates

Structural Engineers : Kimura Structural Engineers

Principal use : museums , planetarium

Site area : 9,999 m²

Building Area : 5,081 m²

Total Floor Area : 9,510 m²

Structure : reinforced concrete partly steel frame and reinforced

Completion date : July 1995

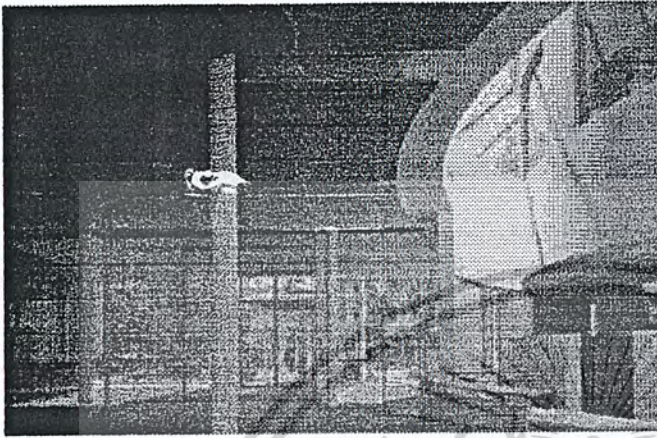
พิพิธภัณฑ์แห่งนี้เป็นพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ที่ภายในประกอบไปด้วยท้องฟ้าจำลองเป็นพิพิธภัณฑ์ที่ออกแบบมาโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมและสภาพเดิมของที่ตั้ง

แนวความคิดในการออกแบบ

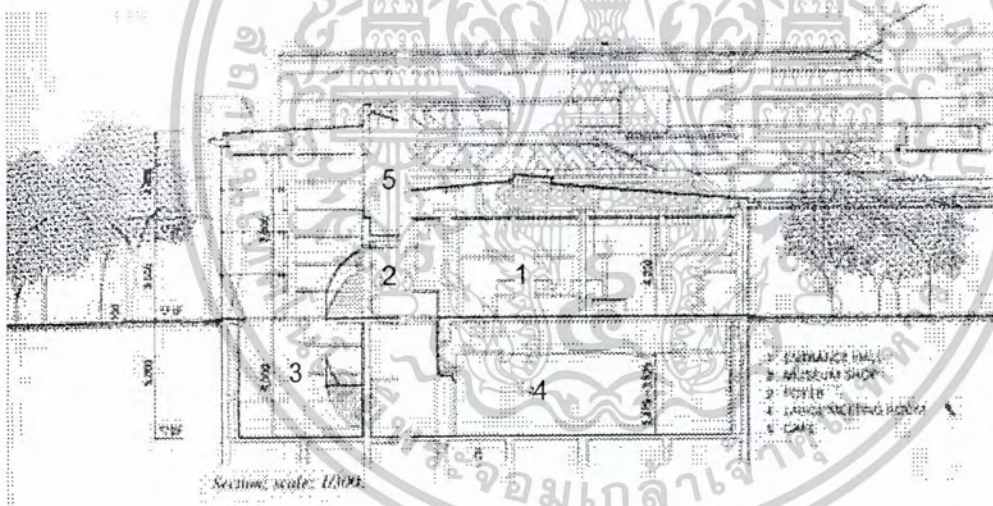
เนื่องจากที่ตั้งของโครงการมีต้นไม้ขึ้นอุดมสมบูรณ์ ทั้งทางด้านหน้าและบริเวณสวนในโครงการ ซึ่งมีทั้งต้นไม้ใหญ่และต้นไม้เตี้ยๆ ซึ่งมีอยู่เดิมได้ถูกรักษาเอาไว้ ซึ่งผู้ออกแบบได้นำมาใช้ในการออกแบบ เพื่อให้อาคารดูเหมือนถูกห่อหุ้มไปด้วยต้นไม้

สถาปนิกได้ออกแบบ ทางเข้าหลักมีขนาดอยู่ในระดับเดียวกับผู้คน ทำให้อาคารดูกลมกลืนไปกับสภาพแวดล้อมที่เป็นต้นไม้ล้อมรอบ พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ประกอบไปด้วยสามส่วน มีอาคารหลักซึ่งประกอบไปด้วย ห้องแสดงนิทรรศการ ส่วนทำงาน และ ส่วนวิจัย อาคารท้องฟ้าจำลอง และอาคารโถงทางเข้าชั้นเดียวทำหน้าที่เชื่อมอาคารทั้งสองเข้าด้วยกัน ลักษณะของส่วนห้องนิทรรศการแสดงและคลังพิพิธภัณฑ์ ที่อยู่ทางด้านทิศเหนือ และส่วนท้องฟ้าจำลองอยู่ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ นั้นมีลักษณะที่บีมช่องเปิดน้อย เนื่องจากเป็นอาคารจัดแสดง สถาปนิกจึงออกแบบให้โถงทางเข้าซึ่งอยู่ระหว่าง 2 ส่วนหลัก มีลักษณะเป็นเหมือนช่องเปิดรับแสง กระจายแสงให้กับส่วนต่างๆของอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มุมมองจากด้านในไปยัง ทางเข้า
มองจากโถงทางเข้าซึ่งมีลักษณะเป็น
เหมือนช่องเปิดรับแสง กระจายแสงให้
กับส่วนต่างๆของอาคาร โดยมีร้านค้า
และประชาสัมพันธ์อยู่ทางด้านขวา

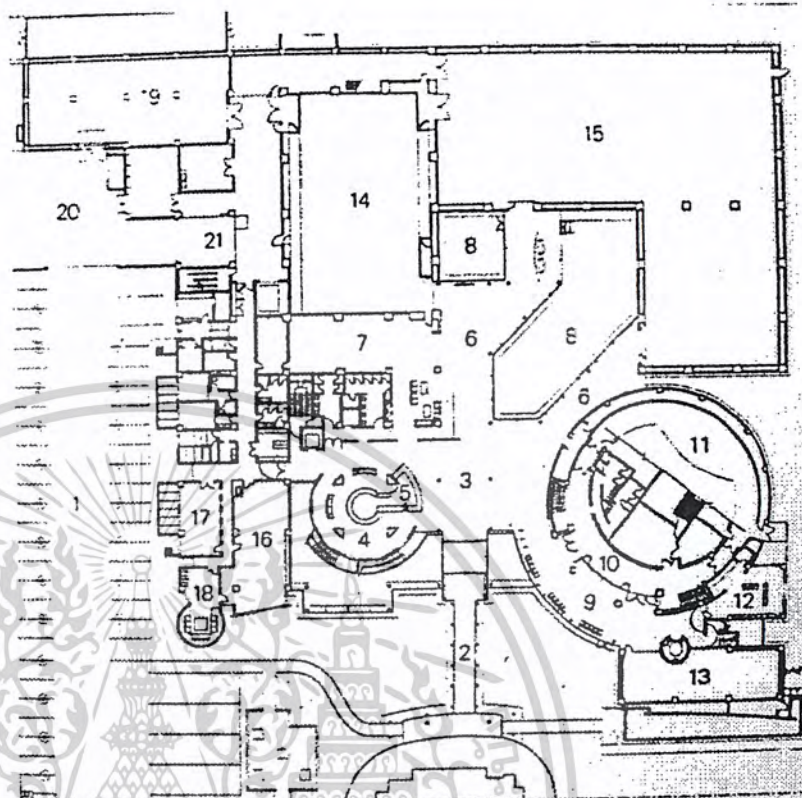

รูปตัดอาคาร

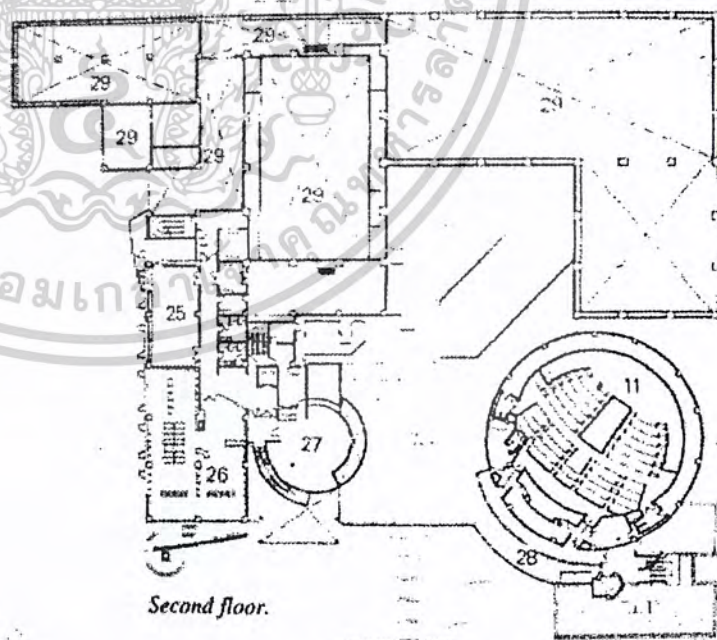
1. entrance
2. museum shop
3. foyer
4. launch meeting room
5. cafe

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. APPROACH
2. ENTRANCE HALL
3. MUSEUM SHOP
4. RECEPTION COUNTER
5. CORRIDOR
6. INFORMATION COUNTER
7. COURTYARD
8. HALL
9. LOBBY
10. PLANETARIUM
11. ASTRONOMY LABORATORY
12. ASTRONOMY EXHIBITION ROOM
13. SPECIAL EXHIBITION ROOM
14. SCIENCE EXHIBITION ROOM
15. OFFICE
16. MEETING ROOM
17. CURATOR ROOM
18. LARGE ITEM STORAGE
19. SERVICE YARD
20. DELIVERY ROOM
21. LARGE MEETING ROOM
22. FOYER
23. STORAGE
24. LABORATORY
25. LABORATORY FOR PUBLIC USE
26. CAFÉ
27. GALLERY
28. VOID
29. ITEM STORAGE
30. ITEM STORAGE
31. ITEM STORAGE
32. ITEM STORAGE
33. ITEM STORAGE
34. ITEM STORAGE
35. WORKSHOP
36. TERRACE
37. ASTRONOMICAL
38. OBSERVATION ROOM

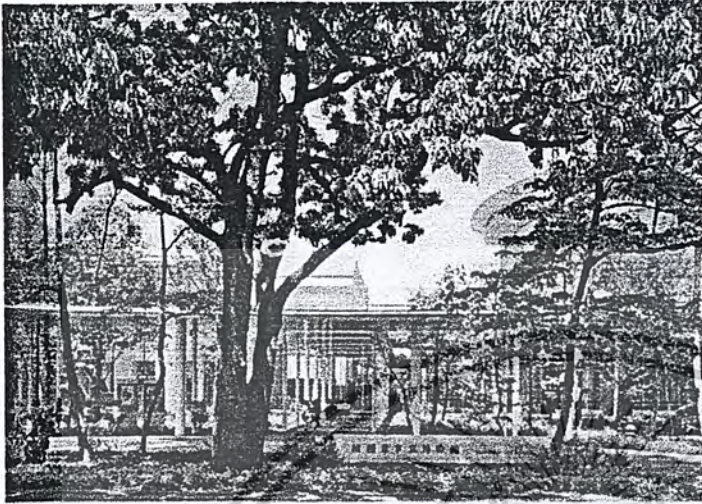
1 st floorplan

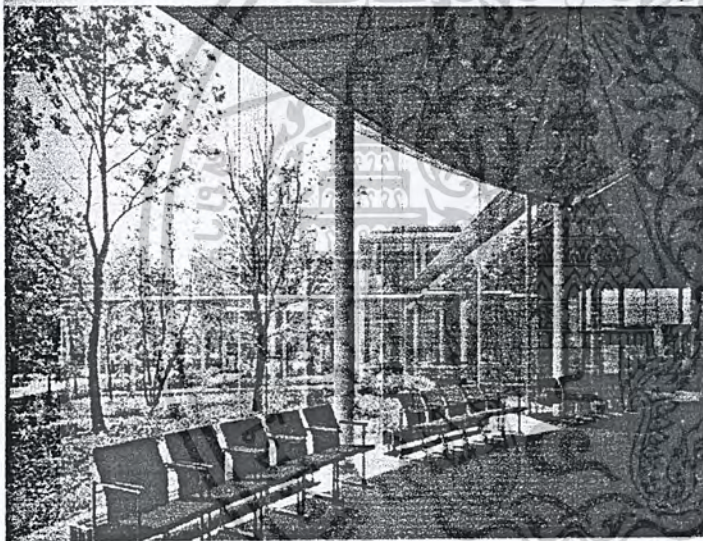
Second floor.

2 nd floorplan

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มุมมองจากทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีต้นไม้ชั้นอุดมสมบูรณ์ ซึ่ง ถูกนำมาใช้ในการออกแบบเพื่อให้อาคารดูเหมือนถูกห่อหุ้มไปด้วยต้นไม้

มุมมองออกไปยังด้านหน้า อาคารมองจากโรงไปยังทางเข้าหลักที่มีขนาดอยู่ในระดับเดียวกับมนุษย์ ทำให้อาคารมีลักษณะเชื้อเชิญ และดูกลมกลืนไปกับสภาพแวดล้อมที่เป็นต้นไม้ล้อมรอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิพิธภัณฑ์โบราณคดีประจำเมือง Arles

Location : เมือง Arles ประเทศฝรั่งเศส

Completion date : 1983-89

Opening date : 1989-95

Architect : Henri Ciriani

Structure : reinforced concrete partly steel frame and re

ตัวอาคารซึ่งเป็นรูปทรงสามเหลี่ยมตามลักษณะของที่ตั้งซึ่งเป็นแหลมที่ยื่นออกสู่แม่น้ำ Rhone และสร้างความต่อเนื่องระหว่างอาคารที่สร้างใหม่ และโรงละครสัตว์ที่สร้างขึ้นตั้งแต่สมัยโรมันที่อยู่ด้านหลังอาคาร

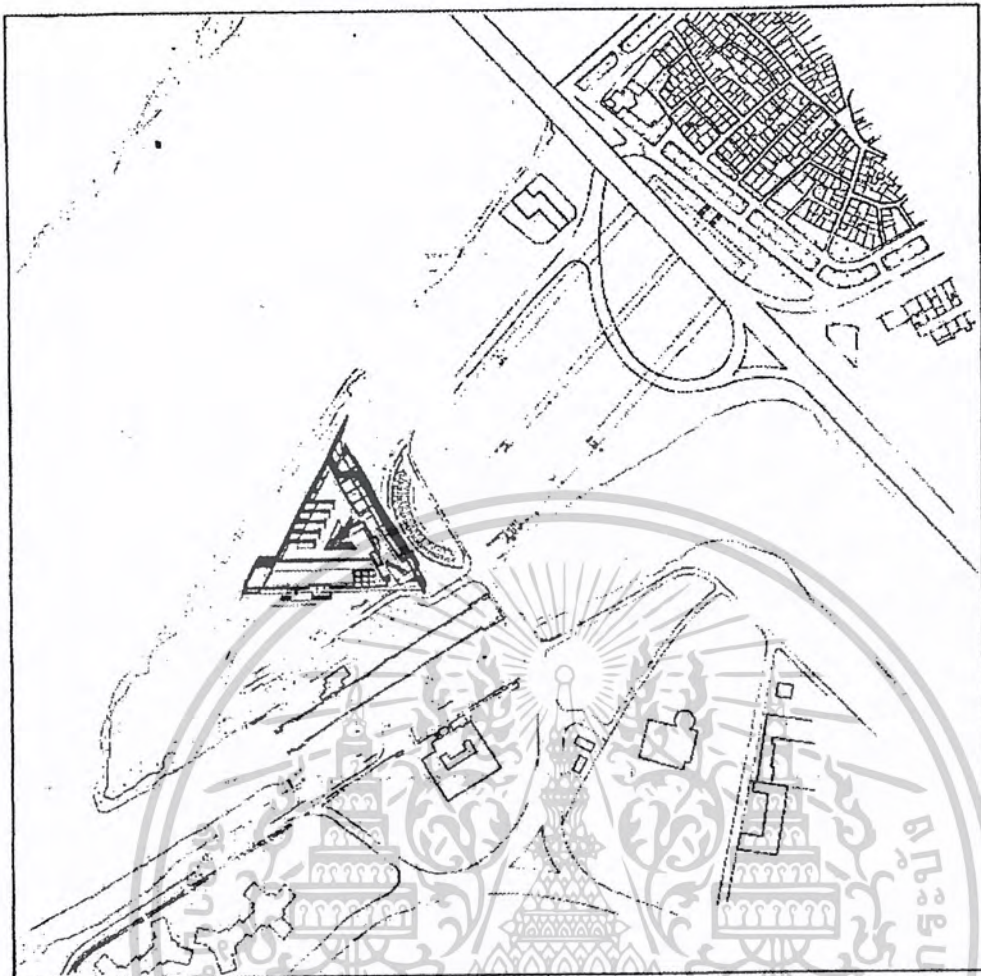
การวางทิศทางของอาคาร เป็นตัวกำหนดความทึบของผนังทั้งสามด้าน ด้านที่รับแดด (ด้านประตูน้ำ) จะทึบ และด้านที่รับลมจากแม่น้ำ Rhone เป็นผนังโปร่ง และด้านที่หันสู่โรงละครสัตว์สมัยโรมันกับเมืองเก่า ถูกตกแต่งโดยการ set ผนังเข้า-ออก และ เล่นผนังทึบ-ใส

ปีกอาคารทั้งสองที่ต่อจากช่องทางเข้าจะเป็นส่วนโถงนิทรรศการและเปิดมุมมองสู่แม่น้ำซึ่งจะแยกเป็น นิทรรศการที่แสดงเนื้อหาที่เป็นวิทยาศาสตร์ และอีกส่วนหนึ่งจะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม

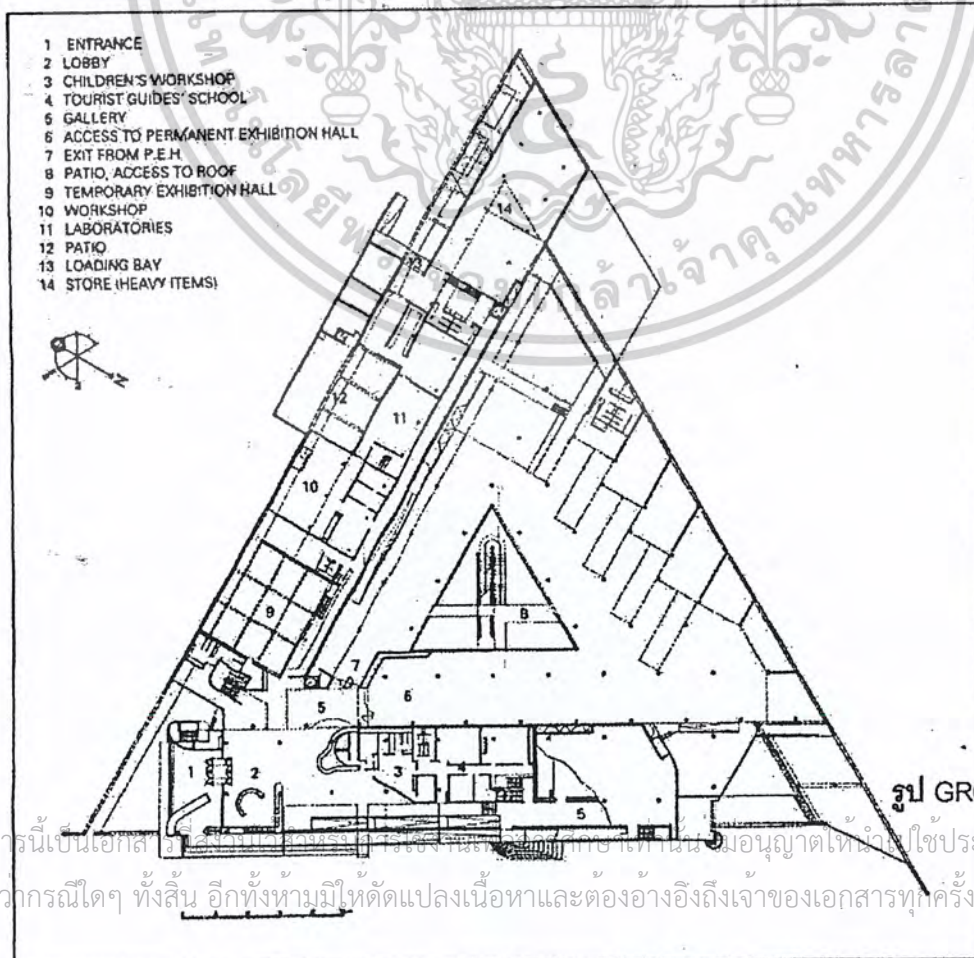
วัสดุผิวพื้นของพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ทำด้วยหินสีเทา Pietra Serena ส่วนโครงสร้างเป็น เสาคอนกรีตลอยตัวออกจากผนัง การจัดนิทรรศการและตัวเฟอร์นิเจอร์ นำสีและวัสดุต่างๆมาใช้เพื่อสร้าง space ที่มีสีสัน

แสงธรรมชาติที่เข้ามาในอาคารจะถูกลดทอน ควบคุม และปิดกั้น โดย overhang ซึ่งทำให้บรรยากาศของแต่ละ space มีความแตกต่างกันไป ส่วนในเวลากลางคืนจะมีการเปิดแสงไฟเพื่อประดับอาคารด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

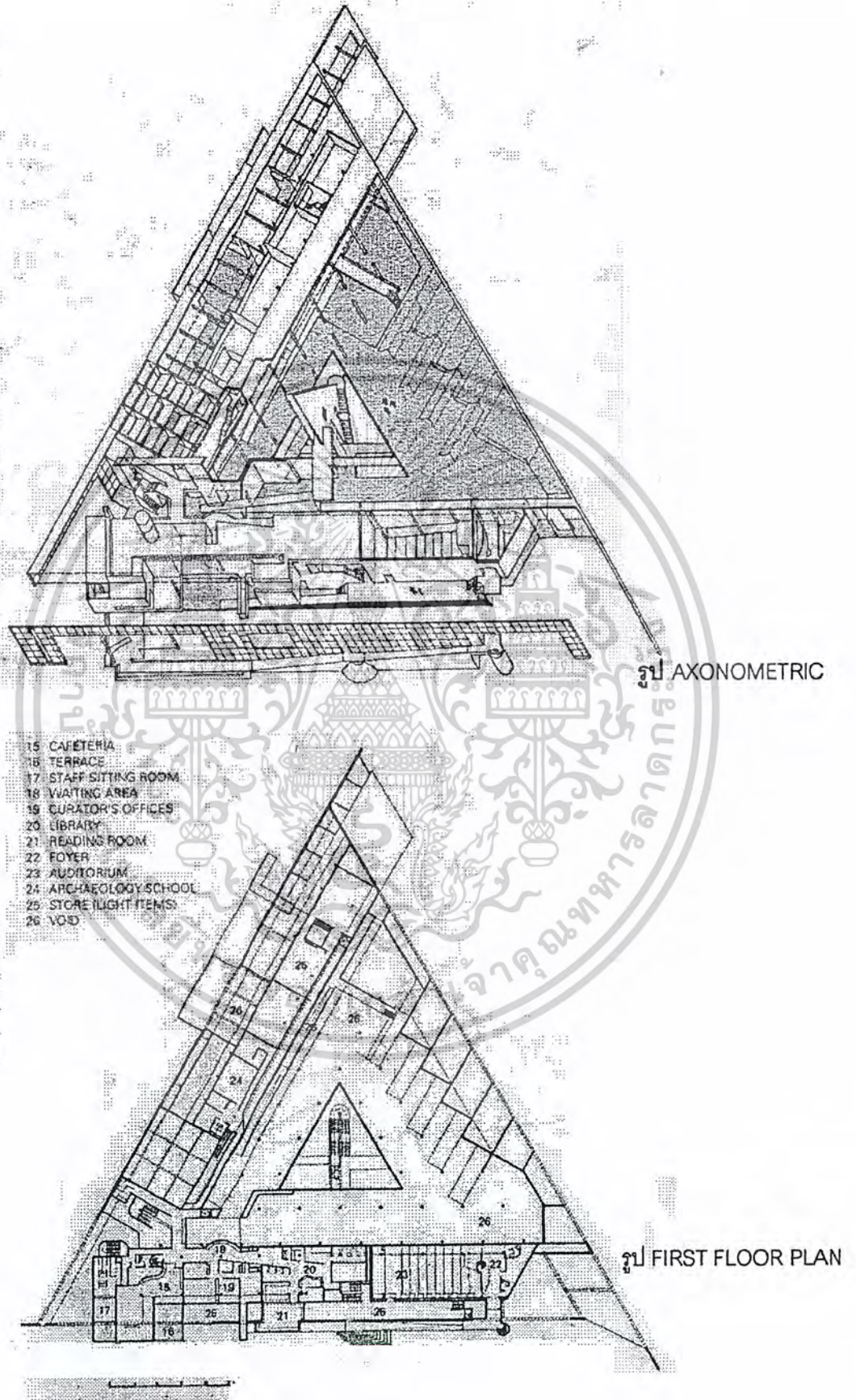

รูป SITE PLAN

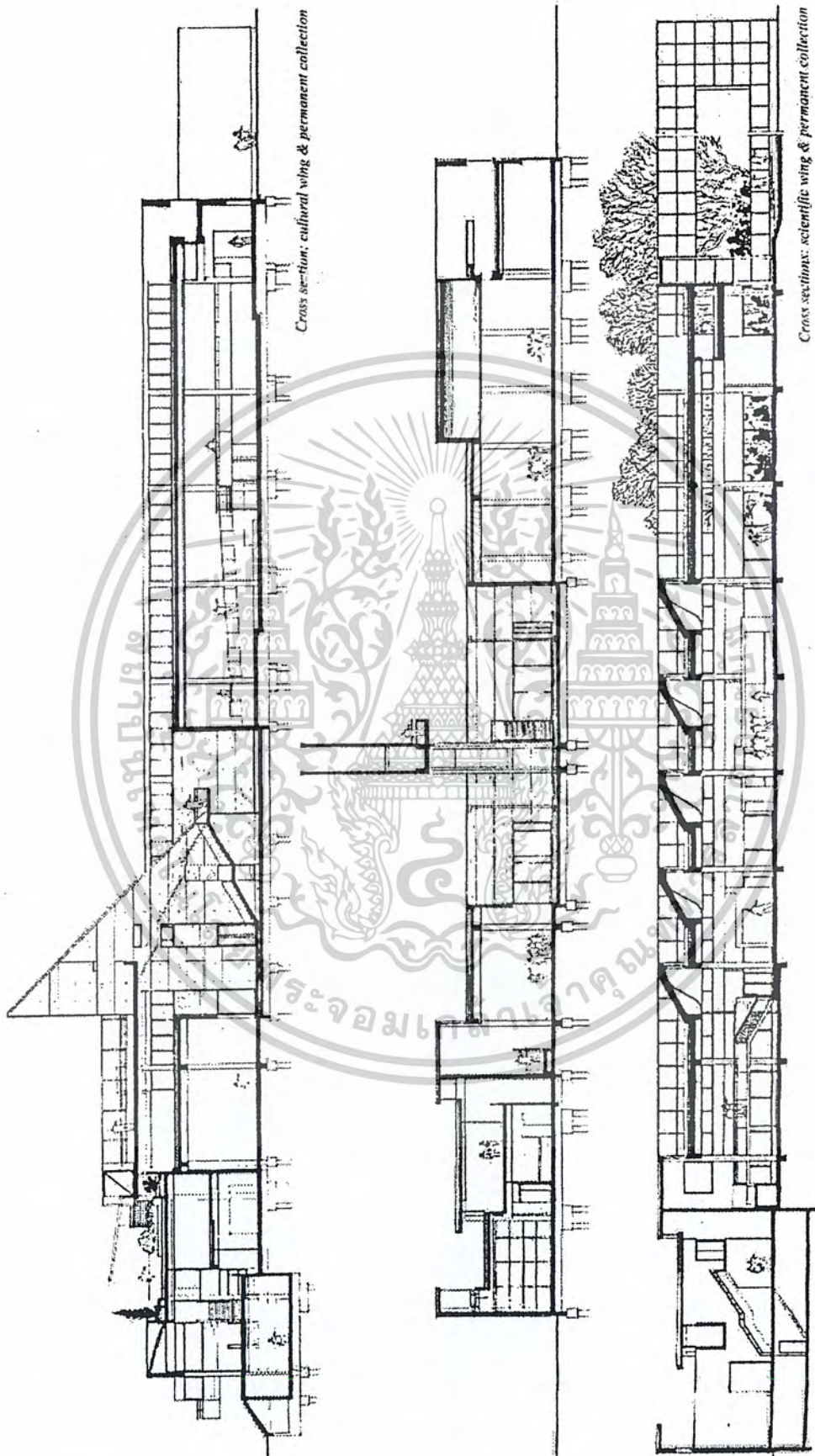

รูป GROUND FLOOR PLAN

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่... ไม่ควรกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

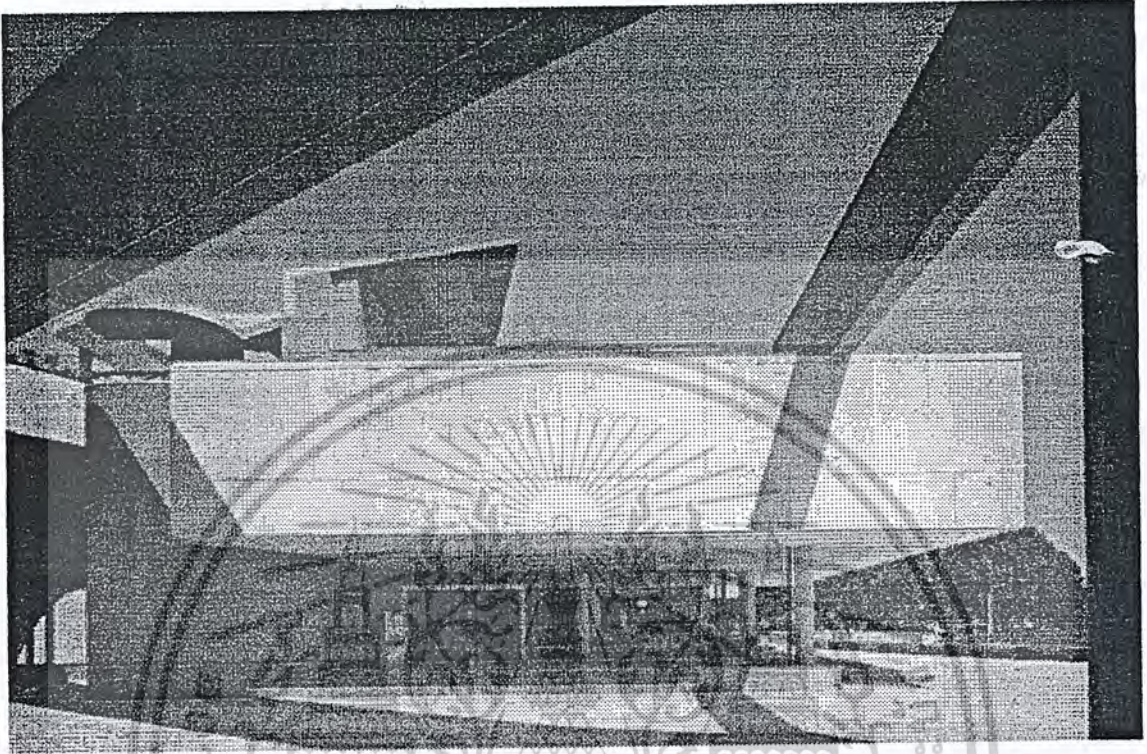

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

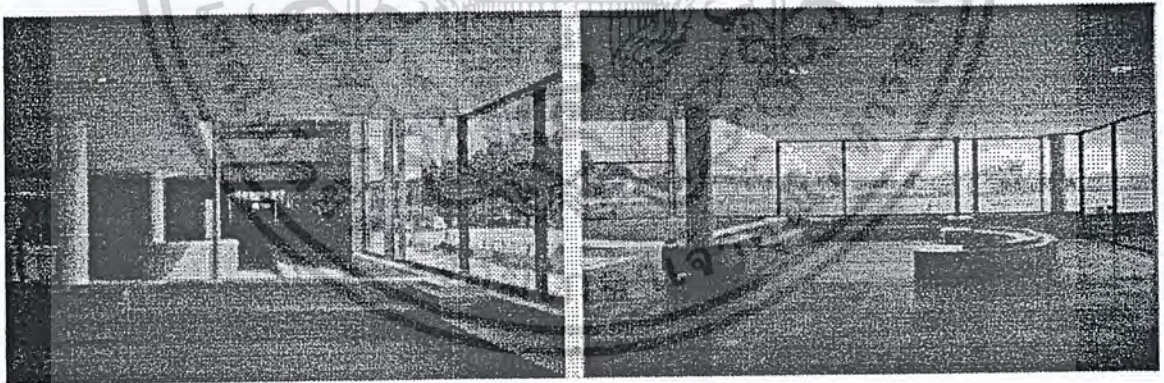

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม้ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูป รูปตัดอาคาร

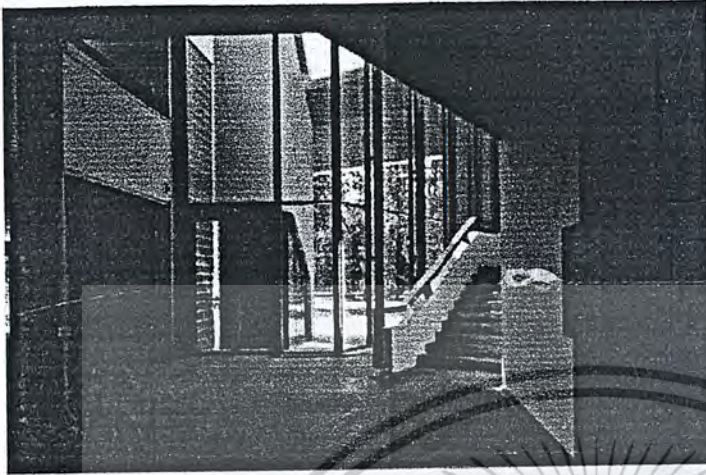

มุมมองจากด้านทางเข้าอาคาร

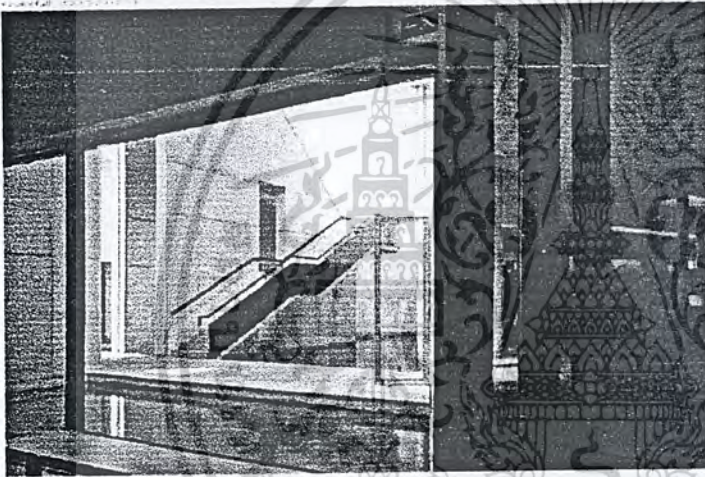

มุมมองจากด้านทางเข้า

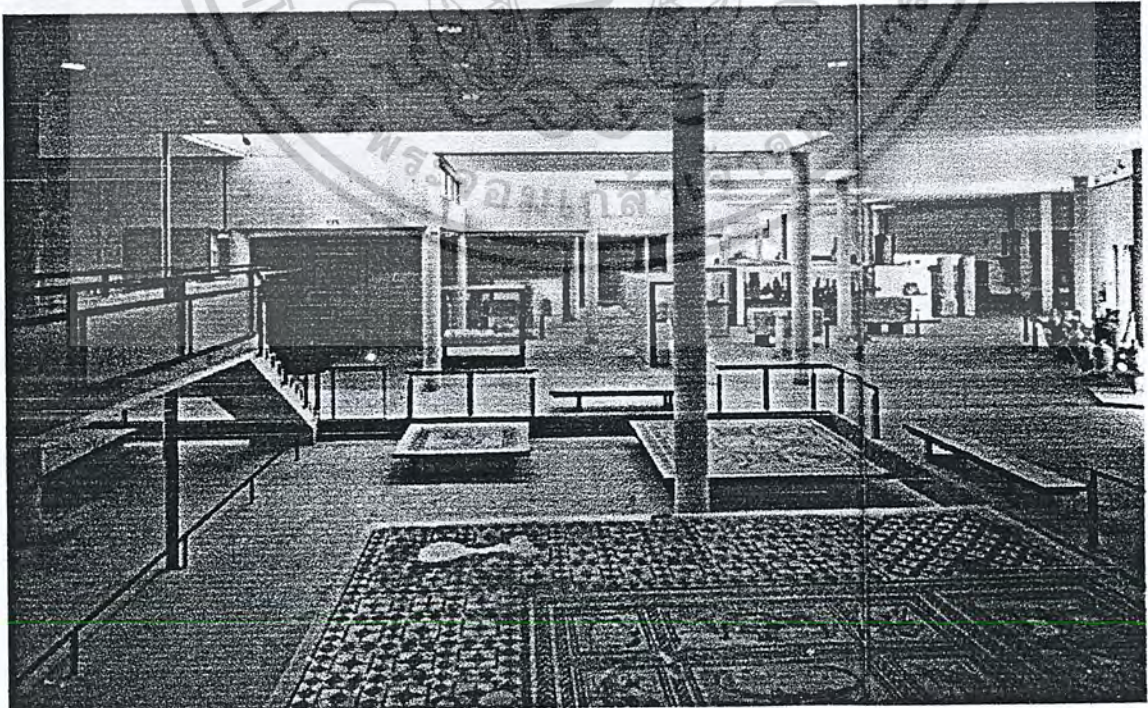
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มุมมองบริเวณโถงทางเข้า

สระน้ำในอาคาร

เอกสารนี้ เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ

6.1 ข้อมูลพื้นฐานทางสถาปัตยกรรม ขององค์ประกอบของโครงการ

โดยแบ่งพิจารณาเป็นส่วนๆที่สำคัญดังนี้

1. ส่วนสำนักงาน
2. ส่วนแสดงนิทรรศการ
3. ส่วนหอประชุมเอนกประสงค์และเวทีกลางแจ้ง
4. ส่วนห้องบรรยาย
5. ส่วนห้องสมุด
6. ส่วนห้องอาหาร

ส่วนสำนักงาน

การจัดสำนักงานในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 2 ระบบ คือ

1. ระบบการจัดออกเป็นห้องโดยเฉพาะ (THE INDIVIDUAL ROOM SYSTEM)
นิยมกันมากในยุโรป มีกฎคือกำหนดในการติดต่อเข้าถึงห้องต่างๆ โดย ลักษณะเช่นนี้จะมีข้อดีคือ เป็นสัดส่วน (PRIVACY) และสบาย แต่มีข้อเสียที่มีราคาสูง
2. ระบบการจัดแบบเปิด (THE OPEN LAYOUT)
ไม่ต้องคำนึงถึงการใช้ทางติดต่อภายในระหว่างห้อง (CORRIDOR) ระบบนี้ เราสามารถใช้เนื้อที่ห้องทั้งหมดได้อย่างเต็มที่ สำหรับจะทำเป็นที่ทำงานต่างๆ โดยไม่มีผนังหรือ PARTITIONS มาบัง ทำให้มีราคาถูกกว่าแบบแรกแต่ต้องมีระบบระบายอากาศหรือปรับอากาศที่มีคุณภาพสูง และระบบไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพ

ในการจัด LAYOUT ในการวางแผน มักจะขึ้นอยู่กับสัดส่วนของเส้นแบ่งเนื้อที่ภายในที่จะแบ่งเอาไว้ (GRID) โดยถือเอาหลักมาจากการใช้เนื้อที่ของคนงาน 1 คน ใช้เนื้อที่เท่าไรเป็นเกณฑ์ แล้วแบ่งเนื้อที่ออกมา ด้วยเส้นแบ่ง (GRID) ว่าช่วงหนึ่งๆ จะใช้คนทำงานกี่คนและก่อนที่จะกำหนดส่วนต่างๆ ลงไป จำเป็นต้องให้แน่ใจเสียก่อนถึงความต้องการและประโยชน์ใช้สอยว่าจะมีการผิดพลาดขึ้นได้ในภายหลัง เนื้อที่สำคัญสำหรับผู้ทำงาน (STAFF) กับเจ้าหน้าที่อาวุโสหรือผู้จัดการควรจะแยกเป็นส่วนต่างหาก โดยเฉพาะในกรณีที่มีต้องเป็นห้องเล็กห้องน้อย การจัดแบบ 2 ห้องหรือ 1 เนื้อ เป็นแบบที่ดีที่สุด บางครั้งอาจใช้มาตรฐานนี้ในการที่จะให้ได้เนื้อที่ใช้สอยมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเพิ่มจำนวนโต๊ะ เนื้อที่สำหรับชั้นไว้ของต้องกำหนดด้วย รวมทั้งตู้เก็บเอกสารหรือตู้เก็บเอกสารหรือตู้เก็บเอกสาร GARD - INDEX ต่างๆ ขนาดที่น้อยที่สุดคือ 1.6 - 2.03 และระยะระหว่างโต๊ะถึงกำแพงเป็น .75 หรือ .70 ก็ได้ ถ้านั่งหรือชั้นวางของไม่สูงเกิน 0.90 ระยะที่วางโต๊ะห่างจากกำแพงเป็น .70 - 1.75 ซึ่งจะไม่ทำให้พนักงานหยิบของได้โดยสะดวกโดยไม่ต้องก้มลงจะสูงไป

การจัดผังแบบเปิด เป็นการจัดผังของสำนักงานแบบไม่ต้องมีทางเดินเชื่อมภายในที่กว้างขวาง (CORRIDOR) การจัดแบบนี้ ไฟฟ้าที่ใช้ต้องมีมากพอ และการถ่ายเทอากาศก็ดีด้วยในอเมริกา การจัดแบบเปิดเป็นที่นิยมกันมาก การจัดระบบนี้มักขึ้นอยู่กับการจัดแบบพื้นที่ในห้องในชั้นต่างๆ ที่จัดสำนักงาน ซึ่งจะมีเนื้อที่ว่าง และการที่จะจัดให้เป็นห้องเล็กห้องน้อยนั้นมักจะไม่ค่อยทำ จะมีก็แต่ห้องผู้จัดการหรือห้องที่มีผู้อาวุโสเท่านั้น ฉะนั้น การจัดห้องแบบเปิดนี้ จึงเป็นการจัดในที่ประหยัดในด้านราคาและมีความเหมาะสมในการใช้เนื้อที่ และการจัดผนังก็มักจะทำแบบเคลื่อนที่ได้ (REARRANGING MOVABLE PARTITIONS) สะดวกในการควบคุมการทำงาน ประหยัดไฟฟ้า มีข้อเสียอยู่ที่เกี่ยวกับเรื่องเสียงเพราะเป็นสำนักงานที่โล่งตลอดไม่มีผนังที่ปิดกั้นที่บทำให้เสียงสามารถก่อเกิดความรำคาญแก่พนักงานบ้าง เราอาจจะแก้ไขได้บ้างโดยออกแบบเพดานและผนังห้องหรือกำแพงห้อง แต่ก็ไม่ได้ทั้งหมด

การจัดแบบนี้ก่อให้เกิดปัญหาขึ้นมาว่า จะทำให้การทำงานของพนักงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้นหรือน้อยลงกว่าการจัดแบ่งเป็นห้องๆ ซึ่งพอจะพูดได้ว่า ขึ้นอยู่กับความเคยชินของพนักงานแต่ละแห่ง คนในยุโรป มักนิยมเป็นแบบห้องน้อย เพราะมีความรู้สึกเป็นส่วนตัวมากกว่า คนทำงานไม่ต้องไปกังวลอยู่กับคนทำงานแผนกอื่น การจัดแบ่งห้องนี้ก็ไม่ค่อยนิยมกันมากนัก เพราะราคาสูงมาก ถึงแม้มันจะมีข้อดีอยู่ที่การดำเนินงานบางอย่างก็ตาม การจัดผนังเปิดในห้องใหญ่ๆ นั้นนับว่าเป็นการยกเลิกการใช้ทฤษฎีแบบมีทางเดินภายในอาคาร (CORRIDOR) โดยสิ้นเชิง จะมีก็แต่ทางเดินต่อระหว่างชั้นเท่านั้น

ผลลัพธ์ที่ได้มากที่สุดในการจัดแปลนแบบเปิด (OPEN LAYOUT) ก็คือ การประหยัดเนื้อที่ ซึ่งเนื้อที่สุทธิในการจัดสำนักงานสำหรับคนทำงานใน 1 เนื้อที่ 7.5 - 8.5 ตารางเมตร ต่อ 2 คน ผู้เชี่ยวชาญชาวเยอรมันได้เคยแถลงไว้ว่าอาจลดลงมาเหลือ 4-5 ตารางเมตร ในกรณีการวางผังแบบ OPEN LAYOUT KENNETH HIRIPNEN ใช้ขนาด 6-8 ตารางเมตร ซึ่งจะรวมเนื้อที่ตู้เอกสารเข้าไปด้วยและระยะที่กำหนดระหว่างโต๊ะต่อโต๊ะเป็น 1.00 เมตร หรือ 1.30 เมตร ขนาดของโต๊ะจะเป็น 0.08x1.50 และการจัดแบบนี้ต้องการทั้งความกว้าง - ลึก

สำหรับเนื้อที่ที่ใช้ในการทำงานของเจ้าหน้าที่คนหนึ่งต้องไม่น้อยกว่า 500 ตร.ฟุต โดยเฉลี่ย ความสูงของห้องไม่เกิน 2.60 นั้น คือต้องการเนื้อที่ในการทำงานประมาณ 42-66 ตร.ฟุตต่อ 1 คน ทั้งนี้เป็นเนื้อที่เพียงพอสำหรับตั้งโต๊ะ เก้าอี้ และจัดเป็นทางเดินด้วย ถ้าหากเป็นส่วนที่ติดต่อกับบุคคลภายนอกด้วย เนื้อที่ต้องเพิ่มอย่างน้อย 20 ตร.ฟุต และมีความกว้างหลังโต๊ะประมาณ 2 ฟุต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นอย่างต่ำ เพื่อความสะดวกในการนั่ง ส่วนทางเดินผ่านก็คำนึงถึงความกว้างของร่างกายคนโดยประมาณ 20-22 นิ้ว

จากการพิจารณาด้านประสิทธิภาพทางการติดต่อสื่อสาร ความประหยัดและความสามารถในการขยายตัวของหน่วยงานในอนาคต โครงการ จึงเลือกให้ระบบเปิดโล่งในส่วนเจ้าหน้าที่ทั่วไป ในส่วนของระดับผู้อำนวยการ หรือระดับผู้บริหาร ใช้ระบบการจัดสำนักงานแบบแยกห้องเฉพาะ เนื่องจากเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะงานที่ต้องการความเป็นสัดส่วน และเพื่อความเหมาะสมกับระดับงานที่รับผิดชอบ

ส่วนนิทรรศการ

ห้องนิทรรศการถาวร

ห้องนิทรรศการถาวร สำหรับโครงการศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จ. สระแก้วแบ่งการจัดแสดงออกเป็น 5 ห้องตามเนื้อหา ที่จะจัดแสดงโดยแต่ละห้อง เพื่อจุดประสงค์ให้ผู้มาเยี่ยมชม ชม จังหวัด สระแก้วได้รับ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี สถานที่ท่องเที่ยว ของจังหวัด สระแก้ว การจัดแสดง จะใช้สื่อจัดแสดงตามแต่ จะเห็นสมควร โดยสามารถผลัดเปลี่ยนสื่อการแสดงได้ตามสมควร

1. ประวัติศาสตร์ จังหวัดสระแก้ว

เพื่อให้นักท่องเที่ยว และผู้มาเยี่ยมชมทราบว่าจังหวัดสระแก้ว มีประวัติความเป็นมาอย่างไร โดยการแสดงอาจจะใช้อุปกรณ์ มาช่วยในการแสดง เช่น วัตถุโบราณ, MODEL ของเมือง, แผนภูมิ วิศวนาการต่าง ๆ

- หลักฐานทางโบราณคดีอารยธรรมขอมระหว่างพุทธศตวรรษที่ 15-16
- ชุมชนสระแก้ว ในสมัยอาณาจักรเจนละ
- ตำนานเมืองสระแก้ว
- การสถาปนาเมืองสระแก้ว
- เมืองสระแก้ว ในระยะเริ่มต้น
- เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์
- สถานที่สำคัญในประวัติศาสตร์
- บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์
- ประวัติศาสตร์ของแต่ละอำเภอ
- ประวัติศาสตร์วัฒนธรรม ไทย – ขอม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สถาปัตยกรรม – ประติมากรรมเมืองสระแก้ว

เพื่อให้นักท่องเที่ยว และผู้มาเยี่ยมชมทราบว่าจังหวัดสระแก้ว มีสถาปัตยกรรม ประติมากรรม เป็นอย่างไร โดยการแสดงอาจจะใช้อุปกรณ์ มาช่วยในการแสดง เช่น วัตถุโบราณ, หุ่นจำลอง แผนภูมิ วิวัฒนาการต่าง ๆ เทปโทรทัศน์ วัตถุจริง

- เรือไทยใน ภูมิภาค ลักษณะชุมชนและการวางผัง
- ลักษณะภูมิศาสตร์ และการตั้งถิ่นฐาน
- ลักษณะที่อยู่อาศัย และเครื่องเรือนเครื่องใช้
- การประกอบอาชีพ
- อิทธิพลของวัฒนธรรมเขมร กับ งานสถาปัตยกรรม
- ใบเสมา และจารึกต่างๆ

3. สถานที่น่าสนใจและแหล่งท่องเที่ยว

เพื่อให้นักท่องเที่ยว และผู้มาเยี่ยมชมทราบว่าจังหวัดสระแก้ว มีสถานที่น่าสนใจและแหล่งท่องเที่ยว อยู่ที่ไหนและมีความน่าสนใจอย่างไร เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัด โดยการแสดงอาจจะใช้อุปกรณ์ มาช่วยในการแสดง เช่น ภาพประกอบ หุ่นจำลอง การแสดงข้อมูล แผนที่ แผนที่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

- อุทยานแห่งชาติปางสีดา
- อ่างเก็บน้ำท่ากระบาก
- อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่
- อุทยานแห่งชาติตาพระยา
- ละลุ
- สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าชองกล้านบน
- เขาคอกรรจ

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

- สระแก้ว – สระขวัญ
- ปราสาทสด๊กก๊อกธม
- ปราสาทเขาโล้น
- ปราสาทบ้านน้อย
- พระสยามเทวาริราชจำลอง
- วัดอนุบรรพต
- ปราสาทเขาน้อย
- ปราสาทเมืองฝ้าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ขนบธรรมเนียม ประเพณี

เพื่อให้นักท่องเที่ยวทราบถึงการดำรงชีวิตของคนท้องถิ่น โดยการแสดงจะใช้รูปถ่าย แผนภูมิ หุ่นจำลอง สไลด์ อาจมีวัตถุประกอบโดยจะมีคำอธิบายหรืออาจใช้เทปบันทึก เสียงบริการโดยกดปุ่ม และเทคนิคต่าง ๆ

- งานสืบสานวัฒนธรรมเมืองบูรพา
- งานสถาปนาจังหวัดสระแก้ว
- งานวันแคนตาลูป
- งานประเพณีแห่พระบรมสารีริกธาตุ
- งานวันชมพู่หวาน เมืองผลไม้ คนชายแดน
- งานประเพณี แห่เจ้าพ่อพระพร
- งานประเพณี บุญบังไฟ

5. หัตถกรรมพื้นบ้าน – ภูมิปัญญาชาวบ้าน

เพื่อให้ผู้มาเยือนชมได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับ งาน หัตถกรรมพื้นบ้าน สินค้าพื้นถิ่น ได้เห็นถึงภูมิปัญญา และคุณภาพ ของสินค้าพื้นถิ่น อันเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจ ภายในภูมิภาคโดยเทคนิคการแสดง จะใช้ ภาพประกอบ หุ่นจำลองอุปกรณ์การผลิต วัตถุจริง การแสดงด้านข้อมูล

- งานผลิตภัณฑ์ไม้
- ผลิตภัณฑ์ฝั่มูก
- ข้าวหลาม
- ผ้าพื้นเมือง
- ผลิตภัณฑ์ ในโครงการ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์

ชนิดของการจัดนิทรรศการ

มีแบบอย่างที่เป็นหลักการสำคัญอยู่ 3 ประเภท

ประเภทที่ 1 การจัดนิทรรศการถาวร (PERMANENT EXHIBITION)

เป็นการจัดนิทรรศการในห้องใดห้องหนึ่งอย่างถาวร ไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งจะต้องมีการพิจารณากันอย่างรอบคอบ โดยปกตินิทรรศการประจำ นานหลายปีจึงจะมีการปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงเรื่องราว สำหรับทางศูนย์อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงปีละครั้งก็ได้ เพื่อดึงดูดผู้ชมสามารถแบ่งตามจุดประสงค์ ได้ 2 ข้อดังนี้

การจัดนิทรรศการเพื่อการค้นคว้า (STUDY COLLECTION)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นการจัดแสดงวัตถุที่เหลือจากการคัดเลือกสำหรับห้องนิทรรศการ แล้วเน้นในเรื่องวัตถุและการศึกษาค้นคว้ามากกว่าด้านความงามและความเพลิดเพลิน ลักษณะทั่วไปของการจัดนิทรรศการประเภทนี้ เน้นหนักในเรื่องระเบียบและประวัติความของวัตถุ จำนวนวัตถุ และประเภทของวัตถุ จำแนกวัตถุอย่างมีระบบมีป้ายบอกหมวดหมู่ มีบัตรค้นอำนวยความสะดวก มีลักษณะคล้ายคลึงกับการเก็บของคงคลังเว้นเสียแต่ว่าเปิดให้นักศึกษาและประชาชนเข้าชมและศึกษาหาความรู้ได้

การจัดนิทรรศการเพื่อการศึกษา (EDUCATION COLLECTION)

สิ่งของบางประเภทไม่มีคุณค่าในตัวเอง แต่มีคุณค่าในทางการศึกษา เช่น กระเบื้องหลังคา ท่อน้ำโบราณ ชิ้นส่วนวัสดุที่แตกหัก แต่เป็นตัวอย่างในการให้ความรู้แก่นักศึกษาและ ประชาชนทั่วไปได้

ประเภทที่ 2 การจัดนิทรรศการชั่วคราว (TEMPORARY EXHIBITION)

หรือการจัดแสดงแบบหมุนเวียน (CHANGING EXHIBITION) เป็นห้องจัดแสดงที่จัดไว้ชั่วคราว ชั่วคราวระยะเวลาสั้นๆ แล้วเปลี่ยนเรื่องอื่นใหม่ หมุนเวียนกันไป เพื่อชักจูงความสนใจแก่บุคคลทั่วไป เป็นกิจกรรมที่มีบทบาทต่อการจัดนิทรรศการมากที่สุด เพราะที่ปัจจุบันประชาชนมีเรื่องที่จะต้องศึกษาหาจากสื่อมวลชนมากมาย ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การจัดนิทรรศการต้องเคลื่อนไหว จัดกิจกรรมต่างๆ ได้รับความสนใจ การจัดนิทรรศการพิเศษจัดเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

เทคนิคในการจัดแสดงงาน

NATURAL CONTEXT PRESENTATION

เป็นการจัดแสดงเพื่อให้คล้ายกับสภาพความเป็นจริง โดยใช้เทคนิคการจัดแบบฉากละครมีทั้งขนาดจริงและย่อ

INSTRUCTIONAL PRESENTATION

เป็นการจัดแสดงโดยเน้นการให้ความรู้เป็นเรื่องราว โดยเน้นองค์ประกอบต่าง ๆ มีการใช้ทั้งคำบรรยาย ภาพถ่าย แผนที่ วิดีโอหรืออื่น ๆ ที่จะให้เรื่องราวในเรื่องที่จะแสดงนำติดตาม

AUTHENTIC SETTING

เป็นการจัดแสดง วัตถุในสภาพจริง โดยเน้นในด้านความงามของวัตถุ โดยคำนึงถึงความงามของวัตถุเดิมที่มีอยู่และจัดแสดงโดยไม่ให้องค์ประกอบที่นำไปเพิ่ม มีความสำคัญกว่าวัตถุ

ASTHETIC PRESENTATION

เป็นการจัดแสดงที่เน้นแสดงวัตถุให้อยู่ในสภาพความเป็นจริง คือสิ่งของทุกอย่างอยู่ในสภาพเดิม เช่น พิพิธภัณฑสถาน ที่เป็นบ้านบุคคลสำคัญ ทุกอย่างภายในจะถูกรักษาให้คงอยู่ในสภาพเดิม

การติดต่อภายในห้องแสดงนิทรรศการ

แบ่งเป็น 3 ส่วนใหญ่ๆ ดังนี้

1. การติดต่อทั่วไป เป็นการติดต่อของประชาชนรวมทั้งนักเรียน นักศึกษา
2. การติดต่อของส่วนบริการ เป็นการติดต่อของเจ้าหน้าที่ วัตถุ ในศูนย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การติดต่อของเจ้าหน้าที่ เป็นการติดต่อของเจ้าหน้าที่ต่างๆ

1. การติดต่อทั่วไป

กลุ่มของผู้ชมแบ่งออกเป็น

1. กลุ่มของเด็กชั้นประถมปลาย อายุไม่เกิน 12
2. กลุ่มประชาชนทั่วไป
3. กลุ่มผู้ทรงความรู้ เชี่ยวชาญ และนักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานสูง

ผู้ชมจะเดินทางไปตามเส้นทางที่วางไว้ใน EXHIBITION SPACE หรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับความเคยชินของผู้ชม การกำหนดเส้นทางควรกำหนดเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง ในอาคารกำหนดเส้นทางนั้นไม่ควร กำหนดเส้นทางเดินขัดแย้งกับความเคยชินของผู้เข้าชม ในบางครั้งจำเป็นต้องกำหนดเส้นทางเดินขัดแย้งกับความเคยชินของผู้เข้าชม ในกรณีนี้อาจมีได้สัก 2-3 ห้อง หากมากกว่านี้ผู้ชมอาจเกิดความรำคาญไม่พอใจได้

ความยุ่งยากที่สุดในการวางเส้นทางอยู่ที่เหตุ 2 ประการ

- ความต้องการของผู้ชมส่วนใหญ่
- ความต้องการเฉพาะอย่างของผู้ชมส่วนน้อย

สำหรับความต้องการของผู้ชมส่วนใหญ่ คือการแสดงที่จัดไว้ควรมีระเบียบช่วยลดความสับสนสำหรับผู้ชมส่วนน้อย จะต้องจัดเป็นจุดดึงดูดความสนใจ

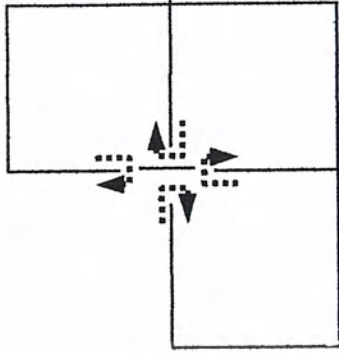
ผู้ชมส่วนใหญ่และผู้ชมส่วนน้อยมีผลต่อการวางแผน ควรจะจัด PLANNING ให้ใช้บริเวณรอบนอกสำหรับผู้ชมส่วนใหญ่ และห้องส่วนในสำหรับผู้ชมที่มีความสนใจเฉพาะอย่างของผู้ชมส่วนน้อย ซึ่งควรมี ORIENTATION SPACE สำหรับอ่านหรือทบทวนบางครั้งอาจเชื่อมห้องอ่านหนังสือ เข้ากับที่ทำการของผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์ก็ได้ ดังนั้นผู้ชมที่ไม่ได้สนใจอะไรเป็นพิเศษจะเดินผ่านไปได้อย่างรวดเร็ว ผู้สนใจบางสิ่งเป็นพิเศษก็จะมี SPACE ที่จะหยุดพิจารณาได้

ถ้าเป็นอาคารที่ไม่มี ORIENTATION ROOM การจัดแสดงเพื่อคนส่วนน้อยก็ควรจัดเอาไว้ด้านซ้ายของห้องแสดง กำแพงด้านขวาก็จะเป็นการแสดงส่วนใหญ่ที่สำคัญที่มี SPACE พอที่ผู้ชมจะผ่านรวดเร็วได้ตามที่ต้องการ การจัดแบบนี้จะตรงกับความเคยชินของผู้ชม

ความเคยชินของผู้เข้าชม (VISITOR BEHAVIOR)

ROBINSON MELTON และคนอื่นๆ ได้พบว่า SPACE ของ FLOOR และ WALL ทางด้านซ้าย เมื่อเราเข้าไปในห้องจะเป็นการแสดงและมีความสำคัญน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8 การจัดทางเข้าออกที่เหมาะสมสำหรับห้องหมู่ 3 ห้อง

2. การติดต่อของส่วนบริการ

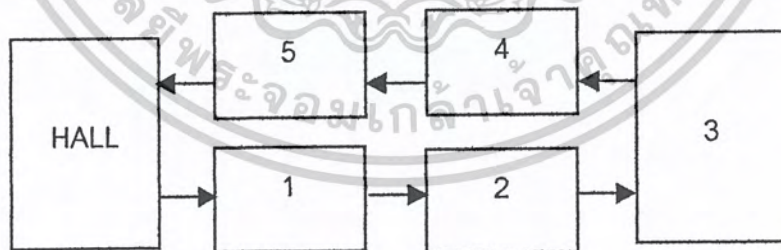
ทางเข้าออกของสิ่งของควรจัดให้อยู่ด้านข้าง หรือด้านหลังของอาคาร สามารถนำไปสู่ห้องแสดงจากห้องเก็บของได้โดยตรง

3. การติดต่อของเจ้าหน้าที่

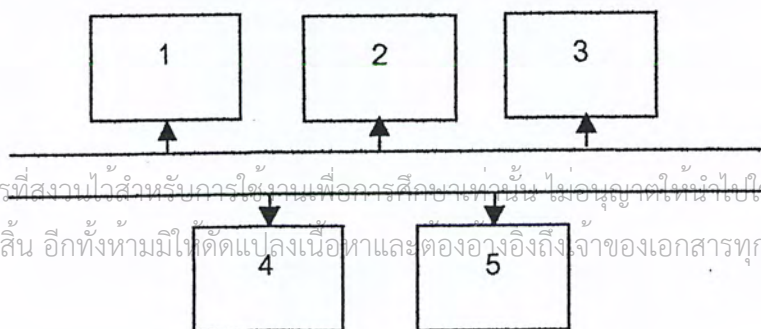
ในอาคารเล็กๆ เจ้าหน้าที่อาจใช้ทางเข้าใหญ่ร่วมกับผู้เข้าชมได้ แต่ในอาคารใหญ่ควรจัดทางเข้าสำหรับเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะ ฝ่ายบริหารสามารถที่จะติดต่อกับหน่วยงาน แผนกซ่อมบำรุง ฝ่ายออกแบบ และส่วนเก็บแสดงงานได้ เพื่อสะดวกในการควบคุมดูแล

การจัดการเข้าชมนิทรรศการ

ROOM TO ROOM ARRANGEMENT จัดให้ผู้ชมเดินชมเรื่อยไปโดยไม่ต้องย้อนกลับ ให้ชมได้ทั่วถึงตามลำดับ แต่เมื่อปิดห้องใดห้องหนึ่งแล้ว จะทำให้เกิดการติดขัดและทำให้เบื่อน่ายง่าย

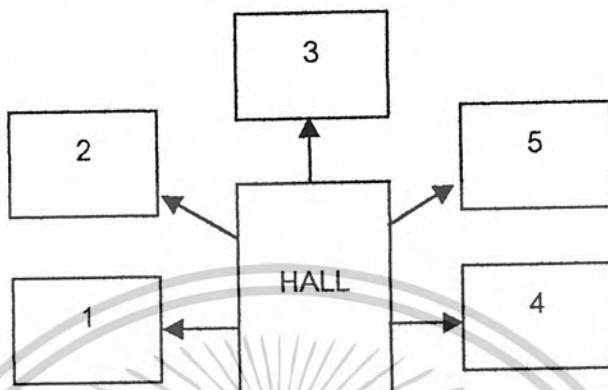

CORRIDOR TO ROOM ARRANGEMENT แบบมีเฉลียงด้านยาวเป็นทางเดินแยกเข้าห้องแสดงงาน แต่ละห้องมีทางเข้าออกโดยไม่ผ่านห้องอื่น มีข้อเสียทางด้านรักษาความปลอดภัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้วงวนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

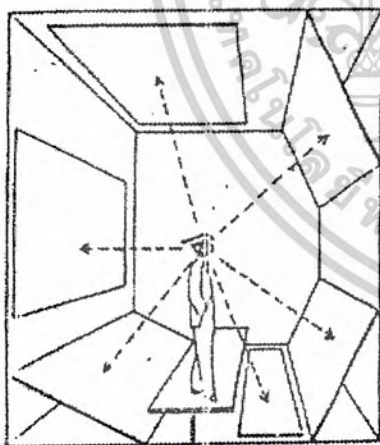
NAVE TO ROOM ARRANGEMENT ตรงกลางเป็นห้องโถงมีห้องแสดงงานอยู่โดยรอบ เหมาะสำหรับการเข้าชมเป็นกลุ่ม ซึ่งจะแยกเข้าชมงานแสดงในแต่ละแห่ง ได้ตามต้องการ

รูปที่ 6.1.2 การจัดการเข้าชมนิทรรศการ

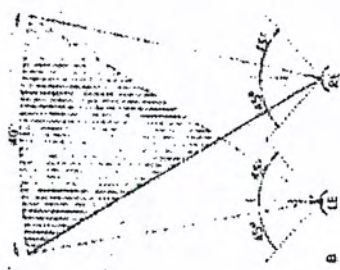
ขอบเขตการมองเห็น

มุมมองของมนุษย์ที่ไม่ต้องหันศีรษะใช้ประมาณ 40 องศา ความจริงมุมมองของมนุษย์มากกว่านี้ มุมมองทางตั้งมากกว่ามุมมองทางนอน การหันศีรษะง่ายกว่าการเหลียวตาพิจารณาดูจากภาพข้างล่างนี้

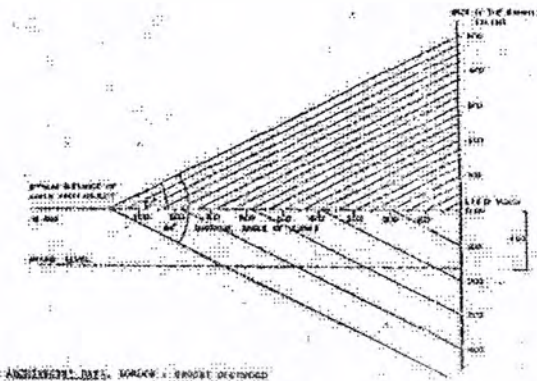

A. ผู้ดูภาพที่ถ่าลิ่งดูภาพ ๆ หนึ่ง หรือตามที่จัดเป็นกลุ่มก็ตาม ผู้ดูจะหมุนศีรษะหรือหมุนตัวเพื่อดูภาพอื่นๆ ฉะนั้นแสดงโดย HERBERT BAYER ในปี 1939 แสดงว่ามนุษย์สามารถมองดูภาพได้ทุกทิศทุกทาง ทั้งด้านข้าง ด้านล่าง และด้านบน

B. แสดงขอบเขตของการมองเห็นของคน สัตตภาพกตติที่มีสองตา มุมมองที่สามารถแลเห็นได้ประมาณ 120 องศา แต่เราไม่ใช่แค่นี้ เพราะผู้ดูต้องหันศีรษะใช้เพียง 40 องศา โดยไม่ต้องหันศีรษะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 6.1.3 แสดงขอบเขตของการมองเห็นของมนุษย์

C. จาก ARCHITECTS DATA กำหนดมุมมองทางด้านตั้งของมนุษย์ไว้ 27 องศา เหนือระดับสายตา และ 27 องศา ใต้ระดับสายตา เป็นมุมมอง ที่สะดวกสบายที่สุด โดยไม่ต้องก้มหรือเงยศีรษะ

บรรยากาศห้องแสดงนิทรรศการ

การจัดแสดงที่ต้องคล้อยตามรสนิยมของผู้ชม คือเรื่องการจัดที่ดีต้องคล้อยตามรสนิยม กล่าวคือ ห้องแสดงจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. ใ้ใจในด้านความงาม (ESTHETIC)
2. ใ้ใจให้เพลิดเพลิน (ROMANTIC)
3. ใ้ใจให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นอยากค้นคว้า (INTELLECTUAL)

การกระตุ้นให้เกิดลักษณะ 3 ประการข้างต้น ทำได้หลายประการเช่น

1. การออกแบบห้องแสดงให้ใ้ใจ เป็นขั้นตอน ไม่อ้างว้างหรือโล่งจนเกินไปเมื่อเดินเข้าไปในห้องตอนหนึ่งก็เห็นห้องตอนสองและตอนสามตามลำดับ ห้องแสดงที่เรียงเป็นแถวยาว โดยไม่มีชั้นตอนก็ไม่ชวนแก่การเข้าชมด้วย
2. คำอธิบายวัตถุเป็นส่วนสำคัญที่ใ้ใจความอยากรู้อยากเห็น เช่น การตั้งปัญหา เป็นคำถามแก่ผู้เข้าชม เพื่อจะได้หยุดและอ่านคำตอบ

RELAXATION

ระบบความรู้สึกทางประสาท เช่น อวัยวะของการมองเห็น ถ้าใช้มากเกินไปจะล้า ซึ่งเกิดขึ้นเสมอ กับผู้เข้าชมในห้องแสดงนิทรรศการ เพื่อการ COMPENSATE สายตา ควรเปิดโอกาสให้ตาได้เคลื่อนไปในลักษณะที่พักผ่อน เช่น พักผ่อนสายตาจากสีสดใสดำด้วยสีที่เย็นลง จากที่สว่างไปยังที่มืด และเปลี่ยนมุมมองจากที่แคบไปยังที่กว้าง

การให้แสงสว่างในห้องจัดแสดง

1. แสงธรรมชาติ

เป็นแสงที่กระจายไม่เสียดสายตา ไม่บิดเบือนสีและพื้นผิววัตถุ แม้ว่าจะควบคุมยาก มีการเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาและฤดูกาล แต่ก็มีผลต่อความรู้สึกของผู้ชมมาก ทำให้รู้สึกโปร่งไม่ทึบอุดอู้ มีความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัมพันธ์กับโลกภายนอก นอกจากนี้ยังมีผลต่อ SPACE ใช้สร้างอารมณ์ และบรรยากาศต่าง ๆ หรือช่วยดึงความรู้สึก ความสนใจจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง

ทิศทางของแสงธรรมชาติ มีที่มา 4 วิธี ได้แก่

1. การให้แสงสว่างจากด้านข้าง
2. การให้แสงสว่างจากด้านบน
3. การให้แสงสว่างจากหน้าต่าง
4. การให้แสงทางอ้อม

การเลือกใช้แสงธรรมชาติประเภทต่าง ๆ จะมีผลโดยตรงต่อทั้งสถาปัตยกรรม กิจกรรม และการจัดแสดงโดยมีหลักการต่าง ๆ ดังนี้

- ถ้าเลือกใช้แสงด้านบน เหนือศีรษะ ทำให้อาคารสูงได้ชั้นเดียวหรือลดหลั่นกัน หรือใช้ OPEN WALL
- ถ้าเลือกใช้แสงด้านข้าง จะถูกจำกัดเรื่องความลึกของอาคาร แต่ก็อาจช่วยเรื่องการถ่ายเทอากาศได้
- แสงที่เข้ามาโดยตรงจากด้านบนจะทำให้เกิดเงาและการบิดเบือนของภาพ ส่วนแสงประกอบ จากทั้งด้านบนและด้านข้าง จะทำให้วัตถุมีคุณค่าเป็น 3 มิติ
- แสงส่องบริเวณโดยรอบวัตถุ ช่วยไม่ให้เกิดความเมื่อยล้าสายตาผู้ชม
- แสงทางอ้อม (INDIRECT LIGHT) จะแตกต่างกันตามโครงสร้างของพื้นผิววัตถุทั้งสีและผิวสัมผัส จะมีผลต่อภาพที่เกิดขึ้น SPACE และความรู้สึกแสงนี้จะมีผลมาก และจะมีความสำคัญกว่าแสงทั่ว ๆ ไปที่เป็นแสงธรรมชาติด้วยกันในกรณีที่ต้องการ การแผ่กระจายการสะท้อนแสงจากโครงสร้าง ทำให้องค์ทั้งห้องมีโทนแสงอ่อนแก่ต่าง ๆ กัน นอกจากนี้การสะท้อนแสงยังช่วยดูดซับแสงรังสีอุลตราไวโอเล็ตที่เป็นอันตรายต่อวัตถุอีกด้วย

โดยมากมักใช้แสงทางอ้อมส่งจากหลัง และใช้แสงทางตรงหรือแสงประดิษฐ์ส่องที่ตัววัตถุ

- วิธีควบคุมแสงธรรมชาติ ได้แก่ การทำแผงกันแสง การตัดแสงด้วยกระจกฝ้า การใช้เส้นใยสังเคราะห์ ชิงได้ช่องแสง ตลอดจนการทำสีภายในอาคารให้แสงสะท้อนน้อยลง

2. แสงประดิษฐ์

มีผลต่อการจัดแสดงไม่น้อยกว่าแสงธรรมชาติ สามารถควบคุมความเข้มที่มา และทิศทางได้แน่นอนมากกว่า สามารถจัดแสงแบบต่าง ๆ ได้ไม่จำกัด สะดวกต่อการจัดผังนิทรรศการ แต่แสงประดิษฐ์ก็มีข้อจำกัดเสียหลายประการ เช่น

- หากใช้มาก ๆ ช้ำ ๆ กันจะเกิดความน่าเบื่อหน่าย
- เกิดความร้อนมากกว่าปกติ โดยเฉพาะการใช้สปอร์ตไลท์
- แสงไม่แผ่กระจายเป็นบริเวณกว้าง
- ถ้าใช้มากไปจะล้าสน ปวดหัวตาลาย เนื่องจากแสงนี้กระตุ้นเรตินามากกว่าแสงธรรมชาติ
- ให้สีไม่ตรงตามจริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สิ้นเปลือง

จากการเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของแสงทั้งชนิด จะเห็นว่าวิธีที่ดีที่สุดที่จะเลือกมาใช้ในโครงการ คือ การใช้แสงทั้งสองชนิดควบคู่กันไป เพื่อแก้ข้อเสียกันและกันเพื่อให้ผลออกมาดีที่สุดใน เทคนิคการให้แสงสว่าง

การพิจารณาการให้แสงสว่าง มีเทคนิควิธีต่าง ๆ กันขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. ขนาดวัตถุ เนื้อหา และวัตถุประสงค์ที่จะจัดแสดงวัตถุนั้น
2. เวลาและสภาพอากาศ ต้องพิจารณาว่าจะเปิดให้ชมเวลาใด แสงเพียงพอหรือไม่
3. ความสว่าง ขึ้นอยู่กับต้นกำเนิดของแสงและระยะ
4. ระยะเวลาในการมองวัตถุ ยิ่งมองนานมากก็จะยิ่งเห็นชัดมาก
5. ตัววัตถุเอง มีพื้นผิว สี คุณสมบัติในการสะท้อนแสงอย่างไร
6. CONTRAST ระหว่างวัตถุกับสิ่งแวดล้อม ถ้าไม่มีทั้งห้องก็จะสว่างหรือมืดไปจะเป็นอันตราย

ต่อสายตา นอกจากนี้ยังผลกับสถาปัตยกรรมด้วย เพราะเมื่อบริเวณที่มองมี CONTRAST สูงมากเกินไป ระยะทางที่เหมาะสมในการมองอาจวัดได้จากจุดของการมองในค่าเฉลี่ยแล้วพิจารณาค่าที่ต่ำที่สุด ซึ่งเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งในการหาขนาดของห้องจัดแสดง นอกจากนี้ยังมีหลักการย่อยอีกได้แก่

- ในช่วงกลางของ FIELD OF VISION ไม่ควรมี CONTRAST เกิน 1:3
 - บริเวณรอบ ๆ FIELD OF VISION ไม่ควรมี CONTRAST เกิน 1:3
 - VISUAL FIELD ด้านบน ล่าง และด้านข้าง ๆ ไม่จำเป็นต้องมี CONTRAST
 - DRAMATIC EFFECT จะเกิดขึ้นเมื่อ CONTRAST มีความเหมาะสม
7. ค่าการส่องแสง (ILLUMINATION) สำหรับโครงการนี้ กำหนดมาตรฐาน ค่าการส่องสว่างไว้

ดังนี้

ส่วนของอาคาร	ค่าการส่องสว่าง (lumen / ตรม.)
ห้องจัดแสดง	200
สำนักงาน สตูดิโอ	400
โถงทางเข้า ห้องรับรอง	200
ห้องบรรยาย ห้องประชุม	100
LOBBY บันได ทางเดิน	200

ทั้งนี้จะใช้ทั้งแสงธรรมชาติและแสงประดิษฐ์ประกอบกัน ขึ้นกับความเข้มของแสงที่ต้องบนพื้นที่

ทำงาน

- หลอดฟลูออเรสเซนต์ ให้แสง 25% ความร้อน 75% แต่ในวัตถุที่เท่ากันกับหลอดอินแคนเดสเซนต์

จะให้แสงสว่างมากกว่า 60-80 ลูเมน / วัตต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- หลอดอินแคนเดสเซนท์ ให้แสง 10% ความร้อน 90% ให้แสงสว่าง 14-18 ลูเมนต่อวัตต์ ให้ความร้อนมาก เปลี่ยนระบบปรับอากาศ

8. แสงเคื่องตา (GLARE) ให้มีน้อยที่สุด GLARE เกิดจาก

- ขนาดของต้นกำเนิดแสง ยิ่งโตก็ยิ่งเกิด GLARE
- ระยะทาง ถ้าไกลจากต้นกำเนิดแสงมาก GLARE ก็จะลดลง
- CONTRAST ระหว่างต้นแสงกับสิ่งแวดล้อม
- ความสว่างของต้นกำเนิดแสง

วิธีกำจัด GLARE ได้แก่ การใช้วัตถุตัดแสงที่ต้นกำเนิดแสง การเลือกวัตถุที่มีการสะท้อนแสงน้อย การเลือกมุมของแสงไม่ให้สะท้อนเข้าตา เป็นต้น

ชนิดของแสงสว่าง และการกระจายแสง

1. DIRECT LIGHT ให้ความเข้มสูงสุด เหมาะกับห้องเพดานสูงและสว่าง ถ้าเพดานมืดจะเกิด CONTRAST

2. INDIRECT LIGHT ให้คุณภาพดีที่สุดเพราะไม่เกิด GLARE บน WORKING PLANE แสงทั้งหมดเป็นแสงสะท้อน ดังนั้น ฝ้าเพดานควรสะอาด และสะท้อนแสงได้ดี ถ้าเพดานสว่างดวงโคมมืดจะเกิด CONTRAST สูง

3. DIRECT - DIRECT LIGHTING GENERATE DIFFUSE ให้แสงสม่ำเสมอดีที่สุด

4. SEMI-DIRECT LIGHT บริเวณดวงโคมมี CONTRAST ลดลง แต่ทำให้เกิด CONTRAST ที่เพดาน ต้นทุนถูกกว่า INDIRECT LIGHT

การออกแบบระบบไฟฟ้าแสงสว่างภายในอาคาร

1. ต้องให้ได้แสงสว่างที่สม่ำเสมอภายในอาคาร VARIATION 2:1 เป็นอย่างน้อย แสงทางอ้อมถือว่าให้แสงสว่างสม่ำเสมอ เพราะเพดานเป็นต้นกำเนิดของแสง

2. การให้แสงเป็นจุดเน้นวัตถุ

3. ออกแบบให้มีความยืดหยุ่น ปรับปรุงได้

4. ประหยัด แต่ยังคงเน้นคุณภาพของงาน เช่น การติดตั้งสวิทช์บอร์ด ตรงกลางอาคารทุกชั้น เพื่อให้การเดินสายเท่ากันช่วง 40-50 เมตร จะประหยัดสายไปดีที่สุด และ VOLTAGE ที่ปลายทางจะลดลงไปมาก

การควบคุมบริเวณต่าง ๆ ในของนิทรรศการ

การควบคุมที่ตั้งศิลปะวัตถุ

- การกำหนดเขตวัตถุ มีหลายชนิด ตั้งแต่กันด้วยกระจก, กันด้วยเชือก, ยกพื้นให้ต่างระดับกัน, ติไม้เป็นแนวพื้นหรือไม้กันเลย แล้วแต่นโยบายหรือความสำคัญของวัตถุนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ศิลปะวัตถุที่สำคัญอาจใช้พรมไฟฟ้า (WIRE CARPET) ปูรอบวัตถุเมื่อก้าวล่วงมาเหยียบพรม จะเกิดสัญญาณเสียงดังขึ้น

- ตู้กระจก ใช้เมื่อจำเป็น นิยมใช้กระจกกันกระสุนกันสะเก็ดหิน หรือกันอื่น ๆ

สื่อในการจัดแสดงนิทรรศการ

การจัดนิทรรศการในปัจจุบัน จำเป็นต้องมีเทคโนโลยีทางการศึกษามาประกอบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจสะดวกรวดเร็ว นักจิตวิทยาพบว่าความสามารถในการรับรู้ของคน แบ่งเป็นส่วนต่าง ๆ ได้แก่

1. รับรู้ทางสายตา	75%
2. รับรู้ทางหู	13%
3. รับรู้ทางสัมผัส	6%
4. รับรู้ทางกลิ่น	3%
5. รับรู้ทางรส	3%

ดังนั้น สื่อในการจัดแสดงจะแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 2 มิติ 3 มิติ และสื่อที่ไม่มีมิติโดยสื่อทางสายตาจะได้ผลเร็วที่สุด

ลักษณะของการใช้อุปกรณ์ในการจัดแสดงงาน

1. วัตถุหรือหุ่นจำลอง

แบบต่าง ๆ เป็นวัตถุลอยตัว 3 มิติ หรือเป็นแผ่น 2 มิติ มีรูปทรงและขนาดต่าง ๆ มากมาย การจัดแสดงวัตถุแบบเดี่ยว ๆ หรือนำวัตถุหลายขนาดมาจัดรวมกันเพื่อเพิ่มความน่าสนใจ วัตถุขนาดเล็กจำเป็นต้องมีฐานตั้งหรือที่รองรับเฉพาะ ในขณะที่วัตถุขนาดใหญ่สามารถวางแสดงด้วยตัวเอง มีหลายประเภท ได้แก่

- OBJECT วัตถุจำลอง

- หุ่นจำลอง แบบจำลอง (MODEL, FACSIMILE) เป็นการจำลองวัตถุจากของจริงที่ไม่อาจนำมาจัดแสดงได้ มาตราส่วนต่าง ๆ กันได้ ประโยชน์ด้านการรักษาความปลอดภัย แต่ต้องให้ผู้ชมทราบด้วยว่าวัตถุนี้ไม่ใช่วัตถุจริง แม้ว่าจะทำงานได้จริง

- ของเลียนแบบ (MOCK-UP REPLICA) คล้ายหุ่นจำลอง แต่ไม่เน้นความเที่ยงตรงในการจำลองมากนัก มักเป็นวัตถุขนาดใหญ่วางแสดงได้ด้วยตัวเอง แลเห็นง่าย จับต้องได้บางส่วน

- ตัวอย่าง (SPECIMEN COLLECTION, SAMPLE) ได้แก่ ตัวอย่างวัตถุเลือกเก็บมาจัดแสดง เช่น ตัวอย่างดิน ตัวอย่างใยผ้า

- หุ่นขี้ผึ้งไฟเบอร์กลาส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. DIORAMA

เป็นการนำวัตถุหรือหุ่นจำลองขนาดเล็กมาประกอบกับฉากหลังเพื่อใช้จำลองให้เห็นบรรยากาศ โดยมีความลึก มีธรรมชาติใกล้เคียงความจริงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่น ฉากงานเทศกาล ตู้ DIORAMA มีความลึกอย่างต่ำ 60 ซม. และมีขนาดใหญ่จนอาจจัดเป็นห้องได้ บางชนิดอาจใช้กลไกช่วย เช่น การใช้ แสดง สี เสียง

3. แผ่นข้อมูล (BOARD, PANEL)

ลักษณะเป็นแผ่นลอยตัวหรือติดผนังให้ข้อมูลโดยการอ่านคำบรรยาย รูปภาพ หรือการสัมผัสผิว มีหลายประเภท ได้แก่

- บอร์ดธรรมดา ใช้แสดงข้อมูล 2 มิติ ทั่วไป
- กระดานดำ เป็นอุปกรณ์การสอนเก่าแก่ ให้ข้อมูลง่าย ๆ
- แผนภูมิไม่จำเป็นต้องเป็น 2 มิติ แต่นิยมทำเป็น 2 มิติกัน ใช้แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ปริมาณกับปัจจัยอื่น ๆ ตั้งแต่ 1 ปัจจัยขึ้นไป
- แผนที่และลูกโลก คือ สัญลักษณ์และข้อมูลต่าง ๆ ที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งองค์ประกอบทาง กายภาพของเมือง ของประเทศ ฯลฯ
- แผนภาพ ตาราง แสดงข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ ปริมาณพัฒนาการ ตลอดจนโครงการสร้าง ต่าง ๆ ด้วยสัญลักษณ์ จำนวนและสี
- ภาพโปร่งแสง เป็นภาพถ่ายจัดบนวัสดุโปร่งแสง เช่น แผ่นพลาสติกอะซิเตท หรือเซโปเฟน แล้วใช้แสงส่องด้านหลังให้ภาพนั้นสว่างลอยเด่นขึ้นมา
- ภาพ (IMAGE) ที่มนุษย์จำขึ้น มีมากมายหลายชนิด ได้แก่ ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพร่างสเก็ตซ์ ภาพพิมพ์โปสเตอร์

4. โสตทัศนูปกรณ์อื่น ๆ

โดยมากเป็นอุปกรณ์ไฟฟ้า บางอย่างมีข้อจำกัดกว่าการจัดแสดงทั่วไปมีหลายประเภท หลายมิติ ของการเรียนรู้ ได้แก่

- แถบบันทึกเสียง แผ่นเสียง บันทึกลงเสียงต่าง ๆ เช่น เสียงคำบรรยาย เสียงดนตรี เสียงธรรมชาติประกอบ เป็นต้น โดยมากมักใช้ประกอบกับอุปกรณ์อื่น ๆ ทำงานโดยอัตโนมัติหรือระบบกดปุ่ม ต้อง ควบคุมให้เสียงนั้นได้ยินเฉพาะในส่วนที่ต้องการ ถ้าควบคุมไม่ได้อาจใช้ให้ฟังจากหูโทรศัพท์ หรือ HEADPHONE

- สไลด์ (SLIDE) ฉายบนจอภาพประกอบคำอธิบายแสดงข้อมูล หรือเป็นฉากหลังให้วัตถุหรือ สร้างบรรยากาศเฉย ๆ จะจำเป็นต้องใช้ฉากจอภาพที่มีดี อาจทำเป็น SLIDE MULTIVISION ก็ได้

- FILMSYRIP คือลำดับภาพนิ่งโปร่งแสงที่มีเรื่องราวติดต่อกันเป็นลำดับ ปกติ STRIP หนึ่งจะมีภาพรวม 30-60 ภาพยาวตั้ง 2-5 ฟุต ม้วนเป็นม้วนเล็ก ๆ เก็บในกล่อง เวลาแสงต้องมีเครื่องฉาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ภาพยนตร์ มีหลายแบบ หลายชนิด หลายวัตถุประสงค์ แต่ปัจจุบันไม่นิยมใช้กันแล้วถ้าใช้มักเป็นขนาดฟิล์ม 16 มม.

- วีดิทัศน์ ปัจจุบันนิยมกันมาก คุณสมบัติเหมือนภาพยนตร์แต่เลือกฉายได้ขนาดต่าง ๆ ตามจอภาพอาจให้ดูเป็นส่วนหนึ่งของนิทรรศการ ใช้ระบบกดปุ่ม ให้ดูรวมในห้องบรรยาย หรือแยกดูเฉพาะบุคคลในวิดีโอ ซึ่งเน้นปฏิสัมพันธ์ของผู้ชม

- VIDEO WALL ใช้จอภาพจำนวนมากเรียงกันเป็นแผง แสดงภาพให้เกิดเรื่องราวที่ต่อเนื่องกันไปทีละจอ หรือหลาย ๆ จอรวมเป็นภาพเดียวกันโดยใช้เครื่องควบคุมเพียงเครื่องเดียวใช้จอมอนิเตอร์ทางตั้งอย่างน้อย 3 ตัว ทางนอนอย่างน้อย 4 ตัว

- คอมพิวเตอร์ที่กำลังนิยม ได้แก่ ระบบสัมผัสบนจอภาพ ให้ข้อมูลได้ทั้งภาพและเสียงทำทั้ง GRAPHIC และ ANIMATION ได้ต่าง ๆ กัน

หลักทั่วไปในการออกแบบห้องจัดแสดง

1. การจัดตู้แสดงในส่วนต่าง ๆ ไม่ควรปล่อยให้ดูโล่งเกินไป
2. การวางฉากกันควรเรียงลำดับเรื่องไม่ให้สับสน
3. ฉากกันไม่ควรให้สีฉูดฉาด
4. มีทางเดินระหว่างฉากกันกว้างพอสมควร ไม่เป็นวอก
5. ผังของห้องแสดงไม่ควรทำให้รู้สึกหลง จะทำให้ขาดความตั้งใจในการดูแลนิทรรศการ
6. ควรให้ส่วนแสดงแต่ละส่วนมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน

ความสูงของห้องจัดแสดง

1. ห้องที่ใช้แสงธรรมชาติ เพดานสูง	ประมาณ 5.00 - 6.00	ม.
2. ห้องที่ใช้แสงจากด้านข้าง เพดานสูง	ประมาณ 4.80	เมตร
3. ห้องที่ใช้แสงประดิษฐ์ เพดานสูง	ประมาณ 3.60 - 4.20	เมตร

ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหน้าที่และความจำเป็นของนิทรรศการแต่ละประเภท ตลอดจนขนาดของวัตถุที่จัดแสดงด้วย

ส่วนหอประชุมเอนกประสงค์ และเวทีกลางแจ้ง

ใช้สำหรับการบรรยายหรือแสดงปาฐกถาในโอกาสที่ทางศูนย์ได้จัดเอาไว้ รวมทั้งจัดฉายภาพยนตร์ประกอบด้วย เพื่อเป็นการเผยแพร่ทางด้านวิชาการ ทั้งยังเป็นที่พักผ่อนทางวิชาการ ซึ่งอาจจัดขึ้นตามแต่โอกาสอันควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดแถวที่นั่งในห้องประชุม โดยทั่วไปมี 3 วิธี คือ

1. COMMON ONE BANK เป็นการจัดที่นั่งเดียวตลอด มีทางเดิน 2 ข้าง กว้างไม่ต่ำกว่า 1.50 ม. เหมาะกับหอประชุมขนาดเล็ก จัดได้เป็น 2 แบบ
 - STRAIGHT ROW เป็นแบบแถวเดียวตลอด มีข้อเสียต่อคนนั่งแถวริมมองไม่สะดวก
 - CURVED ROW แบบแถวโค้ง (รัศมีอย่างน้อย 6 เมตร) คนนั่งทั้งหมดดูได้ทั่วถึงกัน
 ทั้ง 2 แบบนี้ไม่เหมาะกับห้องประชุมขนาดกว้าง เพราะที่นั่งแต่ละแถวจะยาว คนนั่งกลางเข้าออกลำบาก ระหว่างแถวควรไม่ต่ำกว่า 0.80 ม. เหมาะกับห้องประชุมขนาดเล็ก ซึ่งแต่ละแถวมีที่นั่งไม่เกิน 14 ที่ (ในต่างประเทศ) แต่ของประเทศไทยแต่ละแถวไม่ควรเกิน 20 ที่
2. TWO BANK ROW แบบที่นั่ง 2 ตอน มีทางเดินตรงกลาง และทางเดิน 2 ข้างของแต่ละแถว เป็นแบบที่นิยมใช้มากในโรงแรมหรือหอประชุมในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 แบบ
 - STRAIGHT ROW คนนั่งแถวริมมองลำบาก แต่จุดคนได้มากกว่า แต่ละแถวมี 2 ตอน ตอนหนึ่งมีที่นั่งไม่เกิน 12 ที่
 - CURVED ROW ดีกว่าแบบแรก และคนที่นั่งชมได้รับความสะดวกกว่า
3. THREE BANK ROW แบบที่นั่ง 3 ตอน และมีทางเดิน 2 ทาง และที่นั่งด้านข้างจัดติดกับผนังห้อง ลักษณะนี้ใช้กับห้องประชุมขนาดใหญ่ ทางเดินต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 ม. แบ่งออกเป็น 3 แบบ
 - STRAIGHT ROW คนนั่งแถวริมมองลำบาก
 - STRAIGHT CENTRE SIGHT คนนั่งแถวริมมองลำบาก
 - CURVED ROW แบบนี้แถวกลางจะได้ตำแหน่งที่มีมุมมองดีที่สุด และแถวริมสามารถมองได้โดยไม่ลำบากนัก

การจัดที่นั่ง

ก. แบบ TRADITIONAL SEATING เป็นการจัดที่นั่งเก้าอี้แบบพับได้อย่างในสหรัฐอเมริกา ทำให้เสียเนื้อที่น้อยประมาณ 7/8 ตารางฟุต ต่อ 1 ที่นั่ง

ข. แบบ CONTINENTAL SEATING เป็นการจัดที่นั่งแบบยุโรป การจัดนั้นจัดอย่างธรรมดาตามแต่ละแถวไม่จำกัดจำนวนเก้าอี้ แล้วแต่ความสะดวกสบายของผู้ใช้ จัดเก้าอี้พับไม่ได้ก็จัดอย่างสะดวกสบายเหมาะสม BACK TO BACK 36 - 42 นิ้ว เพื่อความสะดวกสบายของผู้เข้าออก ไม่ทำความรำคาญให้แก่ผู้นั่งแบบใช้เนื้อที่ 8 - 9 ตารางฟุตต่อ 1 ที่นั่ง

สิ่งที่ควรคำนึงในการจัดที่นั่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนเก้าอี้ระหว่างตอนหนึ่งๆ ถ้าทางแวงนั้นมีแวงเดียว คือด้านหนึ่งของกำแพง อีกด้านหนึ่งเป็นทางเดิน จะต้องไม่เกินกว่า 7 ที่นั่งและตอน BACK TO BACK มีทางเดิน 2 ทาง คือทางเดินสองข้างที่นั่งแต่ละแวงไม่เกิน 14 ที่นั่ง

ความกว้างของทางเดิน ไม่น้อยกว่า 3 ฟุต เพิ่มตามระยะของทางเดิน 1 ฟุต
การ CROSS OVER ไม่มีกฎเกณฑ์ แล้วแต่ความเหมาะสม
ระยะระหว่างแวงอย่างน้อย 80 เซนติเมตร

การจัดที่ว่างระหว่างแวงบนพื้นชนิดต่างๆ

1. พื้นราบ ระยะจากผนังประมาณ 31" เว้นเก้าอี้จากผนัง 1"
2. ชั้นบันได จัดที่ว่างบนพื้นที่ล้ามากกว่าแบบแรก เพราะจะต้องไม่ให้คนเดินเข้าออกลำบาก
3. พื้นเอียง ทำให้ทุกคนในแวงมองเห็นได้ถนัด พื้นไม่เอียงเฉพาะ 7 แวงแรก

ระดับที่นั่งดู

เนื่องจากร่างกายมนุษย์สามารถดูดซับเสียงได้ดี ในการจัดระดับที่นั่งควรจัดให้ลดหลั่นกัน นอกจากจะให้ดูถนัดไม่บังกันแล้ว ยังช่วยให้ผู้ฟังได้ยินเสียงดีอีกด้วย เพราะเสียงที่มาจากผู้ฟังไม่ถูกบังโดยผู้ที่อยู่ด้านหน้า และถ้าเวทีสูงระดับพื้นที่ตอนหน้ายิ่งทำยาวขึ้นตามลำดับ

การออกแบบพื้นและความลาดเอียง

สำหรับการมองเห็นของผู้ชมมีความยุ่งยากน้อยกว่าเรื่องเสียง และสามารถตรวจสอบได้ง่ายกว่า มีอยู่ 2 วิธี สำหรับตรวจสอบและออกแบบ ระดับของพื้นห้องประชุมหรือโรงมหรสพ

- โดยใช้เส้นสายตามองข้ามศีรษะคนที่มองอยู่ข้างหน้า โดยวัดไปยังจุดต่ำสุดที่ต้องการให้มอง
- โดยใช้เส้นสายตามองข้ามไหล่ 2 คน ที่นั่งอยู่ข้างหน้า สำหรับการออกแบบนี้จำเป็นต้องจัดเก้าอี้แบบเอียง ระดับลาดชันจะน้อยกว่าแบบแรก

การออกแบบพื้นนั้นจำเป็นต้องพิจารณาถึงสัดส่วนของร่างกายคนด้วย ตามมาตรฐานในทำนองที่กำหนดให้คำนึงถึงทำ นั่งที่เอียงทำมุมกับจอ

แบบของเก้าอี้

การสร้างและการตกแต่งเก้าอี้ การทำเบาะที่นั่งควรเป็นสปริง บุด้วยวัสดุที่มีคุณสมบัติดูดเสียงกันเสียงสะท้อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดของเก้าอี้

ที่นั่งควรออกแบบให้กว้างขวาง ระยะจากข้างหน้าถึงข้างหลังเปลี่ยนแปลงได้เล็กน้อย ขนาดที่นั่งธรรมดาที่ใช้กันทั่วไป ควรกว้าง 18" ในการจัดที่นั่งที่ติดผนังจะต้องเว้นที่ไว้ระหว่างเก้าอี้กับผนังจะต้องเว้นที่ไว้ ระหว่างเก้าอี้กับผนังอย่างน้อย 1 นิ้ว

การออกแบบระบบแสงสว่างในหอประชุมเอนกประสงค์ มีหลักเกณฑ์อยู่ 3 ประการ

1. การมองเห็นได้อย่างชัดเจนและสะดวกสบาย (VISIBILITY)
2. การตกแต่ง (DECORATION)
3. อารมณ์ (MOOD)

การออกแบบจะพิจารณาแยกเป็นส่วนๆ ดังนี้

VISIBILITY LIGHTING

สิ่งสำคัญที่สุดในการให้แสงสว่างจะต้องระวังไม่ให้เกิดแสงสว่างในบริเวณที่ไม่ต้องการ มากเท่าๆ กับในบริเวณที่ต้องการให้มีแสงสว่าง ดวงโคมอาจจะมีลักษณะเป็นเครื่องตกแต่ง เช่น ดวงไฟช่อ โคมระย้า หรือชนิดอื่นๆ

การให้แสงสว่างแบบ VISIBILITY ก็เพียงพอให้มองเห็น ไม่ควรให้เกิดเงา จึงนิยมซ่อนดวงไฟ หรือใช้ไฟที่มีแสงอ่อนติดอยู่ใต้เพดาน ให้แสงลอดผ่านรูเล็กๆ หรือช่องเพดาน ปริมาณของแสงสว่าง ควรประมาณ 3-4 กำลังเทียนต่อฟุตซึ่งเพียงพอแล้ว แสงสีขาวจะดีที่สุด ซึ่งแสงสว่างที่จัดนี้จะไม่ทำให้สภาพของหอประชุมเสียไป

นอกจากนี้ควรจัดให้มีแสงสว่างพิเศษเพื่อความปลอดภัย เช่น บริเวณ คานริมเก้าอี้ หรือแนวทางเดินของผู้ชม โดยให้มีแสงสว่างทุก 3 แนว บริเวณทางตัดของทางเดิน เพื่อให้มีความปลอดภัย ตามประตูทางออกทุกบานจะต้องมีแสงไฟอยู่ด้านบน (เป็นข้อบังคับในเรื่องของการป้องกันอัคคีภัย)

DECORATION LIGHTING

แสงไฟตกแต่งเป็นส่วนหนึ่งของการตกแต่งหอประชุม นอกจากให้แสงสว่างแล้ว ยังทำให้เกิดบรรยากาศที่สวยงาม ดึงดูดความสนใจของผู้ชมมีหลักการออกแบบดังนี้

- ก. ให้แสงที่ผนัง เพดาน และ บริเวณเวที ควรทำให้แสงไฟกับพื้นเบื้องหลังกลมกลืนกันไป มีความสว่างน้อยกว่าที่คนดูนั่ง และ สีที่ให้ควรจะช่วยส่งเสริมสีของผนัง และ เพดานให้เด่นขึ้น
- ข. เพิ่มแสงเฉพาะจุดที่สำคัญหรือจุดที่ต้องการให้เด่นชัด เช่น ตามช่องกำแพง ศิลปวัตถุ เป็นต้น
- ค. การให้แสงสว่างเป็นบริเวณ เป็นการให้แสงสว่างโดยตรงโดยอาจจะใช้โคมไฟ แสงไฟตกแต่ง และไม่ควรให้แสงสว่างตกแต่งนี้จ้าเกินไป โดยอาจจะ ซ่อนดวงไฟ เพื่อให้แสงและเพดานมีแสง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สว่างกลมกลืนกัน ดังนั้นการให้แสงสว่างในลักษณะนี้จึงเห็นเป็นเพียงเครื่องตกแต่งมากกว่าเป็นการให้แสงสว่างจริง เพื่อประโยชน์สำหรับการมอง และการตกแต่ง

MOOD LIGHTING

ยังมีได้มีการกำหนดลงไปแน่นอนว่า การให้แสงสว่างในหอประชุมจะทำให้เกิดอารมณ์ นั้นเป็นอย่างไร โดยทั่วไปมักจะมีการให้แสงไฟจากหน้าเวทีโดยเปลี่ยนสีไปมาต่าง ๆ กัน ดังนั้น ฉาก เพดาน มักจะใช้สีกลาง เพื่อรับกับแสงที่ส่องจากด้านล่าง

ในการให้แสงสว่างสำหรับเวทีการแสดง บรรยากาศของห้องแสดงจะต้องเป็นไปตามเนื้อเรื่อง หรือ การแสดงที่ต้องการใช้เทคนิคของแสงเป็นพิเศษ ดังนั้น ตำแหน่งและชนิดของแสงย่อมแตกต่างกันตามความต้องการของการแสดงต่างๆ

เสียงในหอประชุมเอนกประสงค์

ความบกพร่องของเสียงในห้องประชุมหรือห้องปฐกฐาเกิดจาก

- 1 เสียงก้อง (ECHO)
- 2 เสียงมารวมเป็นจุดหนึ่ง (SOUND CENTRALIZATION)
- 3 เสียงกระซิบ (WHISPERING)
- 4 จุดอับเสียง (SOUND SHADOW)
- 5 เสียงสะท้อนกลับไปกลับมา (FLUTTER ECHO)
- 6 การก้ำกรรของห้อง (ROOM RESONANCE)

ลักษณะเสียงเดินทางไปถึงผู้ฟังมี 2 ชนิด

- 1 เสียงที่เดินทางโดยตรง
- 2 เสียงที่เดินทางโดยการสะท้อน

เสียงอุโฆษหรือเสียงก้อง ถ้าระยะทางของเสียงห่างกัน 65 ม. ซึ่งเป็นเวลาต่างกัน 0.60 วินาที ทำให้เสียงตรงถึงผู้ฟังก่อน และเสียงสะท้อนถึงภายหลังจึงเกิดเสียงก้องอาคารก้องจะรุนแรงมาก ถ้าหากห้องเป็นส่วนเว้า แต่จะรู้สึกน้อยลงถ้าพื้นห้องเป็นส่วนนูน เนื่องจากเสียงสะท้อนเบนไปทางอื่น

เสียงกระซิบ เกิดจากเสียงที่ออกจากผู้พูดไปปะทะกับขอบเขตของผนังเว้า แล้วสะท้อนกลับมายังผู้พูดอีก ทำให้เสียงดังออกมาทำลำโพงเกิดเป็นเสียงกระซิบ

จุดอับเสียง เกิดพื้นเว้าที่เสียงทางตรงและเสียงสะท้อนไปไม่ถึง สำหรับห้องที่มีขนาดใหญ่มากจะเกิดขึ้น

การสะท้อนกลับไปมา มักจะเกิดกับห้องที่มีกำแพงขนาน โดยเฉพาะห้องยาวจะยิ่งสังเกตได้มากขึ้นถ้าผนังคู่หนึ่งจะเป็นวัสดุสะท้อนเสียงมาก อีกคู่หนึ่งเป็นวัสดุทึบเสียง ถ้ากำแพงเหล่านี้ตั้งแต่ 50" ขึ้นไป การสะท้อนกลับไปมา - ไปจะยิ่งค่อยห่าง เช่น เสียงดังเป็นจังหวะแล้วค่อยๆ หายไป แต่ถ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำแพงชิดกันอาคารสะท้อนจะถี่และหายเร็วขึ้น การสะท้อนกลับไปมานี้มักจะเกิดกับห้องที่มีพื้นและผนังที่สะท้อนมาก เช่น เพดานโอบกปูน พื้นหินขัด ผนังที่มีหน้าต่าง ประตู ม่าน แก้วได้โดยเปลี่ยนวัสดุเพื่อไม่ให้เกิดกำแพงคู่ โดยใช้วัสดุประเภทเดียวกันดังกล่าว หรือกำแพงจะแบ่งเป็นกำแพงทะแยง หรือมีม่านบังเสียง

การออกแบบรูปร่างของหอประชุม

ในการออกแบบห้องประชุม ต้องคำนึงถึงความสะดวกสบายของผู้ใช้ และความสะดวกสบายด้านอื่นๆ ประกอบด้วย เช่น การใช้ระบบปรับอากาศภายใน การป้องกันเสียงรบกวนภายนอก การจัดการระบบเสียงภายในให้ได้ยินชัดเจนทุกจุดเป็นต้น นอกจากนี้ควรคำนึงถึงรูปร่างที่เหมาะสมของอาคารอีกด้วย มีหลักการออกแบบดังนี้

1. จัดวางตำแหน่งของเก้าอี้ภายใน ห้องประชุม ให้ใกล้กับเวที มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
2. จัดวางผนัง เพดาน และเวทีให้เหมาะสม ที่จะทำได้ ทิศทางของเสียง และการมองเห็นได้ดีที่สุด

สัดส่วนของหอประชุม

อัตราส่วนของความกว้างต่อความยาวของหอประชุม ไม่ตายตัวแน่นอนขึ้นอยู่กับการจัดขนาดของแตรที่นั่ง ซึ่งทำให้สะดวกสบาย และให้ทุกที่นั่งได้ยินเสียงชัดเจนโดยทั่วกัน และขึ้นอยู่กับระบบเสียงที่นำมาใช้ ซึ่งอัตราส่วนโดยประมาณของความกว้างต่อความยาว เท่ากับ 1:2

หอประชุมที่กว้างและตื้น จะดีกว่าหอประชุมที่แคบและลึก และถ้ามีผนังเรียบสะท้อนเสียงอยู่ใกล้จุดกำเนิดเสียง จะมีประสิทธิภาพดีกว่าหอประชุมที่มีผนังโค้งเว้า และอยู่ห่างจากจุดกำเนิดเสียง

รูปร่าง

หอประชุมที่มีรูปร่างแบบพัด (FAN SHAPE PLAN) จะเป็นรูปแบบที่ดีที่สุด เพราะผนังด้านข้างซึ่งผายออกทำหน้าที่เป็นฉากสะท้อนเสียงได้เป็นอย่างดี และจะช่วยสะท้อนเสียงไปยังด้านหลังของหอประชุม แต่ต้องไม่ให้ระยะระหว่างเสียงตรงและเสียงสะท้อนต่างกันเกินกว่า 15.24 – 19.81 ม. เพราะจะทำให้เกิดเสียงก้องขึ้นได้

หอประชุมที่มีรูปวงรี หรือรูปวงกลม มักจะทำให้เกิดเสียงก้องเฉพาะจุดใดจุดหนึ่งไม่สม่ำเสมอทันตลอดทั้งห้อง แต่ปัญหานี้อาจแก้ไขได้โดยการทำผนังเป็นรูปโค้งนูนออก เพื่อช่วยกระจายเสียง

หอประชุมที่มีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า มักจะเกิด FLUTTER ECHO แก้ได้โดยการกรุผนัง และเพดานด้วยวัสดุดูดซับเสียงในตำแหน่งที่ทำให้เกิด ECHO

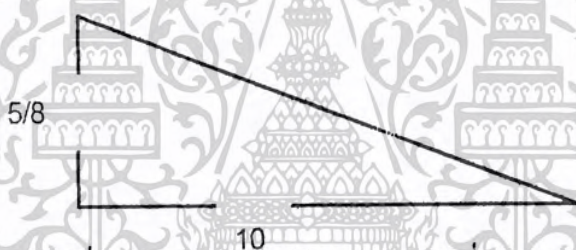
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผนังด้านข้าง

ควรออกแบบให้ช่วยส่งเสริมให้เสียงสะท้อนไปอยู่แถวหลัง (สำหรับห้องขนาดใหญ่) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับที่ไม่ใช้ SOUND AMPLIFICATION ควรตรวจดูกำแพงสองด้านข้าง โดยวิธีทำมุมตกเท่ากับมุมสะท้อน สิ่งที่ต้องระวัง คือต้องตรวจเสียงว่าระดับจะต้องไม่เกินระดับอันก้อให้เกิดเสียงสะท้อน จะต้องดัดแปลงกำแพงส่วนนั้น ให้มีลักษณะกระจายเสียงหรือ/ไม่ก็ใช้ ABSORPTION MATERIAL นู

เสียงก้องกลับไปมา อาจเกิดจากกำแพงด้านข้างแก้ไขโดย

1. ปรับวัสดุผนังด้านข้างให้มีลักษณะ DIFFUSION
2. ใช้วัสดุประเภทดูดกลืนเสียง ABSORPTION MATERIAL
3. เบนผนังกำแพงด้านข้างเข้าหากันหรือออกจากกัน (ทำผนังด้านข้างไม่ให้ขนานกัน) กำแพงที่เบนเข้าหรือออกจากกัน จะช่วยไม่ให้เกิดการสะท้อนกลับมา แล้วยังช่วยให้เกิดการสะท้อนกลับ และการกระจายเสียงด้วย โดยมีอัตราส่วนการเบนผนังที่เหมาะสม คือ 5/8 ต่อ 10

รูปที่ 6.1.4 แสดงอัตราส่วนการเบนผนังที่เหมาะสม

ผนังด้านหลัง

ผนังด้านหลังมีหน้าที่ในการช่วยสะท้อนเสียงลงสู่ผู้ชมที่นั่งด้านหลังทำให้ผู้ชมที่อยู่บริเวณด้านหลังได้ยินเสียงที่กังวานและชัดเจนมากยิ่งขึ้น และการใช้ผนังด้านหลังในการช่วยสะท้อนเสียง มักจะทำให้เกิดเสียงดังรวมกันอยู่ใกล้ไมโครโฟน อีกครั้งหนึ่ง เรียกว่า FEED BACK

ผนังด้านหลังควรทำเป็นรูปโค้งเพื่อให้เสียงกระจายออกไป อีกวิธีหนึ่งคือการทำผนังด้านหลังให้เอียง ทำให้เสียงตกกระจายลงสู่ที่นั่งด้านหลังอย่างสม่ำเสมอ

เพดาน

เพดานและกำแพงอาจใช้เป็นเครื่องช่วยให้เสียงไปถึงผู้ฟังแถวหลัง และบางครั้งอาจใช้เพดานเพื่อการกระจายหรือทำหน้าที่สะท้อนเสียง แต่ต้องระวังไม่ให้เกิดเสียงก้อง

ไม่มีกฎเกณฑ์อะไรว่า เพดานควรสูงเท่าไร แต่อาจดูจากปริมาตรของห้องซึ่งจะกำหนดตามความเหมาะสมโดยทั่วไป โดยที่ไปอัตราส่วนโดยคร่าว ของความสูงเพดาน ต่อ ความกว้างของห้องคือ

ควรประมาณ $1/3$ ของความกว้างของห้อง (เหมาะกับห้องใหญ่)

หรือ $2/3$ ของความกว้างของห้อง (เหมาะกับห้องเล็กหรือขนาดกลาง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มุมมองของผู้ชม (SIGHT LINE)

ในการออกแบบจำเป็นจะต้องให้ผู้ชมสามารถมองเห็นการแสดง และสามารถฟังเสียงได้ชัดเจน
ทั่วทุกที่นั่ง

ห้องควบคุม แสง สี เสียง (CONTROL ROOM)

เป็นห้องกันไฟทั้งหมด พื้นที่ตั้งแต่ 9 -20 ตร.ม ความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่ต่ำกว่า 2.80 ม กว้าง
ไม่น้อยกว่า 2.00 ม มีช่องหน้าต่าง ทะลุถึงโถงประชุมโดยตรง และมี SPORTLIGHT สำหรับส่องสู่เวที
ได้โดยตรง

เวที (STAGE)

พื้นเวทียกระดับจากพื้นทั่วไป ประมาณ 0.80 - 1.20 ม ตั้งอยู่ส่วนหน้าของโถงประชุม ซึ่ง
สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนจากทุกๆ จุดของหอประชุม เวทีควรมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของพื้นที่
หอประชุม

ลานแสดงกลางแจ้ง

การแสดงกลางแจ้งมีหลายประเภท ตามแต่กาลเวลา หรือ เทศกาล เช่นงานประเพณี ประจำ
จังหวัด ประเพณีออกพรรษา เป็นต้น ขนาดของเวทีกลางแจ้งเท่ากับขนาดเวทีในการ
แสดงวงดนตรี อีสาน เช่น วงดนตรีลูกทุ่ง หรือ วงหมอลำขนาดใหญ่

ห้องเตรียมการแสดง

อาจจะใช้ร่วมกับกับหอประชุมเอนกประสงค์ หรือ อาจจะแยกออกมาเป็นส่วนตัวก็ได้ โดยใน
โครงการ จะให้ห้องเตรียมการแสดง ร่วมกันกับ ส่วนหอประชุม เพื่อความประหยัดและความเป็น ระเบียบ
ควบคุมและรักษาความปลอดภัยได้ง่าย

การควบคุมทางเทคนิค

งานเทคนิคต่างๆ เช่น แสง เสียง ควบคุมได้จากห้องควบคุม ด้านในของหอประชุม เพื่อความ
สะดวก ควบคุมและรักษาความปลอดภัยได้ง่าย

อุปกรณ์เวที

อุปกรณ์เวที หรือ งานเทคนิคโครงสร้างของเวที อาจจะสร้างเป็นลักษณะกึ่งถาวร เนื่องจาก ตาม
วัตถุประสงค์ของศูนย์ ต้องการให้มีการจัดการแสดง หรือกิจกรรมทางวัฒนธรรมให้สม่ำเสมอ เพื่อเป็นการ
ส่งเสริมและเผยแพร่ ให้ประชาชนทั่วไปได้หันมาสนใจในขนบธรรมเนียมประเพณีของจังหวัดมากขึ้น จึง
ต้องการความยืดหยุ่นในการจัดแสดง เพื่อความสะดวกในการติดตั้งและการออกแบบ

ห้องบรรยาย

การออกแบบห้องบรรยาย มีหลักการพิจารณา ดังนี้

1. การจัดเนื้อที่ใช้สอย ให้ตอบสนองกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงแรม
2. ขนาดของห้องที่เหมาะสม
3. เฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์ประกอบ การบรรยาย
4. การวางผังห้องให้เกิดประโยชน์ในด้านแสงสว่าง การระบายอากาศ และโครงสร้าง

การจัดเนื้อที่ห้องบรรยายเพื่อตอบสนองกิจกรรมต่าง ๆ ของการอบรมควรมีความยืดหยุ่นในการจัดรูปแบบตามวิธีการออกแบบขนาดห้องที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับ

1. เป็นห้องบรรยายประเภทใด
2. ประเภทของงานที่บรรยาย
3. ผู้เข้าอบรมไม่ควรเกิน 40 คนต่อห้อง
4. ผู้กำหนดเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ของแต่ละคนโดยเฉลี่ยมีอัตราตั้งแต่ 1.11 ตารางเมตร ถึง 1.5

ตารางเมตร

อย่างไรก็ตาม ขนาดที่เหมาะสมจะต้องพิจารณาถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการบรรยายดังนี้

1. การเป็นอิสระ ในการบรรยายวิธีต่าง ๆ
2. การทำงานเป็นกลุ่มเล็ก ๆ หลาย ๆ กลุ่ม
3. การจัดโต๊ะเก้าอี้แบบต่าง ๆ ในการปรับปรุงแบบห้อง
4. บรรยากาศที่เป็นกันเอง
5. การได้ยิน
6. มุมมองของกระดาน การฉายภาพนิ่ง ภาพสไลด์ ภาพยนตร์ และผลต่าง ๆ จากแสงสว่าง
7. การใช้พื้นที่ผนังสำหรับแสดงงาน

ข้อพิจารณาต่างๆ เหล่านี้จะเป็นข้อกำหนดลักษณะรูปร่างของห้องบรรยายความสูงเพดานของห้องที่เหมาะสมประมาณ 3.50-4.00 เมตร ควรมีหน้าต่างและช่องเปิดอย่างตั้งประมาณ 1/3 ของพื้นที่ห้อง ด้านหลังผู้บรรยายมีกระดานจอภาพยนตร์ ระยะห่างจากที่นั่งแถวหน้าสุดถึงกระดานประมาณ 2.00-2.50 เมตร ควรออกแบบให้ขยายได้เมื่อมีผู้เข้าบรรยายมากขึ้นโดยใช้ผนังกันห้อง

การจัดที่นั่งบรรยาย มี 2 แบบคือ

1. แบบที่นั่งตรง
2. แบบที่นั่งโค้ง อำนวยความสะดวกในการมองเห็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุด

ห้องสมุดในโครงการนั้น นอกจากจะเป็นที่สำหรับศึกษาค้นคว้าเพื่อใช้ในการทำงานและการจัดแสดงแล้วยังเป็นที่เผยแพร่ความรู้แก่ประชาชนและนักศึกษา ทั่วไป

ส่วนประกอบที่สำคัญของห้องสมุด

1. ที่ทำงานของบรรณารักษ์
 - มีเจ้าหน้าที่สำหรับจ่ายหนังสือ
 - มีที่ใส่รายชื่อหนังสือ เพื่อสะดวกแก่การค้นคว้าหาหนังสือ
 - มีที่รับฝากของสำหรับผู้เข้าใช้ห้องสมุด
 - สามารถควบคุมดูแลให้ทั่วถึง โดยเฉพาะทางเข้าออก
2. ห้องอ่านหนังสือ
 - จัดให้มีขนาดเพียงพอ แสงสว่างเพียงพอสม่ำเสมอ
 - มีการป้องกันเสียงรบกวนจากภายนอก รักษาอุณหภูมิให้พอเหมาะสม่ำเสมอ
 - พื้นห้องใช้วัสดุเก็บเสียง เช่นกระเบื้องยาง
3. ที่เก็บหนังสือ

ควรมีที่เก็บหนังสือ โดยทำเป็นตู้หรือชั้นเก็บ ไม่จำเป็นต้องเป็นห้องเก็บ ถ้าเป็นห้องสมุดขนาดเล็ก
4. ห้องโสตทัศนศึกษา

เป็นห้องฉายสไลด์และภาพยนตร์ ตลอดจนเป็นที่บรรยายทางวิชาการเกี่ยวกับวัฒนธรรมเมื่อมีผู้สนใจมาเป็นกลุ่ม
5. ห้องเก็บหนังสือหายาก

เป็นห้องเก็บหนังสือเกี่ยวกับวรรณกรรมของเก่าโดยเฉพาะหนังสือโบราณ
6. ห้องอ่านไมโครฟิล์ม

เป็นห้องสำหรับอ่านไมโครฟิล์มที่ทางเจ้าหน้าที่ได้ถ่ายเกี่ยวกับหนังสือและวรรณกรรมเก่าที่หาไม่มีอีก หรือภาพถ่ายวรรณกรรมเก่า ๆ
7. ที่เก็บภาพ

ใช้สำหรับเก็บภาพต่างๆในศูนย์เนื่องจากมีภาพสำคัญต่าง ๆ สำหรับประกอบการศึกษา
8. ที่ติดตั้งแสดง

เป็นที่ติดตั้งสำหรับหนังสือใหม่ และใช้ประกาศข่าวเกี่ยวกับห้องสมุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดวางอุปกรณ์ในห้องสมุด

การจัดวางอุปกรณ์ในห้องสมุดนั้น ต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์กับผู้ใช้และ หน่วยงานเจ้าหน้าที่ โดยมีหลักเกณฑ์ในการวางเฟอร์นิเจอร์ ภายในห้องพอสั่งเขปดังนี้

1. ให้ความสะดวกแก่การควบคุมดูแล เช่น โต๊ะรับ-จ่ายหนังสือ ควรอยู่ใกล้ ทางเดินเข้าออก
2. ให้ความสะดวกในการสัญจรภายใน เว้นทางเดินระหว่างโต๊ะถึงเก้าอี้ ชั้นหนังสือให้พอเพียง
3. จัดที่นั่งอ่านหนังสือให้เพียงพอ
4. ให้มีระเบียบ ดูงามตามไม่เบื้อ ไม่เบียดเสียดจนแน่น สีและแบบกลมกลืนกับอาคารหรือแบบเดียวกับภายในห้อง
5. คำนึงถึงความเหมาะสมในการวางเฟอร์นิเจอร์ชนิดต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความสะดวก สบาย เห็นง่าย สะดุดตา

ตำแหน่งอุปกรณ์ภายในห้องสมุด

ชั้นวางหนังสือ โดยมากมักเรียงไปตามฝาห้อง เพื่อไม่ให้กินเนื้อที่สำหรับอ่าน โดยเฉพาะห้องสมุดขนาดเล็ก นอกจากนี้ยังทำให้บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ได้มีโอกาสควบคุมดูแลได้ทั่วถึง นอกจากนี้การจัดชั้นวาง ตรงกลางห้องสมุดหรือข้าง ๆ เพื่อให้มีเนื้อที่สำหรับอ่านหนังสือที่เป็นสัดส่วนมากขึ้น การวางชั้นหนังสือ ห้องควรวางระยะห่างกันระหว่าง 4-5 ฟุต เพื่อให้ผู้ใช้จะได้หยิบหนังสือได้สะดวก

ชั้นวางวารสารและหนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือพิมพ์เป็นที่ดึงดูดใจ และเชิญชวนให้คนเข้าไปใช้ห้องสมุดได้มาก เนื่องจากสีสรรที่สวยงามกว่าหนังสือทั่วไป ดังนั้นชั้นวางจึงควรตั้งอยู่ใกล้ทางเข้าหรือที่ ๆ คนเข้าไปถึงได้ง่าย มองเห็นง่าย และไม่ไกลจากการควบคุมมากนัก

โต๊ะรับจ่ายหนังสือ เป็นโต๊ะที่มีคนมาติดต่อยืมหรือคืนหนังสือเสมอ ควรจัดวางให้อยู่ใกล้ทางเข้าออก เพราะจะเป็นการสะดวกแก่ผู้มาติดต่อ ทั้งยังเป็นการช่วยให้เจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลการยืมได้ดียิ่งขึ้น เพราะเมื่อผู้ใช้ได้ยืมหนังสือไปแล้ว เจ้าหน้าที่จะได้ทำการตรวจดูเป็นครั้งสุดท้ายก่อนออกจากห้องสมุด

บัตรรายการ ควรอยู่ควรรออยู่ในที่ ๆ เห็นได้ง่ายจากทางเข้า อยู่ตรงกลางระหว่างหนังสือทั่วไปและหนังสืออ้างอิง หรือให้ใกล้กับเจ้าหน้าที่บริการตอบคำถามหรือโต๊ะรับจ่าย เพื่อให้ผู้ใช้ได้ค้นหาหนังสือในห้องสมุดได้โดยสะดวก

ชั้นหนังสืออ้างอิง ควรอยู่ใกล้กับบรรณารักษ์ เพื่อจะได้ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้ ถ้ามีหนังสืออ้างอิงหลายประเภทก็ควรแยกไว้ เช่น หนังสือกฎหมายแยกไว้ต่างหากพร้อมที่ที่นั่งอ่านด้วย ในกรณีที่มีเนื้อหาหลากหลาย

โต๊ะเจ้าหน้าที่บริการตอบคำถาม ควรอยู่ในที่ ๆ มองเห็นได้ง่าย ใกล้กับหนังสือทั่วไป สะดวกในการติดต่อสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โต๊ะในห้องอ่านหนังสือ ต้องจัดไม่ให้นั่นจนเกินไป เพื่อการสัญจรที่สะดวกสบาย ควรจัดที่นั่งแทรกตามบริเวณชั้นหนังสือบ้าง เพื่อให้ผู้ใช้ไม่ต้องเดินไกลและเพื่อความรวดเร็วในการหยิบหนังสือ เป็นการผ่อนแรง

โต๊ะตัวหนึ่ง ๆ ควรตั้งห่างกันประมาณ 5-6 ฟุต ถึง 3 ฟุต

ข่าวสาร กฤตภาค ควรอยู่ใกล้โต๊ะเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์

ชั้นวางหนังสือคดีเบาๆ หนังสือประเภทนี้มีคนใช้มาก ควรจัดไว้มุมหนึ่งซึ่งแยกจากหนังสือประเภทอื่นๆ เพราะผู้ใช้หนังสือประเภทอื่นต้องการสมาธิในการอ่านหนังสือ

เครื่องมือครุภัณฑ์ของห้องสมุด

ขนาดของชั้นหนังสือต่างๆไป

1. ชั้นหนังสือชนิดไม้สูง 1.55 ม.
2. ชั้นหนังสือชนิดโลหะสูง 2.10-2.15 ม. ฐานสูง.10 ม.
3. ลึก .21-.25 ม.สำหรับหนังสือทั่วไป ถ้าเป็นชั้นที่วางได้ 2 แถว ลึก .40-60 ม. ถ้าเป็นชั้นที่วางเรียงติดไปกับฝาผนังแต่ละช่องไม่เกิน 1.00 ม.

ชั้นวางนิตยสารและหนังสือพิมพ์

มีอยู่ 2 แบบคือ แบบวางติดฝาและอยู่รวมกัน แบบลอยคือวางที่หนึ่งที่ได้ของห้องก็ได้จะเลือกใช้แบบใดก็ได้จะเลือกใช้แบบใดก็ได้แต่เนื้อที่ใส่หนังสือของห้อง ถ้าต้องมีเนื้อที่สำหรับวางหนังสือต่างๆไปจำกัดก็ควรมีตู้ติดฝาห้องสำหรับใส่หนังสือทั้งหมด ถ้าห้องสมุดรับวารสารมากๆ อาจต้องใช้แบบติดฝาห้องสูงและเป็นอย่างเดียวกับตู้หนังสือต่างๆไป สำหรับชั้นวางนั้นควรลาดลงมา มีค้ำสำหรับกันนิตยสารมิให้ตกลงมา

ความสูง 1.05 ม.

กว้าง 0.90 - 0.92 ม.

ลึก 0.40 - 0.45 ม.

ถ้าไม่ให้นิตยสารอพับควรวางใส่แฟ้มนิตยสารเตี้ย

ที่วางหนังสือพิมพ์แบบลอย

สูง 0.75 ม.

กว้าง 0.90 - 0.92 ม.

ลึก 0.65 - 0.66 ม.

ไม้หนีบหนังสือพิมพ์มีหลายแบบ แต่ทำในเมืองไทยเป็นแบบไม้กลมยาว 36" เป็นด้ามเสีย 6" ฝ่าเป็นเสี้ยวตามยาวสำหรับสอดหนังสือพิมพ์ เข้าไปรวมตรงปลายและรัดด้วยยาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โต๊ะอ่านหนังสือ

ควรคำนึงถึง

1. สัดส่วน ให้มีความสูงพอดีกับที่อ่านได้อย่างสบาย
2. ต้องมีเนื้อที่สำหรับวางหนังสือและมีหลายๆ แบบเพื่อวางหนังสือต่างจำนวนกันแล้วแต่บุคคลโดยเฉพาะโต๊ะเดี่ยวสำหรับคนใช้นั่งเพื่อการศึกษาค้นคว้า
3. ขนาดของโต๊ะควรได้สัดส่วนกับห้อง ความกว้างมาตรฐานคือ 26" ส่วนยาวแล้วแต่เนื้อที่ของห้อง
4. ผิวโต๊ะควรให้ทำความสะอาดได้ง่าย ไม่ใช่วัสดุที่สะท้อนแสงหรือเป็นเงารับ จะทำให้อ่านไม่สบายตา

ขนาดความสูงโดยทั่วไป 0.75 ม.

กว้าง 0.90 ม.

โต๊ะสี่เหลี่ยมผืนผ้า 1.50-2.32 ม.

กว้าง 1.05 ม.

โต๊ะสำหรับวางพจนานุกรม

โต๊ะสำหรับวางพจนานุกรมหรือหนังสือเล่มใหญ่ ทำหลายชั้น ตอนบนเอนลาด ตอนล่างเป็นชั้นสำหรับวางหนังสือเล่มใหญ่ๆ ได้

ความสูง 1.08-1.10 ม.

กว้าง 0.60 ม.

รถเข็นหนังสือ

ลักษณะเดียวกับชั้นวางหนังสือหรือที่อื่นๆ สำหรับใส่หนังสือเพื่อขึ้นไปยังชั้นวางหนังสือหรือที่อื่นๆ เพื่อความสะดวกสบาย รถเข็นควรมี 3 ล้อ คือล้อหลัง 2 ล้อ ล้อหน้า 1 ล้อ เพื่อความสะดวกสบายในการเข็นเลี้ยวโค้ง

ขนาดมาตรฐานของรถเข็น คือ

1. กว้าง 0.37 - 0.40 ม.

2. ยาว 0.75 ม.

3. สูง 0.90 ม.

สำหรับขนาดใหญ่

4. กว้าง 0.35 - 0.36 ม.

5. ยาว 1.00 ม.

6. สูง 1.08-1.10 ม.

ชนิดที่จะเก็บเข้าไว้ใต้โต๊ะรับจ่ายหนังสือได้

7. กว้าง 0.55 ม.

8. สูง 0.74 - 0.75 ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตู้บัตรรายการ

เป็นตู้ซึ่งประกอบด้วยลิ้นชักมาตรฐานสำหรับใส่บัตรรายการหนังสือ คือขนาด 3" 5" ลิ้นชักนี้วางซ้อนกันเป็นชั้น ๆ ตู้บัตรรายการมีหลายขนาด แล้วแต่จำนวนลิ้นชัก 5, 10, 15 (แถวละ 5 ลิ้นชักเรียงตามความยาวและ 3, 6, 9 แถวละ 3 ลิ้นชัก เป็นตู้เหล็ก) ตู้ลิ้นชัก 5 ลิ้นชักเรียงกันเป็นแถวยาว

กว้าง 30 " ลึก 19 " ความสูงแล้วแต่ลิ้นชักที่เพิ่ม ตู้มีเพียง 5-6 แถวซ้อนกัน(25-30ลิ้นชัก) สูง 24"-30" มีหลายแถว ขาสูง 10" จำนวนลิ้นชักมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับจำนวนหนังสือในห้องสมุด หนังสือเล่มหนึ่งต้องการบัตรอย่างน้อย 3 ใบ

ลิ้นชักมาตรฐานยาว 14 3/4 " จุบัตรราว 1,000 -1,200 บัตร

ขนาดเนื้อที่ใช้สอยในห้องสมุดเนื้อที่ โดยประมาณ 1 ตารางเมตรต่อ 1 คน

1. ห้องอ่านหนังสืออ้างอิง	2.25 ตารางเมตร
2. ห้องอ่านหนังสือสารอง	2.25 "
3. ห้องอ่านหนังสือวารสารปัจจุบัน- หนังสือพิมพ์	3.60 "
4. ห้องอ่านหนังสือวารสารเย็บเล่ม	2.25 ตารางเมตร
5. ห้องอ่านหนังสือทั่วไป	2.25 "
6. ห้องอ่านไมโครฟิล์ม	3.60 "
7. ห้องโสตศึกษา	1.00 "
8. โต๊ะ	
- ระยะระหว่างโต๊ะต้องไม่น้อยกว่า	1.50 เมตร
- ระยะระหว่างเก้าอี้	1.20 "
9. ที่ทำงานของเจ้าหน้าที่	12.00 ตารางเมตร/คน
ที่ทำงานบรรณารักษ์	9.00 "
ที่ทำงานเสมียนพิมพ์ดีด	9.00 ตารางเมตร/คน
10. ที่เก็บหนังสือ	
- หนังสือในห้อง	110 เล่ม/ 1 ตารางเมตร
- หนังสือในห้อง	160 "

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การให้แสงสว่างสำหรับห้องสมุด

การให้แสงสว่างเป็นปัญหาสำคัญในการออกแบบ การกำหนดความเข้มของแสง การสะท้อนแสง การตัดแสง การควบคุมการเกิดเงา จะต้องคิดอย่างรอบคอบการใช้แสงธรรมชาติ ควรหลีกเลี่ยงการใช้แสงตรง (DIRECT SUNLIGHT)

การเปรียบเทียบระหว่างหลอดไฟฟ้าธรรมดา กับ หลอดเรืองแสง สิ่งที่ต้องพิจารณา คือ ค่าใช้จ่าย ในความเข้มของแสงที่เท่ากัน การใช้หลอดธรรมดาจะสูญเสียมากกว่าใช้หลอดเรืองแสง ดังนั้นคุณภาพ และปริมาณแสงสว่างเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะเมื่อสีเข้ามามีความสัมพันธ์ด้วย ถึงแม้ว่าเราจะเปลี่ยนสีให้เข้ากับแสงได้ก็ตาม

เงา และ แสงสะท้อนทำให้เกิดการรบกวนประสาทตา ซึ่งการเลือกใช้วัสดุ ผ้าม่าน พัดบานที่ดี สามารถช่วยได้เป็นอย่างดี การใช้สีควรเป็นสีสว่าง แต่มีความเข้มของแสงน้อยกว่าบริเวณที่จัดไว้ให้อ่านหนังสือ หากเกิดการตัดกันของแสงขึ้น จะเป็นการเลวร้ายยิ่ง เพราะจะทำให้เกิดการเพ่งและล้าในการใช้สายตาอ่านหนังสือ (อัตราเปรียบเทียบ ประมาณ 3 ต่อ 1 ในห้องถัดไป) ความเข้มของแสงบริเวณที่อ่านหนังสือ ประมาณ 75-85 ฟุตกำลังเทียน

ระบบป้องกันเสียงในห้องสมุด

เสียงเป็นสิ่งที่ไม่คู่ควรกับห้องสมุดทั้งภายนอกและภายในอาคาร การควบคุมเสียงในห้องสมุด จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ที่ผู้ออกแบบควรคำนึงถึง

เมื่อวางตำแหน่งของอาคารแล้ว จะต้องคำนึงถึงเสียงที่เกิดจากที่จอดรถและถนน โดยมีแผ่นกระจกติดทางกำแพงด้านนั้น โดยใช้ให้กำแพงเป็นแผ่นกันเสียงและดูดเสียง อีกทั้งเมื่อวางแปลนเรียบร้อยแล้ว ควรคำนึงว่าบริเวณนั้นมีแผ่น หรืออุปกรณ์เก็บเสียงเพียงพอหรือไม่

เป็นการดีที่จะใช้กระจกเป็นแผ่นกันระหว่างห้องทำงานกับห้องอ่านหนังสือเพราะจะทำให้ คนในห้องทำงานสามารถมองเห็นบรรยากาศภายในห้องสมุดได้โดยตลอดการใช้ห้องหนังสือ ต่ำ ๆ เป็นตัวกัน บริเวณอ่านหนังสือ จะช่วยลดความดังของเสียงได้ไม่มากนัก

มีบางอย่างที่มีความสัมพันธ์กับเสียง เช่น ผ้าม่านในการควบคุมทิศทางที่คลื่นเสียงเดินทาง สามารถทำได้โดยใช้แผ่นเก็บเสียงบุไว้ ปูพรมที่พื้น แขนงม่านที่หน้าต่าง เป็นต้น ซึ่งทั้งนี้จะต้องหาวิธีที่ดีที่สุด และได้ผลมากที่สุดในการใช้วัสดุในส่วนใด ๆ ของอาคารไม่ใช่เพียงแต่ความสวยงามเท่านั้น แต่ให้ได้ผลดีในด้านการเก็บเสียงด้วย

ระบบปรับอากาศในห้องสมุด

การระบายอากาศในห้องสมุด เป็นสิ่งที่เราจะละเลยไม่ได้เด็ดขาด ความสบาย และอากาศที่

เหมาะสม (SUITABLE CLIMATE) ย่อมเป็นที่ปรารถนา หากอากาศภายในห้องสมุดมีความอบอ้าว หรือ เหนียวหนืดเกินไป หรือร้อนเกินไป หรือเย็นเกินไป หรือชื้นเกินไป เมื่ออยู่ติดเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนาวจนเกินไป จะเป็นสิ่งที่รบกวนผู้ใช้ห้องสมุดเป็นอันมาก นอกจากจะเป็นการผลักดันไม่ให้เข้าใช้แล้ว ยังก่อความรำคาญและความหงุดหงิดอีกด้วย การใช้ห้องสมุดผู้ใช้จำเป็นมากที่ต้องใช้สมาธิ หากห้องสมุดมีอากาศที่สบายพอเหมาะแล้วจะทำให้ผู้ใช้สามารถเข้าไปอยู่ในอาคารได้นาน ๆ

การระบายอากาศ ทำได้ 2 วิธี คือ

1. วิธีธรรมชาติ การระบายอากาศด้วยวิธีธรรมชาติเป็นสิ่งที่ดีมาก แต่เนื่องจากเราไม่สามารถจะควบคุมอุณหภูมิของอากาศให้สม่ำเสมอได้ตลอด จึงถือเป็นการลำบากมากที่จะใช้วิธีนี้

2. วิธีปรับอากาศ เป็นวิธีที่สิ้นเปลืองกว่าแบบแรก แต่ได้ผลคุ้มค่า สมควรที่จะนำมาใช้ภายในห้องสมุด ซึ่งประโยชน์ที่ได้รับ คือ

2.1 สามารถควบคุมอุณหภูมิให้มีความสม่ำเสมอ คือ ระหว่าง 70-78 องศาฟาเรนไฮต์

2.2 ควบคุมความชื้นของอากาศให้เป็นปกติ และพอเหมาะ

2.3 ควบคุมระบบหมุนเวียนของอากาศภายในห้องสมุด และการกระจายอากาศเป็นไปอย่างทั่วถึง

2.4 ป้องกัน ละออง และเสียงจากภายนอก เพราะห้องจะมีการปิดมิดชิดขึ้น

ส่วนโสตทัศนศึกษา

จัดขึ้นเพื่อการให้บริการทางโสตทัศนูปกรณ์ แก่ผู้สนใจ ซึ่งในการจัดเก็บรักษาจะต้องมีความระมัดระวังมากเป็นพิเศษ

การแบ่งส่วนโสตทัศนศึกษา

1. LISTENING AREA เป็นบริเวณที่มีการส่งรายงานมาจากสถานีควบคุม ผู้ฟังจะต้องให้หูฟังเสียบกับ OUT-LET ลักษณะการฟังเป็นแบบบันทึก พักผ่อนน้อยใจ

2. GROUP LISTENING ROOM เป็นห้องฟังเพลงขนาดใหญ่ สำหรับกรณีที่ผู้สนใจมาเป็นกลุ่ม ซึ่งอาจจัดให้มีการบรรยายพิเศษ ส่วนนี้จะต้องจัดให้มีระบบเสียงที่ดี

3. LISTENING ROOM จัดเป็นห้องฟังเดี่ยวสำหรับผู้สนใจเป็นพิเศษ ที่ต้องการส่วนการฟังที่สงบ ภายในห้องประกอบด้วยโต๊ะทำงาน เครื่องเล่นแผ่นเสียง เทปเครื่องขยายเสียง ลำโพง หรืออาจจะมีหูฟังสำหรับฟังคนเดียว ในกรณีที่ใช้หูฟัง ก็ไม่จำเป็นต้องใช้ ACOUSTIC UNIT ใช้แบบ CARRAL ธรรมดาก็ได้

4. SLID FILM STRIP AREA เป็นบริเวณสำหรับการดูสไลด์ และฟิล์มสกริป ต่าง ๆ ซึ่งจะต้องจัดอุปกรณ์ไว้ให้โดยเฉพาะ

5. CONTROL STATION เป็นส่วนที่ควบคุมการจ่ายแผ่นเสียงจาก CLOSE STACK และควบคุมการส่งรายการไปยัง LISTENING OUT-LE ต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเก็บรักษาแผ่นเสียง

แผ่นเสียง ควรเก็บให้ห่างจากที่ที่อาจเกิดไฟได้ และต้องไม่ได้รับแสงอาทิตย์โดยตรงเป็นเวลานาน เพราะอาจทำให้เกิดการยืดหดตัว บิดเบี้ยวได้ เมื่ออุณหภูมิ 120 องศาฟาเรนไฮต์

แผ่นเสียงควรจะถูกเก็บโดยการวางตั้งในของแผ่นเสียงหรือจัดเป็นอัลบั้ม ไม่ควรวางตามแนวนอนสำหรับแผ่นเสียงแบบความเร็ว 45 อาจวางตามแนวนอนได้ เพราะมีน้ำหนักเบา ซึ่งนอกจากนี้ควรมีที่เก็บแผ่นเสียงเป็นพิเศษ และต้องระวังอย่าให้เกิดรอยนิ้วมือ และระวังรักษาร่องด้วย

การรักษาเทป

การเก็บรักษาก็เป็นทำนองเดียวกับการเก็บหนังสือ ซึ่งบางม้วน นาน ๆ จะเปิดมาฟังสักครั้งหนึ่ง ถ้าไม่ระวังให้ดี กาลเวลา ความชื้นและอุณหภูมิก็จะทำให้เทปเสียหายได้ การเก็บรักษา จึงควรปฏิบัติ ดังนี้

1. เก็บไว้ในห้องที่มีระบบปรับอากาศ ไม่ควรเก็บไว้ในที่มีอุณหภูมิสูง เกินไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องที่ถูแดดในตอนบ่าย หรือสถานที่เก็บเทปใกล้กับแหล่งความร้อน
2. ไม่ควรเก็บเทปไว้ในที่มีความชื้นน้อย เพราะสารพลาสติกในเนื้อเทป ซึ่งเป็นเซลลูโลส จะระเหยทำให้สายเทปแตกได้
3. ไม่ควรเก็บเทปในที่ที่มีความชื้นมากเกินไป ซึ่งจะมีผลต่ออ็อกไซด์ที่หุ้มสายเทป
4. ไม่ควรเก็บเทปไว้ในที่มีสนามแม่เหล็ก เพราะจะลบข้อความหมด

ส่วนห้องอาหาร

ห้องอาหาร สามารถแบ่งการศึกษาดังออกเป็น 2 ส่วนคือ

- ส่วนรับประทานอาหาร
- ส่วนครัว

ในส่วนรับประทานอาหาร จะมีระบบการบริหารที่แตกต่างกันหลายระบบ ซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทของร้าน และจำนวนผู้รับประทานอาหาร

ระบบการบริหารอาหาร

1. แบบจัดเป็นร้านอาหาร คือการจัดแบ่งบริเวณจำหน่ายอาหารภายในห้องอาหารออกเป็นร้าน ๆ แต่ละร้านจะมีบริเวณประกอบอาหารและบริเวณขายอาหารของตนเอง การให้บริการอาหารโดยวิธี สั่งอาหารแล้วจะมีคนบริการจัดส่งอาหารให้ถึงที่

ข้อดี

1. สามารถเลือกสั่งอาหารโดยไม่ต้องรอคิว

2. บริการสั่งถึงโต๊ะ ว่างไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การชำระเงินครั้งเดียว บริการจะนำเงินไปจ่ายตามร้านที่ส่งให้
4. แต่ละร้านจะรับผิดชอบความสะดวกสะอาดของโต๊ะอาหารในบริเวณของตน
5. มีการแข่งขันในด้านการบริการและคุณภาพ

ข้อเสีย

1. ลำบากในการส่งอาหาร
2. เลือกที่นั่งลำบาก
3. ยุ่งยากในการส่งอาหาร
4. การชำระเงินยุ่งยาก เพราะคนคิดเงินอาจจะไม่ทราบราคาอาหารร้านอื่นที่ไม่ใช่ของตน
5. การบริการไม่สะดวก อาจช้าและมีการหลงลืม
6. ยุ่งยากในการเก็บภาชนะ
7. แย่งกันจำหน่ายอาหาร
8. ต้องใช้บริการมาก

สรุป การบริการโดยวิธีนี้จะสะดวกเมื่อมีจำนวนร้านน้อยและผู้ให้บริการน้อย

2. จัดแบบขายเป็นช่อง ๆ คือการจัดแบ่งเป็นบริเวณจำหน่ายอาหารภายในห้องอาหารออกเป็นช่อง ๆ อาหารที่จำหน่ายเป็นอาหารสำเร็จเรียบร้อยแล้ว อาจจะมีที่ประกอบอาหารเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น ก๋วยเตี๋ยว หรือสำหรับอุ่นอาหาร และมีบริเวณชำระล้างจาน อยู่ด้านหลังของช่องจำหน่ายอาหาร การใช้บริการระบบนี้ นักศึกษาจะต้องบริการตัวเอง คือเดินซื้ออาหารและชำระเงินเรียบร้อยในแต่ละช่อง

ข้อดี

1. เลือกเดินซื้อได้ตามต้องการ
2. ชำระเงินได้ทันที
3. เลือกที่นั่งได้ตามต้องการ
4. ทุกร้านรับผิดชอบเรื่องความสะดวกสะอาดของบริเวณรับประทานอาหาร
5. ไม่มีการแย่งกันให้บริการอาหาร
6. ไม่มีการแข่งขันเรื่องคุณภาพและราคา
7. ประหยัดคนบริการส่งอาหาร
8. ไม่เสียเวลาเข้าแถวซื้ออาหาร

ข้อเสีย

1. ต้องเดินหลายช่องกว่าจะได้ครบตามต้องการ
2. ต้องชำระเงินหลายคน
3. เกิดความวุ่นวายเมื่อเดินเลือกซื้ออาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ลำบากในการถืออาหารหลาย ๆ อย่าง

5. ยุ่งยากในการเก็บภาชนะ

สรุป วิธีนี้เหมาะสำหรับผู้ใช้งานจำนวนมากๆ และมีความต้องการอาหารแตกต่างกัน ไม่จำเป็นต้องเสียเวลาเข้าแถว และมีความสะดวกในการหาที่นั่ง และผู้จำหน่ายแต่ละช่องจะแข่งขันในด้านคุณค่าของอาหาร ปริมาณ ราคา

3. แบบจัดเป็นคาเฟ่ที่เรีย เป็นระบบบริการอาหารโดยให้ผู้บริการทุกคนช่วยตนเอง โดยจัดเป็นเคาเตอร์จำหน่ายอาหาร ผู้ใช้บริการจะต้องเข้าแถวกันเดินไปรับอาหารจากเคาเตอร์เริ่มจากด้านต้นของเคาเตอร์และเดินไปจนสุดปลายเคาเตอร์และชำระเงินในคาเฟ่ที่เรียจะมีเคาเตอร์สำหรับเสิร์ฟอาหาร ซึ่งจะเป็นเครื่องกั้นระหว่างครัวกับส่วนรับประทานอาหาร การบริการอาหารเป็นแบบผูกขาดในการให้บริการอาหารทุกอย่าง จะอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้จัดการคาเฟ่ที่เรีย ดังนั้นการจัดครัวจึงต้องมีขนาดใหญ่พอที่จะประกอบอาหารทุกชนิด การให้บริการเริ่มด้วยผู้ให้บริการหยิบถาดใส่อาหารเวียนถาดไป ตามช่องรับประทานอาหารแต่ละชนิดที่ต้องการ และชำระเงินที่แคชเชียร์แล้วจึงยกถาดไปยังโต๊ะ ตัวเครื่องปรุง รับประทานส้ม แก้วน้ำ แล้วจึงเลือกหาที่นั่งรับประทานเมื่อรับประทานเสร็จ ต้องนำภาชนะและเครื่องใช้ไปวางไว้ยังที่กำหนด

ข้อดี

1. ไม่เปลืองแรงงานใช้คนเสิร์ฟอาหารเพียง 2 - 3 คน
2. เป็นการเตรียมอาหารไว้ล่วงหน้า
3. ให้ผู้ให้บริการช่วยตนเอง
4. เป็นมารยาทในสังคม
5. ประหยัดเวลา
6. บริการอาหารได้ที่ละมาก ๆ
7. สะดวกในการชำระเงิน
8. เลือกที่นั่งได้ตามใจชอบ
9. ไม่มีความวุ่นวายในการเลือกซื้อ

ข้อเสีย

1. คุณภาพอาหาร เพราะเป็นการผูกขาด
2. ด้านราคาอาหาร
3. เสียเวลาเข้าคิว
4. ผู้บริการต้องตักอาหารให้ทันและชำนาญ ไม่เช่นนั้นจะเสียเวลา
5. คนคิดเงินจะต้องชำนาญ ไม่เช่นนั้นจะเสียเวลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป ระบบบริการแบบคาเฟ่ที่เรียกเป็นการประหยัดเวลา แรงงาน และสะดวกแก่ทุก ฝ่าย เป็นวิธีที่เหมาะสมในการจัดห้องอาหารเพื่อผู้ใช้บริการ

4. แบบจัดเป็น CANTEEN การบริการอาหารแบบ CANTEEN ไม่มีการจำหน่ายอาหารหนักและเป็นเวลาแต่เป็นอาหารว่าง จำหน่ายได้ตลอดวัน เหมาะสำหรับสถานศึกษาที่มีชั่วโมงพักระหว่างเรียน CANTEEN จะมีที่ขายอาหาร ที่เก็บของ เช่น น้ำอัดลม มีอุปกรณ์ที่สามารถปรุงอาหารได้ง่าย

บริเวณที่จะมีการจัดแบบ CANTEEN

- มุมหนึ่งของห้องอาหาร
- ตามจุดต่างๆ ของสถานที่
- ตามจุดพักผ่อนของศูนย์วัฒนธรรม

การจัดโต๊ะ อาจใช้โต๊ะที่สามารถเก็บพับได้วางไว้เป็นจุดๆ อาจมีรั้วบังแดด ข้อดี

1. สามารถบริการอาหารได้ตลอดวัน
1. ผู้บริการได้รับความสะดวกในการสั่งอาหารมารับประทาน ไม่ต้องเสียเวลายืนรอ
2. สามารถตั้งหน่วยบริการได้ทั้งภายในและภายนอกอาคาร

ข้อเสีย

1. ไม่สามารถแข่งขันในด้านการบริการ เพราะในสถานที่หนึ่งๆ เจ้าของบริการมีเจ้าของเดียวเป็นเอกเทศ อาจทำให้ราคาสูงกว่าปกติ
2. ผู้ใช้บริการมีจำนวนมาก อาจจะทำให้ผู้บริการ บริการแก่ผู้ใช้บริการไม่ทัน และอาจเกิดความวุ่นวายได้
3. ประเภทของอาหารมีจำนวนให้เลือกน้อย

จากตัวอย่างการจัดระบบการบริการในโภชนาคารทั้ง 4 แบบที่ได้กล่าวมาแล้ว เมื่อได้ศึกษาถึงข้อเท็จจริง ของจำนวนผู้ใช้โรงอาหารและระยะเวลาของผู้ใช้ เราสามารถจะเลือกระบบการจัดบริการที่สามารถสนองความต้องการได้ดีที่สุดคือการจัดระบบ คาเฟ่ที่เรีย โดยมิตะเหตุผลประกอบดังนี้

1. เพื่อบริการอาหารได้ที่ละหลายๆ เนื่องจากผู้ใช้มีจำนวนมาก
2. เป็นระบบที่ประหยัดเวลา และสะดวกในการใช้บริการ
3. มีความเหมาะสมสำหรับโครงการนี้มาก เพราะผู้มาใช้มีทั้งนักเรียน นักศึกษาและประชาชน

ขนาดเนื้อที่ที่ต้องการสำหรับการออกแบบคาเฟ่ที่เรีย

ข้อมูลต่อไปนี้เป็น การแสดงความสัมพันธ์ของขนาดเนื้อ ที่จำเป็นเพื่อการเขียนแบบคาเฟ่ที่เรีย และครัว ซึ่งไม่ใช่ตัวแสดงขนาดที่แน่นอนในการออกแบบครั้งสุดท้าย เพราะแต่ละงานย่อมมีลักษณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิเศษและความแตกต่างกันออกไป สำหรับครัวควรจะมีความรู้ให้เพียงพอก่อนที่จะเขียนแบบเสร็จ ข้อมูลต่อไปนี้ได้มาจากการศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานการจัดครัวของหนังสือ BUILDING AND DESIGN STANDARD และหนังสือ TIME SAVER STANDARD

เนื้อที่ที่ต้องการของบริเวณรับประทานอาหาร 1.10 – 1.40 ตารางเมตร/คน เนื้อที่ที่ต้องการของส่วนบริการ (ครัว) 20%ของพื้นที่รับประทานอาหาร โดยแยกละเอียดออกเป็น

1.	ที่เตรียมอาหาร		
	เตรียมของแห้ง	- 4%	ของเนื้อที่ครัว
	เตรียมผัก	- 7%	“
	เตรียมเนื้อสัตว์	- 4%	“
2.	ที่ประกอบอาหาร		
	ของหวาน (รวมทั้งผลไม้และเครื่องดื่ม)	- 12%	“
	ของคาว	- 20%	“
3.	เก็บอาหารเตรียมบริการ	- 6%	“
4.	ล้างจาน	- 10%	“
5.	ทางเดิน	- 37%	“
	รวม	- 100%	“
	เนื้อที่ส่วนบริการของครัว		
1.	ที่รับอาหาร	- 10%	ของเนื้อที่ครัว
2.	ที่เก็บอาหาร		
	เก็บของแห้ง	- 10%	“
	เก็บผัก	- 6%	“
	เก็บเนื้อสัตว์	- 4%	“
	เก็บเครื่องดื่ม	- 5%	“
3.	เก็บขยะ	- 5%	“
4.	ห้องทำงาน	- 5%	“
5.	ส่วนบริการอื่นๆ	- 20%	“
	รวม	- 65%	“

เนื้อที่ของบริเวณเคาเตอร์บริการอาหาร

ใช้เนื้อที่ประมาณ 20% ของเนื้อที่เตรียมอาหาร

หรือถ้ามีแถวบริการอาหาร 2 แถว ใช้เนื้อที่ 80 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดสวนต่างๆ

1. SERVICE COUNTER ควรจัดให้สัมพันธ์กับทางเข้าเพื่อให้เนื้อที่เหลือเป็นทางเดิน ไม่เกิดการพลุกพล่านตรงทางเข้า
2. การจัดโต๊ะควรจัดให้ใช้เนื้อที่น้อยที่สุด แต่จุดคนได้มากและสะดวก
3. ห้องครัวควรอยู่ติดกับ SERVICE COUNTER
4. ห้องเก็บของ (STORAGE) ควรเข้าโดยตรงจากห้องครัวได้ และใกล้กับทางติดต่อกับทางจ่ายของ (SERVICE DRIVE WAY)

ส่วนประกอบที่จำเป็น

1. ควรคำนึงถึงการให้แสงสว่างตามธรรมชาติ โดยกำหนดการให้แสงจากหลอดไฟไว้ดังนี้
ที่รับประทานอาหาร 50 กำลังเทียน ครัว 20 กำลังเทียน
2. การให้สี สีของห้องอาหารนี้ควรให้เป็นที่สีที่อ่อนๆ เย็นตา ดูแล้วสดชื่น ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ชวนรับประทาน สีที่เหมาะสมที่สุดได้แก่สีเหลือง
3. การระบายลมและความร้อน อาจใช้เครื่องระบายความร้อนช่วยในห้องอาหารและครัว
4. ที่ดื่ม น้ำ ติดตั้งในที่สะดวกและเข้าถึงง่าย
5. เพอร์นิเจอร์ ควรเป็นที่เคลื่อนย้ายได้และไม่ก่อให้เกิดเสียงดัง

ตำแหน่งที่ตั้งเหมาะสมของโรงอาหาร

เนื่องจากโรงอาหารเป็นเหมือนศูนย์กลาง ของการประกอบประกอบกิจกรรมรับประทาน อาหาร ดังนั้นการจัดวางตำแหน่งที่ตั้งของโรงอาหาร จึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อความเหมาะสมและความสะดวก ตำแหน่งของโรงอาหารไม่จำเป็นจะต้องอยู่ศูนย์กลาง แต่ควรอยู่ตำแหน่งที่ทุกคนสามารถไปถึงได้อย่างสะดวก ทั้งจากตึกอำนวยการ จากห้องแสดงนิทรรศการ จากห้องสมุด เวทีแสดงกลางแจ้ง โรงอาหาร นี้จะต้องอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมในการรับประทานอาหารและพักผ่อน คลายอารมณ์จากความตึงเครียด และต้องพอจะจัดให้มีทางบริการได้อย่างสะดวก

สำหรับหลักในการพิจารณาเลือกที่ตั้งของโรงอาหาร เราอาจแยกพิจารณาได้เป็นข้อๆ ดังนี้

1. ข้อพิจารณาในการเลือกสถานที่ตั้งของครัว
 - ควรตั้งในที่ไกลจากบริเวณที่ผู้ชมส่วนใหญ่ตั้งแวงผ่านไปมาและไกลจากบริเวณห้องแสดงนิทรรศการ เพื่อป้องกันไม่ให้เสียงของการทำงานและกลิ่นของอาหารไปกระจายรบกวนการชมนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- อยู่ในบริเวณที่รถส่งของจะเข้าถึงได้ เพื่อสะดวกในการส่งอาหาร แต่ละวันโดยทั้งอาหารแห้ง เช่น ข้าวสาร ซึ่งหนักมาก ถ้ารถเข้าส่งถึงที่ไม่ได้ จะต้องสิ้นเปลืองแรงงานและเวลาของคนมาก
 - ไม่ควรอยู่ด้านเหนือลมของอาคารนิทรรศการ เพราะจะทำให้กลิ่นอาหารกระจายไปรบกวนการชมนิทรรศการ
2. ข้อพิจารณาในการเลือกสถานที่ตั้งของห้องอาหาร
 - ควรตั้งอยู่ในบริเวณที่ผู้ชมส่วนใหญ่ที่จะไปถึงได้ง่าย
 - เป็นบริเวณที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย
 - ควรติดต่อได้โดยตรงกับเวทีกลางแจ้ง
 3. ข้อพิจารณาในการเลือกทิศทางการวางผังโรงอาหาร
 - 3.1 ทิศทางลม ทั้งครัวและโรงอาหารควรสร้างให้ด้านยาวขวางทางลมที่พัดเป็นส่วนใหญ่ในรอบปี คือ ตะวันตกเฉียงใต้ จะทำให้ครัวและโรงอาหารไม่ร้อนเป็นที่พอใจของพนักงานและผู้บริโภค
 - 3.2 ทิศทางแดด จะต้องไม่รับแดดจนเกินไป เพราะจะเกิดความร้อนและอบอ้าวควรให้ด้านกว้างรับแดดน้อยกว่าด้านแคบ อาคารควรมีชายคายสมพอสมควร เพื่อกันแดดและฝน

ส่วนโถงทางเข้า

เป็นส่วนที่ติดต่อกับส่วนต่างๆของอาคาร ดังนั้นควรเห็นได้ง่าย และเข้าถึงได้สะดวก ดดยมีองค์ประกอบย่อยดังนี้

- โถงพักคอย และ ที่พักผ่อน
- ที่ติดต่อสอบถาม
- โทรศัพท์สาธารณะ
- ผังแสดงส่วนต่างๆของศูนย์
- หน่วยรักษาความปลอดภัย
- ห้องน้ำ

โถงทางเข้านี้ จะเป็นจุดแรกก่อนที่จะเข้าไปยัง ส่วนแสดง ห้องบรรยาย หอประชุมเอนกประสงค์ และส่วนบริการอาหาร ความสามารถในการรองรับผู้มาใช้บริการโถงทางเข้า กำหนดจากจำนวนคนที่เข้ามาในโถงสูงสุด ในช่วงเวลา 15 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2 ระบบอาคารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

6.2.1 ระบบโครงสร้าง และ การก่อสร้าง

การเลือกระบบโครงของอาคาร พิจารณาจาก

1. พื้นที่ใช้สอยส่วนใหญ่ของอาคาร
2. เปรียบเทียบจากอาคารที่มีอยู่ในปัจจุบัน
3. ระบบโครงสร้างที่สัมพันธ์กัน
4. ความประหยัดของโครงสร้าง
5. ความชำนาญและประสบการณ์ของช่าง

จากลักษณะของการใช้สอยพื้นที่ของอาคารศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จะสามารถแบ่งการใช้สอยเป็น 2 ลักษณะ คือ ส่วนที่ต้องการความกว้างของพื้นที่มากเพื่อรองรับคนจำนวนมาก และส่วนที่ไม่ต้องการความกว้างมาก เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่าระบบโครงสร้างที่เหมาะสม คือ

- ระบบโครงสร้างแบบ SHORT SPAN คอนกรีตเสริมเหล็ก ในส่วนพื้นที่ที่ไม่ต้องการพื้นที่เปิดโล่งมากนัก และการแบ่งพื้นที่ใช้สอยจะกำหนดตายตัว มีการแบ่งพื้นที่ใช้สอยอย่างเป็นสัดส่วน เช่น ส่วนสำนักงานหรือส่วนบริการต่าง ๆ
- ระบบโครงสร้างแบบ WIDE SPAN โครงสร้างพาดช่วงกว้าง ใช้ในส่วนพื้นที่ที่ต้องการความโล่ง หรือต้องการความยืดหยุ่นในการจัดวางสูง เช่น ห้องประชุม หรือส่วนจัดแสดงนิทรรศการบางส่วนของจัดวางวัตถุขนาดใหญ่ เป็นต้น
- ระบบโครงสร้างช่วงกว้างที่จะพิจารณาเลือกใช้คือระบบ TRUSS, SPACE FRAME, ROOF AND CABLE

การวิเคราะห์โครงสร้างแบบ WIDE SPAN

ในการใช้โครงสร้างแบบ WIDE SPAN นั้นแบ่งระบบโครงสร้างเป็น

1. TRUSS เป็นโครงสร้างที่ประกอบจากส่วนของวัสดุที่มีขนาดสั้น สามารถพาดช่วงกว้างได้ระยะตั้งแต่ 20-30 เมตร มีลักษณะพิเศษ คือมีน้ำหนักเบา อีกทั้งเป็นที่นิยมใช้ เนื่องจากการก่อสร้างและกระคำนวณง่ายไม่ต้องใช้เทคนิคมาก
2. FOLDED PLATE & SHELL เป็นโครงสร้างที่ใช้วัสดุที่มีขนาดบางมาพับหรือโค้ง เพื่อต้านแรงทางแนวตั้ง การก่อสร้างและการคำนวณ จะทำได้ยาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. SPACE FRAME เป็นโครงสร้างที่เกิดจากการ นำโครงสร้าง TRUSS มาประกอบแบบ 3 มิติ สามารถรับน้ำหนักด้วยตัวเอง สามารถพาดช่วงได้กว้างมาก การก่อสร้างจำเป็นต้องใช้ช่างที่มีทักษะ และการคำนวณ จะทำได้ยาก

4. CABLE & TENT เป็นโครงสร้างชนิดแขวน สามารถพาดช่วงได้กว้างการก่อสร้างทำได้ยากเนื่องจากต้องการเทคนิคพิเศษในการก่อสร้าง และการคำนวณ ทำได้ยาก

จากการเปรียบเทียบ จะสรุปได้ว่า โครงสร้างแบบ TRUSS เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในโครงการมากที่สุด

6.2.2 ระบบสุขาภิบาล

ระบบสุขาภิบาลสำหรับอาคาร

ระบบสุขาภิบาล สำหรับโครงการแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนด้วยกันคือ

ระบบน้ำใช้

ระบบน้ำเสีย

ระบบน้ำใช้

น้ำประปาที่นำมาใช้ในโครงการ ใช้น้ำจากการประปา จังหวัดสระแก้ว แต่เนื่องจากต้องมีการสำรองน้ำไว้ในคราวฉุกเฉิน เช่น น้ำประปาไม่ไหล กรณีเกิดอัคคีภัย เป็นต้น จึงจำเป็นต้องสร้างถังเก็บน้ำสำรองขึ้น

ถังเก็บน้ำนั้นมักจะก่อสร้างในระดับดิน เพื่อให้ น้ำจากท่อจ่ายน้ำของการประปาสามารถไหลเข้ามาได้โดยสะดวก โดยการใช้ลูกกลอยเป็นตัวควบคุมการเปิดปิดประตูน้ำ นอกจากนี้ยังต้องติดตั้งเครื่องวัดระดับน้ำ เพื่อควบคุมการทำงานของเครื่องสูบน้ำที่จะทำการสูบน้ำจ่ายไปยังส่วนต่าง ๆ เพื่อป้องกันความเสียหายของเครื่องสูบน้ำอันเกิดจากการเดินเครื่อง ในกรณีที่น้ำประปาไม่ไหลและได้ใช้น้ำสำรองจนหมด โดยให้ตัดไฟ เมื่อระดับน้ำอยู่สูงกว่าท่อสูบน้ำประมาณ 1 เซนติเมตร และเริ่มทำงานใหม่เมื่อมีปริมาณน้ำไหลเข้ามาในถังพอสมควร เช่น ประมาณ 30 เซนติเมตร

การเลือกระบบจ่ายน้ำ

ระบบจ่ายน้ำภายในอาคาร สามารถแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ได้ดังนี้

1. ระบบจ่ายน้ำขึ้น (UPFEED DISTRIBUTION SYSTEM) เช่น การอัดความดัน
2. ระบบจ่ายน้ำลง (DOWNFEED DISTRIBUTION) เช่น การจ่ายน้ำจากถังสูง
3. ระบบจ่าย 2 ทาง

1) UP FEED DISTRIBUTION SYSTEM

ใช้หลักการนำแรงดันน้ำจากข้างล่างดันน้ำขึ้นสู่ชั้นบน โดยอาศัยปั๊มน้ำมีข้อจำกัดในการใช้ คือ

เหมาะสำหรับอาคารที่สูงระหว่าง 4-6 ชั้น (แต่ละชั้นสูงประมาณ 3 เมตร)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) DOWN FEED DISTRIBUTION SYSTEM

เหมาะกับอาคารที่มีความสูงเกิน 4 ชั้นขึ้นไป การทำงานกระทำโดยสูบน้ำจากถังเก็บน้ำชั้นล่าง SUCTION TANK ขึ้นไปไว้บนถังเก็บน้ำชั้นบน (RESERVIOR) แล้วจ่ายน้ำโดยอาศัยแรงโน้มถ่วงของโลก (GRAVITY) ช่วงของการเก็บน้ำและจ่ายน้ำนิยมแบ่งเป็นช่วงๆ ช่วงละประมาณ 8 ชั้น โดยในถังเก็บแต่ละถังจะมีการสำรองเอาไว้ในยามฉุกเฉิน เช่น การดับเพลิงอีกด้วย

การเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของระบบจ่ายน้ำแบบต่าง ๆ

ข้อดี

1. ระบบจ่ายน้ำจากถังสูง

- มีความแน่นอนในการทำงานสูง เพราะมีน้ำเก็บสำรองไว้
- ระบบการทำงานง่าย สะดวกในการซ่อมบำรุง
- ค่าก่อสร้างไม่แพง และค่าใช้จ่ายในการทำงานต่ำ
- ค่าซ่อมบำรุงต่ำ
- สามารถเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการดับเพลิง
- ใช้พลังงานน้อย และเลือกใช้เครื่องสูบน้ำให้ทำงานให้มีประสิทธิภาพง่าย

2. ระบบถังอัดความดัน

- ไม่ต้องมีถังสูง
- สามารถติดตั้งที่ส่วนไหนของอาคารก็ได้ ไม่ทำให้เสียเนื้อที่ใช้สอย
- เครื่องสูบน้ำไม่ต้องเดินในขณะที่ไม่ใช้น้ำ

ข้อเสีย

1. ระบบจ่ายน้ำจากถังสูง

- ถังน้ำต้องอยู่สูงอาจทำให้เสียความงาม
- มีน้ำหนักมาก ทำให้เป็นภาระต่อระบบโครงสร้าง
- อาจเกิดปัญหาการรั่ว ซึม ได้ง่าย

2. ระบบถังอัดความดัน

- มีออกซิเจนละลายอยู่ในถังสูง ทำให้มีการกัดกร่อนมากกว่าระบบอื่น ๆ
- ต้องใช้เครื่องสูบน้ำ ที่มีความดันสูง
- ราคาค่าก่อสร้างสูง และควบคุมการก่อสร้างลำบาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากประสิทธิภาพและข้อดี ข้อเสีย ดังที่ได้พิจารณาจากข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า โครงการศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จ. สระแก้ว จะเลือกใช้ระบบการจ่ายน้ำประปาในระบบจ่ายสองทาง กล่าวคือ

ส่วนของอาคารที่มีความจำกัดในเรื่องของที่ตั้ง จะเลือกใช้การจ่ายน้ำระบบถังอัดความดัน เพราะระบบนี้จะสามารถจัดระบบการจ่ายน้ำให้อยู่ในส่วนใต้อาคารได้ จึงไม่กีดขวางการออกแบบและไม่ทำให้เสียความงามอีกด้วย จะเป็นระบบส่วนใหญ่ของโครงการเพราะลักษณะของโครงการจะไม่ใช่อาคารที่สูงมากนัก

จัดให้มีระบบจ่ายน้ำจากถังเก็บน้ำในที่สูงด้วย เพื่อเป็นการสำรองน้ำไว้ในภาวะขาดแคลน หรือเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นได้

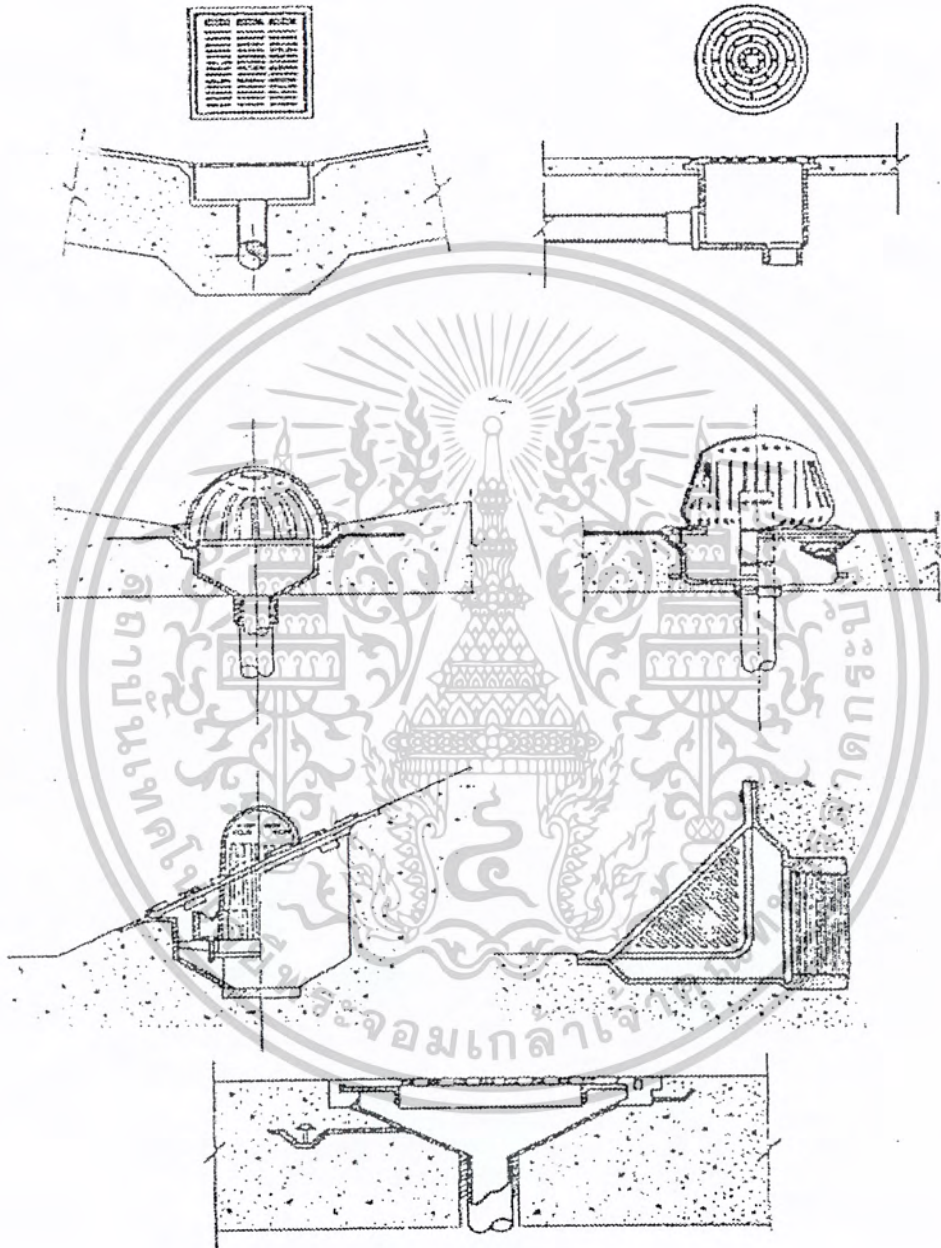
ระบบระบายน้ำทิ้ง

น้ำทิ้งของโครงการ แยกออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. น้ำฝน เป็นน้ำธรรมชาติที่ต้องการระบายออกจากพื้นที่อาคารโดยรวดเร็ว ซึ่งแบ่งออกเป็น การระบายน้ำฝนบนหลังอาคาร และระบายน้ำฝนบนพื้นดิน ซึ่งจะประกอบด้วย ทางรับน้ำฝน ตะแกรงครอบ ท่อระบายน้ำฝนและบ่อพักน้ำ สำหรับการระบายน้ำฝนบนหลังคา ถ้าหากระบายไม่ทันก็มีโอกาส ล้นราได้ และควรมีท่อรับน้ำล้นฉุกเฉิน เพื่อระบายออกที่ต่อสาธารณะ โดยเร็วที่สุด ความกว้างของคันราง ไม่ควรน้อยกว่า 12 นิ้ว สำหรับท่อในแนวตั้งนั้น ขึ้นอยู่กับความลาดเอียงของหลังคา กับอัตราการตกของฝน โดยทั่วไปไม่น้อยกว่า 2 นิ้ว สำหรับกรณีที่เป็นหลังคาแบนอาจใช้ขนาด 3-4 นิ้ว หากบริเวณที่รับน้ำฝน อยู่ต่ำกว่าท่อระบายน้ำ ต้องมีบ่อรวมน้ำฝนและใช้เครื่องสูบน้ำอย่างน้อย 2 เครื่อง สูบออก และท่อระบายน้ำควรมีอย่างน้อย 2 ท่อ และมีท่อน้ำฉุกเฉินโดยท่อฉุกเฉินนี้จะระบายออกที่ทางเข้า เพื่อป้องกันกรณีที่ท่อระบายน้ำชั้นล่างเกิดอุดตัน และปากท่อทุกแห่งต้องมีตะแกรงกันผง

มาตรฐานในการออกแบบ ให้ยึดถือพื้นที่รับน้ำฝนในแนวทาบ ซึ่ง เป็นตัวอาคาร ถนน ลาน จอดรถ ประกอบกับปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ในช่วง 1,2 หรือ 3 ปี

น้ำฝนจะถูกระบายลงรางน้ำฝนซึ่งควรมีความลึกไม่น้อยกว่า 1 ฟุต นอกจากจะต้องระบายจากหลังคาแล้วยังต้องระบายจากผนังอีกด้วย ถ้าผนังมีขนาดใหญ่มาก การยื่นกันสาดเป็นระยะจะเป็นการช่วยตัดตอนของน้ำ

ภาพที่ 6.2.2.1 ช่องระบายน้ำฝนแบบต่างๆ

รูปที่ 6.2.2.1 ช่องระบายน้ำฝนแบบต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. น้ำทิ้งโดยทั่วไปของอาคาร ได้แก่ น้ำทิ้งที่ระบายจากสุขภัณฑ์ต่าง ๆ ภายในอาคาร นิยมทำกัน 2 วิธี คือ วิธีแยกน้ำทิ้งจากอ่างล้างมือ คร้ว ลงสู่บ่อพักน้ำ แล้วจึงลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ ส่วนน้ำทิ้งจากส้วมหรือที่ปัสสาวะนั้น ก่อนระบายสู่แหล่งน้ำสาธารณะ จำเป็นต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคก่อน

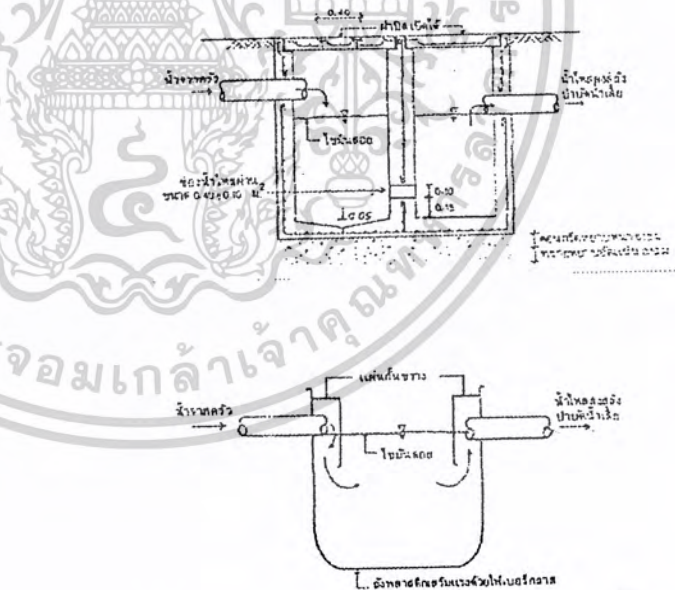
ระบบบำบัดน้ำเสีย

ระบบบำบัดน้ำเสีย น้ำที่ผ่านการใช้แล้ว ก่อนที่จะทำการระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะควรจะผ่านกรรมวิธีต่าง ๆ เพื่อลดความสกปรก ซึ่งขบวนการบำบัดน้ำเสียของโครงการสถานีขนส่ง จ.นครสวรรค์ แบ่งการบำบัดเป็น 3 ชั้น คือ

1. การบำบัดโดยทางกายภาพ ได้แก่ การใช้ตะแกรงกรองผง, บ่อดักไขมัน และบ่อดักทราย โดย น้ำเสียที่มาจากห้องครัวและห้องอาหาร จะมีไขมันปนออกมามาก ก่อให้เกิดปัญหาไขมันอุดตันในเส้นท่อ และเกาะผนังของบ่อต่าง ๆ เป็นปัญหาการบำบัดน้ำเสีย จึงจำเป็นต้องมีการดักไขมันก่อน

หลักที่ใช้ในการออกแบบบ่อดักไขมัน คือ ต้องมีขนาดพื้นที่ผิวของถังเพียงพอกับปริมาณไขมันที่จะลอยขึ้นมา ความเร็วของน้ำไหลภายในถัง ต้องต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทางออกต้องไม่ให้พวกไขมันหลุดออกไปได้ และถ้าเป็นถังดักไขมันที่ใช้คนเก็บกวาดขึ้นมา ต้องหมั่นคอยเก็บขึ้นมาให้หมดทุก ๆ วัน

รูปที่ 6.2.2.2 บ่อดักไขมันทั่วไป

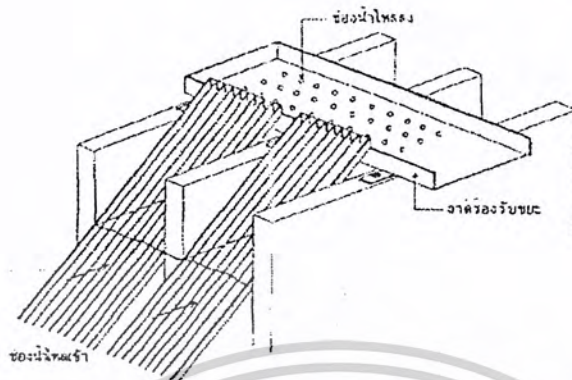

ตะแกรงดักขยะโดยปกติน้ำทิ้งจากอาคารมักจะมีเศษขยะไหลปะปนมาด้วยเสมอ ดังนั้นจึงมี

ความจำเป็นที่จะต้องดักขยะออกจากน้ำทิ้งก่อนที่จะไหลเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียของอาคารต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 6.2.2.3 ตะแกรงดักขยะทั่วไป

2. การบำบัดโดยวิธีชีวะ (BIOLOGICAL UNIFY PROCESS) ใช้กับน้ำเสียที่มาจากส้วม โถ
ปัสสาวะ

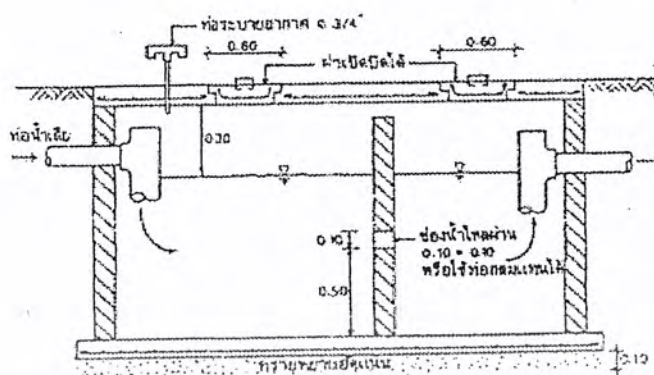
การบำบัดโดยแบคทีเรียที่ไม่ใช้ออกซิเจน (Anaerobic Bacteria) วิธีนี้ จะใช้ Septic Tank ในการบำบัด เนื่องจากการก่อสร้างง่าย ไม่มีเครื่องจักรและไม่ต้องดูแลรักษามาก วัตถุประสงค์ของการใช้ก็เพื่อแยกของแข็งที่ตกตะกอนออกจากน้ำเสีย ส่วนน้ำใสจะถูกส่งไปยังบ่อบำบัดอื่น ส่วนตะกอนที่กั้นถึงจะถูกแบคทีเรียย่อยสลายให้มีปริมาณน้อยลง แล้วสูบไปทิ้งเป็นครั้งคราว ยังมีตะกอนที่ลอยน้ำเช่นไขมันอยู่บ้าง

ประสิทธิภาพในการลดมวลสารโดยเฉลี่ย พบว่าสามารถลด BOD (Bio-Chemical Oxygen Demand) ได้ 40-65% ลดไขมันได้ 70-80% และลดฟอสฟอรัสได้ 15%

หลักการออกแบบ SEPTIC TANK

- ต้องสามารถเก็บน้ำเสียได้ ประมาณ 24 ชั่วโมง โดยไม่รวมชั้นตะกอนและสิ่งแขวนลอยที่ผิวน้ำ (Scum)
- ต้องมีท่อหรือ Baffle กั้นที่ช่องน้ำเข้าและที่ช่องน้ำออก เพื่อป้องกันตะกอนลอยออกไป
- ต้องมีปริมาตรเก็บกักตะกอนลอย และตะกอนที่กั้นก้อย่างเพียงพอ เพื่อไม่ให้มีการล้นออกนอกถังในระยะเวลาอันสั้น ต้องมีท่อระบายก๊าซมีเทน คาร์บอนไดออกไซด์ และไฮโดรเจนซัลไฟด์ ซึ่งเกิดจากการย่อยสลายตะกอนออกจากถัง
- ควรแบ่งถังออกเป็น 2-3 ส่วน เพื่อให้มีการตกตะกอนที่ดีขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 6.2.2.4 บ่อเกรอะทั่วไป

การบำบัดโดยแบคทีเรียที่ใช้ออกซิเจน (AEROBIC BACTERIA) วิธีที่นิยมใช้กันในอาคารทั่วไป คือ

ขบวนการ Activate Sludge เป็นวิธีที่ประสิทธิภาพสูงใช้เนื้อที่สร้างน้อย แบคทีเรียจะย่อยสลายสารอินทรีย์ที่อยู่ในรูปของแข็ง ตะกอนแขวนลอย และที่ละลายในน้ำ โดยแบคทีเรียจะรวมกันเป็นกลุ่มลอยอยู่ในถังเติมอากาศ ซึ่งส่งน้ำเสียเข้ามาบำบัด และมีเครื่องให้อากาศ (Aerotor) ทำงานอยู่ตลอดเวลาจากนั้นน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้ว และตะกอนแบคทีเรีย จะไหลเข้าไปถังตกตะกอนเพื่อแยกเอาแบคทีเรียกลับมาถังเติมอากาศใหม่ ส่วนน้ำใสจะไหลออกจากระบบเพื่อมาเชื้อโรค และทิ้งลงท่อระบายน้ำสาธารณะ

ในการออกแบบระบบบำบัดน้ำเสีย จากอาคารขนาดใหญ่จะมีอัตราการไหลของน้ำเสียไม่เกิน 1,000 ลบ.ม./วัน นิยมออกแบบให้ทำงานในช่วง Extend Aerator เพื่อที่จะได้เกิดตะกอนแบคทีเรียส่วนเกินที่จะต้องกำจัดออกไปให้มีปริมาณน้อย การสร้าง Septic Tank ก่อนที่จะเข้าถังเติมอากาศสามารถลดความเข้มข้นของของแข็งแขวนลอย และกำจัดเศษผง ที่มากับน้ำเสียออกได้มาก ไม่เกิดปัญหาการอุดตันในเส้นท่อและเครื่องสูบน้ำ

ถังเติมอากาศควรมีระยะเวลาเก็บน้ำเสียได้ประมาณ 24 ชั่วโมง และมีค่า ออกซิเจนที่ละลายอยู่ในน้ำ ในถังเติมอากาศไม่น้อยกว่า 1-3 มก./ลิตร เครื่องเติมอากาศ สามารถใช้ได้ทั้งแบบเป่าอากาศ (Diffused Air Aerator) แบบใบพัดตีผิวน้ำ (Surface Aerator) หรือแบบใต้น้ำ (Submersible Aerator)

3. การบำบัดโดยวิธีเคมี คือการใช้สารเคมีฆ่าเชื้อโรคที่มีอยู่ให้หมดก่อนที่จะทิ้งออกสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ สารเคมีที่นิยมใช้คือ คลอรีน ไฮโดรเจน ไดออกไซด์ และ ไฮโซน โดยใช้สารเคมีเหล่านี้ผสมกับน้ำที่ผ่านจากการบำบัดเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 75 นาที

สรุปกระบวนการระบบบำบัดน้ำเสีย โครงการศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จ.

สระแก้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. น้ำโสโครกจากโถส้วม และโถปัสสาวะจะต่อเข้า Septic Tank
2. น้ำเสียจากอ่างล้างมือ ห้องน้ำ ครุฑ จะต่อเข้าบ่อดักไขมัน
3. นำน้ำที่ได้จากข้อ 1 และ 2 ไปบำบัดโดยวิธีทางชีวะโดยแบคทีเรียที่ใช้ออกซิเจน
4. เติมคลอรีนลงในถังฆ่าเชื้อที่บรรจุน้ำที่ได้จากข้อ 3
5. สูบออกสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ

6.2.3 ระบบไฟฟ้า

ระบบการจ่ายกำลังกระแสไฟฟ้าเป็นระบบที่ใช้ในการส่งกำลังเข้าสู่เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ต้องใช้กระแสไฟฟ้าในการทำงาน ซึ่งนอกจากนั้นยังรวมถึงการกระจายระบบการติดต่อสื่อสารเช่น โทรศัพท์ทั้งในสำนักงาน

โครงการศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จ. สระแก้ว จะใช้ระบบไฟฟ้าในเครือข่ายของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งกำหนดให้แนวการเดินไฟตามแนวดนหน้าโครงการ โดยทางโครงการจะแปลงไฟฟ้าจากกำลังสูงเป็นกำลังต่ำแล้วจะจ่ายไฟแบบศูนย์รวมเดียวไปยังส่วนต่างๆ ของโครงการ

ระบบไฟฟ้าฉุกเฉิน

ในอาคารจะต้องมีระบบไฟฟ้าฉุกเฉิน 2 ระบบ จากเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง

- 1 ระบบเครื่องกำเนิดไฟฟ้าดีเซล ซึ่งต้องเป็นชนิดทำงานโดยอัตโนมัติ คือสตาร์ทเครื่องและมีสวิตช์สับเปลี่ยนจ่ายไฟให้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่สำคัญได้ภายในระยะเวลา 10 วินาที หลังจากไฟเมนดับ ระบบไฟฟ้าฉุกเฉินนี้ ใช้จ่ายให้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่สำคัญ เช่น เครื่องสูบน้ำประปา เครื่องสูบน้ำดับเพลิง ระบบแจ้งสัญญาณเพลิงอัตโนมัติ ตู้สาขาโทรศัพท์ เป็นต้น
- 2 ระบบไฟฟ้าแสงสว่างที่ใช้ป้อนจากแบตเตอรี่ เพื่อให้มีแสงสว่างช่วยก่อนระบบไฟฟ้าแสงสว่างที่ใช้ไฟจากเครื่องกำเนิดไฟฟ้าจะจ่ายเข้ามาใช้งานได้ หรือในกรณีที่เครื่องกำเนิดไฟฟ้าไม่ติด ระบบไฟฟ้าแสงสว่างที่ใช้ป้อนจากแบตเตอรี่นี้ ต้องมีติดตั้งในบริเวณที่สำคัญต่อความปลอดภัย ซึ่งได้แก่ ส่วนโถงนิทรรศการ ส่วนโถง ส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

การวางระบบควบคุมและการวางผังทางเดินสายไฟ

การเลือกที่ตั้งห้องควบคุมที่เหมาะสมจะช่วยให้ประหยัดค่าใช้จ่าย ห้องควบคุมระบบการควบคุมไฟฟ้าที่ใช้ในอาคารทั่วไปจะเป็นตู้ควบคุมระบบไฟฟ้าซึ่งสายไฟทั้งหมดจะต้องเดินมารวมอยู่ที่ตู้ควบคุมนี้ โดยตู้ควบคุมนี้จะมีสวิตช์ใหญ่และสวิตช์แยกย่อยตามจุดหลายตัวสำหรับควบคุมการจ่ายกระแสไฟฟ้าไปตามจุดต่างๆ ที่กำหนด ในปัจจุบันนิยมใช้สวิตช์เป็นเซอร์กิตเบรกเกอร์ (circuit breaker) ซึ่งให้ความ

ปลอดภัยและปลอดภัย คำว่ามีการแยกจุดให้มากกว่าสำหรับการควบคุมอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าที่สำคัญโดยไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อิสระ เช่น เครื่องปรับอากาศ บิมน้ำ เป็นต้น แต่ในเวลาที่จะต้องทำการซ่อมแซมแก้ไข การมีสวิตซ์สำหรับตัดกระแสไฟฟ้าจากภายนอกไม่ให้เข้าเครื่องย่อมจะให้ความสะดวกและปลอดภัยมากกว่า

วิธีการจ่ายระบบกำลังไฟฟ้าและการติดต่อสื่อสารสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. ส่งจ่ายทางเพดาน ระบบนี้สามารถส่งกำลังได้ตรงตามจุดที่ต้องการ เช่น เหนือบริเวณที่ทำงาน และ POWER POLE การติดตั้งระบบนี้สามารถควบคุม และดำเนินการได้โดยง่าย ง่ายต่อการเดินสายไฟไปตามรางที่อยู่เหนือเพดาน เพียงแต่เดินฝ้าเพดานส่วนที่ต้องการต่อสายไฟขึ้นไปเท่านั้น ก็กระทำการได้สะดวก การจัดเตรียมขมปลั๊กไฟฟ้าก็สามารถใช้ระบบตาราง (Grid Line) ในแต่ละจุดของปลั๊กไฟฟ้า การเดินสายส่งกำลังของระบบ ซึ่งประกอบด้วยสาย-ไฟฟ้า และสายส่งกำลังโทรศัพท์ โดยจะแยกกันในเพดาน แต่เดินรวมกันลงในแต่ละช่องภายใน POWER POLE เดียวกัน
2. การส่งจ่ายกำลังโดยทางพื้นและผนัง ซึ่งระบบนี้เลือกวิธีให้สายส่งกำลังฝังภายในพื้น หรือผนังโดยตรง โดยฝังสายส่งกำลังไปพร้อมๆกับการก่อสร้างพื้น ซึ่งสายไฟจะเดินอยู่ในท่อเดินสายอีกทีหนึ่ง โดยปกติจะเป็นท่อพลาสติกเพราะมีความคงทนกว่าท่อโลหะ
3. เดินสายไฟภายในเฟอร์นิเจอร์ และครกภัณฑ์อื่นๆ โดยการติดตั้งสายไฟฟ้า และสายส่งกำลังโทรศัพท์ไว้ภายในตัวเฟอร์นิเจอร์ การออกแบบจึงต้องปิดบังสายไฟให้มิดชิด ข้อดีของวิธีนี้ได้กระทำการต่อสายจากปลั๊กไฟฟ้าโดยตรงจากพื้น หรือฝ้าเพดานแล้วต่อเข้ากับตัวเฟอร์นิเจอร์อีกทีหนึ่ง ซึ่งสามารถจะนำไปสู่จุดต่างๆได้ตามที่ต้องการ

การออกแบบระบบไฟฟ้า

1. ออกแบบระบบไฟฟ้าภายในอาคาร จะต้องคำนึงถึง

- การออกแบบให้มีความปลอดภัยสำหรับผู้ใช้
- มีความยืดหยุ่นพอสมควร เพื่อการปรับปรุงและขยายงาน
- มีความเหมาะสมและประหยัด

แผง SWITCH BOARD ควรติดตั้งทุกชั้น และตรงกลางอาคารเพื่อการเดินสายเท่า ๆ กัน เพื่อประหยัด ปกติช่วง 40-50 เมตร จะประหยัดสายที่สุด ค่าต่างดักยที่ปลายไม่ลดลงมากนัก

2. ระบบภายในอาคารจะต้องคำนึงถึงจำนวนไฟฟ้าที่ต้องการใช้ในอาคารโดยประมาณได้จากอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ใช้กับจำนวน WATT ต่อพื้นที่

การเดินสายไฟฟ้าในโครงการให้เดินในท่อ (Conduit System) เพื่อช่วยป้องกันสายไฟฟ้าจากความร้อน ความชื้น และอุบัติเหตุไฟไหม้อันเนื่องจากกระแสไฟฟ้าลัดวงจร โดยใช้ท่อเหล็กชุบ ภายในท่อเรียบไม่มีตะเข็บเพื่อป้องกันสายไฟฟ้าชำรุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.4 ระบบปรับอากาศ

จุดประสงค์ของการปรับอากาศ คือ การทำให้สภาวะอากาศคงที่ที่อุณหภูมิและความชื้นที่ต้องการ และได้อากาศที่สะอาดและกระจายอย่างสม่ำเสมอทั่วบริเวณที่ปรับอากาศ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ดังกล่าว จึง ได้มีการออกแบบระบบการทำงานความเย็น และระบบถ่ายเทอากาศหลายชนิดในการปรับอากาศ ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความเย็นและคุณภาพของการปรับอากาศตามที่ต้องการ

สรุประบบปรับอากาศที่เลือกใช้ในโครงการนี้แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนหอประชุมเอนกประสงค์ , ห้องนิทรรศการ ใช้ระบบปรับอากาศแบบส่วนกลาง (CENTRAL SYSTEM) เนื่องจากเป็นห้องที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ต้องการความเย็นที่ทั้งถึงทั้งห้อง ส่วนสำนักงาน , ห้องรับรอง , ห้องสมุด ใช้ระบบปรับอากาศแบบแยกส่วน (SPLIT TYPE) เพื่อการควบคุมอุณหภูมิให้ได้ตามที่ต้องการ ส่วนห้องบรรยาย , ห้องประชุม , ใช้ระบบปรับอากาศแบบแยกส่วน (SPLIT TYPE) เนื่องจากมีพื้นที่ไม่มากและเป็นห้องที่มีการใช้งานไม่ค่อยเป็นเวลา

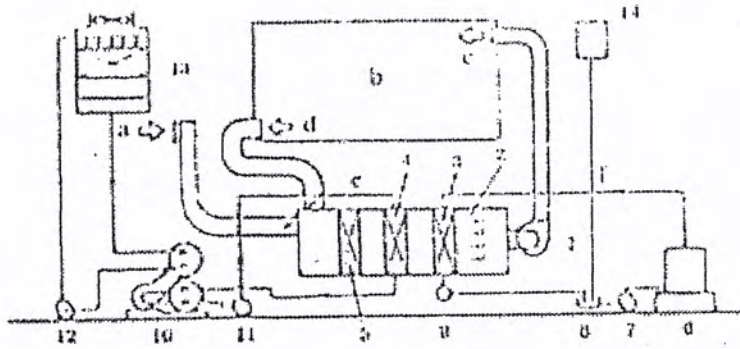
ในการเปรียบเทียบเครื่องปรับอากาศแต่ละแบบ เครื่องปรับอากาศแบบชุด ที่ประกอบสำเร็จจากโรงงาน มีลักษณะการทำงานที่ไม่สะดวกต่อการใช้ปรับอากาศตลอดปี มีค่าบำรุงรักษาสูง ประสิทธิภาพของพัดลมและตัวเครื่อง ยังไม่เพียงพอ แต่เนื่องจากเป็นเครื่องที่มีราคาถูก จึงเป็นที่นิยมใช้ในอาคารหลายประเภท

การเปรียบเทียบเครื่องปรับอากาศแบบห้อง (ระบบ SPLIT TYPE) กับเครื่องปรับอากาศแบบส่วนกลาง (ระบบ CENTRAL SYSTEM) นั้นด้านราคาแบบห้องจะถูกกว่ามาก แต่ในด้านของการกระจายลมภายในห้อง การกำจัดฝุ่นละอองและสิ่งสกปรก การถ่ายเทอากาศ การควบคุมเสียง และการควบคุมความชื้น จะดียกกว่าเครื่องปรับอากาศแบบส่วนกลาง

ระบบปรับอากาศแบบส่วนกลาง (CENTRAL SYSTEM)

เป็นระบบที่ใช้น้ำเป็นตัวทำความเย็น แทนที่การเดินท่อน้ำยาไปยัง FAN COIL แต่ละแห่งที่ต้องการทำความเย็น โดยให้น้ำผ่าน ตัวทำความเย็นแล้วปั๊มไปยัง FAN COIL ในแต่ละห้อง ระบบนี้มักใช้ในสถานที่กว้างๆ หรือสถานที่ ที่มีห้องจำนวนมากซึ่งถ้าใช้ระบบธรรมดาจะเสียค่าใช้จ่ายในส่วนของน้ำยามาก และการเดินท่อน้ำยาไกลๆ จะทำให้ประสิทธิภาพของน้ำยา ลดลงไป เนื่องจากน้ำยาเปลี่ยนสถานะได้ง่ายกว่าน้ำ ส่วนน้ำนั้นส่งไปได้ไกลกว่าขึ้นอยู่กับกำลังปั๊มที่ใช้ หากแต่น้ำจะต้องมีเครื่อง ระบายความร้อนที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

a. อากาศภายนอก	5. เครื่องกรองอากาศ
b. ห้อง	6. หม้อน้ำ
c. ลมจ่าย	7. ปั๊มน้ำเลี้ยง
d. ลมกลับ	8. ถังน้ำที่ความดัน
e. น้ำเย็น	9. อุปกรณ์ตัดไก่น้ำ
f. น้ำร้อน	10. เครื่องทำความเย็น
1. พัดลม	11. ปั๊มหมุนเวียนน้ำเย็น
2. เครื่องทำให้อากาศชื้น	12. ปั๊มหมุนเวียนน้ำหล่อลื่น
3. ชุดท่อทำให้อากาศร้อน	13. หอทำน้ำเย็น
4. ชุดท่อทำให้อากาศเย็น	14. ถังน้ำขยายตัว

รูปที่ 6.2.4.1 แผนภาพแสดงระบบการปรับอากาศแบบส่วนกลาง

ส่วนประกอบของระบบปรับอากาศแบบส่วนกลาง

1. เครื่องซิลเลอร์ ก็คือเครื่องทำความเย็นเครื่องหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยอุปกรณ์หลัก 4 ส่วนเหมือนกัน คือ 1. คอมเพรสเซอร์ 2. ส่วนที่ระบายความร้อน 3. วาล์วลดความดัน 4. ส่วนทำความเย็น

2. คอมเพรสเซอร์ ที่ใช้ในเครื่องซิลเลอร์มีด้วยกัน 2 แบบ คือ แบบลูกสูบ และแบบหอยโข่ง สำหรับเครื่องซิลเลอร์ ขนาดไม่เกิน 120 ตัน ใช้คอมเพรสเซอร์แบบลูกสูบเป็นส่วนมาก เพราะซ่อมบำรุงง่ายและราคาถูก ถ้าเครื่องใหญ่กว่านี้จะใช้แบบหอยโข่งเป็นส่วนมาก เพราะการสันสะเทือนน้อยกว่า ทำให้ผู้ผลิตสามารถติดตั้งตัวคอมเพรสเซอร์ กับส่วนทำความเย็นได้เลย

3. เครื่องเป่าลมเย็น หน้าทีหลักของเครื่องก็คือ ดูดลมภายในห้องเข้ามาให้ผ่านปากท่อน้ำเย็นและพัดลมเย็น เรียกว่า "AIR HANDLING UNIT" ถ้ามีขนาดตั้งแต่ 15 ตันขึ้นไปควรมีเครื่อง COOLING TOWER ซึ่งทำหน้าที่คล้ายหม้อน้ำ ที่ทำหน้าที่ระบายความร้อนจากน้ำที่ออกมาจากเครื่อง

เพื่อให้เย็นลง และจะได้นำกลับไปใช้ในการระบายความร้อนออกจากเครื่องใหม่ เมื่อน้ำร้อนเดินทางไปยังไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่อง COOLING TOWER เครื่องจะดูดอากาศภายนอกเข้ามาซึ่งจะสวนทางกลับน้ำที่กำลังตกลง ทำให้น้ำที่ตกลงยังกันถึงมีอุณหภูมิเย็นลง

4. ถังขยายน้ำ มีหน้าที่ 2 อย่าง

1. ทำหน้าที่ เป็นถังพักน้ำที่ขยายตัวเนื่องจากมีอุณหภูมิสูงขึ้นมาหยุดพักเพื่อให้เย็นตัวลง
2. ทำหน้าที่เป็นแหล่งเติมน้ำเข้าระบบทดแทน น้ำบางส่วนที่รั่วออกไป

5. บั๊มน้ำ บั๊มน้ำจะมีอยู่ 2 ชุด บั๊มนึงนั้นจะเป็นบั๊มน้ำเย็นทำหน้าที่หมุนเวียนน้ำเย็นเป่าลมเย็น อีกชุดหนึ่งจะเป็น บั๊มน้ำร้อน ทำหน้าที่หมุนเวียนความร้อนกับ COOLING TOWER

6. เครื่องกรองน้ำจะทำหน้าที่ในการปรับสภาพน้ำก่อนที่จะนำไปเติมในระบบ ให้ได้สถานะที่เป็นกลางเสียก่อน เป็นการช่วยลดการเกิดตะไคร่น้ำ ตะกรัน

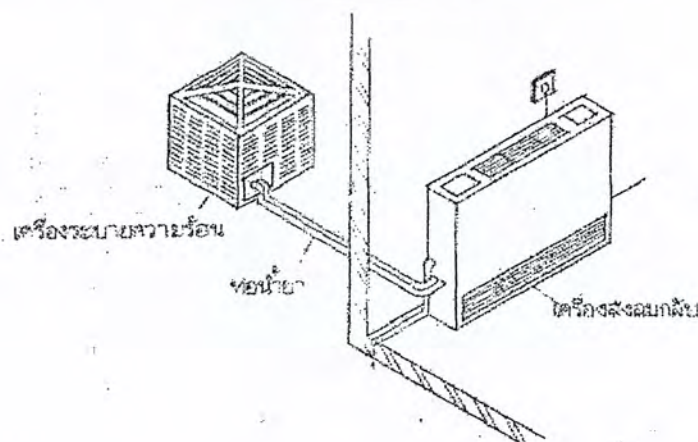
7. ท่อน้ำ มีหน้าที่ในการนำน้ำที่ได้รับการทำความเย็นไปยังเครื่องเป่าลมเย็น ลักษณะของท่อน้ำจะมีฉนวนหุ้มเพื่อป้องกันไอน้ำที่จะเกิดขึ้น

8. ท่อน้ำทิ้ง มีหน้าที่ในการนำน้ำที่ผ่านการทำความเย็น ทิ้งออกจากระบบ

เครื่องปรับอากาศ แบบแยกส่วน (ระบบ SPLIT TYPE)

ระบบปรับอากาศที่ใช้คือ ระบบแยกส่วน ซึ่งมีส่วนประกอบคือ เครื่องเป่าลมเย็น fancoil unit ทำหน้าที่รับน้ำยาที่เพิ่มความดันแล้วมาจากคอมเพรสเซอร์ แล้วส่งผ่านความเย็นให้กับอากาศที่หมุนเวียนผ่านเครื่องเป่าลมเย็น เครื่องเป่าลมเย็นอาจติดตั้งอยู่ในห้องหรือถ้ามีขนาดใหญ่ก็อาจติดตั้งไว้ในห้องเครื่องแล้วเดินท่อส่งลมเย็นไปตามฝ้าเพดาน

เครื่องระบายความร้อน compressor ทำหน้าที่เพิ่มความดันให้กับน้ำยาซึ่งจะทำให้อุณหภูมิของน้ำยาลดลงและความร้อนระบายออกสู่ภายนอก การติดตั้งเครื่องระบายความร้อนนั้นต้องตั้งในบริเวณที่ระบายความร้อนได้ดี ไม่ควรให้ด้านใดด้านหนึ่งใกล้ผนังน้อยกว่า 30 cm ไม่ควรให้มีส่วนใดมาบังทางที่เป่าลมออกของเครื่อง และห่างจากเครื่องเป่าลมเย็นไม่เกิน 15 m

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดรูปที่ 6.2.4.2 เครื่องปรับอากาศแบบเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.5 ระบบป้องกันอัคคีภัย

การป้องกันอันตรายจากอัคคีภัย เป็นความรับผิดชอบอย่างสูงของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ที่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของคน รวมทั้งประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ อันเป็นความหมายนะที่มีอาจจะหาสิ่งมาทดแทนได้ ฉะนั้นการระวังป้องกันรักษาความปลอดภัยจากอัคคีภัย จึงต้องกวาดขันในเรื่องระเบียบการบริหาร ตลอดจนต้องมีอุปกรณ์และเทคนิคที่ทันสมัยในการป้องกันไฟ

การป้องกันอัคคีภัยนั้นต้องทราบสาเหตุ เพื่อจะได้หาทางป้องกันแก้ไขมิให้เกิดขึ้นโดยทั่วไป สาเหตุของการเกิดอัคคีภัยเกิดจากมูลเหตุต่างได้แก่

- การใช้กระแสไฟฟ้า เช่น สายไฟเก่าชำรุด ไฟฟ้าช็อต หรือการใช้สายผิดขนาด
- ไฟไหม้เพราะการสูบบุหรี่ ซึ่งเป็นความประมาทและขาดความระมัดระวังโดยทั่วไปจะห้ามประชาชนผู้เข้าชมไม่ให้สูบบุหรี่ ในอาคารจัดแสดง
- ความประมาทเผลอเรอของเจ้าหน้าที่ เช่น การใช้เครื่องมือที่เกี่ยวกับไฟฟ้าในห้องทำงาน ตลอดจน การเก็บวัสดุเชื้อเพลิง ก็ต้องระมัดระวังป้องกันอย่างรอบคอบ

ระบบป้องกันและควบคุมอัคคีภัย

ระบบป้องกันและควบคุมอัคคีภัย สำหรับโครงการ มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นสถานที่เก็บรักษาของมีค่า และเป็นอาคารสาธารณะที่บริการแก่ประชาชนทั่วไป การออกแบบระบบวิศวกรรมด้านนี้ จึงต้องกระทำด้วยความรอบคอบ และสอดคล้องต้องกัน เพื่อความปลอดภัยในชีวิตมนุษย์ และทรัพย์สินอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

ระบบป้องกันและควบคุมเพลิงแ่งออกเป็นระบบดังนี้ คือ

1. ระบบสัญญาณเตือนไฟไหม้
2. ระบบดับเพลิง
3. ระบบระบายควันและป้องกันไฟลาม
4. การหนีไฟ

1. ระบบสัญญาณเตือนไฟไหม้

เป็นระบบวิศวกรรมระบบแรกที่เกี่ยวข้องกับอัคคีภัย เพราะยังผู้ควบคุมอาคารได้ทราบถึงอุบัติเหตุของไฟไหม้เร็วเท่าไร โอกาสที่จะควบคุม และดับไฟก็มีมากขึ้น

การเตือนไฟไหม้มี 2 แบบ คือ แบบกดปุ่ม และแบบอัตโนมัติ

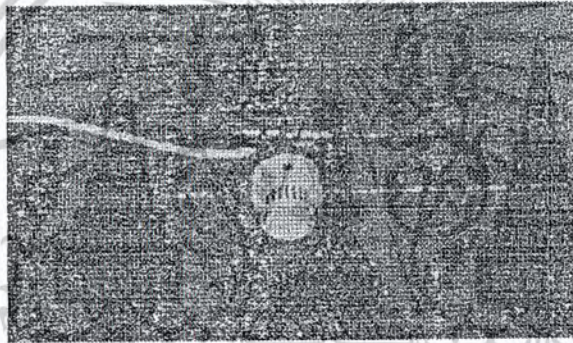
แบบกดปุ่ม จะมีสัญญาณไฟไหม้ (FIRE ALARM) ติดตั้งในตำแหน่งที่มองเห็นได้ง่าย โดยมากจะอยู่ติดกับผนังมีระยะห่างกันแต่ละจุดประมาณ 50 เมตร ก่อนจะกดปุ่มต้องทุบครอบกระจกให้แตก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

เสียก่อน
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบอัตโนมัติ มี 3 แบบ คือ

- Heat Detector จะตรวจสอบความร้อนแบบอุณหภูมิคงที่เครื่องจะแจ้งสัญญาณเมื่ออุณหภูมิในบริเวณนั้นสูงขึ้นผิดปกติ เป็นแบบธรรมดาราคาถูก มีความไวในการตรวจสอบพอสมควร เหมาะกับไฟที่มีความร้อนสูงมาก
- Heat Increasing Detector จะตรวจสอบอัตราการเพิ่มความร้อน มีความไวในการตรวจสอบมาก เหมาะกับกรณีที่ไฟมีความร้อนสูงและลุกลามได้เร็ว การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิอันเนื่องจากการใช้งานตามปกติ อาจเป็นปัญหาได้ เช่น การเดินหรือหยุดทำงานของพัดลมระบายอากาศ อาจทำให้อุปกรณ์ทำงานได้
- Smoke Detector จะตรวจสอบปริมาณควันที่เกิดจากไฟไหม้ช้า ๆ แต่มีควันมาก

รูปที่ 6.2.5.1 ลักษณะของเครื่องตรวจจับสัญญาณ แบบตรวจจับควัน

สำหรับโครงการศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จ. สระแก้ว จะใช้ทั้งสามแบบร่วมกัน เมื่อมีสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ จะมีสัญญาณเข้าระบบควบคุมอาคาร เจ้าหน้าที่ควบคุมอาคารจะตรวจสอบและระงับเหตุ นอกจากนี้สัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้จะมีสัญญาณไประบบ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องคือ เครื่องกำเนิดไฟฟ้าดีเซลพร้อมจะทำงาน กัดองโทรทัศน์ในบริเวณที่มีสัญญาณแจ้งเหตุจะทำงาน ระบบอัตโนมัติดับไฟจะทำงาน ไฟบอกทางหนีไฟจะทำงาน ปัมมน้ำระบบดับเพลิงเริ่มทำงาน ลิฟต์ขนของจะเปลี่ยนเป็นลิฟต์ดับเพลิงโดยการจ่ายไฟจากเครื่องกำเนิดไฟฟ้าดีเซล

2. ระบบดับเพลิง

ระบบดับเพลิงแบบไม่อัตโนมัติ เป็นอุปกรณ์ที่ผู้นี้ไฟจะต้องเป็นผู้ใช้เครื่องมือในการดับเพลิงเอง

- ใช้ถังดับเพลิง เหมาะที่จะใช้ดับไฟในขณะที่ยังเริ่มไหม้ และผู้ใช้ไม่ต้องการความชำนาญมากก็ใช้ได้ มีให้เลือกหลายขนาด และหลายชนิดของสารดับเพลิง การเลือกใช้ควรเลือกชนิดที่สามารถดับไฟได้ เอนกประสงค์ คือ สามารถดับไฟที่เกิดจากวัสดุทุกประเภทได้ซึ่งชนิดที่เหมาะสมคือ ชนิดผงเคมีแห้งซึ่งมีคุณสมบัติดีกว่าชนิดอื่น ๆ ขนาดที่เหมาะสมสำหรับใช้งานคือ 25 ปอนด์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ใช้หัวฉีดน้ำพร้อมสาย (Fire HOSE) ซึ่งขอยอยู่ในตู้ (Fire Hous Cabinet) เวลาใช้จะเปิดตู้หรือทุบกระจก เปิดวาล์วแล้วลากสายออกมาใช้งาน น้ำที่ใช้ันั้นได้มาจากถังเก็บน้ำสำรอง ซึ่งต้องมีการปรับความดันให้มีแรงเพียงพอและรัศมีการใช้งานประมาณ 30 เมตร หัวฉีดและท่อมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1 1/2 นิ้ว

ระบบดับเพลิงอัตโนมัติ คือระบบท่อฉีดน้ำดับเพลิงที่ทำงานโดยอัตโนมัติเมื่อเกิดความร้อนขึ้น ระบบน้ำฝอย (Sprinkler System) เมื่อเกิดไฟไหม้อุณหภูมิที่สูงขึ้น หรือความร้อนจากไฟจะทำให้หลอดแก้วของหลอดที่อุดหัวฉีดอยู่แตกออก ทำให้น้ำที่อยู่ในระบบจะฉีดน้ำออกเป็นฝอย

การเลือกจะใช้เกณฑ์สีของหลอดแก้วซึ่งจะมีสีต่าง ๆ ตามอุณหภูมิที่ต่างกัน

ตารางที่ 6.2.5.1 แสดงการกำหนดหัวฉีดน้ำฝอย

ลักษณะการเสี่ยงของอาคาร	ปกติ	สูง	สูงมาก
ระยะห่างระหว่างแถวสูงสุด	4.5 ม.	4.5 ม.	3.6 ม.
ระยะห่างสูงสุดของหัวฉีดในแถว	4.5 ม.	4.5 ม.	3.6 ม.
พื้นที่สูงสุดต่อหัวฉีด	18.6 ม.	12 ม.	3.4 ม.

การทำงานของระบบน้ำฝอย

1. ระบบท่อเปียก (Wet Pipe System) จะมีน้ำที่มีความดันมาจ่อที่หัว Splinkler เมื่อหลอดแก้วในหลอดแก้วได้รับความร้อนจะขยายตัวจนหลอดแก้วแตก น้ำที่จ่ออยู่ก็จะพุ่งออกมาเป็นฝอยทันที และเพื่อจะรักษาความดันน้ำให้คงที่ต้องเดินปั๊มน้ำเพิ่มเติม น้ำ และคงความดัน
2. ระบบก๊าซ จะมีประสิทธิภาพสูงสามารถดับเพลิงที่เกิดจากเชื้อเพลิงเกือบทุกชนิด หลังจากใช้งานจะไม่มีสิ่งหลงเหลือให้ทำความสะอาดจึงเป็นข้อได้เปรียบของระบบนี้ นิยมใช้ในพื้นที่ที่ต้องการกันไฟเป็นพิเศษ และไม่ต้องการให้สิ่งของในห้องเสียหายจากน้ำหรือน้ำยาดับเพลิงเช่น ห้องเก็บเอกสาร ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องแสดงนิทรรศการที่มีวัตถุมีค่า ก๊าซที่มีการใช้มีอยู่ 3 ชนิด คือ คาร์บอนไดออกไซด์ Halon 1211 และ Halon 1301 ซึ่งเป็นที่นิยมที่สุด

คุณสมบัติของก๊าซ Halon 1301

- มีพิษน้อยที่สุดในพื้นที่ปิดได้
- สามารถดับเพลิงได้ด้วยความเร็วที่ต่ำกว่ามาก
- ใช้พื้นที่ในการเก็บน้อยกว่า
- มีความหนาแน่นมากกว่า สามารถเก็บในถังขนาดเดียวกันได้มากกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น หนักกว่าอากาศ 5 เท่า ผู้ที่สูดดมเป็นเวลานานจะมีอาการมึนงง แต่เมื่อออกไปสูดอากาศบริสุทธิ์แล้วอาการจะหายไปในเวลาไม่นาน

สำหรับโครงการนี้ ใช้ระบบ Sprinkler แบบท่อเปียกในพื้นที่ส่วนใหญ่ของอาคารเพราะมีราคาไม่แพงมากนัก สามารถติดตั้งได้โดยความชำนาญโดยช่าง นอกจากนี้ในบริเวณพิเศษที่ไม่ต้องการให้สิ่งของหรืออุปกรณ์เสียหายจะใช้ระบบก๊าซ Halon 1301

3. ระบบระบายควันและป้องกันไฟลาม

ในขณะที่เกิดไฟไหม้ระบบระบายควันและป้องกันไฟลามก็จะมีส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่ง ในระบบป้องกันและควบคุม เพราะจะเป็นระบบที่ให้ความปลอดภัยในการรักษา บริเวณทางหนีไฟในอาคารให้เป็นบริเวณที่ปลอดภัย เพราะระบายควันไฟซึ่งเป็นอันตรายพอ ๆ กับไฟไหม้ นอกจากนี้ การควบคุมความดันอากาศภายในอาคารเพื่อสกัดไฟลามก็เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อเป็นการจำกัดอาณาบริเวณที่เกิดไฟไหม้ให้อยู่ในส่วนที่จำกัดที่สุด สะดวกต่อการดับไฟ

ระบบระบายควันและป้องกันไฟลาม ประกอบด้วยพัลลม 2 ระบบ คือ

1. ระบบพัลลมอากาศ

ทำการอัดอากาศในส่วนที่ต้องการป้องกันไฟ ให้มีความดันสูงกว่าบริเวณที่กำลังติดไฟ เพื่อจำกัดอาณาเขตและป้องกันไฟลาม

2. ระบบพัลลมดูดอากาศ

ทำการระบายควันที่เกิดจากไฟไหม้ให้เบาบางลง และลดความดันภายในห้องที่กำลังติดไฟ ทำให้ไฟไม่ลามออกไป

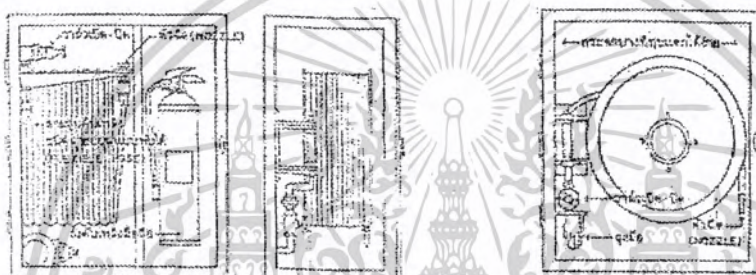
การทำงานของระบบป้องกันและควบคุมเพลิงทั้ง 3 ระบบ จะสอดคล้องกัน โดยระบบเตือนสัญญาณไฟไหม้ จะทำหน้าที่ตรวจสอบและติดตามการเกิดขึ้นของอัคคีภัย ซึ่งจะแจ้งสัญญาณลงไปยังแผงควบคุม โดยมี TIME DELAY อยู่ช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้ผู้ควบคุมทำการตรวจสอบสัญญาณก่อนว่าเป็นสัญญาณจริงหรือเปล่า ถ้าตรวจสอบแล้วพบว่าเป็นสัญญาณหลอกก็จะกดปุ่มทำการตั้งเครื่องใหม่ แต่ถ้าเป็นสัญญาณจริง แผงควบคุมก็จะแจ้งสัญญาณไฟไหม้ไปทั่วบริเวณ โดยกริ่งแจ้งสัญญาณไฟไหม้ จากนั้นก็จะทำการตัดระบบไฟฟ้าภายในอาคาร เพื่อไม่ให้เกิดไฟฟ้าช็อตจากไฟไหม้ขึ้นอีก ส่วนไฟบอกลงทางหนีไฟจะใช้พลังงานจากแบตเตอรี่ หรือจากเครื่องปั่นไฟฟ้าสำรอง

ระบบปรับอากาศจะหยุดเดินเพื่อป้องกันการลามไปตามท่อส่งลม ระบบดับเพลิงจะเริ่มทำงานเมื่อกระเปาะแก้วฉีดยาน้ำแตกออก หรือมีการใช้สายฉีดยาน้ำจากตู้ดับเพลิง บั๊มน้ำดับเพลิงจะเริ่มทำงาน ในขณะที่เดียวกันระบบการระบายควันและควบคุมเพลิงก็จะเริ่มทำการดูดควันและอัดอากาศโดยอัตโนมัติ ลิฟต์โดยสารจะลงมาหยุดที่โถงชั้นล่างทั้งหมด ส่วนลิฟต์ขนของจะเปลี่ยนเป็นลิฟต์ดับเพลิงซึ่งสามารถเคลื่อนที่จากชั้นล่างถึงชั้นบนสุดได้ในเวลาที่กำหนด หลังจากนั้นผู้ควบคุมจึงจะเข้าควบคุมระบบต่าง ๆ ตามสถานการณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

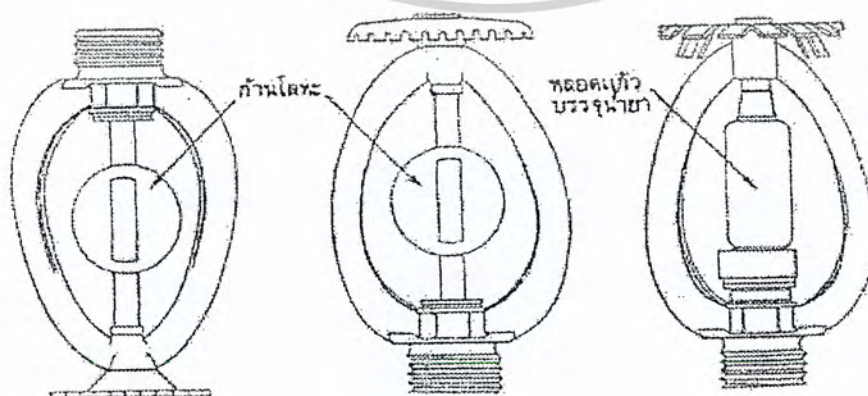
ข้อเสนอแนะในการป้องกันอัคคีภัย

1. ควรมิเจ้าหน้าที่ไฟฟ้าโดยตรง รับผิดชอบเกี่ยวกับกระแสไฟฟ้า ตรวจสอบ เปลี่ยน และซ่อมแซม และควรเข้าไปตรวจดูความเรียบร้อยอยู่เสมออย่างน้อย 3 วันต่อครั้ง ตลอดจนฝึกเจ้าหน้าที่ให้มีความเตรียมพร้อมอยู่เสมอ
2. ควรเตรียมสำรองหรือน้ำบาดาลไว้ใช้ มีเครื่องสูบน้ำ และเครื่องทำไฟฟ้าอัตโนมัติสำรอง
3. พิจารณาถึงการเลือกใช้ระบบดับเพลิงตามความเหมาะสม เพราะวัตถุประสงค์บางอย่าง อาจเกิดความเสียหายจากน้ำยาดับเพลิงหรือน้ำ มากกว่าที่จะเสียจากเพลิงไหม้

รูปที่ 6.2.5.2 ตู้สายฉีดน้ำดับเพลิง (FHC) แบบต่างๆ

สำหรับสายฉีดน้ำดับเพลิงชนิดยางแข็ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะในวงที่ออกจะเสียของและไม่เป็นเกณฑ์นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
รูปที่ 6.2.5.3 ลักษณะของหัวกระจายน้ำดับเพลิงแบบต่างๆ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.6 ระบบโทรศัพท์

ระบบโทรศัพท์ที่ใช้โดยทั่วไปในโครงการ มีด้วยกัน 3 ระบบคือ

1. PRIVATE AUTOMATIC BRANCE EXCHANGE (PABX or PSX)

เป็นระบบโทรศัพท์สายตรง ซึ่งสามารถติดต่อโดยตรงระหว่างภายในและภายนอกโดยอัตโนมัติ มีกำลังขยายมากกว่า 50 หมายเลข โดยไม่ต้องผ่านโอเพอริเตอร์

2. PRIVATE MANUAL EXCHANGE (PMX) & PRIVATE AUTOMATIC EXCHANGE (PAX)

เป็นระบบโทรศัพท์ที่ติดต่อระหว่างภายใน ซึ่งแยกอิสระจากระบบสาธารณะเป็นระบบโทรศัพท์ เชื่อมต่อภายใน ใช้ติดต่อภายนอกไม่ได้

3. INFORM OPR DIRECT SPEECH SYSTEM

เป็นระบบติดต่อภายในโดยตรง ใช้ติดต่อระหว่างส่วนต่างๆ เช่น ภายในแผนกต้อนรับ ในส่วนบริหาร หรือระหว่างห้องผู้จัดการกับแผนกต่างๆ ภายใน

ระบบโทรศัพท์สาธารณะ

ลักษณะการติดตั้งและพื้นที่ใช้สอย โทรศัพท์สาธารณะที่ติดตั้งในส่วนโถงต้อนรับ และส่วนอื่นๆอาจติดตั้งโดยใช้แผงกันและทำเป็น BOOTH ซึ่งป้องกันเสียงรบกวนได้

ตารางที่ 6.2.6.1 แสดงขนาดที่วางที่โทรศัพท์สาธารณะต้องการ

ขนาดที่วางพอดีสำหรับ	กว้าง	ลึก	สูง
โทรศัพท์ 1 เครื่อง	850 ม.ม. (34 นิ้ว)	850 ม.ม. (34 นิ้ว)	2100 ม.ม. (83 นิ้ว)

บริเวณที่ควรจัดตั้งโทรศัพท์สาธารณะ

- โถงต้อนรับ
- ห้องเอนกประสงค์
- ส่วนพักผ่อนต่างๆ
- ห้องพักผ่อนทำงาน และ ส่วนรับประทานอาหาร

ลักษณะการเดินสายโทรศัพท์ แบ่งเป็น 2 แบบตามแนวการเดินสาย คือ

- (1) ตามแนวนอน (HORIZONTAL DISTRIBUTION) ได้แก่ ตามร่องเพดาน ตามราง ใต้พื้น
- (2) ตามแนวตั้ง (VERTICAL DISTRIBUTION) ตามช่องทางเดินท่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.7 ระบบเสียงประกาศสาธารณะ

ในส่วนตัวอาคารหลักมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ระบบเสียงประกาศสาธารณะเพื่อการอำนวยความสะดวกในการติดต่อกิจกรรมต่างๆแก่ผู้ใช้ในอาคาร โดยระบบที่ใช้ต้องสามารถเลือกได้ทั้งแบบไมโครโฟนสำหรับประกาศ และแบบชุดเครื่องเล่นเทป หรือเครื่องเล่นคอมแพคดิส หรือจูนเนอร์ แล้วแต่เลือกใช้เพื่อปล่อยสัญญาณเสียงตามสายในกรณีที่ต้องการประกาศจะมีสัญญาณเตือน (CHIME) ก่อนการประกาศพร้อมทั้งสัญญาณจากแหล่งกำเนิดอื่นๆ ยกเว้นไมโครโฟนจะเงียบไป

ระบบเสียงประกาศสาธารณะประกอบด้วย ชุดควบคุมการทำงาน และชุดกระจายสัญญาณ อุปกรณ์ชุดควบคุมการทำงาน และอุปกรณ์ควบคุมโซน (ZONE SELECTOR) ให้ทำการติดตั้งที่ห้องควบคุม ส่วนอุปกรณ์ชุดกระจายสัญญาณติดตั้ง ณ ตำแหน่งที่สำคัญเช่นในโถงต้อนรับ โถงนั่งเล่น หรือในส่วนต่างๆที่เป็นจุดนัดพบของแขกผู้มาใช้

6.2.8 ระบบการกำจัดขยะ

ระบบการขนย้ายขยะ

เพื่อให้การเก็บและการขนย้ายขยะในโครงการเป็นไปอย่างสะดวกและถูกสุขลักษณะ จำเป็นต้องมีห้องเก็บรวมขยะ เพื่อให้เป็นที่เก็บรวบรวมขยะก่อนการขนย้ายไปกำจัด โดยในแต่ละวันเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดจะทำความสะอาดบริเวณอาคารและบริเวณโดยรอบอาคาร ทำการรวบรวมขยะในโครงการทั้งหมด โดยการแยกประเภทขยะตามลักษณะ เช่น ขยะเปียก ขยะแห้ง ขยะที่สามารถนำไปแปรรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ขยะที่เป็นสารเคมีหรือเป็นวัตถุมีพิษ เป็นต้น จากนั้นก็จะทำการบรรจุให้มิดชิด แล้วนำมาเก็บไว้ยังห้องรวมขยะ เพื่อรอรถเก็บขยะของเทศบาลมารับเพื่อนำไปทำการกำจัดในขั้นต่อไป

ลักษณะของห้องรวมขยะ

1. สร้างด้วยวัสดุที่คงทน ไม่ติดไฟสามารถกั้นน้ำซึม สามารถล้างทำความสะอาดได้โดยสะดวก มีการระบายน้ำที่ดี และในห้องควรเตรียมน้ำใช้ไว้ตลอดเวลา เพื่อความสะดวกในการล้างทำความสะอาด
2. ขนาดของห้องจะต้องเพียงพอสำหรับขยะ ในปริมาณความจุที่ 2.5 ลิตร/คน/วัน จะต้องตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมทั้งในด้านสุขลักษณะ และไม่ก่อให้เกิดสภาพที่ไม่น่าดู ไม่เป็นระเบียบแก่โครงการ อยู่ในตำแหน่งที่รถเก็บขยะของเทศบาล จะสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวมทั้งมีทางเข้า-ออก ที่มีขนาดเพียงพอและให้บริการได้โดยไม่รบกวนส่วนอื่น ๆ ของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.9 ระบบรักษาความปลอดภัย

การรักษาความปลอดภัยภายในโครงการ

โครงการศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จ. สระแก้ว ต้องมีการวางแผนเพื่อรักษาความปลอดภัยด้วย เพื่อการคุ้มครองรักษาอสังหาริมทรัพย์ และสังหาริมทรัพย์ จากภัยธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น

1. การป้องกันอันตรายจากผู้มาใช้โครงการ
2. การป้องกันอันตรายจากโจรผู้ร้าย

แบบอาคารและการก่อสร้างอาคารต้องคำนึงถึงการรักษาความปลอดภัย หากจะใช้ระบบแจ้งภัยต้องวางแผนไปพร้อมกับการออกแบบและการก่อสร้างอาคาร ให้มีความเหมาะสมสวยงาม และดูแลรักษาง่าย สามารถเตรียมการล่วงหน้าได้ และไม่สิ้นเปลืองในภายหลัง

1. การป้องกันอันตรายจากผู้มาใช้โครงการ
 - ต้องจัดการควบคุมเรื่องทางสัญจรไม่ให้ผู้เข้ามาใช้บริการสามารถในส่วนของการบริหาร
 - การหลีกเลี่ยงส่วนของอาคารที่จะเป็นที่แฝงตัวของอาชญากรได้
 - การสูบบุหรี่ คัญบุหรี่ เป็นสาเหตุหนึ่งของอัคคีภัย

2. การป้องกันอันตรายจากโจรผู้ร้าย

การรักษาความปลอดภัย อาศัยความมั่นคงแข็งแรงของอาคาร รวมทั้งความสามารถของเวรยาม เจ้าหน้าที่รักษาการณ์ มีอุปกรณ์ได้แก่

- เทคนิคทางทัศน (OPTICAL TECHNIQUES)
- โทรทัศน์ (VISIBLE LIGHT TELEVISION)
- ภาพถ่าย (PHOTOGRAPHY เครื่อง)
- กล้องวงจรปิด

เจ้าหน้าที่รักษาการณ์ (WATCH MEN, GURAD, ATTENDANTS) เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการรักษาความปลอดภัย โดยจะต้องทำตลอด 24 ชั่วโมง ยามคนหนึ่งจะทำงานได้ไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง ดังนั้นจะต้องมียาม 3 ผลัด ต่อวัน และจะต้องมีการวางระเบียบของเจ้าหน้าที่รักษาการณ์อย่างเคร่งครัด นอกจากนั้นจะต้องมีวิธีการให้เจ้าหน้าที่ตื่นตัวอยู่เสมอ ทั้งวิธีทางปฏิบัติและจิตวิทยา

ระบบแจ้งเหตุ เป็นระบบแจ้งเหตุร้ายเพื่อที่จะสามารถทำการควบคุมและหยุดยั้งการปฏิบัติการของคนร้าย ระบบแจ้งสัญญาณที่ดี มีลักษณะ ดังนี้

- ต้องเป็นระบบวงจรปิดคือต้องมีกระแสไฟมาหล่อเลี้ยงวงจรอยู่ตลอดเวลา ถ้าวงจรถูกตัดขาดหรือถูบกวนจะทำให้เครื่องแจ้งเหตุทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- กระแสไฟที่ใช้ ต้องเป็นไฟฟ้ากระแสตรง และมีกำลังแรงเคลื่อนต่ำเพื่อที่จะสามารถใช้ระบบไฟฟ้าสำรองได้ เช่น แบตเตอรี่

การรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคาร อาจทำได้โดย

- 1) พิจารณาที่ตั้ง การที่โครงการตั้งอยู่โดดเดี่ยวจะมีปัญหาการโจรกรรมมากกว่าอยู่ในเขตชุมชน แต่ในเขตชุมชนมักพบปัญหาการใช้เป็นที่พักของคนจรจัด และความสกปรก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าจะเลือกมาตรการในการป้องกันอย่างไร
- 2) มีความพร้อมต่อการเผชิญปัญหาต่าง ๆ การรับฟังข้อปรึกษารวมทั้งให้ความสนับสนุนแก่เจ้าหน้าที่โครงการ ทำการตรวจตราสอดส่องให้ความปลอดภัย
- 3) ยามรักษาการณ์ ควรให้เพียงพอต่อการตรวจตราบริเวณภายนอก ตลอดเวลา
- 4) แสงสว่าง ตามบริเวณทางเข้าออก ถนนทางเดินและตามหน้าต่างของอาคาร แสงสว่างจะมีผลให้แจ้งจิตวิทยาการขโมย เพราะที่ใดมีแสงสว่างที่นั่นย่อมน่าจะมีคน
- 5) การเลือกใช้ ประตูหน้าต่าง ที่มีความมั่นคงแข็งแรง

นอกจากเลือกที่ตั้งแล้ว การออกแบบ ผังบริเวณ นอกตัวอาคารก็มีผลต่อการแก้ปัญหาเหล่านี้ การออกแบบ SPACE รอบนอกให้รู้สึกยำเกรงต่ออาคาร เช่น การทิ้งระยะ การยกพื้นขึ้นในบางส่วน การแบ่งโดยมีรั้วรอบขอบชิดให้ชัดเจน หรือการออกแบบ LANDSCAPE ลักษณะคล้ายศาลา ให้มีที่พักชั่วคราว โดยทำให้สวยงาม เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มาใช้โครงการ

เป็นที่น่าสังเกตว่าทางชั้นล่างมักเป็นที่ที่โดนโจรกรรมมากกว่าชั้นบน นอกจากนั้น ต้นไม้ใหญ่ ท่อน้ำ รางน้ำ บันได จะเป็นเครื่องที่ช่วยในการปีนจึงต้องระมัดระวังอย่างมาก

ตัวอาคารจะแบ่งเป็นส่วนต่าง ๆ คือ ส่วนบริการสาธารณะซึ่งจะมีแผนที่ ที่ติดไว้ที่โถงทางเข้า จะเป็นแผนที่บอกตำแหน่งของส่วนสัญจรของผู้มาใช้บริการเท่านั้น สำหรับส่วนทำกรอื่น ๆ จะไม่มีการเปิดเผยเพื่อความปลอดภัย

ระบบโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV)

อุปกรณ์หลัก ประกอบด้วย

1. กล้อง (CAMERA)
2. ระบบควบคุม (MULTIPLEX CONTROL UNIT)
3. อุปกรณ์อินเตอร์เฟซระบบเตือนภัย (ALARM INTERFACE UNIT)
4. เครื่องบันทึกวิดีโอ (VIDEO CASSETTE RECORDER)
5. ตัวปิดวงจรเตือนภัย (ALARM CLOSURE)
6. เครื่องพิมพ์ (PRINTER)
7. คีย์บอร์ด (KEY BOARD)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทำงานของระบบโทรทัศน์วงจรปิด

โอเพอร์เรเตอร์ในห้องควบคุมสามารถจับภาพจากกล้องใดๆ ที่มอนิเตอร์ได้ด้วยมือ หรือเรียงลำดับภาพโดยอัตโนมัติพร้อมสามารถจัดเวลาภาพได้ การบันทึกภาพในVCR จากกล้องใดๆสามารถโปรแกรมได้ทั้งเวลานับที่กตั้งแต่วันหนึ่งจนถึงเจ็ดวัน

ระบบควบคุม (MULTIPLEX/CONTROL SYSTEM)

- สามารถโปรแกรมหรือปิด/เปิด สวิตช์ เพื่อแสดงภาพจากกล้องในๆไปปรากฏ ที่มอนิเตอร์ใดๆก็ได้ด้วยมือ หรือให้เรียงลำดับภาพแบบอัตโนมัติ
- สามารถสั่งงานให้มอนิเตอร์ที่เลือกไว้ทำงานเป็นกลุ่มเพื่อจับภาพจากกล้องแต่ละตัวแสดงที่จอ

6.2.10 การประหยัดพลังงานในอาคาร

การประหยัดพลังงานในโครงการ สามารถแบ่งได้ตามการเลือกใช้อุปกรณ์ในระบบต่างๆดังนี้

1. แสงสว่าง
2. เครื่องปรับอากาศ
3. เครื่องสูบน้ำ
4. การออกแบบอาคาร

แสงสว่าง

แนวทางและวิธีการประหยัดพลังงานจะแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

มาตรการที่ไม่ต้องมีการลงทุน

1. สำรวจลักษณะการทำงานตลอดจนความส่องสว่าง รวมทั้งการให้แสงสว่างจากธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ทำความสะอาดโคมไฟ และตัวหลอดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อที่จะได้ส่องสว่างได้อย่างเต็มที่
3. ผนังและเฟอร์นิเจอร์ควรใช้สีสว่าง เพื่อช่วยสะท้อนแสง
4. ปิดไฟในช่วงที่ไม่มีการใช้งานอาคาร

มาตรการที่มีการลงทุน

1. ใช้หลอดไฟที่มีประสิทธิภาพสูง ให้ปริมาณแสงสว่างมาก (LUMEN) แต่ใช้กำลังไฟฟ้า (WATT) ต่ำ
 - หลอดฟลูออเรสเซนต์ชนิดประหยัดพลังงาน 18 และ 32 วัตต์
 - หลอดไอโอเดียมความดันสูง
 - หลอดคอมแพคฟลูออเรสเซนต์เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ติดตั้งระบบควบคุมแสงสว่างเพิ่มขึ้น เช่นการใช้สวิตช์สองทาง เพื่อความสะดวกในการเปิดไฟเมื่อไม่ใช้งาน
3. ติดสวิตช์ตั้งเวลา ในห้องที่ใช้งานในเวลาสั้นๆ เช่นห้องเก็บเอกสาร
4. ติดสวิตช์วัดแสง สำหรับควบคุมการ เปิด-ปิดโคมไฟนอกอาคาร เช่น ไฟส่องรั้ว ไฟสนาม ไฟที่จอดรถ รวมทั้งไฟเพื่อรักษาความปลอดภัย
5. ติดตั้งเครื่องปรับระดับแสงสว่าง (DIMMER) บริเวณห้องเอนกประสงค์ หรือห้องที่มีการใช้แสงธรรมชาติเพื่อช่วยในการปรับเสียงให้เข้ากับกิจกรรม เช่น SRC หรือ TRIAC ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงหาซื้อง่าย
6. ใช้โคมไฟที่มีแผ่นสะท้อนแสงที่ดีมีฉนวนหุ้ม มีมุมสะท้อนแสงที่ถูกต้อง เพื่อรวมแสงในจุดที่ต้องการ เพื่อลดการใช้พลังงานไฟฟ้า และลดจำนวนหลอดไฟลง
7. ใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ควบคุมระบบแสงสว่างในอาคาร จะช่วยสามารถประหยัดพลังงานได้ถึง 20 -50 % ซึ่งมีระยะเวลาคืนทุน ในระยะเวลาประมาณ 2 ปี
8. เลือกขนาดสายไฟที่มีการสูญเสียพลังงานต่ำ อาจจะทำโดย เพิ่มขนาดสายไฟให้ใหญ่ขึ้น

เครื่องปรับอากาศ

แนวทางในการประหยัดพลังงานมี 2 ลักษณะคือ

มาตรการที่ไม่ต้องมีการลงทุน

1. ปรับอุณหภูมิให้อยู่ที่ 28 องศาจะช่วยลดค่าไฟได้ 20 %
2. ควบคุมปริมาณอากาศภายนอกที่เข้ามา โดยอากาศจะต้องถ่ายเท 23-30 ลบ.ม /คน ดังนั้น การเปิดเครื่องปรับอากาศ แล้วใช้เพียงคนเดียวจึงเป็นการสูญเสียเปลืองเนื่องจากเกิดการหมุนเวียนของอากาศมากเกินไปจนความจำเป็น
3. ทำความสะอาดแผ่นกรองอากาศด้านหน้า และแผ่นระบายความร้อนด้านหลังทุกเดือน ถ้าตัว คอนเดนเซอร์มีสิ่งสกปรก จะชำรุดง่ายและเปลืองไฟ
4. ควรติดตั้งให้สูงจากพื้นดิน ให้เกิดการระบายอากาศ หมุนเวียนอย่างสม่ำเสมอ หลีกเลี่ยงการได้รับความร้อนจากแสงอาทิตย์

มาตรการที่มีการลงทุน

เครื่องปรับอากาศขนาดใหญ่

1. ใส่ฉนวนบุเพดานซึ่งจะลดกำลังเครื่องปรับอากาศลงได้ 1 ตันต่อพื้นที่ 100 ตารางเมตร
2. ติดตั้งกระจก 2 ชั้น เพื่อลดความร้อนจากแสงอาทิตย์ที่ส่องกระทบอาคาร
3. ติดตั้ง HEAT EXCHANGE VENTILATOR โดยถ่ายเทความเย็นให้กับอากาศร้อนที่นำเข้ามา

มา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. A.C. ADJUSTABLE FREQUENCY DRIVE โดยเปลี่ยนแปลงค่าความถี่ให้กับมอเตอร์ของอุปกรณ์ต่างๆ ของเครื่องทำความเย็น เช่น เครื่องสูบน้ำ พัดลมของเครื่องส่งลมเย็น
5. VARIABLE AIR SYSTEMS โดยการจ่ายลมเย็นไม่คงที่ ซึ่งจะควบคุมอุณหภูมิของแต่ละบริเวณให้ใกล้เคียงกัน ทำได้หลายวิธี เช่น INLET GUIDE VANE หรือ DISCHARGE DAMPER
6. ใช้ม่านกันแสงแดด สำหรับระงับหน้าต่างของอาคาร ช่วยลดปริมาณความร้อนที่ผ่านเข้ามาในตัวอาคารโดยไม่ทำให้ทัศนวิสัยเสียไป
7. ใช้แผ่นสะท้อนความร้อนจากแสงอาทิตย์
8. ติดตั้งฉนวนใยแก้วหลังคา
9. ใช้เครื่องทำความเย็นประสิทธิภาพสูงขนาดซึ่งจะช่วยลดการใช้ไฟฟ้าจาก 15 กิโลวัตต์ต่อตันเป็น 1.35 กิโลวัตต์ต่อตัน
10. ติดตั้งอุปกรณ์บังแสงชนิดปรับมุมตามแนวอนลดภาระเครื่องปรับอากาศได้ 15%

เครื่องปรับอากาศขนาดเล็ก

1. ใช้เครื่องปรับอากาศที่มีประสิทธิภาพสูง คือมีอัตราส่วนระหว่างความสามารถในการให้ความเย็นต่อการใช้กำลังไฟ บี.ที.ยู./วัตต์/ช.ม สูงจะช่วยประหยัดไฟได้
2. เลือกเครื่องปรับอากาศที่มีขนาดเหมาะสมกับพื้นที่ใช้งาน

เครื่องสูบน้ำ

1. เลือกใช้เครื่องที่มีถึงความดันขนาดใหญ่พอสมควร เนื่องจากถ้าถึงความดันมีขนาดเล็กเครื่องจะต้องทำงานถี่
2. หมั่นดูแลเปลี่ยนลูกยางที่สึกหรอ จะทำให้เครื่องทำงานได้ดีขึ้น ช่วยลดปริมาณการใช้ไฟฟ้าได้
3. ทำความสะอาดตะกอนในถังเป็นครั้งคราว และควรติดตั้งเครื่องกรองน้ำด้วย
4. ควรสร้างบ่อพักน้ำไว้ ระดับพื้นดิน เพราะเครื่องสูบน้ำจะทำงานเมื่อมีการใช้เครื่องสูบน้ำเท่านั้น

การออกแบบอาคาร

1. ออกแบบให้อาคารมีฉนวนป้องกันความร้อนบริเวณหลังคา เพดาน ผนัง พื้น อาจเป็นฉนวนใยแก้ว อลูมิเนียมพอยล์ โฟม หรืออื่นๆ
2. มีอุปกรณ์บังแสง เพื่อลดความร้อนจากแสงอาทิตย์ ที่ผ่านเข้ามา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ออกแบบและวางตำแหน่งของอาคารให้เหมาะสม เพื่อลดพื้นผิวที่แสงอาทิตย์ส่อง และสามารถรับลมได้อย่างดี
4. ใช้ห้องที่ไม่ต้องใช้ระบบปรับอากาศและไม่ได้ใช้งาน ตลอดเวลา กำบังแสงในด้าน ที่แสงแดดส่อง
5. ใช้ประโยชน์จากแสงธรรมชาติในการช่วยให้แสงสว่างแก่อาคาร
6. ใช้กระจกกรองแสงเพื่อลดการผ่านของรังสีความร้อน

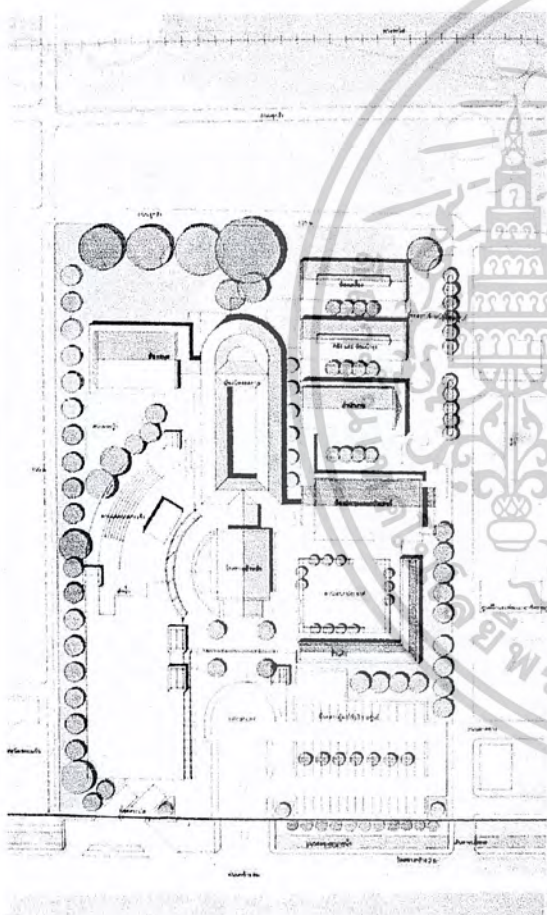
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 7

สรุปผลการออกแบบ

7.1 แนวความคิดในการออกแบบ

แนวความคิดในการออกแบบผังบริเวณ

จากวัตถุประสงค์ของการศึกษาโครงการ - ก่อให้เกิดแนวความคิดในการออกแบบคือเป็นอาคารที่แสดงลักษณะสถาปัตยกรรมแบบท้องถิ่น และสามารถเป็นศูนย์กลางของการส่งเสริม เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่าง ภาคและระหว่างชาติ - การวางอาคารโดยมีการจัดภูมิทัศน์แบบขอมโดยการออกแบบโดยคำนึงถึงเรื่องแกนอาคารเป็นสิ่งสำคัญ สังเกตได้จาก เมื่อเข้าไปถึงโถงส่วนต่อไปก็จะเป็น ห้องนิทรรศการ อีกทั้งการออกแบบห้องนิทรรศการให้ล้อมรอบบ่อน้ำกลางอาคาร นำเอาแนวความคิดเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ในส่วนที่เป็นระเบียบคด มาประยุกต์ใช้ในการจัดแสดง และสร้างบรรยากาศ

จากวัตถุประสงค์ของการศึกษาโครงการ - ช่วยในการส่งเสริมและกระจายรายได้ของคนในภูมิภาคจะสะท้อนออกมาโดยการ วางสถานเอนกประสงค์ และร้านค้าไว้ด้านหน้าโครงการซึ่งสถานเอนกประสงค์นี้ จัดไว้เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมในการ ค้าขาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดแสดงสินค้า การออกร้าน การจัดวางส่วนสถานเอนกประสงค์ไว้ด้านหน้าโครงการจะช่วยส่งเสริมให้ผู้มาติดต่อสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก และยังช่วยส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการจับจ่ายซื้อของผู้มาใช้โครงการ

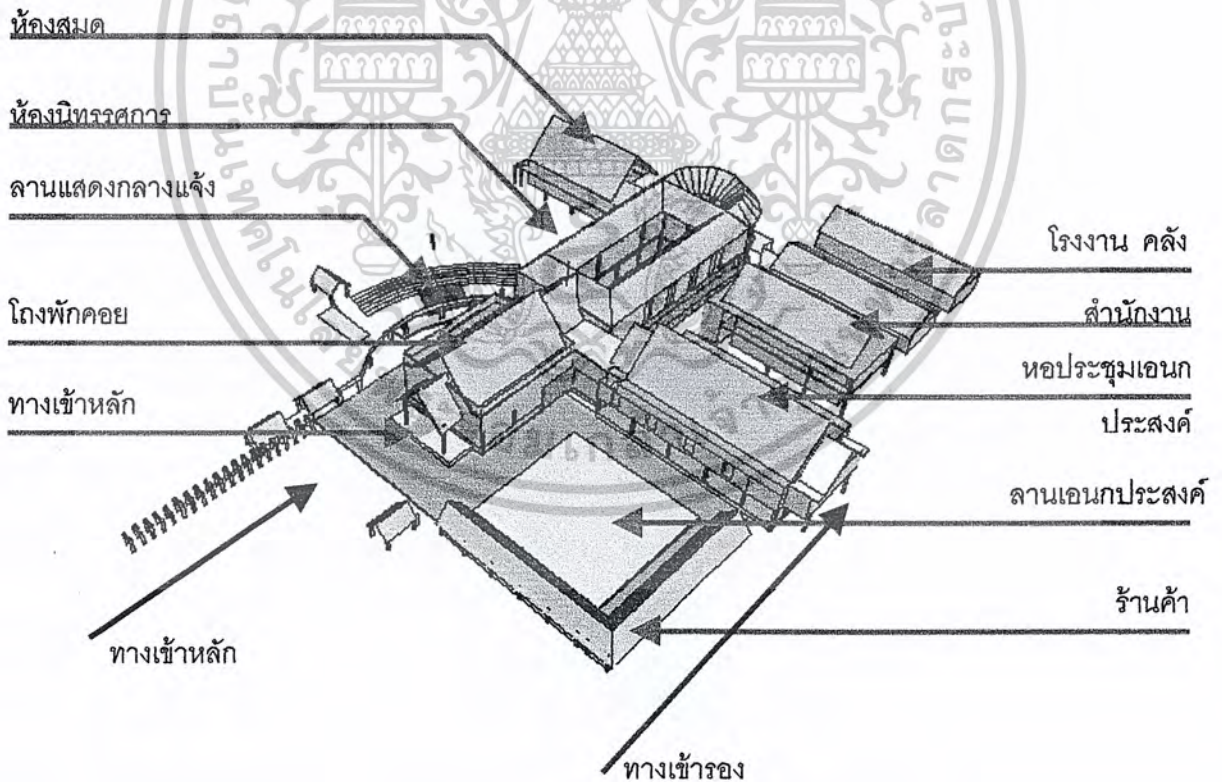
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แยกเส้นทางการเข้าถึงของผู้มาใช้โครงการและเจ้าหน้าที่และงานบริการต่างๆ ออกจากกันอย่างชัดเจน โดยการจัดให้เจ้าหน้าที่และงานบริการต่างๆ ใช้อีกเส้นทางหนึ่งในการเข้าถึงและให้ผู้มาเข้าชมโครงการเข้าอีกเส้นทางหนึ่ง งานบริการต่างๆ จัดเส้นทางบริการไว้อีกทางด้านหนึ่งโดยให้เข้าทางด้านหลังไม่ว่าจะเป็นส่วนโรงอาหาร ส่วนห้องนิทรรศการ

การใช้พื้นที่บริเวณริมน้ำให้เป็นประโยชน์ด้วยการ จัดให้เป็นลานแสดงกลางแจ้ง โดยการลดระดับของลานแสดงกลางแจ้งลงไป เพื่อลดความวุ่นวายในการสัญจรของคนจำนวนมากและยังเป็นการใช้พื้นที่ริมน้ำให้เกิดประโยชน์ ในช่วงเทศกาล เช่นช่วงเทศกาล ลอยกระทง

ลานแสดงกลางแจ้งจัดให้มีลักษณะเป็นเอนกประสงค์ คือปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นส่วนเวที ส่วนหลังคาเวทีใช้วัสดุที่สามารถถอดประกอบและติดตั้งได้ง่าย ทำให้สามารถใช้งานพื้นที่บริเวณนี้ได้หลากหลาย

ออกแบบอาคารโดยการคำนึงการจัดวางอาคารตาม แนวทิศทาง แดด - ลม การเชื่อมอาคารแต่ละอาคารด้วยลานและแนวต้นไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวความคิดในการออกแบบลักษณะอาคาร

จากที่ตั้งของโครงการ อยู่ในบริเวณส่วนราชการ มีศูนย์ราชการจังหวัด เป็นอาคารสูง 4 ชั้น ศูนย์ฝึก และพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว และ ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นอาคาร ชั้นเดียว อาคารของโครงการ จึงควรจะมี ความสูงไม่มากกว่า อาคารศูนย์ราชการ ที่มี ความสูง 4 ชั้น และมีลักษณะรูปทรงที่เข้ากันได้กับอาคารโดยรอบ

พยายามออกแบบโดยใช้ลักษณะของอาคารที่มีความเป็นไทย โดยการออกแบบ ในเรื่องของช่องเปิด ทรงสูง ลักษณะ ของทางเดินที่มีเสาเรียงรายกัน รูปแบบอาคารที่ดูมีความเป็นกันเอง และดูสง่างามตามแบบขอม

แนวความคิดในการออกแบบระบบโครงสร้าง

หลังคา ในส่วนของอาคารที่ใช้ช่วงพาดกว้าง เช่น ห้องประชุม โถง ห้องสมุด จะใช้หลังคา ที่ใช้โครงถักเหล็กเป็นโครงสร้าง

ในส่วนของอาคารที่ใช้ช่วงพาดไม่กว้างมากนัก เช่นในส่วนห้องนิทรรศการ จะใช้โครงสร้างเหล็กเป็นส่วนประกอบของหลังคา

ผนังในส่วนต่างๆ ใช้ระบบการก่อสร้างแบบ ก่ออิฐฉาบปูน ซึ่งจะสะดวกในการก่อสร้างและเข้ากันได้กับอาคารข้างเคียง ช่างท้องถิ่น สามารถก่อสร้างได้ ใช้วัสดุพื้นผิวที่มีความทนทานต่อสภาพภูมิอากาศคือ ทราายล้าง

แนวความคิดในการใช้สีของอาคาร ใช้สีขาวที่เป็นสีกลาง เพื่อให้อาคารดูมีความเป็นกันเอง และเข้ากันได้กับอาคารข้างเคียง ไม่โดดเด่น

ระบบปรับอากาศ

การปรับอากาศในโครงการจะคำนึงถึงการถ่ายเทโดยใช้ลมธรรมชาติเป็นหลัก การปรับอากาศ ในโครงการมีการใช้ระบบปรับอากาศ 2 ประเภท คือแบบส่วนกลาง และ แบบแยกส่วน

ในส่วนห้องนิทรรศการ และห้องประชุม จะใช้ระบบปรับอากาศ แบบส่วนกลาง ในส่วนอื่นเช่น ส่วนสำนักงาน และห้องต่างๆ ใช้ระบบปรับอากาศ แบบแยกส่วน ในส่วนอื่น เช่นห้องนิทรรศการชั่วคราว โรงอาหาร จะไม่มีการปรับอากาศ ใช้ลมธรรมชาติ ในการระบายอากาศ

7.2 ผลงานการออกแบบ

รูปที่ 7.2.1 ทศนียภาพภายนอกโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จ.ลพบุรี Sakeaw's Economic and Tourism Distribution Center

ความเป็นมา...

วัตถุประสงค์โครงการ...

1

ศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จ.ลพบุรี
 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาระบบเศรษฐกิจ
 และสังคมของจังหวัดลพบุรี โดยเน้นการพัฒนา
 การท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมเบาเป็นหลัก
 เพื่อสร้างรายได้และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
 ของผู้ประกอบการในจังหวัดลพบุรี
 ศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จ.ลพบุรี
 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาระบบเศรษฐกิจ
 และสังคมของจังหวัดลพบุรี โดยเน้นการพัฒนา
 การท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมเบาเป็นหลัก
 เพื่อสร้างรายได้และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
 ของผู้ประกอบการในจังหวัดลพบุรี

วัตถุประสงค์โครงการ...
 เพื่อส่งเสริมและพัฒนาระบบเศรษฐกิจ
 และสังคมของจังหวัดลพบุรี โดยเน้นการพัฒนา
 การท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมเบาเป็นหลัก
 เพื่อสร้างรายได้และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
 ของผู้ประกอบการในจังหวัดลพบุรี

ศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จ.ลพบุรี Sakeaw's Economic and Tourism Distribution Center

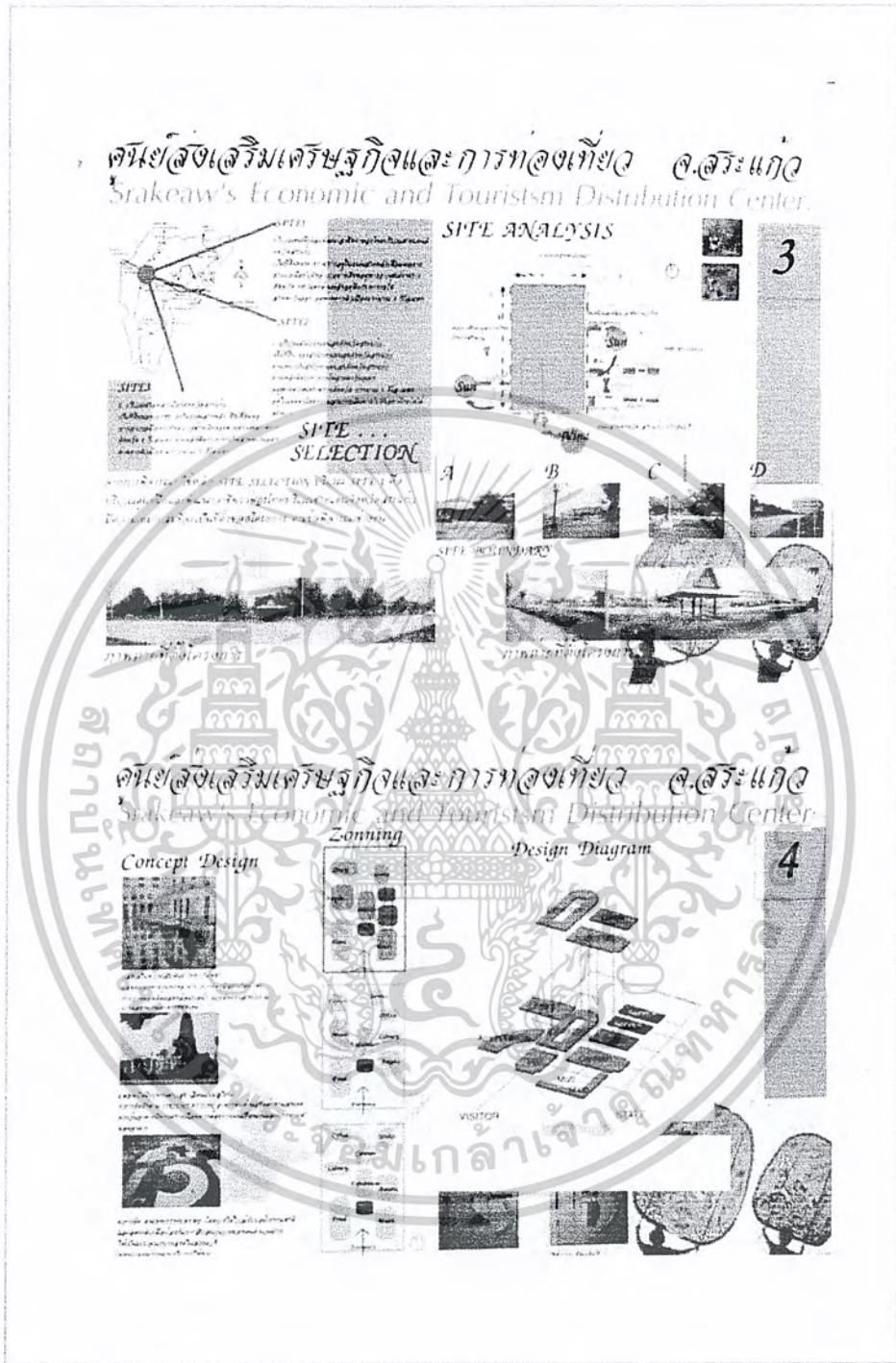
องค์ประกอบ... วัตถุประสงค์

2

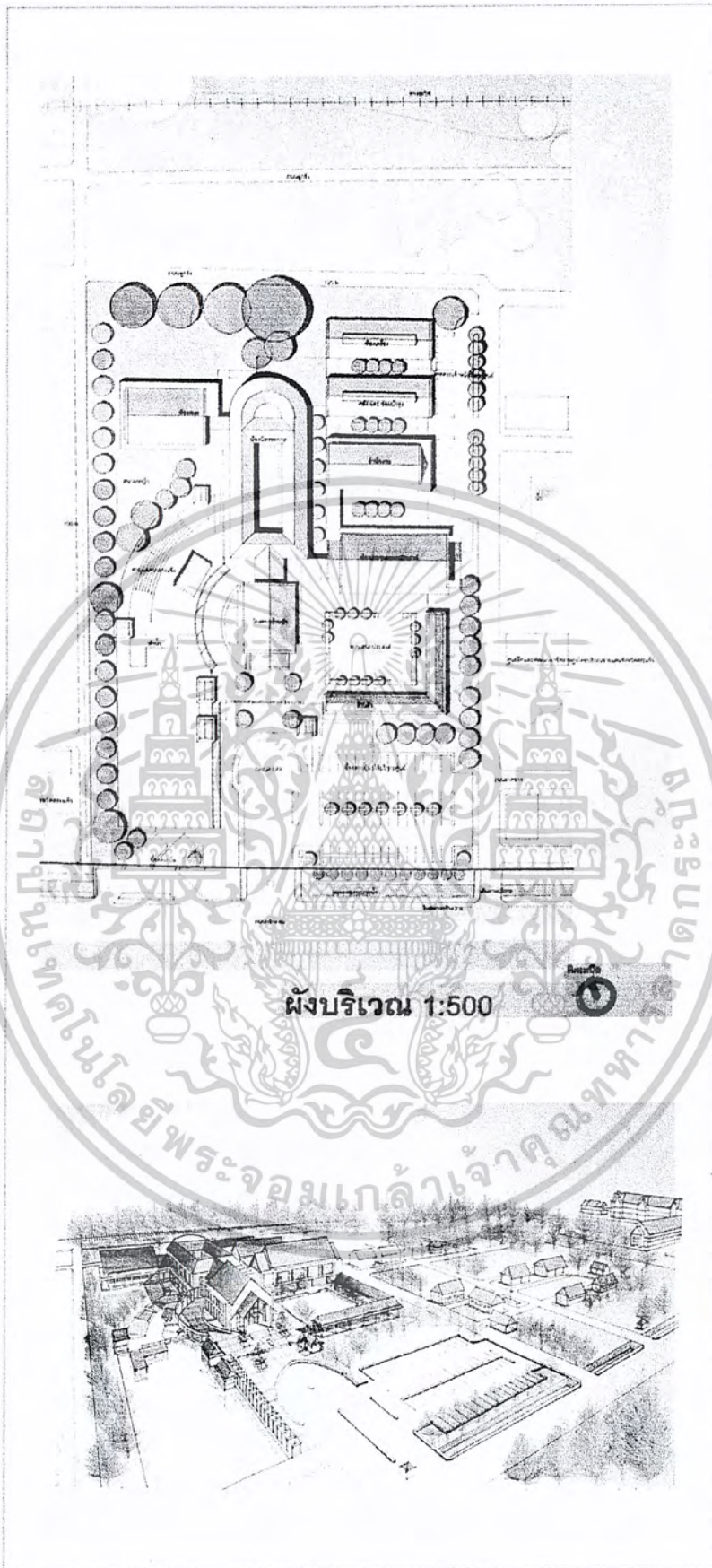
รูปที่ 7.2.2 แสดงแนวคิดการออกแบบโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

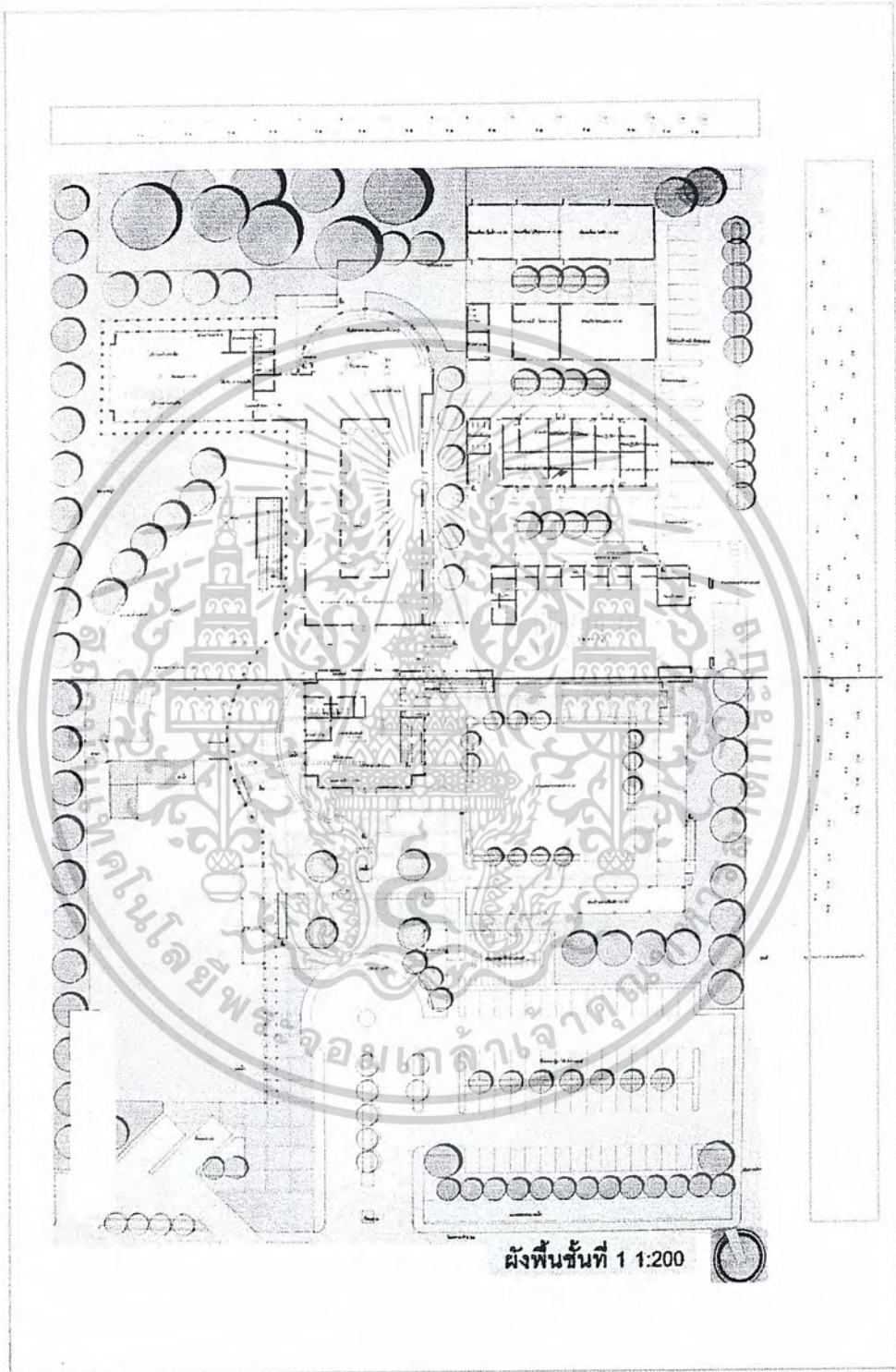

รูปที่ 7.2.3 แสดงแนวคิดการออกแบบโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

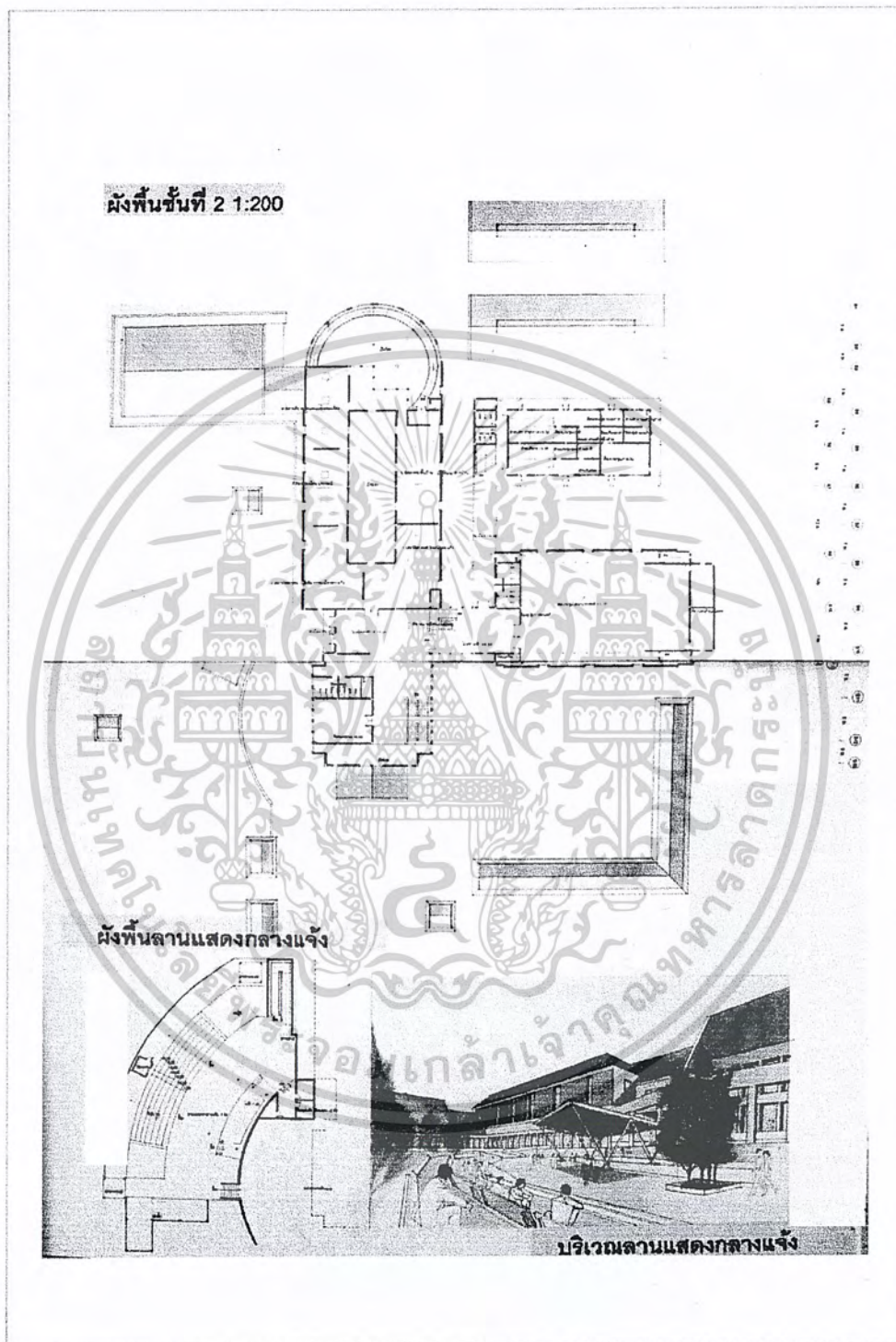

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
รูปที่ 7.2.4 ผังบริเวณ และทัศนียภาพภายนอกโครงการ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

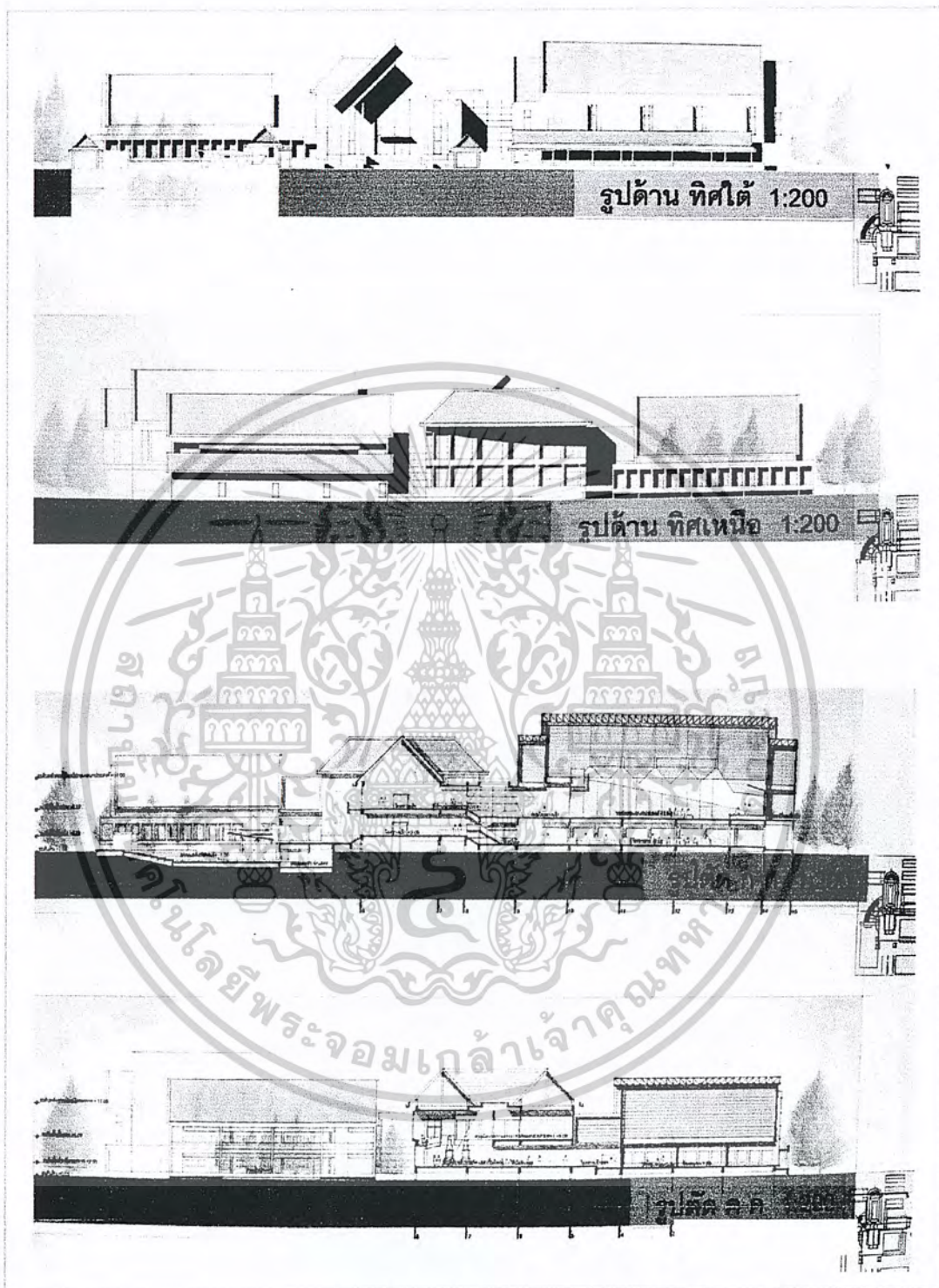
รูปที่ 7.2.5 ผังพื้น ชั้นที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

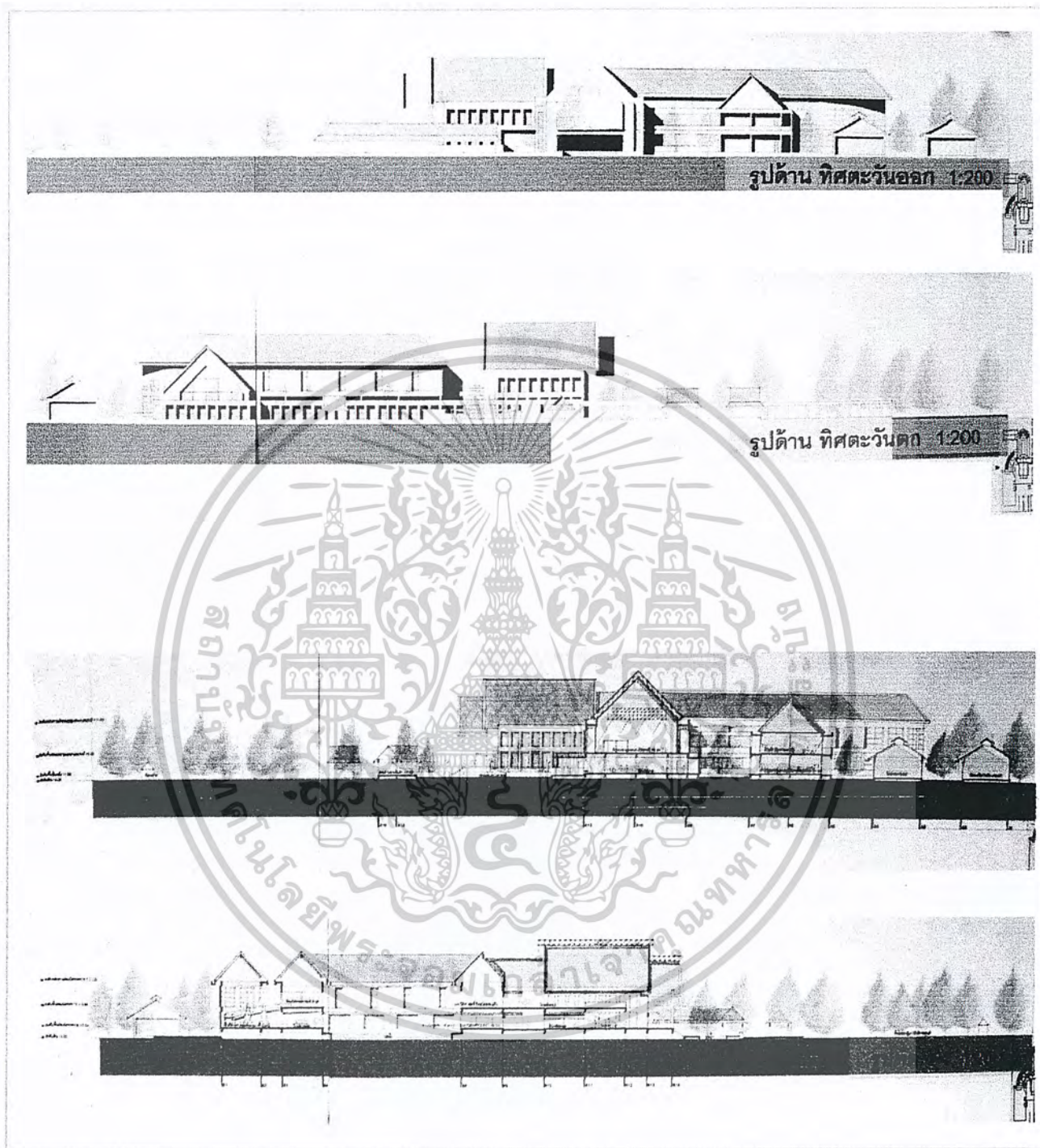
รูปที่ 7.2.6 ผังพื้นที่ 2 และ ทัดนียภาพภายในโครง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

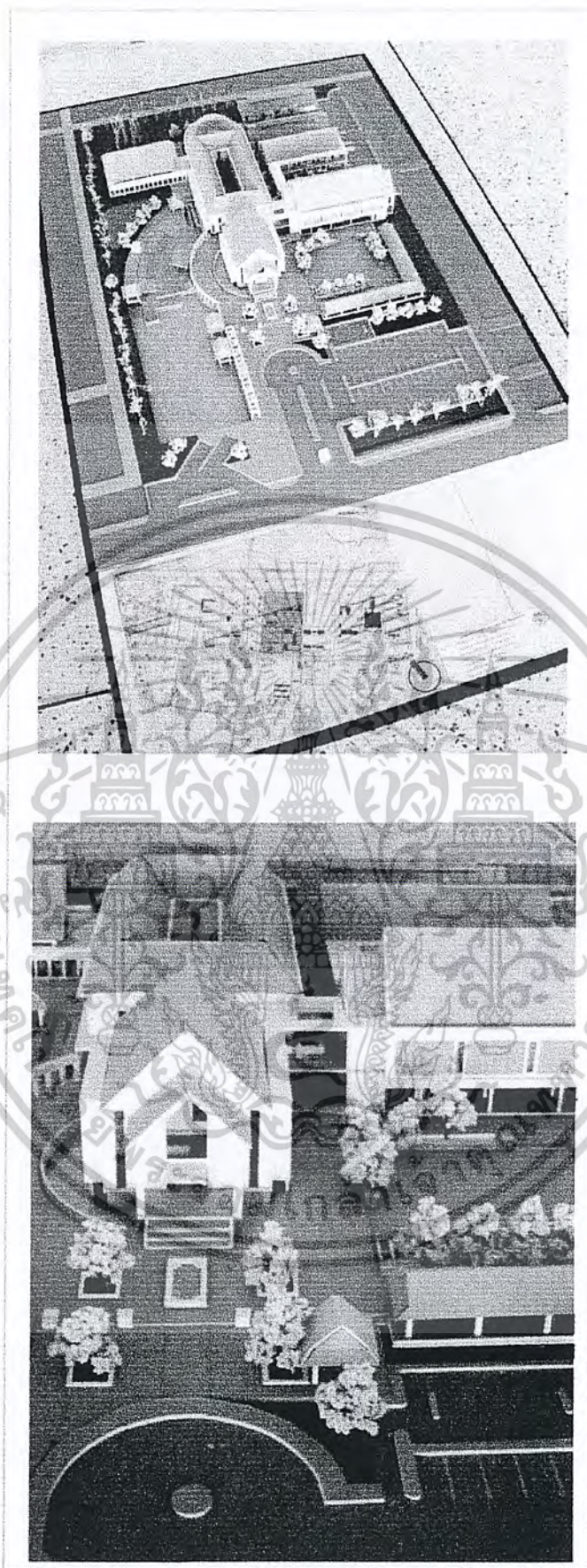
รูปที่ 7.2.7 แสดงรูปด้านและรูปตัดของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

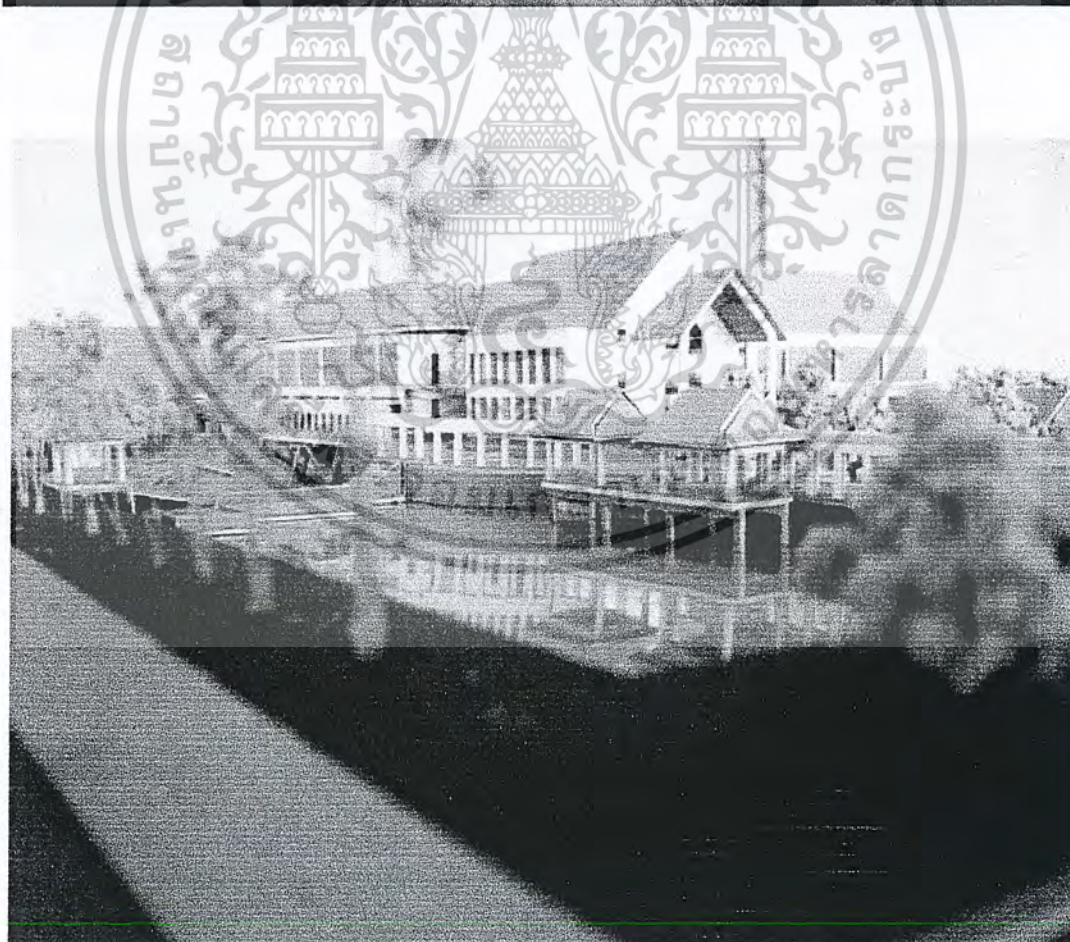
รูปที่ 7.2.8 แสดงรูปด้านและรูปตัดของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 7.2.9 แสดงหุ่นจำลองของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
รูปที่ 7.2.10 แสดงหน้าจำลองของโครงการ
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและตองอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- ~ กองสถิติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. "สถิติการท่องเที่ยวภาคกลางตอนบน", 2544
- ~ กองแผนงาน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. "แผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวภาคกลางตอนบน", 2544
- ~ ตรึงใจ บุรณะสมภพ. "การออกแบบสถาปัตยกรรมเมืองร้อนในประเทศไทย"
พระนคร คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2515
- ~ ชูติเวท กิตติรัตน์ "ศูนย์แสดงสินค้าส่งออกภาคเหนือ", วิทยานิพนธ์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัย พระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง , 2537
- ~ สุธีรพล ทินกร ณ อยุธยา "ศูนย์ศิลปะและวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคตะวันตก", วิทยานิพนธ์ คณะ
สถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย พระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง , 2531
- ~ De Chiara, Joseph, and Callender, Jon Homcock, Time – Saver Standards for Building
Types, London, 1976
- ~ Ernst Neufert. Architect's Data, Great Britain: The Alden Press, 1991
- ~ Klein, Larry, Exhibition Design , Communication Arts, September – October, 1980
- Jeremy Robinson and Martin Filler, Buildings for the arts, Newyork : Mc Graw-hill, inc 1978
- ~ Edward D Mills. Planing: Building For Education Culture and Science, Scotland: Thomson Litho
Ltd.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กฎหมาย ที่ใช้เป็นแนวทางในการออกแบบอาคาร

อาคารโครงการศูนย์ส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จ.สระแก้ว เป็นอาคารสาธารณะ แม้ไม่ได้ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร แต่เพื่อสวัสดิภาพของชุมชนและผู้ใช้โครงการ จะยึดข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เป็นแนวทางในการออกแบบ

กฎกระทรวง

(พ.ศ.2479)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร

พุทธศักราช 2479

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช 2479

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“อาคารสาธารณะ” หมายความว่า โรงมหรสพ หอประชุมโรงเรียน หรือสถานที่ซึ่งกำหนดให้เป็นที่ชุมนุมชนได้ทั่วไปเช่น โรงแรม ภัตตาคาร หรือ โรงพยาบาล เป็นต้น

หมวด 3

ลักษณะอาคารต่าง ๆ

ข้อ 20 อาคารที่ปลูกสร้างเกินกว่าสองชั้น ต้องใช้วัสดุถาวรและวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่และพื้นอาคารทุกชั้นต้องทำด้วยวัสดุทนไฟ

ข้อ 21 อาคารพาณิชย์ ห้างแถว ตึกแถว โรงงานอุตสาหกรรม และอาคารสาธารณะ ต้องมีที่ว่างเป็นทางเดินหลังอาคาร เพื่อใช้ติดต่อถึงกันโดยกันเขตให้ปรากฏกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร เว้นแต่แนวอาคารด้านหลังอยู่ติดต่อกับทางสาธารณะ แต่ถ้าทางสาธารณะนั้นกว้างไม่ถึง 4.00 เมตร ต้องเว้นทางเดินด้านหลังอาคารกว้าง 2.00 เมตร จากจุดกึ่งกลางทางสาธารณะนั้น

ในกรณีอาคารดังกล่าวตามวรรคสาม ปลูกสร้างเป็นหน่วยเดียวกันอยู่มุมถนนสองสายตัดกันและแนวอาคารด้านที่อยู่ติดถนน แต่ละด้านยาวไม่เกิน 15.00 เมตร จะไม่มีทางเดินด้านหลังอาคารก็ได้

ข้อ 22 อาคารทุกชนิดจะปลูกสร้างบนที่ดิน ซึ่งถมด้วยขยะมูลฝอยนั้นจะได้กลายเป็นดินแล้ว หรือได้ทับด้วยดินกระทุ้งแน่นไม่ต่ำกว่า 30 เซนติเมตร และมีลักษณะไม่เป็นอันตรายแก่

อนามัยและมั่นคงพอแก่การปลูกสร้างแล้ว

ข้อ 23 รั้วหรือกำแพงกันเขต ให้ทำได้สูงไม่เกิน 300 เซนติเมตร เหนือระดับถนนประตูรั้วหรือกำแพงทางรถเข้าเมื่อมีคานบนให้วางคานสูงตั้งแต่ 300 เซนติเมตรขึ้นไปจากระดับถนน

หมวด 4

ส่วนต่าง ๆ ของอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ 27 ห้องนอนหรือห้องที่ใช้เป็นที่พักอาศัยในอาคารให้มีส่วนกว้าง หรือส่วนยาวไม่ต่ำกว่า 250 เซนติเมตร กับรวมเนื้อที่พื้นที่ทั้งหมดไม่น้อยกว่า 9 ตารางเมตร และให้มีช่องประตูและหน้าต่างมีเนื้อที่รวมกันไม่น้อยกว่าส่วน 1 ใน 10 ของพื้นที่ของห้องนั้น โดยไม่รวมนับส่วนประตู หรือหน้าต่างอันติดต่อกับห้องอื่น

ข้อ 28 ห้องอาคารซึ่งบุคคลเข้าไปได้จะต้องมีช่องระบายลมให้เพียงพอในเมื่อได้ปิดประตูทั้งหมด วัธีระบายลมนั้นทำตามแบบซึ่งเหมาะสมกับสภาพของอาคารนั้น

ข้อ 29 ช่องทางเดินภายในอาคารให้ทำกว้างไม่น้อยกว่า 100 เซนติเมตร กับมิให้มีเสากีดกันให้ส่วนหนึ่งส่วนใดกว่ากำหนดนั้น ทั้งให้มีแสงสว่างธรรมชาติแลเห็นได้เวลากลางวันด้วย

ข้อ 31 ระยะดิ่งระหว่างพื้นถึงเพดานตรงยอดฝานหรือยอดผนังของอาคารตอนที่ต่ำสุดต้องไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

- อาคารพาณิชย์ โรงงานอุตสาหกรรม อาคารสาธารณะ ห้องโถง ห้องที่ทำการ ห้องเรียน ห้องอาหาร ห้องประกอบการค้าหรืออุตสาหกรรม ห้องเก็บสินค้าหรือวัสดุอุตสาหกรรม ห้องประชุม ห้องคนใช้รวม ชั้นล่าง 3.50 เมตร ตั้งแต่สองชั้นขึ้นไป ถ้าไม่มีระบบปรับอากาศ 3.50 เมตร มีระบบปรับอากาศ 3.00 เมตร
- ห้องน้ำ ห้องส้วม ระเบียงของอาคารต้องมีระยะดิ่งระหว่างพื้นถึงเพดานตอนที่ต่ำสุดไม่ต่ำกว่า 2.00 เมตร
- โรงเก็บรถยนต์ต้องมีระยะดิ่งระหว่างพื้นถึงเพดานตรงยอดฝานหรือยอดผนังตอนที่ต่ำสุดไม่ต่ำกว่า 2.40 เมตร
- ห้องในอาคารพาณิชย์ โรงงานอุตสาหกรรม อาคารสาธารณะ ซึ่งมีระยะดิ่งระหว่างพื้นถึงเพดานตรงยอดฝานหรือยอดผนังตอนที่ต่ำสุดตั้งแต่ 4.60 เมตรขึ้นไปจะทำพื้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยของบุคคลอีกชั้นหนึ่งในห้องนั้นก็ได้ โดยพื้นดังกล่าวนั้นต้องมีเนื้อที่ไม่เกิน 1 ใน 3 ของเนื้อที่ห้องและระยะดิ่งระหว่างพื้นดังกล่าวถึงเพดานตรงยอดฝานหรือยอดผนังตอนที่ต่ำสุดต้องไม่ต่ำกว่า 2.40 เมตร และในกรณีที่จะใช้พื้นที่ห้องส่วนที่อยู่ใต้พื้นดังกล่าวนั้นเป็นพื้นเพื่อใช้พักอาศัยเป็นทางผ่านด้วยแล้ว ระยะดิ่งระหว่างพื้นห้องถึงเพดานใต้พื้นดังกล่าวต้องไม่ต่ำกว่า 2.40 เมตร

ข้อ 33 ถ้าครัวไฟอยู่ติดกับห้องนอนหรือห้องส้วม ห้ามมิให้มีประตูหน้าต่างหรือช่องลมในด้านที่ติดกันนั้น

ข้อ 36 บันไดอันเป็นประธานสำหรับอาคารสาธารณะ โรงงานอุตสาหกรรมและอาคารพาณิชย์ ต้องทำขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 150 เซนติเมตร ช่วงหนึ่งไม่สูงเกิน 400 เซนติเมตร ลูกตั้งไม่สูงกว่า 19 เซนติเมตร ลูกนอนไม่แคบกว่า 24 เซนติเมตร ถ้าไม่มีบันไดขึ้นลงให้มากพอที่จะใช้เป็นทางลงหนีไฟได้ดีพอสมควร แล้วจะต้องมีทางลงหนีไฟอีกตอนใดที่需要做แล้วมีบันไดเวียน ส่วนแคบที่สุดของลูกนอนต้องไม่แคบกว่า 10 เซนติเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ 37 บันไดซึ่งมีช่วงสูงกว่าระยะที่กำหนดไว้ให้ทำที่พักมีขนาดกว้างยาวไม่น้อยกว่าส่วนกว้างของบันไดนั้น

ข้อ 38 วัตถุประสงค์ให้ทำด้วยวัสดุทนไฟ เว้นแต่อาคารที่ตั้งอยู่ห่างจากอาคารอื่นซึ่งมุงด้วยวัสดุทนไฟหรือจากเขตที่ดินหรือทางสาธารณะเกิน 40 เมตรจึงจะใช้มุงด้วยวัสดุอื่นได้

หมวด 6

แนวอาคารและระยะต่าง ๆ

ข้อ 53 ห้ามมิให้ปลูกสร้างอาคารมีระยะตั้งระหว่างพื้นดินถึงเพดานตรงยอดฝา หรือยอดผนังสูงเกินกว่าระยะราบจากผนังด้านหน้าของอาคารจนถึงแนวถนนปากตรอกข้าม เว้นแต่ในกรณีอาคารตามข้อ 56 หรือได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นพิเศษ

ข้อ 56 อาคารที่ปลูกชิดกับที่ดินของผู้อื่น หรือชิดกับอาคารอีกหลังหนึ่งนั้นถ้ามีระยะห่างน้อยกว่า 200 เซนติเมตร สำหรับอาคารสองชั้นลงมา หรือน้อยกว่า 300 เซนติเมตร สำหรับอาคารเกินสองชั้นขึ้นไป ห้ามมิให้มีหน้าต่าง ประตูหรือช่องระบายลมในด้านที่ชิดกับเขตที่ดินหรืออาคารอื่นนั้น

อย่างไรก็ตามอาคารที่ปลูกชิดกับที่ดินของผู้อื่นนั้นจะมีระยะห่างจากเขตที่ดินนั้นต่ำกว่า 50 เซนติเมตรไม่ได้ เว้นแต่จะปลูกสร้างโดยวิธีตกลงทำมั่งร่วมกันแต่ทั้งนี้ต้องไม่เสียประโยชน์ในทางสถาปัตยกรรม

ข้อ 57 อาคารต้องมีที่ว่างอันปราศจากสิ่งก่อสร้างปกคลุมไม่น้อยกว่าส่วนที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

(2) อาคารซึ่งมิได้ใช้เป็นที่พักอาศัยด้วย แต่ละหลังหรือห้อง ให้มีที่ว่าง 30 ใน 100 ส่วนของพื้นที่

ชั้นใดชั้นหนึ่งที่มีมากที่สุดของอาคาร

หมวด 7

การสุขาภิบาล

ข้อ 59 อาคารที่จะปลูกสร้างต้องมีทางระบายน้ำที่ใช้แล้วออกจากอาคารไปได้สะดวก

ข้อ 60 การทำทางระบายน้ำจากอาคารไปสู่ทางน้ำสาธารณะจะต้องให้มีสลาดไม่ต่ำกว่า 1 ใน 200 ตามแนวตรงที่สุดที่จะทำได้ ถ้าจะใช้ท่อกลมเป็นทางระบาย ต้องมีบ่อตรวจระบายทุกระยะ 30 เมตร และทุกมุมเสียด้วย

ข้อ 61 ถ้าการระบายน้ำโสโครกออกจากอาคารไปสู่ทางน้ำสาธารณะ ซึ่งมีได้จัดเตรียมไว้โดยเฉพาะแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจไม่ยอมอนุญาตให้ จนกว่าเจ้าของอาคารจะได้จัดการให้น้ำโสโครกนั้นมีลักษณะดีขึ้นตามที่เห็นสมควรก็ได้

ข้อ 62 อาคารถ้ามีท่อเอกประปาในทางสาธารณะซึ่งทางสาธาณะนั้นติดเขตที่สร้างอาคารก็ให้ต่อท่อประปาเข้าสู่อาคารด้วย เว้นแต่อาคารที่พักอาศัยซึ่งเจ้าของอยู่เอง

ข้อ 63 การทำการระบายน้ำและติดต่อท่อระบายน้ำนั้น ท่อประปา ท่อระบายน้ำในอาคาร และอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการต่อท่อและการสุขาภิบาล จะต้องมีลักษณะถูกต้องเพื่อประโยชน์ในทางอนามัยตามแบบนิยมในทางวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ 64 อาคารที่บุคคลอาจพักอาศัยใช้สอยได้ ให้มีส้วมไว้ตามจำนวนอันสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าอัตราตามกำหนดไว้นี้

หอประชุมโรงมหรสพให้มี 1 แทนต่อ 300 คนที่กำหนดให้ใช้สอยอาคารนั้น

ข้อ 65 ห้องส้วมต้องมีขนาดเนื้อที่ไม่ต่ำกว่า 1.50 ตารางเมตร ต่อ 1 แทน มีลักษณะที่จะรักษาความสะอาดได้ง่ายเรียบร้อย และมีพื้นที่ไม่ชื้น กับมีช่องระบายลมตามสมควร ถ้าเป็นส้วมระบายน้ำซึ่งไม่ใช่บ่อเก็บอาเจม ภาชนะในตัวอาคารที่พักอาศัยได้ แต่ถ้าเป็นส้วมวิธีอื่นต้องทำเป็นส่วนหนึ่งต่างหากนอกไปจากตัวอาคารที่พักอาศัยนั้น

แผนพัฒนาจังหวัดสระแก้ว

จังหวัดสระแก้วได้มีการศึกษาเพื่อวางแผนการลงทุน โดยการวิเคราะห์ศักยภาพในด้านต่าง ๆ และได้กำหนดเป็นแผนการลงทุนที่มีความเป็นไปได้ในการดำเนินการ ซึ่งด้านการท่องเที่ยวที่มีโอกาสการลงทุนสูงมากเนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวรรณคดีของอาณาจักรขอมเป็นจำนวนมาก ส่วนแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาตินั้นก็มียุทยานแห่งชาติปางสีดา อีกทั้งยังมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศกัมพูชา จึงเป็นการเพิ่มความน่าสนใจในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น เนื่องจากห่างจากกรุงเทพมหานครเพียง 200 กิโลเมตร แนวความคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวในแผนลงทุนมีดังนี้

1. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพที่ดีและปลอดภัย คงเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านไว้

2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะเส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว

3. ควรมีการสำรวจเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเกี่ยวกับถ้ำที่บริเวณเขา

ฉกรรจ์ ซึ่งมีศักยภาพสูงในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

4. รัฐควรเสริมสร้างความมั่นใจในด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและ

ต่างประเทศ

สำหรับโครงการต่าง ๆ ที่เสนอแนะในการลงทุนนั้น ได้แก่

1. โครงการลงทุนสร้างศูนย์การค้าชายแดน

2. โครงการลงทุนบริษัทท่องเที่ยวและรถเช่า

3. โครงการลงทุนที่พักและร้านอาหารที่อ่างเก็บน้ำ

4. โครงการก่อสร้างโรงแรมที่อำเภอเมืองและอำเภอรัญประเทศ

สำหรับแนวทางการพัฒนาการลงทุนด้านการท่องเที่ยวนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้

วิเคราะห์ศักยภาพของแผนการลงทุน และได้เสนอแนะให้มีการลงทุนด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การก่อสร้างศูนย์การค้าชายแดน

2. การก่อสร้างรีสอร์ทรองรับนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมมณฑลอุทยานแห่งชาติปางสีดา

3. การจัดบริการนำเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติปางสีดา
4. การพัฒนาบริการด้านร้านอาหาร
5. การก่อสร้างโรงพยาบาลและคลินิก
6. การลงทุนด้านห้างสรรพสินค้าขนาดเล็ก

นอกจากนี้ยังมีแผนการฟื้นฟู พัฒนา อนุรักษ์ และส่งเสริมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2541-2542 ที่กำหนดเป็นนโยบายให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว แผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 8 ดังนี้

1. รณรงค์เผยแพร่ให้ความรู้ และความเข้าใจแก่ประชาชนและผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ให้มีจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม โดยใช้สิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ
2. ให้มีกลไกการบริการการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมเฉพาะพื้นที่โดยการจัดตั้งองค์กรในรูปคณะกรรมการที่มาจากภาครัฐ ธุรกิจเอกชน และประชาชนในท้องถิ่น ทำหน้าที่วางแผนกำหนดนโยบาย และประสานการพัฒนา
3. นำมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมอาคารและสิ่งปลูกสร้างเข้ามาใช้อย่างจริงจัง เพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่อันเป็นของรัฐ รวมถึงการใช้ประโยชน์พื้นที่บริเวณแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำสาธารณะอื่น ๆ
4. สนับสนุนการดำเนินงานของภาคเอกชนในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มแรงดึงดูดใจให้กับนักท่องเที่ยว
5. เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ให้มีการพัฒนาท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ โดยสนับสนุนการรวมตัวของภาคธุรกิจการท่องเที่ยว เพื่อความคล่องตัวในการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐบาล และให้การดำเนินสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยว
6. ผลักดันให้จังหวัดสระแก้วเป็นประตูการค้าสู่อินโดจีน โดยร่วมมือกับกลุ่มประเทศอินโดจีน เพื่อพัฒนาวงการท่องเที่ยวให้มากขึ้น ทั้งนี้โดยเน้นความร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน
7. ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และส่งผลดีแก่การพัฒนาสังคม
8. ผลักดันให้มีการบังคับใช้มาตรการต่าง ๆ ในการให้ความคุ้มครองรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรการตามแผนฟื้นฟู พัฒนา อนุรักษ์ และส่งเสริม การท่องเที่ยวจังหวัด สระแก้ว

มาตรการ วิธีการ กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
<ul style="list-style-type: none"> ● ดูแลความสงบเรียบร้อย ภายในจังหวัดโดยเฉพาะการดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง เมื่อนักท่องเที่ยวอยู่ระหว่างการเดินทางในแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่ชายแดน สำหรับการเที่ยวป่านั้นมอบหมายให้ตำรวจตระเวนชายแดนช่วยดูแล ส่วนฝ่ายปกครองมอบหมายให้นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยจัดให้มีมาตรการคุ้มครองรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวเป็นการเสริมฝ่ายตำรวจ ● ประสานงานการกำหนดระเบียบวิธีการเข้า – ออกประเทศ กัมพูชา เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ● ประสานงานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ณ จุดตรวจคนเข้าเมือง ● จัดระเบียบควบคุมปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมที่เกิดจากการบุกรุกที่สาธารณประโยชน์ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> ● กองกำลังบูรพา ● ตำรวจภูธรจังหวัดสระแก้ว ● ที่ทำการปกครองจังหวัดสระแก้ว ● ตำรวจทางหลวง ● กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 12 ● ด้านตรวจคนเข้าเมืองอรัญประเทศ
<ul style="list-style-type: none"> ● ประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนในการสร้างสรรค์ของที่ระลึก 	<ul style="list-style-type: none"> ● ด้านศุลกากรอรัญประเทศ ● สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสระแก้ว ● สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระแก้ว
<ul style="list-style-type: none"> ● ควบคุมราคาสินค้าให้เหมาะสมกับคุณภาพ ● สนับสนุนให้มีศูนย์กำหนดจำหน่ายสินค้าตามสถานที่ท่องเที่ยวหรือเมืองชานแดน เพื่อให้นักท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อบ้านเข้ามาซื้อสินค้าได้สะดวก 	<ul style="list-style-type: none"> ● สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว ● สำนักงานการค้าภายใน ● สำนักงานการค้าต่างประเทศ
<ul style="list-style-type: none"> ● ส่งเสริมให้ชาวสวนผลไม้เข้าร่วมโครงการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 	<ul style="list-style-type: none"> ● สำนักงานเกษตรจังหวัดสระแก้ว
<ul style="list-style-type: none"> ● ควบคุมมาตรฐานสินค้าการเกษตร ● พิจารณาให้มีมาตรการควบคุมปริมาณไม้ให้นักท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> ● ที่ทำการอุทยานแห่งชาติปางสีดา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรการ วิธีการ กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
<p>เข้าไปทำความเสื่อมโทรมแก่อุทยาน โบราณสถาน ฯลฯ</p> <ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการสร้างที่พักนักท่องเที่ยวให้เพียงพอ โดยร่วมกับภาคเอกชนในแหล่งท่องเที่ยว 	
<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนการจัดทัศนศึกษาออกสถานที่ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างประสบการณ์ ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ความภาคภูมิใจ ความหวงแหน และอนุรักษ์มรดกของจังหวัด ประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการปรับปรุง และบูรณะแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สระแก้ว สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด สระแก้ว ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสระแก้ว
<ul style="list-style-type: none"> ให้บริการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวเข้าประเทศ เพื่อนบ้าน ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยและกัมพูชา เพื่อเร่งรัดเปิดชายแดนถาวรคลองลึก-ปอยเปต การเปิดจุดผ่อนปรน บ้านตราพระยา บ้านหนองปรือ บ้านเขาดิน โดยเร็ว 	<ul style="list-style-type: none"> ตัวแทนกระทรวงการต่างประเทศ
<ul style="list-style-type: none"> ให้บริการอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคมในจังหวัด สระแก้ว เช่น สถานีขนส่งจังหวัด จัดบริการรถประจำทาง รถปรับอากาศชั้นหนึ่ง ชั้นสอง ให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว และประชาชนการควบคุมดูแลการให้บริการของบริษัทผู้รับสัมประทานให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติขนส่งทางบก ฯลฯ เร่งรัดให้เปิดสถานีขนส่งให้พร้อมบริการอย่างเป็นรูปธรรม ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนแก้ไขปัญหาการจราจรรวมทั้งปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานในลักษณะทางคู่ขนาน เพื่อให้การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว 	<ul style="list-style-type: none"> สำนักงานขนส่งจังหวัดสระแก้ว
<ul style="list-style-type: none"> จัดระเบียบรถไฟในเรื่องต่าง ๆ เช่น ความสะอาด ความปลอดภัย ตารางการเดินทาง การสำรองที่นั่งล่วงหน้า เพื่อให้เกิดความเชื่อถือต่อการเดินทางโดยรถไฟ 	<ul style="list-style-type: none"> การรถไฟแห่งประเทศไทย

มาตรการ วิธีการ กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
<ul style="list-style-type: none"> ● จัดขบวนรถไฟชั้นพิเศษเพื่อบริการนักท่องเที่ยว 	
<ul style="list-style-type: none"> ● สนับสนุนข้อมูลการท่องเที่ยว และแผนงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> ● สำนักงานจังหวัดสระแก้ว
<ul style="list-style-type: none"> ● ประสานงานประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดสระแก้ว ● ให้ความร่วมมือกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในการเผยแพร่สโปดโฆษณา ทั้งทางวิทยุและโทรทัศน์ เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> ● สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสระแก้ว ● สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดสระแก้ว ● องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยประจำจังหวัดสระแก้ว ● สถานีโทรทัศน์ทุกช่อง ● ชมรมนักจัดรายการวิทยุ
<ul style="list-style-type: none"> ● ปรับปรุงเส้นทางจากอำเภอเมืองปราจีนบุรี ไปจนถึงอำเภออรัญประเทศเป็นทางหลวงขนาดสี่ช่องทางไปกลับ 	<ul style="list-style-type: none"> ● กรมทางหลวง
<ul style="list-style-type: none"> ● ปรับปรุงชายแดนคลองลึก ให้มีด่านตรวจคนเข้าเมือง ด่านศุลกากร ด่านกักโรคพืช หน่วยบริการนักท่องเที่ยว และร้านค้าปลอดภาษีที่ให้บริการได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ด่านตรวจคนเข้าเมืองอรัญประเทศ ● ด่านศุลกากรอรัญประเทศ ● ด่านกักกันสัตว์ระหว่างประเทศอรัญประเทศ
<ul style="list-style-type: none"> ● ปรับปรุงภูมิทัศน์ริมทางอรัญประเทศ-คลองลึก ● ปรับปรุงภูมิทัศน์ สิ่งอำนวยความสะดวก และสะอาดบริเวณ ตลาดโรงเกลือ และตลาดเทศบาล 2 เทศบาลตำบลอรัญประเทศ ● เร่งรัดพัฒนาเมืองอรัญประเทศให้เป็นไปตามผังเมืองรวม และแผนพัฒนาเมืองชายแดนอรัญประเทศให้เป็นไปตามผังเมืองรวม และแผนพัฒนาเมืองชายแดนอรัญประเทศของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> ● เทศบาลตำบลอรัญประเทศ ● อำเภออรัญประเทศ
<ul style="list-style-type: none"> ● ปรับปรุงเส้นทางเข้าสู่อุทยานแห่งชาติปางสีดา และศูนย์ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ที่ทำการอุทยานแห่งชาติปางสีดา

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำมาใช้ประโยชน์นอกเหนือจากนี้

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรการ วิธีการ กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
<p>เพาะเลี้ยงขยายพันธุ์สัตว์ป่าชื่องلابน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● จัดทำแผนแม่บทการจัดการอุทยานแห่งชาติปางสีดา 	<ul style="list-style-type: none"> ● ศูนย์เพาะเลี้ยงขยายพันธุ์สัตว์ป่าชื่องلابน
<ul style="list-style-type: none"> ● ปรับปรุงภูมิทัศน์ ที่จอดรถ รวมทั้งป้ายบอกทางและสิ่งอำนวยความสะดวกสวนรุกชาติและวัดเขาฉกรรจ์ ● ปรับปรุงภูมิทัศน์ ป้ายบอกทาง และป้ายสื่อความหมายแหล่งท่องเที่ยวปราสาทเขาน้อยสี่ชมพู 	<ul style="list-style-type: none"> ● อำเภอเขาฉกรรจ์ ● สุขาภิบาลเขาฉกรรจ์ ● อำเภออรัญประเทศ
<ul style="list-style-type: none"> ● ขุดลอกและปรับปรุงภูมิทัศน์สระแก้วสระขวัญ พร้อมทั้งปรับปรุงทางเท้าจัดทำป้ายบอกทาง และป้ายสื่อความหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> ● อำเภอเมือง ● เทศบาลเมืองสระแก้ว
<ul style="list-style-type: none"> ● สำรวจปราสาทหิน และจัดทำแผนการอนุรักษ์ปราสาทหิน 	<ul style="list-style-type: none"> ● กรมศิลปากร
<ul style="list-style-type: none"> ● ปรับปรุงเส้นทางจากอำเภออรัญประเทศไปยังปราสาทสะดืออก๊กอกรรมและจัดทำป้ายบอกทางและป้ายสื่อความหมายแหล่งท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> ● สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดสระแก้ว ● สำนักงานโยธาธิการจังหวัดสระแก้ว
<ul style="list-style-type: none"> ● สำรวจ ขุดแต่ง บูรณะปราสาทบ้านน้อย อำเภอวัฒนานคร ● ปรับปรุงภูมิทัศน์ ที่จอดรถ ป้ายบอกทาง/ทางเข้า และป้ายสื่อความหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> ● อำเภอตราพระยา ● สำนักงานโยธาธิการจังหวัดสระแก้ว ● สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดสระแก้ว
<ul style="list-style-type: none"> ● จัดให้มีศูนย์มิตรภาพไทย-กัมพูชา โดยจัดแสดงเรื่องราวความสัมพันธ์ความร่วมมือระหว่างประเทศ ระหว่างผู้คน และผลจากความโหดร้ายของสงครามที่มีต่อชีวิตผู้คน เพื่อสร้างความสำนึกในความสามัคคีและมิตรภาพระหว่างชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> ● หอการค้าจังหวัดสระแก้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลส่วนศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว

ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2526 ในสังกัดของกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีจุดประสงค์ในการส่งเสริมอาชีพของคนในพื้นที่ให้ได้รับการศึกษา ในวิชาชีพจนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ หลักสูตรที่เปิดให้มีการศึกษาในปัจจุบัน เช่นหลักสูตร ช่างตัดเย็บอุตสาหกรรม ช่างตัดเสื้อสตรี ช่างตัดผม ช่างเสริมสวย เรียนประดิษฐ์ดอกไม้ใบตอง คอมพิวเตอร์ พิมพ์ดีด ไทย-อังกฤษ..... โดยหลักสูตรส่วนใหญ่จะเป็นหลักสูตรระยะสั้น เพื่อสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ทันที มีเวลาเรียนช่วงวันจันทร์-ศุกร์ การเรียนที่ศูนย์ฝึกนั้นมี 2 การเรียน นอกศูนย์ฝึก ซึ่งทางศูนย์ฝึกจะเป็นผู้ประสานงานในการจัดหาวิทยากรไปอบรมที่หมู่บ้านหรือชุมชนที่ต้องการ เช่นการฝึกสอนการนวด การฝึกสอนการประดิษฐ์ดอกไม้ เมื่อเรียนจบจะได้ประกาศที่รับรองโดยกระทรวงศึกษา และอีกแบบ คือการเรียนที่ศูนย์ฝึก ซึ่งผู้สมัครเรียน จะต้องมาสมัครเรียนด้วยตนเอง ที่ศูนย์ฝึกการเรียนจะเรียนในช่วงวัน จันทร์-ศุกร์ โดยช่วงวัน เสาร์-อาทิตย์ จะใช้อาคารเรียนสำหรับนักศึกษาที่มาศึกษากับ " วิทยาลัยชุมชนจังหวัดสระแก้ว

วิทยาลัยชุมชนจังหวัดสระแก้ว เริ่มเปิดให้การศึกษาเมื่อปี 2545 ตามโครงการของกระทรวงศึกษาธิการ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาในระดับอุดมศึกษาในท้องถิ่นห่างไกลที่ไม่มีสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษาตั้งอยู่ เป็นการตอบสนองการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนสถานที่เรียนของเยาวชน โดยเฉพาะผู้สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้ได้มีโอกาสศึกษาในระดับอนุปริญญา โดยในช่วงแรกจะมีการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนใน 10 จังหวัดโดยจังหวัดสระแก้วเป็นหนึ่งในจังหวัดนำร่อง หลักสูตรที่เปิดให้การศึกษาจะมี 2 แบบ คือ หลักสูตร ระยะสั้น เพื่อส่งเสริมอาชีพกับคนในพื้นที่ เช่นหลักสูตร การแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตร การทำขนมไทย การใช้คอมพิวเตอร์ในชีวิตประจำวัน การออกแบบผลิตภัณฑ์ การเพาะเห็ด การทำผ้าบาติก ภาษาเขมรเพื่อการศึกษา ช่างซ่อมจักรยานยนต์ การทำไวน์จากผลไม้พื้นเมือง การเลี้ยงสัตว์

หลักสูตร อนุปริญญา เช่น โปรแกรมวิชาพัฒนาชุมชน วิชาการปกครองท้องถิ่น วิชาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว วิชาการคอมพิวเตอร์ วิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิชาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ วิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม การเกษตร วิชาเทคโนโลยีไฟฟ้ากำลัง วิชาเทคโนโลยีรถยนต์

ศูนย์ฝึก และ พัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว และ วิทยาลัยชุมชนจังหวัดสระแก้ว มีข้าราชการประจำ 16 คน มีลูกจ้างประจำ 40 คน มีบ้านพักของข้าราชการอยู่ในบริเวณพื้นที่ของโครงการ ในเริ่มแรกมีพื้นที่ 270 ไร่ ปัจจุบันมีโครงการที่อยู่ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมาตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน คือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กับ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้